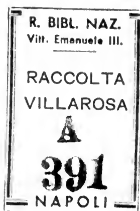
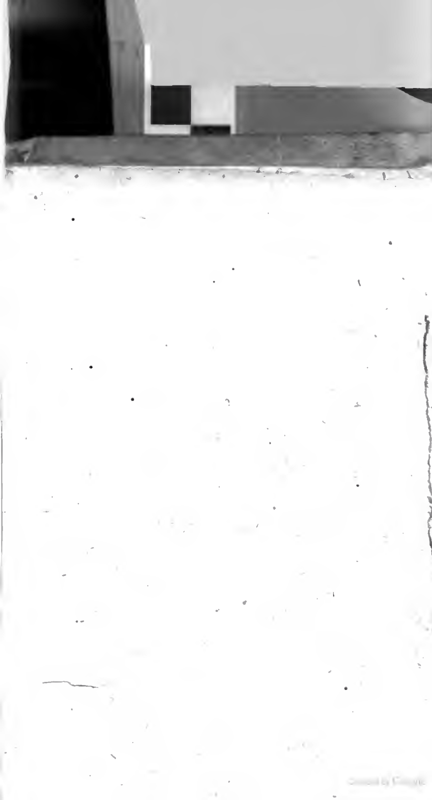

Ex lib. Prosperi de Rosa

SACROSANCTI CONCILII TRIDENTINI

CANONES, ET DECRETA.

SUB PAULO III. JULIO III. ET PIO IV. PONTIFICIBUS MAXIMIS.

Cum Citationibus ex utroque Testamento, & Juris Pontificii Constitutionibus, aliisq; Conciliis, quæ ab Ecclesia Romana, omnium Ecclesiarum Matre & Magistra, maxime probantur, collectis

AB HORATIO LUCIO CALLIENSI

Iurisconsulto præstantissimo, & Modoetiæ Archipresb.

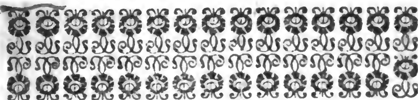
Cum additione Bullarum PII IV. & V. Pont. Max., Hiacynti omnium Conciliorum, & Margaritæ Materiarum.

NEAPOLI, Ex Officina Jacobi Raillard 1691.

Superiorum facultate.

DESCRIPTIO

Tridentinæ Civitatis.

TRIDENTI Civitas in finibus Venetiæ prouinciæ inter montes, in planitie posita est: muris vallata lapideis, quam ex septentrione abluit Athesis fluuius, ambitus milliaris Itali. In ea vias latas, & lapidibus structas, domos vero ita honorificas cernas, ut nouam, non veterem Ciuitatem præseferat. Templa satis pulchra conspicias, sed in omnibus iis parum structuræ. Arcem habet conspicuam, ut domum auream dicas potius, & quam possint & Imperatores, & Reges percommode inhabitare, a Bernardo Clesio Tridentino Præside auctam, & illustratam non multos ante hac annos. Influit placide in urbem per muros ab oriente aquæ riuus, super quo ædificia fericea, & molæ fruměntariæ multæ sunt, unde item plurimi riuuli deducuntur per medias vias in usum, & publicam commoditatem. Super Athesim ad portam, quæ dicitur, S. Laurentii, Pontě habet magnificum, sed ligneum, centum, & quadraginta passuum longitudinis. Montes circum se habet niuibus continue oblitos, scopulosos, inaccessos, præcipites, & ita præaltos, ut dicas; cœlum summa montiũ cacumina

contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad septemtrionem, altera vero ducit Veronam. Planitiem admodum paruam, sed ridentem, & arboribus, & vitibus mirum in modum consitam, quã Athesis circuit, & lambit undequaque. Promiscua habitantibus lingua, scilicet, Theutonica, & Itala, sed Itali, omnes etiam, cũ placet, Theutonice loquuntur. Tridentum Germanorum sentina, Italorum vero refugium est, cũ quid infortunii illis occurrit. Parũ frumenti, sed plurimum vini, persuaue habent, album, & subrubeum. Per ęstatem cœlum temperatum est; diebus autem Canicularibus sol apprime feruens. Hyberno vero tempore propter niuium, & glacierum ingentes horrores vix hujusmodi regio habitari potest: neq; satis sunt hominibus hypocausta ad depellenda frigora, quę eo tempore tam magna sunt, ut non sinant aquas descendere in terram, sed statim venientes, côuertant in niues. Et quod datur miraculo, ut putei ipsius Ciuitatis per tempus aquis id omnino careant. Boves, & vaccas pro mulis, asellis, & equis onerariis habent, cũ eorum plaustris, tam ad res conuehendas facilibus, ut ad montium cacumina sic properent, ac si essent in planitie, a viarumq; publicarum curatoribus ita juga aptata sunt, ut usq; ad culmen accessibile quorumcũq; montium ab eisdem iri possit. Nunc demum Ciuitas ista & opulenta, & clara effecta est propter Conciliũ, quod in ea fuit per plurimos annos, & nũc viget maxime. Nam hic conuenere quinq; primum Cardinales Præsidentes, & legati Concilii pro SS. D. N. Pio IV. Pont. Opt. Max. Duo similiter Cardinales, Lothoringus, & Madrutius, Patriarchæ tres, Archiepiscopi XXXIII. Episcopi CCXXXV. Abbates VII. Ordinũ

Ge-

Generales VII. cum Theologis CXLVI. & ultra, sæcularibus, & regularibus, Ferdinandique Cæsaris, Regis Galliæ, Hispaniarum, Portugalliæ, Hungariæ, Boemiæ, Poloniæ, Venetiarum, Septem Cantonum Heluetiorum, Bauariæ, Sabaudiæ, Florentiæ, & aliorum Principum Ecclesiasticorum, Oratores.

BVLLA INDICTIONIS
SACRI OECUMENICI,
ET GENERALIS CONCILII
TRIDENTINI,
SUB PAULO III. PONT. MAX.

Aulus Episcopus, servus servorum Dei ad futuram rei memoriam.

Initio nostri hujus Pontificatus, quem non ob merita nostra, sed propter suam magnam bonitatem, Dei omnipotentis providentia nobis cōmisit, cernentes iam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium nostra Pastoralis solicitudo, & vigilia esset vocata, cupiebamus quidem mederi Christianæ Reip. malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum oppressa est: sed ipsi etiam, ut homines, circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires nostras esse sentiebamus. nam cum pace opus esse intelligeremus ad liberandam, & conservandam a plurimis impendentibus periculis Remp. omnia invenimus odijs & dissensionibus plena, dissentientibus præsertim Principibus ijs inter se, quibus summa rerū pene omnis a Deo permissa est. Joan.10. *Cum unum Ovile, & unum Pastorem Dominici esse gregis, ad integritatem Christianæ religionis, & ad cœlestium bonorum spem in nobis confirmandam, necessarium duceremus; schismatis, dissidijs, hæresibus erat Christiani nominis divulsa iam pene, & lacerata unitas. Cum tutam, atq; munitam ab infidelium armis, atque insidijs Remp. optaremus; nostris erratis, nostraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis nostris imminente, Rhodus fuerat amissa, Hungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Austriam, & Illyricum terra, marique bellum: cum impius & immi-*

tis

tis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret; nostrorumque inter se odia, & dissensiones suam bene gerendæ rei occasionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæresum, dissensionum; bellorumque tempestate, tantisque excitatis fluctibus, cum essemus ad moderādam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipsi nostris satis fideremus; primum coniecimus in Domino cogitatus nostros, ut ipse nos nutriret, animumque nostrum firmitate, & robore, mentem cōsilio, sapientiaque instrueret: deinde, animo repetentes, maiores nostros, sapientia admirabili, & sanctitate præditos, sæpe in summis Christianæ Reip. periculis remedium optimum, atque opportunissimum, œcumenica Concilia, & Episcoporum generales conventus adhibuisse; ipsi quoque animum ad generale habendum Concilium adiecimus: exquisitisque Principum sententijs, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem esse consensio; cum eos tunc non alienos ab hoc tam sancto opere invenissemus, œcumenicum Concilium, & generalem eorum Episcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, conventum in civitate Mantuæ indiximus, anno incarnationis Domini, sicut litteris, & monumentis nostris testatum est, millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri tertio, ad X. Kal. Iun. inchoandum; spem prope certam habentes fore, ut, cum illic in nomine Domini essemus congregati, ipse, sicut premisit, Dominus in medio nostrum affuturus, & bonitate, ac misericordia sua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris sui facile depulsurus esset. Sed, ut, semper insidiatur pijs actionibus humani generis hostis, primum contra omnem spem, & expectationem nostram denegata fuit nobis Mantuana civitas, nisi aliquas conditiones subiremus ab institutis maiorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque ac huius sanctæ Sedis, ac nominis Ecclesiastici dignitate, libertateque prorsus alienas; quas in alijs nostris litteris expressimus. Quapropter alium inuenire locum,

Matth. 18.

aliamque deligere civitatem necesse habuimus: quæ cum non statim nobis occurreret idonea, & apta; ad sequentes Kal. Nov. prorogare Concilij celebrationem fuimus coacti. Interim sævus, & perpetuus hostis noster Turca, ingenti classe Italiam adortus, aliquot oppida in littoribus Apuliæ cepit, vastavit, diripuit, prædas hominum abegit: nos in maximo timore, & periculo omnium, muniẽdis littoribus nostris, finitimisque auxilio iuvandis fuimus occupati: nec tamen interea destitimus consulere, & hortari Christianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco quid sentirent, nobis exponerent: quorum cum essent incerta, variæque sententiæ, tempusque diutius, quam erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atque, ut arbitramur, etiam consilio Vincentiam elegimus, urbem copiosam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia cum aditum patentem, tum stationem omnibus liberam, atque tutam in primis in se habentem. sed, cum iam tẽpus longius progressum esset; novæque urbis electionem omnibus significari conveniret; iamque Kalendæ Nov. appetentes facultatem huius divulgationis excluderent; hiemsque esset propinqua, rursus altera prorogatione tempus Concilij differre in proximum sequens ver, Maiique futuras Kalendas, compulsi fuimus. Quare firmiter constituta, atque decreta, cum & nos ipsos, & cætera omnia ad eum bene agendum, Deo iuvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes interesse cum celebrationis Concilij, tum universæ Christianæ Reip. Christianos Principes pace inter se, & concordia consentire; charissimos in Christo filios nostros, Carolũ Romanorum Imperatorem, semper Augustum, & Christianissimum Regem Franciscum, duo præcipua Christiani nominis firmamenta, atque subsidia, orare, atque obsecrare institimus, ut ad colloquium inter se, & nobiscum una convenirent; quorum quidem apud utrũque litteris, Nuncijs, & a latere nostro missis, ex venerabi-

rabilium fratrum nostrorum numero, Legatis sæpissime egeramus, ut ex simultate, & dissidijs ambo in unum fœdus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibusque succurrere Christianis rebus; quarum servandarum cum esset illis potestas a Deo præcipue tributa, si id non agerent, & ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, acris & severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere. quo nos quoque longum iter, & senili ætati nostræ vehementer contrarium, Dei & pacis conciliandæ causa suscepimus: neque prætermisimus interea, cum tempus Concilij præstitutum, Kalendæ vid. licet Maiæ, appropinquarent, tres Legatos summæ virtutis, ac auctoritatis, a latere nostro, de numero eorumdem fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, Vincentiam mittere; qui initium Concilij facerent; Prælatosque undique venientes exciperent, & ea, quæ iudicarent esse opus, agerent, & tractarent, quoad nos, ab itinere, & negotio pacis reversi, omnia accuratius dirigere possemus. Interim vero in illud sanctum opus, maximeque necessarium, tractationem videlicet pacis inter Principes, incubuimus, & quidem omni animi studio, omni pietate, ac diligentia. Testis est nobis Deus; cuius freti clementia, nosmetipsos itineris, & vitæ periculo exposuimus. Nostra testis conscientia; quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat, aut prætermissæ, aut non quæsitæ ad pacificandum occasionis. Principes ipsi testes; quos tam sæpe, tamque vehementer Nuncijs, litteris, Legatis, monitis, hortatu, precibusque omnibus obsecraveramus, ut simultates deponerent, ut societatem coirent, ut Christianæ Reip. in maximum, & propinquum iam adductæ discrimen, communibus studijs, & subsidijs opitularentur. Iam vero testes illæ vigiliæ atque curæ, illi diurni, nocturnique animi nostri labores, gravesque solicitudines, quas ob hanc rem, & causam plurimas iam suscepimus: nec tamen ad optatum exitum nostra

con-

consilia, & acta adhuc perducta sunt. ita enim visum domino Deo est: quem tamen non desperamus aliquã-do optata nostra benignius respecturum. ipsi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod esset nostro Pastorali officio debitum, in hac re omisimus. Quod si qui sunt, qui actiones pacis nostras in aliam interpretentur partem: dolemus quidem; sed tamen in dolore nostro gratias Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ nostræ suos voluit Apostolos haberi dignos, qui pro nomine Iesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur. Verum in illo congressu, colloquioque nostro, quo Nicææ habitum est, etsi, peccatis nostris impedientibus, inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ sunt: quarum opportunitate nos sperantes & sacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilij auctoritate perfici posse pacem; apud Principes institimus, ut & ipsi venirent ad Concilium, & Prælatos suos præsentes ducerent, absentesque accerserent. Qui cum de utroque se excusassent; quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset; & Prælatos, quos secum habuissent, itinere, atq; impendijs fessos, atq; exhaustos recreari, & refici oporteret; nos hortati sunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilij decerneremus. Qua in re concedenda cum essemus aliquantum difficiles, litteras interim a Legatis nostris, qui Vincentiæ erant, accepimus, transacto iam, & longius præterito Concilij ineundi die, unum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam se contulisse. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla iam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus, ut differretur tempus agendi Concilij usque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ resurrectionis. Cuius nostri præcepti, expectationisque decreta litteræ Genuæ, anno Incarnationis Domini MDXXXVIII, IIII. Kal. Iul. factæ, publicataque sunt. atque hanc dilationem eo propensius

Act. 5. in fi. Ephe. 2.

feci-

fecimus, quod pollicitus est nobis uterque Princeps Legatos suos Romam ad nos se missurum, ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ cõmodius coram nobis agerentur, & tractarentur. & ob hanc rationem etiam a nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio Concilij celebrationi praponeretur, cum ipsum Concilium, pace facta, multo deinde utilius, & salutarius Christianæ Reip. futurum esset. semper enim hac pacis spes nobis iniecta Principum nos voluntatibus assentiri hortata est. quam spem vehementer auxit post discessum a Nicæa nostrum ipsorum duorum Principum inter se benevola amicaque congressio: qua, maxima nostra cum lætitia a nobis intellecta, confirmavit nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus. Hanc igitur pacis conclusionem cum & expeteremus, & urgeremus; nec solum duobus antedictis Principibus, verum etiam charissimo in Christo filio nostro, Ferdinãdo, Regi Romanorum, videretur, actionem Concilij, nisi pace facta, suscipi non oportere; cunctiq; a nobis per litteras suosque Oratores contenderent, ut alias rursus temporis prorogationes faceremus; præcipue autem instaret Serenissimus Cæsar, promisisse se demonstrans ijs, qui a Catholica unitate dissentiunt, se operam suam apud nos interpositurum, ut aliqua concordia ratio iniretur; quod ante suam in Germaniam profectionem apte non posset fieri: Nos, eadem semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præsertim cerneremus, ne ad dictum quidem Resurrectionis festum alios Prælatos Vincentiam convenisse, prorogationis nomen iam fugientes, quod tam sæpe frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilij ad nostrum & Sedis Apostolicæ beneplacitum suspendere maluimus: itaque fecimus, & de suspensione huiusmodi litteras ad singulos supradictorum Principum decima die Iun. M D X X X I X, dedimus, sicut ex illis

per-

perspicue potest intelligi. Ea itaque suspensione necessario per nos facta, dum tempus illud magis idoneum a nobis, pacisque aliqua conclusio expectatur; quæ & dignitatem postea, frequentiamque Concilio, & Christianæ Reip. præsentiorem salutem erat allatura; Christianæ interea res in deterius quotidie prolapsæ sunt, Hungaris, Rege ipsorum mortuo, Turcam vocantibus; Ferdinando Rege bellum in eos movente; Belgis ad defectionem a Cæsare ex parte quadam incitatis: cuius defectionis comprimendæ causa per Galliam amicissimo, & cum Rege Christianissimo concordissime, magno benevolæ inter eos voluntatis indicio, transiens in Belgas Serenissimus Cæsar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conventus Germaniæ Principum, & civitatum, tractandæ eius, quam dixerat, concordiæ causa habere cœpit. Sed cum, spe pacis iam deficiente, ille quoque modus curandæ in conventibus, tractandæque concordiæ ad maiores potius discordias concitandas aptus esse videretur: inducti fuimus ad pristinum Concilij generalis remedium reverti, idque per Legatos nostros, S. R. E. Cardinales, ipsi Cæsari obtulimus; quod etiam postremo, & præcipue in Ratisponensi conventu egimus; cum illic dilectus filius noster, Gaspar tit. S. Praxedis, Cardinalis Contarenus, & summa doctrina, & integritate, Legatum nostrum ageret. nam cum, id quod ne accideret, antea veriti eramus, ex eius conventus sententia peteretur a nobis, ut ab Ecclesia dissentientium quosdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur; idque nobis, ut concederemus, neque Christiana & Catholica veritas, neque nostra, & Sedis Apostolicæ dignitas permitteret, palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque vero in alia umquam sententia, & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur: sperabamus enim ex eo & pacem populo Christiano, & Christianæ religionis integritatem

tem posse recuperari: verumtamen id cum bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus; diu observamus tempus absconditum, tempus beneplaciti tui, o Deus; aliquando tandem decernere compulsi sumus, omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianam quotidie in peius ruere, Hungaria a Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, caeteris omnibus metu, moeroreque afflictis, nullius jam Principis consensum expectare, sed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Christianae Reip utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus; cuperemusque cum universae Christianorum saluti, tum Germanicae nationis incommodis in eligendo per nos novo Cōcilij habendi loco consulere; aliquotque locis propositis ipsam Tridentinam civitatem ab ipsis desiderari videremus: nos etsi in citeriore Italia commodius omnia tractari posse judicabamus, ad eorum tamen postulationes nostram voluntatem paterna charitate deflexímus. itaq; Tridentum civitatem elegimus, qua in civitate oecumenicum Conciliū ad proxime venturas Kalendas Nov. haberetur, idoneum locum illum statuentes, quo ex Germania quidem, alijsque Germaniae finitimis nationibus facillime, ex Gallia, Hispania, caeterisque provincijs remotioribus non difficiliter. Episcopi, & Praelati convenire possent. Dies autem Concilii ea a nobis spectata est, quae spatium in se haberet & publicandi per Christianas nationes nostri huius Decreti, & facultatis omnibus Praelatis ad veniendum tribuendae. Quo minus autem annuum tempus praefiniremus mutando Concilij loco, sicut quibusdam constitutionibus alias praescriptum est, ea res fuit in causa, quod longius extrahi spem sanandae aliqua in parte Christianae Reip. quae tot detrimentis, & calamitatibus affecta est, noluimus: Psal. 31.

mus: & tamen videmus tempora: agnoſcimus difficultates: quid ſperari poſſit ex conſilijs noſtris, incertum
Psal. 36. *eſſe intelligimus. ſed quia ſcriptum eſt: Revela Domino viam tuam, & ſpera in eo; & ipſe faciet: magis Dei clementia & miſericordia confidere, quam noſtra imbecillitati diffidere, conſtituimus. ſæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut, quod humana conſilia nõ valent, divina virtus efficiat. Huius igitur ipſius Dei Omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ac Beatorum eius Apoſtolorum, Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti, atque ſubnixi, de venerabilium item fratrum noſtrorum, S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amovemus, ſacrum œcumenicum & generale* Concilium *in civitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibuſq; nationibus opportuno, ad Kalendas proximas Nov. anni præſentis ab incarnatione Domini MDXLII. incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adiuuante, ad ipſius gloriam, atq; laudem, & chriſtiani totius populi ſalutem abſolvendum, perficiendumq; indicimus, annũciamus, convocamus, ſtatuimus, atq; decernimus; omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoſcumq; quibus iure, aut privilegio in* Concilijs *generalibus reſidendi, & ſententias in eis dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis vi iuriſiurandi, quod nobis, & huic ſancta Sedi præſtiterunt, ac ſancta virtute obedientia, alijſq; ſub pœnis iure aut conſuetudine in celebrationibus* Conciliorũ *adverſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteq; præcipientes; ut ipſimet, niſi forte iuſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certe per ſuos legitimos procuratores, & nuncios ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Supra antẽ dictos, Imperatorem, Regẽq;* Chriſtia-

stianissimum, necnon caeteros Reges, Duces, Principes, quorum praesentia, si alias umquam, hoc quidem tempore maxime sanctissimae Christi fidei, & Christianorũ omnium futura est salutaris, rogantes, atq; obsecrantes per viscera misericordiae Dei, & Domini nostri Iesu Christi, cuius fidei veritas, & religio & intus, & extra graviter iam oppugnatur, ut, si salvam volunt christianam esse Remp si se Domino obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficijs intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam, & negotium; ipsimet ad sacri Concilij celebrationem veniant, in quo ipsorum pietas, atq; virtus communi utilitati, salutiq; suae, ac caeterorum, & temporali, & aeterna, plurimum est profutura. Sin autem, id quod nollemus, accedere ipsi non poterunt; at graves saltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui personam Principis sui quisq; & cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio referre. In primis vero ut id curent, quod ipsis facillimum est, ut ex suis cuiusq; regnis, ac provincijs Episcopi, & Praelati sine tergiversatione, & mora ad Concilium proficiscantur. quod maxime quidem a Praelatis, Principibusq; Germaniae Deum ipsum, atque nos impetrare aequum est, ut cum eorum praecipue causa, ipsisq; cupientibus Concilium indictum sit, & in ea civitate indictũ, quae ab eis est desiderata, non graventur ipsi sua cunctorum praesentia id celebrare, & ornare; quo melius, atq; commodius, quae ad integritatem, & veritatem Christianae religionis, quae ad bonorum morum reductionem, emendationemq; malorum, quae ad christianorum inter se tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamq; pertineant, & quae ad repellendos impetus Barbarorum & infidelium, quibus illi universam christianitatem obruere moliuntur, sint necessaria, Deo nostris consultationibus praeeunte, & lumen sapientiae suae, ac veritatis mentibus nostris praeferente, agi in dicto sacro oecumenico Concilio, & conspirante omnium charitate consuli, tractari, confici, ad optatosq; exitus deduci quamprimum, & quam optime pos-

possint. Atq; ut nostra hæ litteræ, & quæ in eis continẽtur, ad notitiam cunctorum, quorũ oportet, perveniãt, neve quis illorum ignorantiæ excusationem prætendat, cum præsertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ essent intimandæ, tutus forsitan pateat accessus, volumus, & mandamus, ut in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, cum ibi multitudo populi ad audiendum rem divinam congregari solita est, palam clara voce per curiæ nostræ cursores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæq; in valuis dictarum Ecclesiarum, itẽque Cancellariæ Apostolicæ portis, & Campi Floræ solito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cũctorum aliquandiu exposita pendeant: cumque inde amovebuntur, earum nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemq; huiusmodi, omnes, & quoscumq;, quos antedicta nostra comprehendunt, post spatium duorum mensium a die litterarum publicationis & affixionis, ita volumus obligatos esse, atq; astrictos, ac si ipsismet illa coram lecta, & intimata essent, transumptis quidem earum, quæ manu publici Notarij scripta, aut subscripta, & sigillo personæ alicuius Ecclesiasticæ, in dignitate constitutæ, munita fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ indictionis, annunciationis, convocationis, statuti, decreti, mandati, præcepti, & obsecrationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationẽ omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicæ, m d xlij, xi. Kal. Iun. anno viij.

Blosius

Hier. Dand.

SES-

SESSIO PRIMA, SACROSANCTI OECUMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI,

SUB PAULO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XIII. MENSIS DEC. ANNO DOM. M D XLV.

Decretum de inchoando Concilio.

Lacet ne vobis, ad laudem,& gloriam Sanctæ, & individuç Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad incrementum, & exaltationẽ Fidei, & religionis Christianæ, ad extirpationem hæresum, ad pacem, & unionem Ecclesiæ,ad reformationem Cleri,& Populi Christiani, ad depressionem, & extinctionem hostium Christiani nominis, decernere, & declarare, sacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere,& inceptum esse? *Responderunt,Placet.*

Indictio futuræ Sessionis.

Et cum proxima sit celebritas Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi; & subsequantur aliæ festivitates labentis, & incipientis anni; placet ne vobis primam futuram Sessionem habendam esse die Jovis post Epiphaniam, quæ erit septima mensis Jan. Anno Dom. M D XLVI? *Responderunt, Placet.*

SESSIO SECUNDA,

CELEBRATA DIE VII. MENSIS JANUARII, M D X L V I.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio servandis.

Acrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis,
Jac. 1. agnoscens cum Beato Jacobo Apostolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens a patre luminum, qui iis, qui postulant a se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & simul sciens, quod initium sa-
Psal. 110. Eccl. pientiæ est timor Domini; statuit, & decrevit, omnes, & singulos Christi Fideles, in Civitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, ut se a malis, & peccatis hactenus commissis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, & desideria carnis non perficere, orationibus instare, sepius
1. Proverb. 1. & 9. confiteri, Eucharistiæ Sacramentum sumere, Ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Christianorum, & unitate Ecclesiæ privatim orare velint: Episcopos vero, & quoscũque alios, in Ordine Sacerdotali constitutos, œcumenicum Cõcilium in ea Civitate concelebrantes, ut assidue in Dei laudibus incumbere, hostias, laudes, & preces offerre, Sacrificium Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis resurrexit; ac Spiritum Sanctum in discipulos infudit, pe-
Act. 2. ragere satagant, facientes, sicut idem Spiritus Sanctus

ctus per Apostolum præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro Sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: ut quietem, & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, ut jejunent saltem singulis sextis feriis in memoriam passionis Domini, & eleemosynas pauperibus erogent: in Ecclesia autem Cathedrali singulis quintis feriis celebretur Missa de Spiritu Sancto, cum Letaniis, & aliis orationibus ad hoc institutis: in aliis vero Ecclesiis eadem die dicantur ad minus Letaniæ, & orationes: tempore autem, quo sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant; sed ore, & animo, celebranti assistatur. Et quoniam oportet Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domui suæ bene præpositos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in mensa servet sobrietatem, moderationemq; ciborum; deinde, cum in eo loco sæpe otiosi sermones oriri soleant, ut in ipsorum Episcoporum mensis divinarum Scripturarũ lectio admisceatur: familiares vero suos unusquisque instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores; vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur; & in vestitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem præseferant, sicut decet ministros ministrorum Dei. Ad hæc, cum hujus Sacrosancti Concilii præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, ut, propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Jesu Christo, qui vera lux est, annuente, candor puritasque refulgeat; & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atq; eos præsertim, qui sacrarum litterarum peritiam habent, ut sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent, quibus potissimum viis, & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit, quo ma-

1. Timot. 2.

Infra 1. Sess. 22. in decreto de observandis in celebr. Miss.

Tit. 1. Tim. 3. c. fin. 2. q. 7. cum sim. Cõc. Tolet. 3. c. 7. Conc. Rhemen. c. 17. Eusebius in 4. decreto, & infra sess. 25. c. 1. de refor.

1. Tim. 3.

Joan. 1. cap. cum ex

Iniuncto de hæret.

SESSIO SECUNDA,

CELEBRATA DIE VII. MENSIS JANUARII, M D XLVI.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio servandis.

SAcrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, in ea præsidentibus eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, agnoscens cum Beato Jacobo Apostolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens a patre luminum, qui iis, qui postulant a se sapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & simul sciens, quod initium sapientiæ est timor Domini; statuit, & decrevit, omnes, & singulos Christi Fideles, in Civitate Tridentina congregatos, exhortandos esse, prout exhortatur, ut se a malis, & peccatis hactenus commissis emendare, ac de cetero in timore Domini ambulare, & desideria carnis non perficere, orationibus instare, sępius confiteri, Eucharistiæ Sacramentum sumere, Ecclesias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quisque poterit, adimplere, necnon quotidie pro pace Principum Christianorum, & unitate Ecclesiæ privatim orare velint: Episcopos vero, & quoscũque alios, in Ordine Sacerdotali constitutos, œcumenicum Cõcilium in ea Civitate concelebrantes, ut assidue in Dei laudibus incumbere, hostias, laudes, & preces offerre, Sacrificium Missæ quolibet saltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis resurrexit; ac Spiritum Sanctum in discipulos infudit, peragere satagant, facientes, sicut idem Spiritus Sanctus

[Margin notes: Jac. 1. — Psal. 110. Eccl. 1. — Proverb. 1. & 9. — Act. 2.]

ctus per Apostolum præcipit, obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones pro Sanctissimo Domino nostro Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & ceteris, qui in sublimitate constituti sunt, & pro omnibus hominibus: ut quietem, & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus. Præterea hortatur, ut jejunent saltem singulis sextis feriis in memoriam passionis Domini, & eleemosynas pauperibus erogent: in Ecclesia autem Cathedrali singulis quintis feriis celebretur Missa de Spiritu Sancto, cum Letaniis, & aliis orationibus ad hoc institutis: in aliis vero Ecclesiis eadem die dicantur ad minus Letaniæ, & orationes: tempore autem, quo sacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant: sed ore, & animo, celebranti assistatur. Et quoniam oportet Episcopos esse irreprehensibiles, sobrios, castos, domui suæ bene præpositos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in mensa servet sobrietatem, moderationemq; ciborum; deinde, cum in eo loco sæpe otiosi sermones oriri soleant, ut in ipsorum Episcoporum mensis divinarum Scripturarũ lectio admisceatur: familiares vero suos unusquisque instruat, & erudiat, ne sint rixosi, vinosi, impudici, cupidi, elati, blasphemi, & voluptatum amatores; vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur; & in vestitu, & cultu, & omnibus actibus honestatem præseferant, sicut decet ministros ministrorum Dei. Ad hæc, cum hujus Sacrosancti Concilii præcipua cura, solicitudo, & intentio sit, ut, propulsatis hæresum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Jesu Christo, qui vera lux est, annuente, candor puritasque refulgeat; & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipsa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atq; eos præsertim, qui sacrarum litterarum peritiam habent, ut sedula meditatione diligenter secum ipsi cogitent, quibus potissimum viis, & modis ipsius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum sortiri possit, quo ma-

1. Timot. 2.

Infra 1. Sess. 22. in decreto de observandis in celebr. Miss.

Tit. 1. Tim. 3. c. fin. 2. q. 7. cum sim. Cóc. Tolet. 3. c. 7. Conc. Rhemen. c. 17. Eusebius in 4. decreto, & infra sess. 25. c. 1. de refor.

1. Tim. 3.

Joan. 1. cap. cum ex

Iniuncto de hæret.

turius, & consultius damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confessione glorificent Deum, & Patrem Domini Nostri Jesu Christi.

Côc. Tolet. 11. c. 1. Côc. Côstantien. sess. 1. in princ. c. in looo. 5. q. 4.

In sententiis vero dicendis, juxta Toletani Concilii statutum, in loco benedictionis considentibus Domini Sacerdotibus, nullus debeat aut immodestis vocibus perstrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falsis, vanisve, aut obstinatis disceptationibus contendere: sed quidquid dicatur, sic mitissima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti judicii acies perturbato animo inflectatur.

Insuper ipsa sacra Synodus statuit, ac decrevit, quod, si forte contigerit aliquos debito in loco non sedere, & sententiam, etiam sub verbo, Placet, proferre, Congregationibus interesse, & alios quoscumque actus facere, Concilio durante, nulli propterea praejudicium generetur, nullique novum jus acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Sessio ad diem Jovis, quartam mensis Feb proxime venturi.

SESSIO TERTIA,
CELEBRATA DIE IV. MENSIS FEBRUARII M D XLVI.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN nomine Sanctae, & individuae Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

Haec Sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, in ea praesidentibus eisdem tribus Apostolicae Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractanda-

darum considerans, præsertim earum, quæ duobus illis capitibus, de extirpandis hæresibus, & moribus reformandis, continentur, quorum causa præcipue est congregata; agnoscens autem cum Apostolo, non esse sibi colluctationem adversus carnem, & sanguinē, sed adversus spirituales nequitias in cœlestibus, cum eodem omnes, & singulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis ejus, in omnibus sumentes scutum fidei, in quo possint omnia tela nequissimi ignea extinguere, atque galeam spei salutis accipiant, cum gladio spiritus, quod est Verbū Dei. Itaque, ut hæc pia ejus solicitudo principium, & progressum suum per Dei gratiam habeat, ante omnia statuit, & decernit præmittendam esse confessionem fidei, Patrum exempla in hoc secuta, qui sacratioribus Conciliis hoc scutum contra omnes hæreses in principio suarum actionum apponere consuevere: quo solo aliquando, & infideles ad fidem traxerūt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, tamquam principium illud, in quo omnes, qui Fidem Christi profitentur, necessario conveniunt, ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod portæ Inferi numquam prævalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Ecclesiis legitur, exprimendum esse censuit, quod quidem ejusmodi est.

Ephe. 6.

C. qui resisti. 11. q. 3.

Conc. Nicenum Conc. Rom. sub Jul. 1. Conc. Hipponen. in prin. Cōc. Cōstātinop. 6. actione 17. cum sim.

C. 1. dist. 15. c. baptizandos cū seq. de cōs. dist. 4. c. 1. de sum. Trin.

CREDO in unum Deum Patrem Omnipotentem, factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & invisibilium; & in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæcula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis, & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & Homo factus est; Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est; & resurrexit tertia die secundum Scripturas; & ascendit in Cœlum,

Matt. 16. c. in novo. 21. dist. c. salvator. 1. q. 9

ſedet ad dexteram Patris; & iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos,& mortuos;cujus regni non erit finis:& in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem;qui ex Patre,Filioque procedit;qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas: & unam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum: & expecto reſurrectionem mortuorum,& vitam venturi ſæculi. Amen.

Indictio futuræ Seſſionis.

Eadem Sacroſancta OEcumenica,& generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, intelligens multos Prælatos ex diverſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eſſe, quo huc veniant; cogitanſque omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eo majoris apud omnes exiſtimationis, & honoris videri poſſe, quo majori fuerint,& pleniori Patrum conſilio, & præſentia ſancita,& corroborata,ſtatuit, & decrevit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Jovis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proxime futuram:interim tamen non differri diſcuſſionem,& examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO QUARTA, CELEBRATA DIE VIII. MENSIS APRILIS MDXLVI.

Decretum de Canonicis Scripturis.

SAcroſancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præ-

præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis legatis, hoc sibi perpetuo ante oculos proponens, ut, sublatis erroribus, puritas ipsa Evangelii in Ecclesia conservetur: quod promissum ante per Prophetas in Scripturis Sanctis, Dominus noster Jesus Christus, Dei Filius, proprio ore primum prômulgavit; deinde per suos Apostolos, tamquam fontem omnis, & salutaris veritatis, & morum disciplinę, omni creaturæ prædicari jussit: perspiciensque hanc veritatem, & disciplinam contineri in libris scriptis, & sine scripto traditionibus, quæ ipsius Christi ore ab Apostolis acceptæ, aut ab ipsis Apostolis, Spiritu Sancto dictante, quasi per manus traditæ, ad nos usque pervenerunt; orthodoxorum Patrum exempla secuta, omnes libros tam veteris, quam novi Testamenti, cum utriusque unus Deus sit auctor, necnon traditiones ipsas, tum ad fidē, tum ad mores pertinentes, tamquam vel oretenus a Christo, vel a Spiritu Sancto dictatas, & continua successione in Ecclesia Catholica conservatas, pari pietatis affectu, ac reverentia suscipit, & veneratur. Sacrorum vero librorum Indicem huic decreto adscribendum censuit; ne cui dubitatio suboriri possit, quinam sint, qui ab ipsa Synodo suscipiuntur. sunt vero infrascripti, Testamenti veteris, quinque Moysi, idest, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deutoronomium; Josve, Judicum, Rut, quatuor Regum, duo Paralipomenon, Esdræ primus, & secundus, qui dicitur Neemias, Thobias, Judith, Hester, Job, Psalterium Davidicum centum quinquaginta psalmorum, Parabolæ, Ecclesiastes, Canticum canticorum, Sapientia, Ecclesiasticus, Isaias, Hieremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel, duodecim Prophetæ minores, idest, Osea, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Micheas, Naum, Abacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias, duo Machabæorum, primus, & secundus. Testamenti novi, quattuor Evangelia, secundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Joannem: Actus Apostolorum a Luca Evangelista conscripti: quatuordecim Epistolæ Pau-

Mar. ult.

In can. Aposto. cap. 84. Inn. 1. ep. 3. c. 7. Gelasius primus in s. epist. Cōc. Laodicen. c. 59. Conc. Carthag. 3. c. 47 & cap. S. Rom. dist. 15.

li Apostoli,ad Romanos,duæ ad Corinthios, ad Galatas,ad Ephesios ad Philippenses,ad Colossenses, duæ ad Thessalonicenses, duę ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem,ad Hebræos:Petri Apostoli duæ, Joannis Apostoli tres, Jacobi Apostoli una, Judæ Apostoli una,& Apocalypsis Joannis Apostoli. Si quis autem libros ipsos integros cum omnibus suis partibus, prout in Ecclesia Catholica legi consueverunt, & in veteri vulgata latina editione habentur, pro sacris, & Canonicis non susceperit; & traditiones prædictas sciens,& prudens contempserit;anathema sit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via ipsa Synodus, post jactum fidei confessionis fundamentum, sit progressura, & quibus potissimum testimoniis, ac præsidiis in confirmandis dogmatibus, & instaurandis in Ecclesia moribus,sit usura.

Decretum de editione & usu sacrorum librorum.

Insuper eadem Sacrosancta Synodus considerans non parum utilitatis accedere posse Ecclesiæ Dei,si ex omnibus latinis editionibus, quæ circumferuntur, sacrorum librorum, quænam pro authentica habenda sit,innotescat;statuit,& declarat,ut hæc ipsa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot sæculorum usu in ipsa Ecclesia probata est, in publicis lectionibus, disputationibus, prædicationibus, & expositionibus pro authentica habeatur; & ut nemo illam rejicere quovis prætextu audeat,vel præsumat.

C. hæresis.& c. Adam in si.24.q.3.& infra sess. 13. cap.1.

C. exiit. circa fi de ver. sig.in 6.

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia,decernit,ut nemo, suæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Christianæ pertinentium,sacram Scripturam ad suos sensus contorquens,contra eum sensum,quem tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia,cujus est judicare de vero sensu, & interpretatione Scripturarum Sanctarum, aut etiam contra unanimem consensum Patrum ipsam Scripturam

ram sacram interpretari audeat; etiam si hujusmodi interpretationes nullo umquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur,& pœnis a jure statutis puniantur.

Sed & impressoribus modum in hac parte, ut par est,imponere volens,qui jam sine modo, hoc est, putantes sibi licere quidquid libet, sine licentia Superiorum Ecclesiasticorum, ipsos Sacræ Scripturæ libros,& super illis annotationes, & expositiones quorumlibet indifferenter,sæpe tacito,sæpe etiam ementito prælo, & quod gravius est, sine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impressos libros hujusmodi temere venales habent;decernit,& statuit, ut posthac sacra Scriptura, potissimum vero hæc ipsa vetus, & vulgata editio quamemendatissime imprimatur;nulliquc liceat imprimere, vel imprimi facere quosvis libros de rebus sacris sine nomine auctoris; neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis & pecuniæ, in canone Concilii novissimi Lateranensis apposita. Et, si regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujusmodi, licentiam quoque a suis Superioribus impetrare teneantur,recognitis per eos libris juxta formam suarum ordinationum. Qui autem scripto eos communicant, vel evulgant, nisi antea examinati, probatique fuerint, eisdem pœnis subjaceant, quibus impressores. Et qui eos habuerint, vel legerint, nisi prodiderint auctores,pro auctoribus habeantur. Ipsa vero hujusmodi librorum probatio in scriptis detur, atque ideo in fronte libri,vel scripti,vel impressi,authentice appareat:idque totum,hoc est,& probatio,& examen gratis fiat:ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Posthæc temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba, & sententiæ sacræ Scripturæ, ad scurrilia scilicet, fabulosa, vana, adulationes, detractiones, superstitiones, impias & diabolicas incan-

Sess. 10. de impressione librorum.

cantationes, divinationes, sortes, libellos etiam famosos; mandat, & præcipit, ad tollendam hujusmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cetero quisquā quomodolibet verba Scripturæ Sacræ ad hæc, & similia audeat usurpare; ut omnes hujus generis homines, temeratores, & violatores Verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Episcopos coerceantur.

Indictio futuræ sessionis.

Item hæc Sacrosancta Synodus statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse feria quinta, post sacratissimum festum proximum Pentecostes.

SESSIO QUINTA,

CELEBRATA DIE XVII. MENSIS JUNII M D XLVJ.

Decretum de peccato originali.

Heb. 11. UT fides nostra catholica, sine qua impossibile est placere Deo, purgatis erroribus, in sua sinceritate integra, & illibata permaneat; & ne populus Christianus omni vento doctrinæ circumferatur; cum serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hostis, inter
Gen. 3. plurima mala quibus Ecclesia Dei his nostris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejusq; remedio non solum nova, sed vetera etiam dissidia excitaverit: Sacrosancta OEcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem tribus Apostolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, sacrarū Scriptu-

turarum, & Sanctorum Patrum, ac probatissimorum Conciliorum testimonia, & ipsius Ecclesiæ judicium, & consensum secuta, hęc de ipso peccato originali statuit, fatetur, ac declarat.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiso fuisset transgressus, statim sanctitatem, & justitiam, in qua constitutus fuerat, amisisse, incurrisseque per offensam prævaricationis hujusmodi iram, & indignationem Dei, atq; ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem sub ejus potestate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc est diaboli, totumque Adam, per illam prævaricationis offensã, secundum corpus, & animam in deterius commutatum fuisse: anathema sit. Cœlestin. 1. epist. 1. c. 4. Gen. 3. Conc. Arausicanũ c. 1.

Si quis Adæ prævaricationis sibi soli, & non ejus propagini, asserit nocuisse; & acceptam à Deo sanctitatem, & justitiam, quam perdidit, sibi soli, & non nobis etiam eum perdidisse; aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanarum transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est animæ: anathema sit: cum contradicat Apostolo dicenti: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. Rom. 5. 1. Corin. 15. Conc. Arausicanũ c. 5. Rom. 5. cap. placuit. c. regenerãte, & c. quæris in fi. de cõs. distin. 4.

Si quis hoc Adę peccatum, quod origine unum est, & propagatione, non imitatione transfusum omnibus, inest unicuique proprium, vel per humanę naturæ vires, vel per aliud remedium asserit tolli, quam per meritum unius mediatoris Domini Nostri Jesu Christi, qui nos Deo reconciliavit in sanguine suo, factus nobis justitia, sanctificatio, & redemptio; aut negat ipsum Christi Jesu meritum per Baptismi Sacramentum in forma Ecclesiæ rite collatum, tam adultis, quam parvulis applicari: anathema sit: quia non est aliud nomen sub Cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri. unde illa vox: Ecce 1. Tim. 2. c. multiplex de pœnit. dist. 1. Act. 4.

Joan.1. cap. nemo de conf. dist.4.
Gal. 3.
Conc. Melevitanū c. 2.
Cōc. Aphricanum c. 77 & c. placuit, de consec. dist. 4.

Agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicumque baptizati estis, Christum induistis.

Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam si fuerint a baptizatis parentibus orti; aut dicit in remissionem quidem peccatorū eos baptizari, sed nihil ex Adam trahere originalis peccati; quod regenerationis lavacro necesse sit expiari ad vitam æternam consequendam; unde fit cōsequens, ut in eis forma Baptismatis, in remissionem peccatorum, non vera, sed falsa intelligatur: anathema sit: quoniam non aliter intelligendum est id, quod dixit Apostolus: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors; & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt: nisi quemadmodum Ecclesia Catholica ubique diffusa semper intellexit. propter hanc enim regulam fidei ex traditione Apostolorum etiam parvuli, qui nihil peccatorum in semetipsis adhuc committere potuerunt, ideo in remissionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Nisi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in Regnum Dei.

Rom. 5. cap. placuit. cap. quæris in fi. & c. regenerāte. de cōs. dist. 4.
Joan. 3. c. filius, & c. nō dubito de conf. dist. c. debitum cū seq. de bapt.

Si quis per Jesu Christi Domini Nostri gratiā, quæ in Baptismate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam asserit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; sed illud dicit tantum radi, aut non imputari: anathema sit. in renatis enim nihil odit Deus: quia nihil est dānationis iis, qui vere consepulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem: qui non secundum carnem ambulant, sed, veterem hominem exuentes, & novum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti sunt, hęredes quidem Dei, cohęredes autem Christi, ita ut nihil prorsus eos ab ingressu Cœli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiscentiam, vel fomitem, hæc Sancta Synodus fatetur, & sentit; quæ cum

Rom. 6. & c. proprie de con. dist. 4.
Rom. 8.
Coloss. 3.
Eph. c. 4. c. quomodo renovari de pœnit. dist. 2
Rom. 8. Gal. 3. cap. non omnis. 22. q. 1.

cum ad agonem relicta sit, nocere non consentientibus, sed utiliter per Christi Jesu gratiam repugnantibus non valet: quinimo, qui legitime certaverit, coronabitur. Hanc concupiscentiam, quam aliquando Apostolus peccatum appellat, Sancta Synodus declarat Ecclesiam Catholicam numquam intellexisse peccatum appellari, quod vere, & proprie in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium senserit; anathema sit.

2. Tim. 2.

Colos. 3.

Declarat tamen hæc ipsa Sancta Synodus, non esse suæ intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, Beatam & Immaculatam Virginem Mariam, Dei Genitricem: sed observandas esse constitutiones felicis recordationis Xisti Papæ IV. sub pœnis in eis constitutionibus contentis, quas innovat.

In extrau. cōm. lib. 3. de reliq. & vener. sāct.

Decretum de reformatione.
Caput I.

Eadem Sacrosancta Synodus, piis summorum Pontificum, & probatorum Conciliorum constitutionibus inhærens, easque amplectens, & illis adjiciens; ne cœlestis ille sacrorum librorum thesaurus, quem Spiritus Sanctus summa liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat; statuit, & decrevit, & quod in illis Ecclesiis, in quibus præbendæ, aut præstimonium, seu aliud quovis nomine nuncupatum stipendium pro lectoribus Sacræ Theologiæ deputatum reperitur, Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alii locorum Ordinarii eos, qui præbendam, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi obtinēt, ad ipsius Sacræ Scripturæ expositionem, & interpretationem per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneum substitutum ab ipsis Episcopis, Archiepiscopis, Primatibus, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cetero vero

ro præbenda, prçstimonium, aut stipendium hujusmodi non nisi personis idoneis, & quæ per se ipsos id munus explicare possint, conferantur. & aliter facta provisio nulla sit, & invalida. In Ecclesiis autem Metropolitanis, vel Cathedralibus, si Civitas insignis, vel populosa, ac etiam in collegiatis existentibus in aliquo insigni oppido, etiam nullius Diœcesis, si ibi Clerus numerosus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præstimonium, seu stipendium hujusmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocumque, præterquam ex causa resignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatibile injunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpetuo constituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipsis Ecclesiis nulla, vel non sufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel Episcopus ipse per assignationem fructuum alicujus simplicis beneficii, ejusdem tamen debitis supportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum suæ Civitatis, & Diœcesis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli consilio ita provideat, ut ipsa *Sacræ Scripturæ* lectio habeatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, vel consuetudine, vel quavis alia ratione institutæ, propter id minime prætermittantur. Ecclesiæ vero, quarum annui proventus tenues fuerint, & ubi tam exigua est Cleri, & Populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commode haberi non possit, saltem magistrum habeant, ab Episcopo cum consilio Capituli eligendum, qui Clericos, aliosque scolares pauperes grammaticam gratis doceat; ut deinceps ad ipsa *Sacræ Scripturæ* studia, annuente Deo, transire possint ideoque illi magistro grammatices vel alicujus simplicis beneficii fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perstiterit, assignentur; dum tamen beneficium ipsum suo debito non fraudetur obsequio: vel ex capitulari, vel Episcopali mensa condigna aliqua merces persolvatur: vel alias Episcopus ipse aliquam rationem ineat suæ Ecclesiæ, & Diœcesi accomodam; ne pia hæc, utilis, atque fructuosa provi-

C. quia, & c. fi. de mag. & infra sess. 23. de refor. cap. 18.

Infra sess. 24. c. 15. de for.

Conc. Constantinop. 6 c. 5. cum alleg. à me in tract. de priv. schol. priv. 83. c. 1. & c. quia de mag. Conc. lateran. sub Alex. III. c. 18. & sub Inn. III. c. 11 & infra sess. 23. c. 18. de refor. clem. ne in agro de stu. mon. c 2. de mag.

vi-

visio quovis quæsito colore negligatur. In Monasteriis quoque Monachorum, ubi commode fieri queat, etiam lectio Sacræ Scripturæ habeatur. Qua in re si Abbates negligentes fuerint, Episcopi locorum, in hoc ut Sedis Apostolicæ Delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In conventibus vero aliorum Regularium, in quibus studia commode vigere possunt, Sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur: quę lectio à Capitulis generalibus, vel Provincialibus assignetur dignioribus Magistris. In gymnasiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & ceterorum omnium maxime necessaria lectio hactenus instituta non fuerit, religiosissimorum Principum, ac Rerumpublicarum pietate, & caritate ad Catholicæ fidei defensionem, & incrementum, sanæque doctrinæ conservationem, & propagationem instituatur: &, ubi instituta foret, & negligeretur, restituatur. Et, ne sub specie pietatis impietas disseminetur; statuit eadem Sancta Synodus, neminem ad hujusmodi lectionis officium tam publice, quam privatim admittendum esse, qui prius ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinatus, & approbatus non fuerit: quod tamen de lectoribus in claustris monachorum non intelligatur. Docentes vero ipsam Sacram Scripturam, dum publice in scholis docuerint, & scholares, qui in ipsis scholis student, privilegiis omnibus de perceptione fructuum, præbendarum, & beneficiorum suorum, in absentia a jure communi concessis, plene gaudeant, & fruantur.

e si de mag cũ alleg. in meo tract. de priv. sch. priv. 98.

Caput II.

QUIA vero Christianæ Reipublicæ non minus necessaria est prædicatio Evangelii, quam lectio; & hoc est præcipuum Episcoporum munus, statuit, & decrevit eadem Sancta Synodus, omnes Episcopos, Archiepiscopos, Primates, & omnes alios Ecclesiarum Prelatos teneri per se ipsos, si legitime im-

Infra sess. 24. c. 4 de refor.

pe-

pediti non fuerint, ad prædicandum Sanctum Jesu Christi Evangelium. Si vero contigerit Episcopos, & alios prędictos legitimo detineri impedimento; juxta formam generalis Concilii viros idoneos assumere teneantur ad hujusmodi prædicationis officium salubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere cōtempserit, districtæ subjaceat ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicumque Parochiales, vel alias curam animarum habentes, Ecclesias quocumque modo obtinent, per se, vel alios idoneos, si legitime impediti fuerint, diebus saltem Dominicis, & festis sollemnibus plebes sibi commissas pro sua, & earum capacitate pascant salutaribus verbis; docendo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem; annunciandoque eis cum brevitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat; ut pœnam æternam evadere, & cœlestem gloriam consequi valeant. Id vero si quis eorum pręstare negligat, etiam si ab Episcopi jurisdictione quavis ratione exemptum se esse prætenderet; etiam si Ecclesiæ quovis modo exemptæ dicerentur, aut alicui Monasterio, etiam extra Diœcesim existenti, forsan annexæ, vel unitæ, modo re ipsa in Diœcesi sint, provida pastoralis Episcoporum solicitudo non desit; ne illud impleatur; Parvuli petierunt panem, & non erat qui frangeret eis. Itaque ubi ab Episcopo moniti trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras Ecclesiasticas, seu alias ad ipsius Episcopi arbitrium cogantur, ita ut etiam, si ei sic expedire visum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id pręstet, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse resipiscens officium suum impleat.

Côc. Later. sub Inn. III. c. 10. c. inter cetera de off. ordin.

Conc. Constantinop. 6. c. 8. c. exiit, §. habetur etiā de ver. sig. Côc. Later. ult. sess. 11.

Hiere. thren. 4.

Si quæ vero Parochiales Ecclesię reperiātur subjectæ Monasteriis in nulla Diœcesi existentibus; si Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint; a Metropolitanis, in quorum Provinciis Diœceses ipsę sitæ sunt, tamquam, quo ad hoc, Sedis Apostolicæ delegatis, compellantur. neque hujus decreti

exe-

executionem consuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, sive recursus impedire valeat, quousque desuper a competenti judice, qui summarie, & sola facti veritate inspecta, procedat, cognitum, & decisum fuerit. Regulares vero cujuscumque Ordinis, nisi a suis Superioribus de vita, moribus, & sciētia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licētia, etiam in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare nō possint: cum qua licentia personaliter se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Ecclesiis vero, quæ suorum Ordinum non sunt, ultra licentiam suorum superiorum, etiam Episcopi licentiam habere teneantur; sine qua in ipsis Ecclesiis non suorum Ordinum nullo modo prædicare possint. ipsam autem licentiam gratis Episcopi concedant.

Côc. Later. ult. sess. 11. de modo præd.

Si vero, quod absit, prædicator errores, aut scandala disseminaverit in populum, etiam si in monasterio sui vel alterius ordinis prædicet; Episcopus ei prædicationem interdicat. Quod si hæreses prædicaverit; contra eum secundum juris dispositionem aut loci consuetudinem procedat; etiam si prædicator ipse generali, vel speciali privilegio exemptum se esse prætenderet. quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tamquam Sedis Apostolicæ delegatus procedat. Curent autem Episcopi, ne quis Prædicator vel ex falsis informationibus, vel alias calumniose vexetur, justamve de eis conquerendi occasionem habeat.

C. excômunicamus. §. qui vero de hæret. Trid. sess. 24. c. 4 de reform.

Caveant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui cum sint nomine Regulares, extra claustra tamē, & obedientiam religionum suarum vivunt; vel Presbyterorum sæcularium, nisi ipsis noti sint, & moribus atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu in sua civitate, vel Diœcesi prędicare permittant, donec ab ipsis Episcopis super ea re sancta Sedes Apostolica consulatur: a qua privilegia hujusmodi, nisi tacita veritate, & expresso mendacio ab indignis extorqueri verisimile non est.

B Quæ-

Conc. Later. sub Inn. III. c. 62. c. cum ex eo de pœnit. & remiss. clemẽ. abusionib. eo tit. infra sess. 21. de refor. c. 9. & ut officiũ. §. cõpescendi. de hær. in 6.

Quæstores vero eleemosynarii, qui etiam quęstuarii vulgo dicuntur, cujuscumque conditionis existãt, nullo modo, nec per se, nec per alium prædicare præsumant; & contra facientes ab Episcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuscumque non obstantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decernit, primam futuram Sessionem tenendam, & celebrandam esse die Jovis, feria quinta post festum Beati Jacobi Apostoli.

Prorogata deinde fuit Sessio ad diem XIII. mensis Jan. M D XLVII.

SESSIO SEXTA,

CELEBRATA DIE XIII. MENSIS JANUARII, M D XLVII.

Decretum de justificatione.

Procemium.

CUM hoc tempore, non sine multarum animarum jacturâ, & gravi ecclesiasticæ unitatis detrimento, erronea quædam disseminata sit de justificatione doctrina: ad laudem, & gloriam Omnipotentis Dei, Ecclesiæ tranquillitatem, & animarum salutem, sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli, divina providentia Papæ Tertii, Reverendissimis Dominis, Dominis, Jo. Maria Episcopo

Præ-

Prænestino, de Monte, & Marcello tit. S. Crucis in Hierusalem Presbytero, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis; exponere intendit omnibus Christi fidelibus veram, sanamque doctrinam ipsius justificationis, quam Sol justitiæ Christus Jesus, fidei nostræ auctor, & consummator docuit, Apostoli tradiderunt, & catholica Ecclesia, Spiritu Sancto suggerente, perpetuo retinuit; districtius inhibendo, ne deinceps audeat quisquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præsenti decreto statuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad justificandos homines imbecillitate. Cap. I.

PRIMUM declarat sancta Synodus, ad justificationis doctrinam probe, & sincere intelligendam, oportere, ut unusquisque agnoscat, & fateatur, quod cum omnes homines in prævaricatione Adæ innocentiam perdidissent, facti immundi, &, ut Apostolus inquit, natura filii iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali exposuit, usque adeo servi erant peccati, & sub potestate diaboli, ac mortis, ut non modo Gentes per vim naturæ, sed ne Judæi quidem per ipsam etiam litteram legis Moysi, inde liberari, aut surgere possent; tametsi in eis liberum arbitrium minime extinctum esset, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

1. Corin. 15. Rom. 5. Ephe. 2. supra sess. 5. in prin. Rom. 2. & 3.

De dispensatione, & mysterio adventus Christi. Cap. II.

QUO factum est, ut cœlestis Pater, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis, Christum Jesum Filium suum, & ante legem, & legis tempore multis Sanctis Patribus declaratum, ac promissum, cum venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miserit, ut & Judæos, qui sub lege erant, redime-

2. Corin. 1. Gen. 49. cum sim. Gal. 4.

Rom.3.&5. Coloss. 2. 1.Timo. 2. & 2. Timo. 1. c. multiplex. de pœn.dist.1. 3. Joan.2.

meret;& Gentes,quę non sectabantur justitiam,justitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris, non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.

Qui per Christum justificantur. Cap. III.

VERUM, etsi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiūt, sed ii dumtaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur. Nam, sicut revera homines, nisi ex semine Adæ propagati nascerentur, non nascerentur injusti; cum ea propagatione, per ipsum dum concipiuntur, propriam injustitiam contrahant: ita, nisi in Christo renascerentur, numquam justificarentur; cum ea renascentia per meritum passionis ejus gratia, qua justi fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apostolus gratias nos semper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis Sanctorum in lumine, & eripuit de potestate tenebrarum, transtulitque in regnum filii dilectionis suæ; In quo habemus redemptionem, & remissionem peccatorum.

Infra can.1. Coloss.1.

Insinuatur descriptio justificationis impii, & modus ejus in statu gratia. Cap. IV.

QVIBVS verbis justificationis impii descriptio insinuatur, ut sit translatio ab eo statu, in quo homo nascitur filius primi Adæ, in statum gratię, & adoptionis Filiorum Dei per secundum Adam Jesum Christum, Salvatorem nostrum. quę quidem translatio post Evangelium promulgatum, sine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non potest, sicut scriptum est: Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei.

Gal.4. Tit.3.

Joan.3.c.fi-lius.& c.nō dubito de consecr. dist.4.

De

De necessitate praparationis ad justificationem in adultis, & unde sit. Cap. V.

DECLARAT præterea, ipsius justificationis exordium in adultis à Dei per Christum Jesum prævenIente gratia sumendum esse, hoc est, ab ejus vocatione, qua, nullis eorum existentibus meritis, vocantur; ut, qui per peccata a Deo aversi erant, per ejus excitantem, atque adjuvantem gratiam ad convertendum se ad suam ipsorum justificationem, eidem gratiæ libere assentiendo, & cooperando, disponantur: ita ut, tãgente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat, inspirationem illam recipiens; quippe qui illam & abiicere potest, neque tamen sine gratia Dei movere se ad justitiam coram illo libera sua voluntate possit. Unde in sacris litteris, cum dicitur: Convertimini ad me, & ego convertar ad vos: libertatis nostræ admonemur. Cum respondemus: Converte nos Domine ad te, & convertemur: Dei nos gratia præveniri confitemur.

Infra can. 3.
Zacha. 1. Joel. 2. cap. cõvertimini de pœnit. dist. 1. Hiere. in fi. orationis.

Modus praparationis. Cap. VI.

DIsponuntur autem ad ipsam justitiam, dum excitati divina gratia, & adiuti, fidem ex auditu concipientes, libere moventur in Deum, credentes, vera esse, quæ divinitus revelata, & promissa sunt; atque illud in primis, a Deo justificari impium per gratiam ejus, per redemptionem, quæ est in Christo Jesu; & dum peccatores se esse intelligentes, a divinæ justitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad considerandam Dei misericordiam se convertendo, in spẽ eriguntur, fidentes Deum sibi propter Christum propitium fore; illumque, tamquam omnis justitiæ fontem, diligere incipiunt: ac propterea moventur adversus peccata per odium aliquod, & detestationem,

Infra c. 14. & sess. 14. c. 4. de cõtrit.

hoc est, per eam pœnitentiam, quam ante Baptismum agi oportet: denique dum proponunt suscipere Baptismum, inchoare novam vitam, & servare divina mandata. De hac dispositione scriptum est: Accedentem ad Deum oportet credere quia est, & quod inquirentibus se remunerator sit. Et, Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur unusquisque vestrum in nomine Jesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donũ Spiritus Sancti. Et, Euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, docentes eos servare quæcumque mandavi vobis. Denique, Pręparate corda vestra Domino.

Heb. 11. Mar. 2. & Matt. 9. Eccl. 1. Act. 2. c. agũt & c. proprie de consec. dist. 4. Matt. ult. Lucæ 24. c. prima. c. siqua. & c. proprie de consf. dist 4. 1. Regum 7.

Quid sit justificatio impii, & quæ ejus causæ.
Cap. VII.

HAnc dispositionem, seu præparationem justificatio ipsa consequitur; quæ non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam susceptionem gratiæ, & donorum. Unde homo ex injusto fit justus, & ex inimico amicus, ut sit hæres secundum spem vitæ æternæ. Hujus justificationis causę sunt, finalis quidem, gloria Dei, & Christi, ac vita ęterna: efficiens vero, misericors Deus, qui gratuito abluit, & sanctificat signans, & ungens spiritu promissionis sancto: qui est pignus hęreditatis nostrę: meritoria autem dilectissimus unigenitus suus, Dominus noster. Jesus Christus: qui, cum essemus inimici, propter nimiã charitatem, qua dilexit nos, sua sanctissima passione in ligno Crucis nobis justificationem meruit, & pro nobis Deo Patri satisfecit: instrumentalis item, Sacramentum Baptismi; quod est Sacramentum fidei, sine qua nulli umquam contigit justificatio: demum unica formalis causa est justitia Dei; non qua ipse justus est, sed qua nos justos facit; qua videlicet ab eo donati, renovamur

Tit. 3. Ephe. 1. Ephe. 2. c. nihil est. de cõs. dist. 4

mur

mur spiritu mentis nostræ; & non modo reputamur, sed vere *justi* nominamur, & sumus, *justitiam* in nobis recipientes, unusquisque suam secundum mensuram, quam Spiritus Sanctus partitur singulis prout vult, & secundum propriam cujusque dispositionem, & cooperationem. Quamquam enim nemo possit esse *justus*, nisi cui merita passionis Domini nostri Jesu Christi communicantur: id tamen in hac impii *justificatione* fit, dum ejusdem sanctissimæ passionis merito per Spiritum Sanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui *justificantur*, atque ipsis inhæret. Unde in ipsa justificatione cum remissione peccatorum hæc omnia simul infusa accipit homo per Jesum Christũ, cui inseritur, fidem, spem, & charitatem. nã fides, nisi ad eam spes accędat, & charitas, neque unit perfecte cum Christo, neque corporis *ejus* vivum membrum efficit. qua ratione verissime dicitur, Fidem sine operibus mortuam, & otiosam esse. Et, In Christo Jesu, neque circumcisionem aliquid valere, neque præputium; sed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptismi Sacramentum ex Apostolorum traditione Catechumeni ab Ecclesia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam pręstantem; quam sine spe, & charitate fides pręstare non potest. unde & statim verbum Christi audiunt: *Si vis ad vitam ingredi, serva mandata.* Itaque, veram, & Christianam *justitiam* accipientes, eam ceu primam stolam pro illa, quam Adam sua inobedientia sibi, & nobis perdidit, per Christum Jesum illis donatam, candidam, & immaculatam *jubentur* statim renati conservare, ut eam perferant ante Tribunal Domini nostri Jesu Christi, & habeant vitam ęternam.

Philipp. 3.
Rom. 5.
Infr. can. 10
Jac. 2. in fi.
Gal. 5. & 6.
c. circumcisio de pœnit. dist. 2.
Matt. 19.
Lucæ 15. c. quomodo renovari de pœn. dist. 4.

Quo modo intelligatur, impium per fidem, & gratis justificari. Cap. VIII.

CUm vero Apostolus dicit, *justificari* hominem per fidem, & gratis; ea verba in eo sensu intelli- gen-

Rom. 3.

genda sunt, quem perpetuus Ecclesię Catholicæ consensus tenuit, & expressit: ut scilicet per fidem ideo justificari dicamur, quia fides est humanæ salutis initium, fundamentum, & radix omnis justificationis: sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire: gratis autem justificari ideo dicamur, quia nihil eorum, quæ justificationem precedunt, sive fides, sive opera, ipsam justificationis gratiam promeretur. si enim gratia est, jam non ex operibus: alioquin, ut idem Apostolus inquit, gratia jam non est gratia.

Hebr. 11. infra can. 9.

Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3.

Refellitur iranis hæreticorum fiducia. *Cap. IX.*

Tit. 3.

QUamvis autem necessarium sit credere, neque remitti, neque remissa umquam fuisse peccata, nisi gratis Divina misericordia propter Christum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remissionis peccatorum suorum jactanti, & in ea sola quiescenti, peccata dimitti, vel dimissa esse, dicendum est; cum apud hæreticos, & schismaticos possit esse, immo nostra tempestate sit, & magna contra Ecclesiam catholicam contentione prædicetur vana hæc & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud asserendum est, oportere eos, qui vere justificati sunt, absque ulla omnino dubitatione apud semetipsos statuere se esse justificatos, neminemque a peccatis absolvi, ac justificari, nisi eum, qui certo credat, se absolutum, & justificatum esse; atque hac sola fide absolutionem, & justificationem perfici; quasi qui hoc non credit, de Dei promissis, deque mortis & resurrectionis Christi efficacia dubitet. nam sicut nemo pius de Dei misericordia, de Christi merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: sic quilibet, dum se ipsum, suamque propriam infirmitatem, & indispositionem respicit, de sua gratia formidare, & timere potest; cum nullus scire valeat certitudine fidei, cui non potest subesse falsum, se gratiam Dei esse consecutum.

Infra can. 12 & 13.

Infr. can. 14

De

De accepta justificationis incremento.
Cap. X.

SIc ergo justificati, & amici Dei, ac domestici facti, euntes de virtute in virtutem, renovantur, ut Apostolus inquit, de die in diem: hoc est, mortificando membra carnis suæ, & exhibendo ea arma justitiæ in sanctificationem, per observationem mandatorum Dei, & Ecclesiæ, in ipsa justitia per Christi gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, crescunt atque magis justificantur, sicut scriptum est: Qui justus est, justificetur adhuc. Et iterum: Ne verearis usque ad mortem justificari. Et rursus: Videtis quoniam ex operibus justificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc vero justitię incrementum petit Sancta Ecclesia, cum orat: Da nobis Domine fidei, spei, & charitatis augmentum.

Psal. 83. infra can. 24. 2. Corin. 4. in fi. Coloss. 3.
Apocal. ult.
Eccl. 18.
Jac. 2.

De observatione mandatorum, deque illius necessitate, & possibilitate. *Cap. X I.*

NEmo autem, quantumvis justificatus, liberum se esse ab observatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & a Patribus sub anathemate prohibita voce uti, Dei præcepta homini justificato ad observandum esse impossibilia. nam Deus impossibilia non jubet, sed jubendo monet, & facere quod possis, & petere quod non possis; & adjuvat, ut possis. Cujus mandata gravia non sunt; cujus jugum suave est, & onus leve: qui enim sunt Filii Dei, Christum diligunt: qui autem diligunt eum, ut ipsemet testatur, servant sermones ejus. quod utique cum divino auxilio præstare possunt. licet enim in hac mortali vita quantumvis sancti, & justi in levia saltem & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata quandoque cadant; non propterea desinunt esse justi. nam justorum illa vox est & humilis, & verax: Dimit-

1. Joan. 5. Infr can. 18
Matt. 11. in fin.
Joan. 14.
Côc. Aphricanum c. 81. 82. & 83.
Conc. Milevitanum c. 7. 8. & 9.

Matt. 6. Luce. 11. c. unū 25. dist. c. adhuc, & c. de quotidianis. de pœnit. dist. 3 Tit. 2. infra can. 20.

te nobis debita nostra. quo fit, ut *justi* ipsi eo magis se obligatos ad ambulandum in via justitiæ sentire debeant, quo liberati *j*am a peccato, servi autem facti Deo, sobrie, juste, & pie viventes proficere possunt per Christum Jesum: per quem accessum habuerunt in gratiam istam. Deus namque sua gratia semel justificatos non deserit, nisi ab eis prius deseratur. itaque nemo sibi in sola fide blandiri debet, putans fide sola se hæredem esse constitutum, hæreditatemque consecuturum, etiam si Christo non compatiatur, ut & conglorificetur. nam & Christus ipse, ut inquit Apostolus, cum esset Filius Dei, didicit ex iis, quæ passus est, obedientiam; & consummatus, factus est omnibus, obtemperantibus sibi, causa salutis æternæ.

Philipp. 2. Hebr. 5.

Propterea Apostolus ipse monet justificatos, dicens: Nescitis, quod ii, qui in stadio currunt, omnes quidem currunt, sed unus accipit bravium; sic currite, ut comprehendatis. Ego igitur sic curro, non quasi in incertum: sic pugno, non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum, & in servitutem redigo: ne forte, cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar. Item Princeps Apostolorum Petrus: Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem & electionem faciatis. hæc enim facientes, non peccabitis aliquando. Unde constat eos orthodoxæ religionis doctrinæ adversari, qui dicunt, justum in omni bono opere saltem venialiter peccare, aut, quod intolerabilius est, pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui statuunt, in omnibus operibus justos peccare, si in illis suam ipsorum socordiam excitando, & sese ad currēdum *in* stadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorifi cetur Deus, mercedem quoque intuentur æternam, cum scriptum sit: Inclinavi cor meum ad faciēdas j ustificationes tuas propter retributionem. & de M oyse dicat Apostolus, quod respiciebat in remuner ationem.

1. Cor. 9. 1. Corin. 9. 2. Pet. 1. Infr. can. 25. Infr. can. 31 Psal. 118. Hebr. 11.

Tra-

Prædestinationis temerariam præsumptionem cavendam esse. Cap. XII.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædestinationis mysterio usqueadeo præsumere debet, ut certo statuat, se omnino esse in numero prædestinatorum: quasi verum esset, quod justificatus, aut amplius peccare non possit, aut, si peccaverit, certam sibi resipiscentiam promittere debeat, nam, nisi ex speciali revelatione, sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.

Infra can. 15. & 16. c. corripiantur in fi. 24. q. 3.
Prover. 19.
Ezech. 18.
Galat. 3.

De perseverantiæ munere. Cap. XIII.

SImiliter de perseverantiæ munere, de quo scriptum est: Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit: quod quidem aliunde, haberi non potest, nisi ab eo, qui potens est, eum, qui stat, statuere, ut perseveranter stet. & eum, qui cadit, restituere: nemo sibi certi aliquid absoluta certitudine polliceatur: tametsi in Dei auxilio firmissimam spem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, nisi ipsi illius gratiæ defuerint, sicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle & perficere. Verumtamen qui se existimant stare, videant, ne cadant; & cum timore, ac tremore salutem suam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemosynis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis & castitate. formidare enim debent, scientes quod in spem gloriæ, & nondum in gloriam renati sunt, de pugna, quæ superest cum carne, cum mundo, cum diabolo: in qua victores esse non possunt, nisi cum Dei gratia Apostolo obtemperent, dicenti: Debitores sumus non carni, ut secundum carnem vivamus. si enim secundum carnem vixeritis, moriemini: si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

Matth. 19. & 24 c. suggestum 7. q. 1. & c. non revertebatur de pœnit. dist. 2. infra can. 16. & 22.
Ezech. 33.
Philip. 1.
1. Corin. 8.
Rom. 8.

De lapsis, & eorum reparatione. *Cap. XIV.*

Infra can. 23. & 29.

QUi vero ab accepta *justificationis* gratia per peccatum exciderunt, rursus justificari poterunt, cum, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiam recuperare procuraverint. hic enim justificationis modus est lapsis reparatio; quam secundam post naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro iis, qui post Baptismum in peccata labuntur Christus Jesus Sacramentum instituit Pœnitentię, cum dixit: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Unde docendum est, Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multo aliam esse a baptismali; eaque contineri non modo cessationem a peccatis, & eorum detestationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorundem sacramentalem Confessionem saltem in voto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem Absolutionem; itemque Satisfactionem per *jejunia*, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali; quæ, ut sacræ litteræ docent, nō tota semper, ut in Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum Sanctum contristaverunt, & templum Dei violare non sunt veriti. De qua pœnitentia scriptum est: Memor esto, unde excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ secundum Deū tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursus: Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos pœniteniiæ.

C. secunda post naufragium. de pœnit. dist. 1
Joan. 20.
Matt. 16. c. ut cōstituetetur 50. dist. c. ut evidenter. 1 q. 1. cū sim. infra sess. 14 de pœn. c. 2. 3. & 4.
Psal. 50. c. sacrificium de pœnit. dist. 1.

Ephe. 4.
1. Corin. 3.
Apocal. 2. c. quia sanctitas 50. dist. & c. miror de pœnit. dist. 1.
2. Corin. 8.
Matt. 3. & 4.
Luc. 3.

Quo-

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem. Cap. XV.

ADversus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium, asserendum est non modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quãvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti; divinæ legis doctrinam defendendo: quę a regno Dei non solum infideles excludit, sed & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæterosque omnes, qui lethalia committunt peccata; a quibus cum divinæ gratiæ adjumento abstinere possunt, & pro quibus a Christi gratia separantur. Infr. can. 27 Rom. 16. 1. Tim. 1.

De fructu justificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione justificatis hominibus, sive acceptam gratiam perpetuo conservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda sunt Apostoli verba: Abundate in omni opere bono, scientes quod labor vester non est inanis in Domino. non enim injustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et, Nolite amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus usque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est vita æterna, & tamquam gratia Filiis Dei per Christum Jesum misericorditer promissa; & tamquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda. hæc est enim illa corona justitiæ, quam post suum certamen, 1. Corin. 15. Hebr. 6. c. nō est ea iniustus. de pæn. dist. 2. Hebr. 10. in fi. infra c. 26

& cur-

De lapsis, & eorum reparatione. *Cap. XIV.*

Infra can. 13. & 29.

QUi vero ab accepta justificationis gratia per peccatum exciderunt, rursus justificari poterunt, cum, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Christi amissam gratiam recuperare procuraverint. hic enim justificationis modus est lapsis reparatio; quam secundam post naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro iis, qui post Baptismum in peccata labuntur Christus Jesus Sacramentum instituit Pœnitentię, cum dixit: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt. Unde docendum est, Christiani hominis pœnitentiam post lapsum multo aliam esse a baptismali; eaque contineri non modo cessationem a peccatis, & eorum detestationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorundem sacramentalem Confessionem saltem in voto, & suo tempore faciendam, & sacerdotalem Absolutionem; itemque Satisfactionem per jejunia, eleemosynas, orationes, & alia pia spiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur, sed pro pœna temporali; quæ, ut sacræ litteræ docent, nō tota semper, ut in Baptismo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum Sanctum contristaverunt, & templum Dei violare non sunt veriti. De qua pœnitentia scriptum est: Memor esto, unde excideris: age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ secundum Deū tristitia est, pœnitentiam in salutem stabilem operatur. Et rursus: Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos pœnitentiæ.

C. secunda post naufragium. de pœnit. dist. 1. Joan. 20. Matt. 16. c. ut cōstitueretur 50. dist. c. ut evidenter. 1 q. 1. cū sim. infra sess. 14 de pœn. c. 2. 3. & 4. Psal. 50. c. sacrificium de pœnit. dist. 1.

Ephe. 4. 1. Corin. 3. Apocal. 2. c. quia sanctitas 50. dist. & c. miror de pœnit. dist. 1. 1. Corin. 8. Matt. 3. & 4. Luc. 3.

Quolibet mortali peccato amitti gratiam, sed non fidem. Cap. XV.

ADversus etiam hominum quorundam callida ingenia, qui per dulces sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium, asserendum est non modo infidelitate, per quam & ipsa fides amittitur, sed etiam quocumque alio mortali peccato, quãvis non amittatur fides, acceptam justificationis gratiam amitti; divinæ legis doctrinam defendendo: quę a regno Dei non solum infideles excludit, sed & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, masculorum concubitores, fures, avaros, ebriosos, maledicos, rapaces, cæterosque omnes, qui lethalia committunt peccata, a quibus cum divinæ gratiæ adjumento abstinere possunt, & pro quibus a Christi gratia separantur.

Infr. can. 27
Rom. 16.
1. Tim. 1.

De fructu justificationis, hoc est, de merito bonorum operum, deque ipsius meriti ratione. Cap. XVI.

HAc igitur ratione justificatis hominibus, sive acceptam gratiam perpetuo conservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda sunt Apostoli verba: Abundate in omni opere bono, scientes quod labor vester non est inanis in Domino. non enim injustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius. Et, Nolite amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus usque in finem, & in Deo sperantibus proponenda est vita æterna, & tamquam gratia Filiis Dei per Christum Jesum misericorditer promissa; & tamquam merces ex ipsius Dei promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideliter reddenda. hæc est enim illa corona justitiæ, quam post suum certamen, & cur-

1. Corin. 15.
Hebr. 6. c. nõ est ti iniu- stus. de pœ. dist. 2.
Hebr. 10. in fi. infra c. 26

1. Timo. 4. & cursum repositam sibi esse ajebat Apostolus, a justo judice sibi reddendam, non solum autem sibi, sed & omnibus, qui diligunt adventum ejus. Cum enim ille ipse Christus Jesus tamquam caput in membra, & tamquam vitis in palmites, in ipsos justificatos jugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera semper antecedit, & comitatur, & subsequitur; & sine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria esse possent; nihil ipsis justificatis amplius deesse credendum est, quo minus plene illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, divinæ legi pro hujus vitæ statu satisfecisse, & vitam æternam suo etiam tempore, si tamen in gratia decesserint, consequendam, vere promeruisse censeantur: cum Christus, Salvator noster, dicat: Si
Joan. 4. quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in æternum; sed fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Ita neque propria nostra justitia, tamquam ex nobis propria statuitur: neque ignoratur, aut repudiatur justitia Dei. quæ enim justitia nostra dicitur, quia per eam nobis inhærentem justificamur; illa eadem Dei est, quia a Deo nobis infunditur per Christi
Matt. 10. in fi. & Mat. 9. circa fi. meritum. Neque vero illud omittendum est; quod licet bonis operibus in sacris litteris usqueadeo tribuatur, ut etiam qui uni ex minimis suis potum aquæ
2. Corin. 4. frigidæ dederit, promittat Christus, eum non esse sua mercede cariturum: & Apostolus testetur, id quod in præsenti est momentaneum, & leve tribulationis no-
1. Cor. 1. in fi. 2. Corin. 10. in fi. Gal. 6. Hier. 9. stræ, supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis: absit tamen, ut Christianus homo in se ipso, vel confidat, vel glorietur, & non in Domino: cujus tanta est erga omnes homines bonitas, ut eorum velit esse merita, quæ sunt ipsius dona.
Jac. 3. Et quia in multis offendimus omnes; unusquisque sicut misericordiam, & bonitatem, ita severitatem, & judicium ante oculos habere debet, neque se ipsum aliquis, etiam si nihil sibi conscius fuerit, judicare: quoniam omnis hominum vita non humano judicio
1. Corin. 4. examinanda, & judicanda est, sed Dei: qui illumina-

bit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium: & tunc laus erit unicuique a Deo, qui, ut scriptum est, reddet unicuique secundum opera sua. Mat. 16. Rom. 6.

Post hanc catholicam de justificatione doctrinam, quam nisi quisque fideliter, firmiterque receperit, justificari non poterit; placuit sanctæ Synodo hos canones subjungere, ut omnes sciant, non solum quid tenere, & sequi, sed etiam quid vitare, & fugere debeāt.

DE IUSTIFICATIONE.

CANON I.

Si quis dixerit, hominem suis operibus, quæ, vel per humanæ naturę, vel per legis doctrinam fiant, absque divina per Jesum Christum gratia posse justificari coram Deo; anathema sit. Supra c. 1. & 3. Rom. 3. 1. Corin. 15.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc solum divinam gratiam per Christum Jesum dari, ut facilius homo juste vivere, ac vitam æternam promereri possit; quasi per liberum arbitrium sine gratia utrumque, sed ægre tamen, & difficulter possit; anathema sit. Conc. Milevitanū c. 5. Cōc. Aphricanū c. 80. & cap. ult. de cōs. dis. 4

CANON III.

Si quis dixerit, sine præveniente Spiritus Sancti inspiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut pœnitere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur; anathema sit. Supra c. 5. Rom. 5.)

CANON IV.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam justificationis gratiam se disponat, ac præparet, neque posse dissentire, si velit, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque passive se habere; anathema sit.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium post Adæ peccatum amissum, & extinctum esse dixerit, aut rem esse

se le solo titulo, immo titulum sine re, figmentum denique a Satana invectum in Ecclesiã; anathema sit.

CANON VI.

Joan. 1. Cõc Arausicanũ citca fi.

Si quis dixerit, non esse in potestate hominis, vias suas malas facere, sed mala opera ita, ut bona, Deum operari, non permissive solum, sed etiam proprie, & per se, adeo, ut sit proprium ejus opus, non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli; anathema sit.

CANON VII

Si quis dixerit, opera omnia, quæ ante justificationem fiunt, quacumque ratione facta sint, vere esse peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur se disponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare; anathema sit.

CANON VIII.

Psal. 17. Lucæ 12. & Mar. 9. in fi.

Si quis dixerit, gehennæ metum, per quem ad misericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccando abstinemus, peccatum esse, aut peccatores pejores facere; anathema sit.

CANON IX

Supra c. 7. & 8.

Si quis dixerit, sola fide impium justificari, ita ut intelligat nihil aliud requiri, quod ad justificationis gratiam consequendam cooperetur, & nulla ex parte necesse esse eum suæ voluntatis motu præparari, atque disponi; anathema sit.

CANON X

Supra c. 7. Gal. 2. & 3. Eph. 1. & 4.

Si quis dixerit, homines, sine Christi justitia, per quam nobis meruit, justificari aut per eam ipsam formaliter justos esse; anathema sit

CANON XI

Si quis dixerit, homines justificari vel sola imputatione justitiæ Christi, vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia, & charitate, quæ in cordibus eorum per Spiritum Sanctum diffundatur, atque illis inhæreat; aut etiam gratiam, qua justificamur, esse tantum favorem Dei; anathema sit.

CANON XII.

Supra c. 9.

Si quis dixerit, fidem justificantem nihil aliud esse,

quam

quam fiduciam divinæ misericordiæ, peccata remittentis propter Christum; vel eam fiduciam solam esse, qua *justificamur*; anathema sit.

CANON XIII.

*S*i quis dixerit, omni homini ad remissionem peccatorum assequendam necessarium esse, ut credat certo, & absque ulla hæsitatione propriæ infirmitatis, & indispositionis, peccata sibi esse remissa; anathema sit.

CANON XIV.

*S*i quis dixerit, hominem a peccatis absolvi, ac justificari ex eo, quod se absolvi, ac justificari certo credat; aut neminem vere esse justificatum, nisi qui credat se esse *justificatum*; & hac sola fide absolutionem, & *justificationem* perfici; anathema sit. Supra c. 9.

CANON XV.

Si quis dixerit, hominem renatum, & justificatum teneri ex fide ad credendum, se certo esse in numero prædestinatorum, anathema sit. Supra c. 12.

CANON XVI.

*S*i quis magnum illud usque in finem perseverantiæ donum se certo habiturum absoluta, & infallibili certitudine dixerit; nisi hoc ex speciali revelatione didicerit; anathema sit. Supra c. 12. & 13. Gal. 5. Ezec. 18. Prover. 29.

CANON XVII.

Si quis justificationis gratiam non nisi prædestinatis ad vitam contingere dixerit; reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, sed gratiam non accipere, ut pote divina potestate prædestinatos ad malum; anathema sit.

CANON XVIII.

*S*i quis dixerit, Dei præcepta homini etiam *justificato*, & sub gratia constituto esse ad observandum impossibilia; anathema sit. Supra c. 11. 1. Joan. 5.

CANON XIX.

*S*i quis dixerit, nihil præceptum esse in Evangelio præter fidem, cætera esse indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, sed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Christianos; anathema sit.

CANON XX.

Sup^ra c. 11. Si quis hominem justificatum, & quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad observantiam mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sed tantum ad credendum; quasi vero Evangelium sit nuda, & absoluta promissio vitæ æternæ, sine conditione observationis mandatorum; anathema sit,

CANON XXI.

Si quis dixerit, Christum Jesum a Deo hominibus datum fuisse ut redemptorem, cui fidant, non etiam ut legislatorem, cui obediant; anathema sit.

CANON XXII.

Supra c. 13. Si quis dixerit, justificatum, vel sine speciali auxilio Dei, in accepta justitia perseverare posse, vel cum eo non posse; anathema sit.

CANON XXIII.

Supra c. 14. Si quis hominem semel justificatum dixerit amplius peccare non posse, neque gratiam amittere, atque ideo eum, qui labitur, & peccat, numquam vere fuisse justificatum, aut contra, posse in tota vita peccata omnia, etiam venialia, vitare, nisi ex speciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Ecclesia; anathema sit.

CANON XXIV.

Supra c. 10. Si quis dixerit, justitiam acceptam non conservari, atque etiam augeri coram Deo per bona opera; sed opera ipsa fructus solummodo, & signa esse justificationis adeptæ, non autem ipsius augendæ causam; anathema sit.

CANON XXV.

Supra c. 11. in fi. Si quis in quolibet bono opere justum saltem venialiter peccare dixerit, aut, quod intolerabilius est, mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri, tantumque ob id non damnari, quia Deus ea opera non imputet ad damnationem; anathema sit.

CANON XXVI.

Supra c. 16. Si quis dixerit, justos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & sperare æter-

æternam retributionem a Deo per ejus misericordiã, & Jesu Christi meritum, si bene agendo, & divina mandata custodiendo usque in finem perseveraverint; anathema sit.

CANON XXVII.

Si quis dixerit, nullum esse mortale peccatum, nisi infidelitatis, aut nullo alio, quãtumvis gravi, & enormi, preterquam infidelitatis, peccato, semel acceptam gratiam amitti; anathema sit. Supra c. 15.

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amissa per peccatum gratia simul, & fidem semper amitti; aut fidem, quæ remanet, non esse veram fidem, licet non sit viva; aut eum, qui fidem sine charitate habet, non esse Christianum; anathema sit.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui post Baptismum lapsus est, non posse per Dei gratiam resurgere; aut posse quidem, sed sola fide amissam justitiam recuperare sine Sacramento Pœnitentiæ, prout Sancta Romana, & universalis Ecclesia, a Christo Domino, & ejus Apostolis edocta, hucusque professa est, servavit, & docuit; anathema sit. Supra c. 14.

CANON XXX.

Si quis post acceptam justificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exolvendæ vel in hoc seculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere possit; anathema sit. Infra sess. 25. in prin.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, justificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis bene operatur; anathema sit. Supra c. 11. in fi.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis justificati bona opera ita esse dona Dei, ut non sint etiam bona ipsius justificati merita; aut, ipsum justificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Jesu Christi meritum, cujus

vivum membrum est, fiunt, non vere mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vitæ æternæ, si tamen in gratia decesserit, consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema sit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam Catholicam de justificatione, a sancta Synodo hoc præsenti decreto expressam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Jesu Christi, Domini nostri, derogari, & non potius veritatem fidei nostræ, Dei denique, ac Christi Jesu gloriam illustrari; anathema sit.

Decretum de reformatione. Cap. I.

Prælatos convenit in Ecclesiis suis residere; si secus fecerint, juris antiqui pœnæ in eos innoventur, & novæ decernuntur.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem Præsidentibus Apostolicæ Sedis Legatis, ad restituendam collapsam admodum Ecclesiasticam disciplinam, depravatosque in Clero, & populo Christiano mores emendandos se accingere volens, ab iis, qui majoribus Ecclesiis præsunt, initium censuit esse sumēdum. integritas enim præsidentium salus est subditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei nostri misericordiam, providamque ipsius Dei in terris Vicarii solertiam omnino futurum, ut ad Ecclesiarum regimen, onus quippe angelicis humeris formidandum, qui maxime digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas, a puerilibus exordiis usque ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia ecclesiasticæ laudabiliter acta, testimonium præbeat; secundum venerabiles beatorum Patrum sanctiones assumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque, quovis nomine, ac titulo, præfectos monet, ac monitos esse vult, ut attendentes sibi, & universo gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilent, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, & ministerium suum impleant: implere autem illud se nequaquam posse sciāt, si gre-

c. In sacerdotibus, & c. Episcopū. 61. dist. c. si. 59. dist. & infr. sess. 24. de refor. c. 1. Act. 20. 2. Timo. 4. Joan. 10. c. sit. rector. 43. dis. c. adversus 7. q. 1. c. nisi de tenun.

si greges sibi commissos mercenariorum more deserant; atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus a supremo Judice requirendus, custodiæ minime incumbant: cum certissimum sit, non admitti pastoris excusationem, si lupus oves comedit, & pastor nescit. Ac nihilominus, quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hoc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque cœlestibus, ac divinis humana præferentes, in diversis curis vagantur, aut in negotiorum temporalium solicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum cura neglecta, se detinent occupatos: placuit sacrosanctæ Synodo antiquos canones, qui temporum, atque hominum injuria pene in desuetudinem abjerunt, adversus non residentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute præsentis decreti innovat, ac ulterius, pro firmiori eorundem residentia, & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum statuere, atque sancire. Si quis a Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocumque titulo, causa, nomine, seu jure commissa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, seu justis, & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Diœcesim morando abfuerit: quartę partis fructuum unius anni, fabricæ Ecclesię, pauperibus loci per superiorem Ecclesiasticum applicandorum, pœnam ipso jure incurrat. Quod si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit; aliam quartam partem fructuum similiter applicandam eo ipso amittat. Crescente vero contumacia, ut seueriori sacrorum Canonum censuræ subiiciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum vero absentem Suffraganeus Episcopus antiquior residens, pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda infra tres menses per litteras, seu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur: qui in ipsos absentes, prout

Ezech. 3. Act. 20. c. Ephesiis. 43. dist. c. 1. 13. q. 1. & infra.

Sess. 24. c. 1. in fi. de reform.

C. pervenit cum multis seq. 7. q. 1. de cler. non resid. per totum, &c. cum ex eo. de elec. in 6.

C. ex tuæ de cler. non resid. c. quoniá. §. porro. utili. non contest.

Infra sess. 23. de refor. c. 1. & 2.

cujusque major, aut minor contumacia exegerit, suæ supremę Sedis auctoritate animadvertere, & Ecclesiis ipsis de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

C. ex parte. de cl. non resid.

Nulli beneficium exigens personalem residentiam obtinenti abesse licet, nisi justa de causa ab Episcopo approbanda: qui tum etiam vicarium subducta parte fructuum substituat, ob curam animarum. *Caput II.*

EPiscopis inferiores, quævis beneficia Ecclesiastica personalem residentiam de jure, sive consuetudine exigentia, in titulum, sive commendam obtinentes, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Ecclesiarum regimine, & divini cultus augmẽto, locorum, & personarum qualitate pensata, expediens videbitur, opportunis juris remediis residere cogantur: nullique privilegia, seu indulta perpetua de non residendo, aut de fructibus in absentia percipiendis, suffragentur. Indulgentiis vero, & dispensationibus temporalibus, ex veris, & rationabilibus caussis tantum concessis, & coram Ordinario legitime probandis, in suo robore permansuris, quibus casibus nihilominus officium sit Episcoporum, tamquam in hac parte a Sede Apostolica delegatorum, providere, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruę portionis fructuum assignationem, cura animarum nullatenus negligatur: nemini, quo ad hoc, privilegio, seu exemptione quacumque suffragante.

C. si. de refer. in 6.

C. cum ex eo. de elec. in 6. c. beneficiũ. de regul. eo. li. & infra sess. 7. c. 5. & 7. de refor.

Excessus secularium Clericorum, & regularium degentium extra Monasteria, ab Ordinario loci corrigantur. *Caput III.*

ECclesiarum Prælati ad corrigendum subditorum excessus prudenter, ac diligenter intendant: & nemo sæcularis Clericus, cujusvis personalis, vel regu-

gularis, extra Monasterium degens, etiam sui ordinis privilegii prętextu, tutus censeatur, quo minus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam super hoc a Sede Apostolica delegato, secundum canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi valeat. Infr. sess. 13. de refor. c. 1. & 4.

Ecclesias quascumque Episcopi, & alii majores Prælati, quoties opus fuerit, visitent; omnibus quæ huic decreto obstare possent sublatis. Caput IV.

CApitula Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum, illorumque personæ, nullis exemptionibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quę tantum suos obligent auctores, non etiam successores, tueri se possint, quo minus a suis Episcopis, & aliis majoribus Prælatis per se ipsos solos, vel illis, quibus sibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas sanctiones, toties, quoties opus fuerit, visitari, corrigi, & emendari, etiam auctoritate Apostolica, possint, & valeant. Infra sess. ult. de refor. c. 6.

Episcopi in aliena Diœcesi nec Pontificalia exerceant, nec Ordines conferant. Caput V.

NUlli Episcopo liceat cujusvis privilegii prætextu Pontificalia in alterius Diœcesi exercere, nisi de Ordinarii loci expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas tantum. si secus factum fuerit; Episcopus ab exercitio Pontificalium, & sic ordinati ab executione ordinum sint ipso jure suspēsi. C. placuit. cum seq. 7. q. 1. Conc. Carthag. 3. c. 20. Conc. Aurelian. 3. c. 15. & infr. sess. 14. de reform. c. 3. & 8.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem celebrari die Jovis feria quinta post primam Dominicam subsequentis Quadragesimæ, quæ erit dies tertia mensis Martii? *Responderunt, Placet.*

SESSIO SEPTIMA,

CELEBRATA DIE III. MENSIS MARTII, M D XLVII.

Decretum de Sacramentis.

Prooemium.

AD consummationem salutaris de justificatione doctrinę, quę in praecedenti proxima Sessione uno omnium Patrum consensu promulgata fuit; consentaneum visum est de sanctissimis Ecclesiae Sacramentis agere, per quae omnis vera justitia vel incipit, vel coepta augetur, vel amissa reparatur: propterea sacrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, praesidentibus in ea eisdem Apostolicae Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas haereses, quae circa sanctissima ipsa Sacramenta hac nostra tempestate tum de damnatis olim a Patribus nostris haeresibus suscitatae, tum etiam de novo adinuentae sunt, quae catholicae Ecclesiae puritati, & animarum saluti magnopere officiunt; sanctarum, Scripturarum doctrinae, Apostolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum consensui inhaerendo, hos praesentes canones statuendos, & decernendos censuit; reliquos, qui supersunt ad coepti operis perfectionem, deinceps, divino Spiritu adjuvante, editura.

DE SACRAMENTIS.

CANON I.

Si quis dixerit, Sacramenta novae legis non fuisse omnia a Jesu Christo, Domino nostro, instituta; aut esse plura, vel pauciora, quam septem, videlicet, Bap-

tis-

tismum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium; aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe vere, & proprie Sacramentum; anathema ſit.

C.de abolëdam.de hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipſa novæ legis Sacramenta a Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia cærimoniæ ſunt aliæ, & alii ritus externi; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria; ut nulla ratione aliud ſit alio dignius; anathema ſit.

C.nihil. de conſ.diſt.2. cum ſim.

CANON IV.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua; & ſine eis, aut eorum voto per ſolam fidem homines a Deo gratiam juſtificationis adipiſci; licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint; anathema ſit.

Supra ſeſſ.6. de juſtif.ca. 7.& can. 9.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe; anathema ſit.

CANON VI.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam non ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint acceptæ per fidem gratiæ, vel juſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeſſionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus; anathema ſit.

Conc. Florentinũ ſub Eug.4.verſ. hoc docet Eccleſia.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per hujuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei, etiam ſi rite ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, per ipſa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem divinæ promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere; anathema ſit.

CA-

CANON IX.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est signum quoddam spirituale, & indelebile, unde ea iterari non possunt: anathema sit.

CANON X.

Infra sess. 14. de pœnit. cap. 6.

Si quis dixerit, Christianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis administrandis habere potestatem; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, in ministris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem saltem faciendi, quod facit Ecclesia; anathema sit.

CANON XII.

C. multæ. c. remissionē. c. Christus cum plur. seq. 1. qu. 1. c. ult. 15. q. ult.

Si quis dixerit, ministrum, in peccato mortali existentem, modo omnia essentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, servaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritus, in solemni Sacramentorum administratione adhiberi consuetos, aut contemni, aut sine peccato a ministris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Ecclesiarum Pastorem mutari posse; anathema sit.

DE BAPTISMO.

CANON I.

C. aliud. &c non regenerabantur de conf. dist. 4.

Si quis dixerit, Baptismum Joannis habuisse eandem vim cum Baptismo Christi; anathema sit.

CANON II.

C. pen. de bapt. Ioan. 3. c. filius &c. non dubito. de cōs. dist. 4.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem non esse de necessitate Baptismi, atque ideo verba illa Domini nostri Jesu Christi; Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto; ad metaphoram aliquam detorserit; anathema sit.

CA-

CANON III.

Si quis dixerit, in Ecclesia Romana, quæ omnium Ecclesiarum mater est, & magistra, non esse veram de Baptismi Sacramento doctrinam; anathema sit.

C. non decet. 12. dist. c. ad abolédam. de hæret.

CANON IV.

Si quis dixerit, Baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia, non esse verum Baptismum; anathema sit.

C. dictum §. quod vero num. 2. cap. seq. 1. q. 1.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptismum liberum esse, hoc est non necessarium ad salutem; anathema sit.

C. nulla preter. de cōs. dist. 4.

CANON VI.

Si quis dixerit, Baptizatum non posse, etiam si velit, gratiam amittere, quantumcumque peccet, nisi nolit credere; anathema sit

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptismum ipsum solius tantum fidei debitores fieri, non autem universæ legis Christi servandæ; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab omnibus sanctæ Ecclesiæ præceptis, quæ vel scripta, vel tradita sunt, ita ut ea observare non teneantur, nisi se sua sponte illis submittere voluerint; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita revocandos esse homines ad Baptismi suscepti memoriam, ut vota omnia, quæ post Baptismum fiunt vi promissionis, in Baptismo ipso jam factæ, irrita esse intelligant, quasi per ea, & fidei, quam professi sunt, detrahatur, & ipsi Baptismo; anathema sit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ post Baptismum fiunt, sola recordatione, & fide suscepti Baptismi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema sit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Baptismum ite-

iterandum esse illi, qui apud infideles fidem Christi negaverit, cum ad pœnitentiam convertitur; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem esse baptizandum, nisi ea ætate, qua Christus baptizatus est, vel in ipso mortis articulo; anathema sit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo inter fideles computandos non esse; ac propterea, cum ad annos discretionis pervenerint, esse rebaptizandos; aut præstare omitti eorum Baptisma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ; anathema sit.

CANON XIV.

Si quis dixerit, hujusmodi parvulos baptizatos, cum adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patrini, eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt; &, ubi se nolle responderint, suo esse arbitrio reliquendos; nec alia interim pœna ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistiæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

C. nullus ministrorũ. de cõſ.dist. 4.

Si quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otiosam cærimoniam esse, & non potius verum, & proprium Sacramentum; aut olim nihil aliud fuisse, quam catechesim quandam, qua adolescentiæ proximi fidei suæ rationem coram Ecclesia exponebant; anathema sit.

CANON II.

C. 1. cum seq. de cõſ. dist. 5.

Si quis dixerit, injurios esse Spiritui sancto eos, qui sacro Confirmationis chrismati virtutem aliquam tribuunt; anathema sit.

CA-

CANON III. C. manus. de

Si quis dixerit, sanctæ Confirmationis ordinarium ministrum non esse solum Episcopum, sed quemvis simplicem Sacerdotem; anathema sit. consec. dist. 5.

Decretum de reformatione.

EAdem sacrosancta Synodus, eisdem Præsidentibus, & Legatis, inceptum residentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Christianæ religionis incrementum prosequi intendens, ut sequitur, statuendum censuit, salva semper in omnibus Sedis Apostolicæ auctoritate. Supra sess. 6. cap. 2. & infra ses 23 cap. 1. Infra sess. ult. de reform. c. 21.

Qui cap ax regiminis Ecclesiarum Cathedralium. Cap. I.

AD Cathedraliũ Ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, gravitate morum, litterarumque scientia, juxta constitutionem Alexandri Tertii, quæ incipit, cum in cunctis, in Concilio Lateranensi promulgatam, præditus assumatur. C. cum in cunctis. de elect.

Tenentes plures Cathedrales Ecclesias, jubentur omnes, excepta una dimittere, certo modo, & tempore. Cap. II.

NEmo, quacumque etiam dignitate, gradu, aut præeminentia præfulgens, plures Metropolitanas, seu Cathedrales Ecclesias, in titulum, sive commendam, aut alio quovis nomine, contra sacrorum canonum instituta, recipere, & simul retinere præsumat: cum valde felix sit ille censendus, cui unam Ecclesiam bene, ac fructuose, & cum animarum sibi commissarum salute regere contigerit. Qui autem plures Ecclesias, contra præsentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas D. c. cum in cunctis §. cum vero. c. sicut. de excess prælat. Conc. Chalcedon. cap. 10 c. 1. & 2. 21. q. 1. c sanctorũ. 70. dist. c. unio. 10 q.

liquas infra sex menses, si ad liberam Sedis Apostolicæ dispositionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin Ecclesiæ ipsæ, ultimo obtenta dumtaxat excepta, eo ipso vacare censeantur.

c. quia in tantum. c. ad hæc. & c. de multa. præb. c. quia nonnulli de mag. c. cum singula de præb. in 6. Clem. gratiæ de resc. c. execrabilis § qui vero in extravag. com. de præb. & infra sess. 24. cap. 17. de reform.

Habilibus dumtaxat personis beneficia conferantur. *Cap. III.*

INferiora beneficia Ecclesiastica, præsertim curam animarum habentia, personis dignis, & habilibus, & quæ in loco residere, ac per se ipsos curam ipsam exercere valeant, juxta constitutionem Alexandri III, in Lateranensi, quæ incipit; quia nonnulli; & aliam Gregorii X, in generali Lugdunensi Concilio, quæ incipit, Licet canon, editam, conferantur, aliter autem facta collatio, sive provisio, omnino irritetur: & ordinarius collator pœnas constitutionis Concilii generalis, quæ incipit, Grave nimis, se noverit incursurum.

C. quia non nulli. de cler. non resid.

C. licet canon de elec in 6.

C. grave nimis. de præ.

Plurium Beneficiorum retentor contra Canones, iis privatur. *Cap. IV.*

QUicumque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica, sive per viam unionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam sacrorum canonum, & præsertim constitutionis Innocentii III, quæ incipit, de multa, recipere, ac simul retinere præsumpserit; beneficiis ipsis, juxta ipsius constitutionis dispositionem, ipso jure, etiam præsentis Canonis vigore, privatus existat.

Infra sess. 24 de refo. cap. 17.

Supra cap. 2 c. de multa. de præb.

Plu-

Plura beneficia curata obtinentes Ordinario suas dispensationes exhibeant, qui de Vicario ecclesiis provideat, congrua portione fructuum assignata. Cap. V.

ORdinarii locorum, quoscumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica obtinentes, dispensationes suas exhibere districte compellant; & alias procedant juxta constitutionem Gregorii X. in generali Lugdunensi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarii: quam eadem sancta Synodus innovandam censet, & innovat; addens insuper quod ipsi Ordinarii etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructuum assignationem omnino provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur; & beneficia ipsa debitis obsequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus quibuscumque, etiam cum judicum specialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmissis nemini suffragantibus.

C. Ordinarii. de off. ord. in 6.

Infra cap. 7. & supra sess. 6. de refor. cap. 2. in fi.

Quæ Beneficiorum uniones validæ censeantur. Cap. VI.

UNiones perpetuæ, a quadraginta annis citra factæ, examinari ab Ordinariis, tamquam a Sede Apostolica delegatis, possint: & quæ per subreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ vero, quæ a dicto tempore citra concessæ non dum in toto, vel in parte sortitæ sunt effectum, & quæ deinceps ad cujusvis instantiam fient, nisi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus causis, coram loci Ordinario vocatis, quorum interest, verificandis, factas fuisse constiterit, per surreptionem obtentæ præsumantur; ac propterea, nisi aliter a Sede Apostolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Infra sess. 24. de refor cap. 13. & sess. 25. de reform. c. 9.

Be-

Beneficia Ecclesiastica unita visitentur: per Vicarios etiam perpetuos cura exerceatur: quorum deputatio fiat cum portione assignanda, etiam super re certa. *Caput VII.*

Infra sess. 14. de refor. cap. 9.

Supra c. 5.

Infra sess. ult. de refor. c. 16.

BEneficia Ecclesiastica curata, quæ Cathedralibus, collegiatis, seu aliis Ecclesiis, vel Monasteriis, beneficiis, seu Collegiis, aut piis locis quibuscumque perpetuo unita, & annexa reperiuntur, ab Ordinariis locorum annis singulis visitentur: qui solicite providere procurent, ut per idoneos Vicarios, etiam perpetuos, nisi ipsis Ordinariis pro bono Ecclesiarum regimine aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis fructuum aut majori, vel minori, arbitrio ipsorum ordinariorum, portione etiam super certa re assignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & illorum inhibitionibus quibuscumque in præmissis minime suffragantibus.

Ecclesia reparentur: cura animarum solicitè habeatur. *Caput VIII.*

Infra sess. 24. de refor. c. 9. & sess. 21. c. 8. Côc. Tolet. 4. c. 35. Conc. Bracaren. 2. cap. 1. Côc. Arelat. c. 17 c. decernimus. c. Episcopum. & c. placuit, 10. q. 1.

LOcorum Ordinarii Ecclesias quascumque, quomodolibet exemptas, auctoritate Apostolica, singulis annis visitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut, quæ reparatione indigent, reparentur; & cura animarum, si qua illis immineat, aliisque debitis obsequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, consuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præscriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus exclusis.

Mu-

Munus consecrationis non differendum. Cap. IX.

AD majores Ecclesias promoti munus consecrationis infra tempus a jure statutum suscipiant: & prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur. C. quoniam quidã. dist. 100. & infra sess. 23. de refor. cap. 2.

Sede vacante Capitula nulli dent reverendas, nisi arctato occasione obtinendi aut obtenti beneficii; varia contravenientium pœna. Cap. X.

NOn liceat Capitulis Ecclesiarum, Sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam, aut litteras dimissorias, seu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis dispositione, quam etiam cujusvis privilegii, aut consuetudinis vigore, alicui, qui beneficii Ecclesiastici recepti, sive recipiendi occasione arctatus non fuerit, concedere. si secus fiat, Capitulum contraveniens Ecclesiastico subjaceat interdicto, & sic ordinati, si in minoribus ordinibus constituti fuerint, nullo privilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus vero, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, sint ipso jure suspensi. C. cum nullus de temp ordin. in 6. Infra sess. 23 de reform. cap. 10.

Facultates de promovendo sine justa causa nemini suffragentur. Cap. XI.

FAcultates de promovendo a quocumque, non suffragentur, nisi habentibus legitimam causam, ob quam a propriis Episcopis ordinari non possint, in litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, nisi ab Episcopo in sua Diœcesi residente, aut pro eo Pōtificalia exercente, & diligenti prævio examine.

Facultas de non promouendo annum non excedat.
Cap. XII.

C. licet can. & ex eo de elec. in 6.

FAcultates de non promovendo, præterquam in casibus a iure expressis, concessæ, ad annum tantum suffragentur.

A quocumque præsentati non instituantur sine prævio examine Ordinarii, & approbatione, certis exceptis. Cap. XIII.

PRæsentati, seu electi, vel nominati a quibusvis Ecclesiasticis personis, etiam Sedis Apostolicæ Nunciis, ad quævis Ecclesiastica beneficia non instituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cuiusvis privilegii, seu consuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio se tueri possit, quo minus examen subire teneatur. Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab Vniversitatibus, seu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Causæ ciuiles exemptorum, Clericorum Secularium, & Regularium degentium extra Monasterium ab Episcopis cognoscantur.
Cap. XIV.

C. 1. de priv. in 6.

IN exemptorum caussis constitutio Innocentii IV., quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunensi edita, servetur; quam eadem Sacrosancta Synodus innovandam censuit, & innovat; addendo insuper, quod in civilibus caussis mercedum, & miserabilium personarum, Clerici sæculares, aut regulares, extra Monasterium degentes, quomodolibet exempti, etiam si certum iudicem, a Sede Apostolica deputatum, in partibus habeant; in aliis vero, si ipsum

Infra sess. 14 de refor. ca. 4. in fin.

ipsum judicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tamquam in hoc ab ipsa Sede delegatis, conveniri, & jure medio ad solvendum debitum cogi, & compelli possint; privilegiis, exemptionibus, Conservatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adversus præmissa nequaquam valituris.

Clem. quia contingit. de relig. do mi. & infra sess. ult. de reform. c. 8.

Ordinarii curent ut hospitalia quæcumque, etiam exempta, a suis administratoribus fideliter gubernentur. Cap. XV.

Curent Ordinarii, ut hospitalia quæcumque a suis administratoribus, quocumque illi nomine censeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, constitutionis Concilii Viennensis, quæ incipit, quia contingit, forma servata. quam quidem constitutionem eadem sancta Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Sessionis.

Item hæc sacrosancta Synodus statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse die Jovis, feria quinta post sequentem Dominicam in Albis, quæ erit vigesima prima mensis Aprilis præsentis anni M D XLVII.

BULLA FACULTATIS

TRANSFERENDI CONCILII.

Paulus Episcopus, servus servorum Dei, Venerabili Fratri, Joanni Mariæ, Episcopo Prænestino, & dilectis filiis, Marcello tit. S. Crucis in Hierusalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Cosmedin Diacono, Cardinalibus, no-

ſtris, & Apoſtolicæ Sedis legatis de latere, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem.

Regimini univerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officii partes eſſe putamus, ut, ſi quid gravius cauſa Reip. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & univerſalis Concilii, alias per nos in Civitate Tridentina ex cauſis tunc expreſſis, de Venerabilium fratrum noſtrorum, S.R.E. Cardinalium conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis aliis etiam tunc expreſſis cauſis, uſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factam, audita pace inter chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Romanum Imperatorem, ſemper Auguſtum, & Franciſcum Francorum Regem Chriſtianiſſimum, conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoveramus: nequeuntes ipſi, tunc legitime impediti, ad dictam Civitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe, vos noſtros, & Apoſtolicæ Sedis Legatos de latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputaverimus, voſque ad eandem Civitatem, tamquam pacis Angelos, deſtinaverimus, prout in diverſis noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur: Nos, ne tam ſanctum celebrationis Concilii hujuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune providere volentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, parique conſilio, & aſſenſu, vobis inſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocumque nobis videbitur, Concilium prædictum de eadem Civitate Tridentina ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, ſeu tutiorem Civitatem, de qua vobis

bis etiam videbitur, transferendi, & mutandi; ac illud in ipsa Civitate Tridentina supprimendi, & dissolvendi; necnon Prælatis, & aliis personis Concilii hujusmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta Civitate Tridentina procedant, etiam sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis inhibendi, ac idem Concilium in alia Civitate huiusmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias personas Concilii Tridentini hujusmodi etiam sub perjurii, & aliis in litteris indictionis Concilii hujusmodi expressis pœnis, evocandi, eidemque sic translato, & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præsidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna, alias juxta priorum vobis directarum litterarum continentiam, & tenorem, faciendi, statuendi, ordinandi, & exequendi, plenam, & liberam Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus potestatem, & facultatem; ratum & gratum habituri, quidquid per vos in præmissis factum, statutum, ordinatum, executumue fuerit, idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter observari: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrariis quibuscumque: Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MDXLVII. VIII. Kal. Mart. Pontificatus nostri anno XI.

Fab. Episcopus Spol.

B. Motta.

SESSIO OCTAVA,

CELEBRATA DIE XI. MENSIS MARTII M D XLVII.

Decretum de translatione Concilii

PLacet ne vobis decernere, & declarare, de hujusmodi morbo ex præmissis, & aliis allegatis ita manifeste, & notorie constare, ut Prælati in hac Civitate sine vitæ discrimine commorari, & in ea idcirco inviti minime retineri possint, & debeant? itemque attento recessu multorum Prælatorum post proxime præteritam Sessionem, & attentis protestationibus aliorum complurium Prælatorũ, in Congregationibus Generalibus factis, hinc omnino timore ipsius morbi abire volentium, qui juste detineri non possunt, & ex quorum discessu Concilium, vel dissolveretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus ejus progressus impediretur; & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis causis per aliquos ex Patribus in ipsis Congregationibus allegatis utpote notorie veris, & legitimis; placet ne vobis similiter decernere, & declarare, pro conservatione, & prosecutione ipsius Concilii, securitate vitæ ipsorum Prælatorum, Concilium ipsum ad Civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, salubrem, & idoneum, pro tempore transferendum esse, & ex nunc transferri, & ibidem Sessionem jam indictam, statuta die, vigesima prima Aprilis, celebrandam esse, & celebrari; & successive ad ulteriora procedendum, donec Sanctissimo Domino nostro, & sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, seu alium locum, communicato etiam consilio cum Invictissimo Cæsare, Christianissimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Christianis, ipsum Concilium reduci possit, & debeat? *Responderunt, Placet.*

SES-

SESSIO NONA, BONONIÆ CELEBRATA DIE XXI. MENSIS APRILIS M D X L V I I.

Decretum prorogationis Sessionis.

HÆc sacrosancta œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in Civitate Tridenti congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea nomine Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pauli Divina providentia Papæ III ejusdem Reverendissimis Dominis D. Jo. Maria, Episcopo Prænestino, de Monte, & Marcello, tit. S. Crucis in Hierusalem Præsbytero, S. R E. Cardinalibus, & Apostolicis de latere Legatis, considerans quod die undecima mensis Martii, præsentis anni in generali publica Sessione, in eadem Civitate Tridenti, & in loco consueto celebrata, omnibusque agendis de more peractis, ex causis tunc instantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate sanctæ Sedis Apostolicæ, eisdem Reverendissimis præsidentibus etiam specialiter concessa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc Civitatem transferendum esse, sicuti transtulit; itemque Sessionem pro præsenti die vigesima prima Aprilis, illic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum proposuerat, canones sancirentur, & promulgarentur, in hac ipsa Civitate Bononiæ celebrari debere, consideransque nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio interesse consueverunt, his superioribus, majoris hebdomadæ, & solemnitatis Paschalis, diebus, in propriis Ecclesiis occupatos, aliquos etiam, aliis impedimentis detentos, huc nondum accessisse, quos tamen brevi affutu-

ros sperandum est; ac propterea factum esse, ut non ea, quam sancta Synodus desiderabat, Prelatorum frequentia potuerint materiæ ipsæ Sacramentorum, & reformationis examinari, & discuti: ut omnia maturo consilio, cum dignitate, & gravitate debita fiāt; bonum, opportunum, & expediens censuit, censetque Sessionem prædictam, quæ hoc ipso die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Jovis, infra octavam Pentecostes proxime futuram, quo ad ipsas materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem, & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus præsertim absentibus percommodam, judicavit, & judicat: Hoc tamen adjecto; quod terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in privata Congregatione, restringere, & imminuere possit, & valeat.

SESSIO DECIMA,

BONONIÆ CELEBRATA DIE II. MENSIS JUNII, M D XLVII.

Decretum prorogationis Sessionis.

Quamvis hæc sacrosācta œcumenica, & generalis Synodus Sessionem, quæ die vigesima prima mensis Aprilis, proxime præteriti, super Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta Civitate Bononiæ ex decreto, in urbe Tridentina, in publica Sessione, die undecima mensis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas causas, ac præsertim propter absentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos sperabat, ad hunc præsentem diem differendam,

& pro-

& prorogandam esse decreverit: volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, Sessionem ipsam, quam hac die secunda mensis Junii, præsentis anni millesimi quingentesimi quadragesimi septimi, celebrare decreverat, ad diem Jovis post festum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta mensis Septembris proxime futuri, quo ad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam esse, quemadmodum differt, & prorogat; ita tamen, quod prosecutio discussionis, & examinationis eorum, quæ tam ad dogmata, quam ad reformationem pertinent, interim non omittatur; & terminum ipsum ipsa sancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Congregatione, abbreviare, & prorogare libere possit, & valeat.

Die XIV. Sept. M D XLVII. in Congregatione generali, Bononiæ, prorogata fuit sessio, quæ futura erat die sequenti, ad beneplacitum sacri Concilii.

BUL-

BULLA RESUMPTIONIS CONCILII TRIDENTINI, SUB JULIO III. PONT. MAX.

JVlius Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam,

Cum ad tollenda religionis nostræ dissidia, quæ in Germania longo tempore, non sine totius Christiani orbis perturbatione, & scandalo, viguerunt; bonum, opportunum, & expediens esse videatur, sicuti etiam charissimus in Christo Filius noster, Carolus Romanorum Imperator, semper Augustus, nobis per suas litteras, & nuncios significari fecit, ut sacrum œcumenicum generale Concilium per fel. rec. Paulum Papam III. prædecessorem nostrum, indictum, & per nos, tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipsius prædecessoris nomine, una cum duobus aliis sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus ipsi Concilio præsidentes, inceptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures publicæ, & solemnes habitæ fuerunt Sessiones, pluraque tam in causa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque causam pertinentia examinata, & discussa, ad Civitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & summos pro tempore Pontifices spectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Ecclesiæ pacem, & Christianæ fidei atque orthodoxæ Religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, & quantum in nobis est, tranquillitati ipsius Germaniæ, quæ sane provincia retroactis temporibus in vera Religione, ac sacrorum Conciliorum, & sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Christi Redemptoris nostri in terra Vicariis, debita obedientia, & reverentia, nulli Christianorum provin-

vinciæ fuit umquam secunda, paterne consulamus, sperantes per ipsius Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Christiani justis, piisque nostris in hac re votis annuant, faveant, atque assistant: venerabiles Fratres Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, omnesque alios & singulos, qui de jure, vel consuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus interesse debent, quosque idem prædecessor noster in suis Indictionis, & aliis quibuscumque desuper confectis, & publicatis litteris, Concilio interesse voluit, per viscera misericordiæ Domini nostri Jesu Christi, hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kal. Maii, quem diem ad ipsum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, statu resumendum & prosequendum, prævia matura deliberatione, & ex certa nostra scientia, & de Apostolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium Fratrum nostrorum ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu, statuimus, decernimus, & declaramus, in ipsa Civitate Tridenti, legitimo cessante impedimento, convenire, & se congregare, ac ipsius Concilii continuationi, & prosecutioni, omni mora postposita, incumbere velint. Nos enim operam sedulo daturi sumus, ut eodem tempore, in eadem Civitate, nostri omnino adsint Legati; per quos, si per ætatem nostram, valetudinemque, & Sedis Apostolicæ necessitates, personaliter adesse nequiverimus, Spiritu Sancto duce, ipsi Concilio præsidebimus: quacumque ipsius Concilii translatione, & suspensione, cęterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, ac præsertim illis, quæ idem prædecessor noster in suis litteris prædictis, quas cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, & decretis in suo robore permanere volumus, atque decernimus, &, quatenus opus sit, innovamus, voluit non obstare: irritum nihilominus decernentes, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter,

ter,

ter, contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum, hortationis, requisitionis, monitionis, statuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicę MDXLVIII. Kal. Dec. Pontificatus nostri anno primo.

M. Cardinalis Crescen.

Rom. Amasæus

SACROSANCTI OECUMENICI, ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI.

SESSIO UNDECIMA, QVAE EST PRIMA SUB JULIO III. PONT. MAX. CELEBRATA KAL. MAII M D L I.

Decretum de resumendo Concilio.

PLacet ne vobis ad laudem, & gloriam sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad incrementum, & exaltationem fidei, & Religionis Christianæ sacrum œcumenicum, & generale Concilium Tridentinum, juxta formam, & tenorem litterarum Sanctissimi Domini nostri, resumi debere, & procedendum esse ad ulteriora? *Responderunt, Placet.*

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse in futuris Kalendis Septembris? *Responderunt, Placet.*

SES-

SESSIO XII.

QVAE EST SECVNDA SUB JULIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE PRIMA SEPT. M D L I.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta œcumenica & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, quæ in proxime præterita Sessione sequentem hanc hodie habendam, & ad ulteriora procedendum esse, decreverat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cuius præcipue causa agitur, absentiam, ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere hactenus distulerit; de Venerabilium in Christo fratrum, & filiorum suorum, Maguntini, & Treverensis Archiepiscoporum, ac sacri Romani Imperii Principum Electorum, & complurium ipsius, aliarumque provinciarum Episcoporum, sub hanc ipsam diem adventu in Domino exultans, dignas ipsi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque spem concipiens quamplurimos alios, tam ipsius Germanicæ, quam aliarum nationum Prælatos, & sui officii debito, & hoc exemplo commotos, propediem esse venturos, futuram Sessionem ad quadragesimam diem, quæ erit undecima mensis Octobris, proxime sequentis, indicit; & Concilium ipsum in statu, in quo reperitur, prosequendo, cum in præteritis Sessionibus de septem Sacramentis novæ legis in genere, & in specie de Baptismate, & Confirmatione definitum fuerit, statuit,

fuit, & decernit de ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi & tractari debere; ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini noſtri, Jeſu Chriſti, exemplo, quantam tamen humana fragilitas patietur, jejuniis, & orationibus vacent; ut tandem placatus, qui in ſecula ſit benedictus, Deus corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionem, & ſanctæ Matris Eccleſiæ unitatem, ac recte vivendi normam reducere dignetur.

SESSIO DECIMATERTIA,

QVAE EST TERTIA

SUB JULIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XI. OCT. M D L I.

Decretum de ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, & ſi in eum finem, non abſque peculiari Spiritus ſancti ductu, & gubernatione convenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & ut hæreſibus omnibus, & aliis graviſſimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſere nunc exagitatur, & in multas, & varias partes ſcinditur, remedium afferret; hoc præſertim jam inde a principio in votis habuit, ut ſtirpitus convelleret zizania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo his noſtris Matt.13.

ſtris calamitoſis temporibus, in doctrina fidei, uſu, & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſuperſeminavit: quam alioqui Salvator noſter in Eccleſia ſua, tamquam ſymbolum reliquit eius unitatis, & charitatis; qua Chriſtianos omnes inter ſe conjunctos, & copulatos eſſe voluit. Itaque eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & ſinceram illam de Venerabili hoc & divino Euchariſtiæ Sacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catholica Eccleſia, ab ipſo Jeſu Chriſto, Domino noſtro, & ejus Apoſtolis erudita, atque a Spiritu ſancto, illi omnem veritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, & ad finem uſque ſæculi conſervabit; omnibus Chriſti fidelibus interdicit, ne poſthac de ſanctiſsima Euchariſtia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut eſt hoc præſenti decreto explicatum, atque definitum.

Lucæ 22. c. 1. verſ. ego pro te. 21. diſt. & infra ſeſſ. 22. c. 1. & ſup. ſeſs. 5

De reali præſentia Domini noſtri Jeſu Chriſti in ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento.

Cap. I.

PRincipio docet ſancta Synodus, & aperte, ac ſimpliciter profitetur, in almo ſanctæ Euchariſtiæ Sacramento, poſt panis, & vini conſecrationem, Dominum noſtrum, Jeſum Chriſtum, verum Deum, atque hominem, vere, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri. nec enim hæc inter ſe pugnant, ut ipſe Salvator noſter ſemper ad dexteram Patris in cælis aſsideat, juxta modum exiſtendi naturalem; & ut multis nihilominus aliis in locis ſacramentaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi verbis exprimere vix poſſumus, poſsibilem tamen eſse Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſsequi poſſumus, & conſtantiſsime credere debemus. ita enim majores noſtri omnes, quotquot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de Sanctiſsimo hoc Sacramento diſſeruerunt, apertiſsime profeſsi ſunt, hoc tam admi-

Joan. 1.

C. 1. deſum. trin. ſupra ſeſſ. 3. in ſymbolo. Eph. 1. Mar. 16. in fi.

Matt. 19. Lucæ 1.

mirabile Sacramentum in ultima cæna Redemptorem nostrum instituisse; cum post panis, vinique benedictionem, se suum ipsius corpus illis præbere, ac suum sanguinem, disertis, ac perspicuis verbis testatus est, quæ verba a sanctis Evangelistis commemorata, & a diuo Paulo postea repetita, cum propriam illam, & apertissimam significationem præseferant, secundum quam a Patribus intellecta sunt; indignissimum sane flagitium est, ea a quibusdam contentiosis, & pravis hominibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus veritas carnis, & sanguinis Christi negatur, contra universum Ecclesiæ sensum detorqueri: quæ, tamquam columna, & firmamentum veritatis, hæc ab impiis hominibus excogitata commenta, velut Satanica, detestata est, grato semper, & memore animo præstantissimum hoc Christi beneficium agnoscens. Matt. 26. Mar. 14. Lucæ. 22. 1. Cori. 11.

De ratione institutionis sanctissimi hujus Sacramenti.
Cap. II.

Ergo Salvator noster, discessurus ex hoc mundo ad Patrem, Sacramentum hoc instituit, in quo divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, memoriam faciens mirabilium suorum; & in illius sumptione colere nos sui memoriam præcepit, suãque annunciare mortem, donec ipse ad judicandum mundum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc, tamquam spiritualem animarum cibum, quo alantur, & confortentur viventes vita illius, qui dixit. Qui manducat me, & ipse vivet propter me: & tamquam antidotum, quo liberemur a culpis quotidianis, & a peccatis mortalibus præservemur. Pignus præterea id esse voluit futuræ nostræ gloriæ, & perpetuæ felicitatis. adeoque symbolum unius illius corporis, cujus ipse caput existit, cuique nos, tamquam membra arctissima, fidei, spei, & charitatis connexione astrictos esse voluit, ut idipsum om- Psal. 110. 1. Cori. 11. C. iteratur. de cõs. dist. 2. Ioan. 6. Ephe. 2. 1. Cori. 11. Ephe. 5. Roma. 12. 1. Corin. 5.

omnes diceremus, nec essent in nobis schismata.

De excellentia sanctissimæ Eucharistiæ super reliqua Sacramenta: Cap. III.

C.sacrificiū de cōs. dist. 2. COmmune hoc quidem est sanctissimæ Eucharistiæ cum cęteris Sacramentis, symbolum esse rei sacræ, & invisibilis gratiæ formam visibilem: verum illud in ea excellens, & singulare reperitur, quod reliqua Sacramenta tunc primum sanctificandi vim habent, cum quis illis utitur: at in Eucharistia ipse sanctitatis auctor ante usum est. nondum enim Eucharistiam de manu Domini Apostoli susceperant, cum vere tamen ipse affirmaret corpus suum esse, quod præbebat, & semper hæc fides in Ecclesia Dei fuit, statim post consecrationem verum Domini nostri corpus, verumque ejus sanguinem sub panis, & vini specie una cum ipsius anima, & divinitate existere; sed corpus quidem sub specie panis, & sanguinem sub vini specie, ex vi verborum, ipsum autem corpus sub specie vini, & sanguinem sub specie panis, animamque sub utraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Christi domini; qui jam ex mortuis resurrexit, non amplius moriturus, inter se copulantur: Divinitatem porro propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypostaticam unionem. Quapropter verissimum est, tantundem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri. totus enim, & integer Christus sub panis specie, & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & sub ejus partibus existit.

C. mulier. 1. q. 1. Matt. 26. Mar. 14. Infra can. 1. Rom. 6. C. semel Christus c. Iteratur. c. singuli. &c. qui manducant de cōs. dist. 2. infra can. 3. Infr. sess. 21. cap. 3.

De Transubstantiatione. Cap. IV.

Lucæ 22. Joan. 6. 1. Cor. 11. QVoniam autem Christus, redemptor noster, corpus suum id, quod sub specie panis offerebat, vere esse dixit; ideo persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuo sancta hæc Synodus

nodus declarat, per consecrationem panis, & vini conversionem fieri totius substantiæ panis in substātiam corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in substantiam sanguinis ejus. quæ conversio convenienter, & proprie a sancta catholica Ecclesia Transubstantiatio est appellata. C. panis de consf. dist. 2. C. cum Marthæ de cel. miss. infra can. 2.

De cultu, & veneratione, huic sanctissimo Sacramento exhibenda. Cap. V.

NUllus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic Sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. neque enim ideo minus est adorandū, quod fuerit a Christo domino, ut sumatur, institutum. nam illum eundem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adoraverunt; quem denique in Galilæa ab Apostolis adoratum fuisse, Scriptura testatur. Declarat præterea sancta Synodus, pie, & religiose admodum in Dei Ecclesiam inductum fuisse hunc morem, ut singulis annis peculiari quodam, & festo die præcelsum hoc, & Venerabile Sacramentum singulari veneratione, ac solemnitate celebraretur, utque in processionibus reverenter, & honorifice illud per vias, & loca publica circumferretur. æquissimum est enim sacros aliquos statutos esse dies, cum Christiani omnes singulari, ac rara quadam significatione gratos, & memores testentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & plane divino beneficio, quo mortis eius victoria, & triumphus repræsentatur. atque sic quidem oportuit victricem veritatem de mēdacio, & hæresi triumphum agere; ut eius adversarii in conspectu tāti splendoris, & in tanta universæ Ecclesiæ lætitia positi, vel debilitati, & fracti tabescant,

Infra can. 6. Psal. 96. Matt. 2. Matt. 28. Infra can. 6. 1. Corin. 15. Hebr. 2.

vel pudore affecti, & confusi aliquando resipiscant.

De asservando sacra Eucharistiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Infra can. 7. c. sane. de celebr. miss. c. 1. de custo. Euchar. c. præsbyt. de conc. dist. 2. Conc. Carthag. 4. c. 6. Rhemen. c. 2. Conc. Lateran. sub Inn. 3. c. 26. c. præsens. 93. dist.

Consuetudo asservandi in sacrario sanctam Eucharistiam, adeo antiqua est, ut eam sæculum etiam Nicæni Concilii agnoverit. Porro deferri ipsam sacram Eucharistiam ad infirmos, & hunc usum diligenter in Ecclesiis conservari, præterquam quod cum summa æquitate, & ratione coniunctum est, tum multis in Conciliis præceptum invenitur, & vetustissimo Catholicæ Ecclesiæ more est observatum. Quare sancta hæc Synodus retinendum omnino salutarē hunc, & necessarium morem statuit.

De præparatione, quæ adhibenda est, ut digne quis sacram Eucharistiam percipiat. Cap. VII.

1. Cor. 11. c. quid ergo. c. sancta c. sicut Judas. &c. timorē de consf. dist. 2. 1. Cor. 11. c. qui scelerate. de consf. dist. 2. c. quotidie. &c. panem. de consec. dist. 2. c. omnis qui cum seq. de pen. dist. 1.

Si non decet ad sacras ullas functiones quempiam accedere, nisi sancte; certe, quo magis sanctitas, & divinitas cælestis huius Sacramenti viro Christiano comperta est, eo diligentius cavere ille debet, ne absque magna reverentia, & sanctitate ad id percipiendum accedat, præsertim cum illa plena formidinis verba apud Apostolum legamus: Qui manducat, & bibit indigne, judicium sibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti revocandum est in memoriam ejus præceptum: Probet se ipsum homo. Ecclesiastica autem consuetudo declarat, eam probationem necessariam esse, ut nullus sibi conscius mortalis peccati, quantumvis sibi contritus videatur, absque præmissa sacramentali Confessione ad sacram Eucharistiam accedere debeat. quod a Christianis omnibus, etiam ab iis sacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc sancta Synodus perpetuo ser-

servandum esse decrevit, modo non desit illis copia confessoris. quod si, necessitate urgente, sacerdos absque prævia confessione celebraverit; quam primum confiteatur. Inf.can.11

De usu admirabilis huius Sacramenti.
Cap. VIII.

Quoad usum autem, recte, & sapienter Patres nostri tres rationes hoc sanctum Sacramentũ accipiendi distinxerunt. quosdam enim docuerunt sacramentaliter dumtaxat id sumere, ut peccatores, alios tantum spiritualiter, illos nimirum, qui voto propositum illum cælestem panem edentes, fide viva, quę per dilectionem operatur, fructum ejus, & utilitatem sentiunt; tertios porro sacramentaliter simul & spiritualiter, hi autem sunt, qui ita se prius probant, & instruunt, ut vestem nuptialem induti ad divinam hanc mensam accedant. In sacramentali autem sumptione semper in Ecclesia Dei mos fuit, ut laici a sacerdotibus communionem acciperent; sacerdotes autem celebrantes se ipsos communicarent: qui mos, tamquam ex traditione Apostolica descendens, jure ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet sancta Synodus, hortatur, rogat, & obsecrat per viscera misericordię Dei nostri, ut omnes, & singuli, qui Christiano nomine censentur, in hoc unitatis signo, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ symbolo jam tandem aliquando conveniant, & concordent, memoresque tantę majestatis, & tam eximii amoris Jesu Christi, Domini nostri, qui dilectam animam suam in nostrę salutis pretium, & carnem suam nobis dedit ad manducandum; hęc sacra mysteria corporis, & sanguinis ejus fidei constantia, & firmitate, ea animi devotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, ut panem illum supersubstantialem frequenter suscipere possint; & is vere eis sit animę vita, & per-

C. quid est cum seq. & dupliciter. & c. in illo de conf. dist 2.

Gal. 5. Infra can. 8. Matt. 22.

C. relatum. de conf. dist 2. infra can. 10.

Hebr. 5. & 7.

Joan. 6. c. prima. de conf. dist. 2.

petua sanitas mentis; cujus vigore confortati, ex hujus miseræ peregrinationis itinere ad cęlestem patriã pervenire valeant, eundem panem Angelorum, quem modo sub sacris velaminibus edunt, absque ullo velamine manducaturi.

Psal. 77. c. revera. &c. omnis. de conf. dist. 2.

Quoniam autem non est satis veritatem dicere, nisi detegantur, & refellantur errores; placuit sanctæ Synodo hos canones subjungere, ut omnes, jam agnita catholica doctrina, intelligant quoque, quę ab illis hæreses caveri, vitarique debeant.

DE SACROSANCTO

Eucharistiæ Sacramento.

CANON I

Supra c. 3.

Si quis negaverit, in sanctissimę Eucharistię Sacramento contineri vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem una cum anima, & divinitate Domini nostri Jesu Christi, ac proinde totum Christum; sed dixerit tantummodo esse in eo, ut in signo, vel figura, aut virtute; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, in sacrosancto Eucharistiæ Sacramento remanere substantiam panis, & vini, una cum corpore, & sanguine Domini nostri Jesu Christi; negaveritque mirabilem illam, & singularem conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantię vini in sanguinem, manentibus dumtaxat speciebus panis, & vini; quam quidem conversionem catholica Ecclesia aptissime Transubstantiationem appellat; anathema sit.

Supra c. 4.

CANON III.

Sup c. 3. & infra sess. 21 c. 1. de commun.

Si quis negaverit, in venerabili Sacramento Eucharistię sub unaquaque specie, & sub singulis cujusque speciei partibus, separatione facta, totum Christum contineri; anathema sit.

CA-

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta consecratione, in admirabili Eucharistiæ Sacramento non esse corpus, & sanguinem Domini nostri Jesu Christi, sed tantum in usu, dum sumitur, non autem ante, vel post: & in hostiis, seu particulis consecratis, quæ post communionem reservantur, vel supersunt, non remanere verum corpus Domini; anathema sit. Supra c. 3.

CANON V.

Si quis dixerit, vel præcipuum fructum sanctissimæ Eucharistiæ esse remissionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema sit. Supra c. 2.

CANON VI.

Si quis dixerit, in sancto Eucharistiæ Sacramento Christum unigenitum Dei filium non esse cultu latriç, etiam externo, adorandum; atque ideo nec festiva peculiari celebritate venerandum; neque in processionibus, secundum laudabilem, & universalem Ecclesiæ sanctæ ritum, & consuetudinem, solemniter circumgestandum, vel non publice, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores esse idololatras; anathema sit. Supra c. 5.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere, sacram Eucharistiam in sacrario reservari, sed statim post consecrationem astantibus necessario distribuendam, aut non licere, ut illa ad infirmos honorifice deferatur; anathema sit. Supra c. 6.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Christum in Eucharistia exhibitum, spiritualiter tantum manducari, & non etiam sacramentaliter, ac realiter; anathema sit. Supra c. 8.

CANON IX.

Si quis negaverit, omnes, & singulos Christi fideles utriusque sexus, cum ad annos discretionis pervenerint, teneri singulis annis, saltem in Paschate, ad communicandum, juxta præceptum sanctæ matris Ecclesiæ; anathema sit. Can. omnis utriusq; de pœnit. & remiss. Conc. Lateran. sub Inn. III. cap. 21. & infra sess. 14. can. 8. de pœnit.

CANON X.

Supra c. 8. Si quis dixerit, non licere sacerdoti celebranti se ipsum communicare; anathema sit.

CANON XI.

Supra c. 17. Si quis dixerit, solā fidem esse sufficientem præparationem ad sumendum sanctissimæ Eucharistiæ Sacramentum; anathema sit. Et, ne tantum Sacramentum indigne, atque ideo in mortem, & condemnationem, sumatur; statuit, atque declarat ipsa sancta Synodus, illis, quos conscientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam se contritos existiment, habita copia Confessoris, necessario præmittendam esse Confessionem sacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter asserere, seu etiam publice disputando defendere præsumpserit, eo ipso excommunicatus existat.

Decretum de reformatione.

Episcopi prudenter moribus caste informandis invigilent: ab eorum correctione non appelletur.
Cap. I.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, intendens nonnulla statuere, quę ad jurisdictionem pertinent Episcoporum, ut, juxta proximę Sessionis decretum illi in commissis sibi Ecclesiis eo libentius resideant, quo facilius, & commodius sibi subjectos regere, & in vitæ, ac morum honestate continere potuerint; illud primum eos admonendos censet; ut se pastores, non percussores, esse meminerint, atque ita præesse sibi subditis oportere, ut non eis dominentur, sed illos, tamquam filios, & fratres, diligant: elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant; ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur, quos tamen, si quid per humanam fragilitatem peccare

Tit. 1. 1. Timo. 3. 1. Pet. 5. dist. 45. in prin. dist. 94 cap. ult. distin. 95. cap. esto subjectus.

contigerit, illa Apostoli est ab eis servanda præceptio; ut illos arguant, obsecrent, increpent in omni bonitate, & patientia: cum sæpe plus erga corrigendos agat benevolentia, quam austeritas; plus exhortatio, quam comminatio; plus charitas, quam potestas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit; tunc cum mansuetudine rigor, cum misericordia judiciũ, cum lenitate severitas adhibenda est; ut sine asperitate disciplina populis salutaris, ac necessaria conservetur; & qui correcti fuerint, emendentur; aut, si resipiscere noluerint, cęteri, salubri in eos animadversionis exemplo, a vitiis deterreantur; cum sit diligentis, & pii simul pastoris officium, morbis ovium levia primum adhibere fomenta; post, ubi morbi gravitas ita postulet, ad acriora, & graviora remedia descendere; sin autem ne ea quidem proficiant illis submovendis, cęteras saltem oves contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Episcoporum subterfugienda judicia, querelas, & gravamina simulent; & appellationis diffugio judicis processum impediant, ne remedio, ad innocentiæ prędidium instituto, ad iniquitatis defensionem abutantur, atque ut hujusmodi eorum calliditati, & tergiversationi occurratur; ita statuit, & decrevit: In causis visitationis, & correctionis, sive habilitatis, & inhabilitatis, nec non criminalibus, ab Episcopo, seu illius in spiritualibus Vicario generali, ante definitivam sententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumque gravamine, non appelletur: nec Episcopus, seu Vicarius appellationi hujusmodi, tamquam frivolæ, deferre teneatur; sed, ea, ac quaecumque inhibitione, ab appellationis judice emanata, necnon omni stylo, & consuetudine, etiam immemorabili, contraria non obstante, ad ulteriora valeat procedere; nisi gravamen hujusmodi per definitivam sententiam reparari, vel ab ipsa definitiva appellari non possit: quibus casibus sacrorum, & antiquorum canonum statuta illibata persistant.

2.Timo. 4.

C. resecãdæ, & c. corripiantur. 24. q. 3.

C. cum speciali. §. porro. de elec.

Infr. sess. 22. c. 1. & 24. c. 20. de reforma.

C. ut debitus. de appell. cũ sim.

In

In criminalibus appellatio ab Episcopo, quando Metropolitano, aut uni ex vicinioribus committenda. Caput II.

A Sententia Episcopi, vel ipsius in spiritualibus Vicarii generalis, in criminalibus appellationis causa, ubi appellationi locus fuerit, si Apostolica auctoritate in partibus eam cōmitti contigerit, Metropolitano, seu illius etiam Vicario in spiritualibus generali; aut, si ille aliqua de causa suspectus foret, vel ultra duas legales dietas distet, seu ab ipso appellatum fuerit, uni ex vicinioribus Episcopis, seu illorum Vicariis, non autem inferioribus judicibus, committatur.

Acta primæ instantiæ intra triginta dies dentur gratis reo appellanti. Caput III.

REus, ab Episcopo, aut ejus Vicario in spiritualibus generali, in criminali causa appellans, coram judice, ad quem appellavit, acta primæ instantiæ omnino producat: & judex, nisi illis visis, ad ejus absolutionem minime procedat. Is autem, a quo appellatum fuerit, intra xxx. dies acta ipsa postulanti gratis exhibeat: alioqui absque illis causa appellationis hujusmodi, prout justitia sua fuerit, terminetur.

Qua ratione clerici ob gravia delicta sacris exauctorandi. Caput IV.

CUm vero tam gravia nonnumquam sint delicta, ab Ecclesiasticis commissa personis, ut ob eorum atrocitatem e sacris Ordinibus deponendæ, & curiæ sint tradendæ seculari: in quo secundum sacros Canones certus Episcoporum numerus requiritur: quos si omnes adhibere difficile esset, debita juris

ris executio differretur: si quando autem intervenire possent, eorum residentia intermitteretur: propterea statuit, & decrevit: Episcopo per se, seu illius Vicario in spiritualibus generali, contra Clericum, in sacris etiam presbyteratus Ordinibus constitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depositionem, & per se ipsum etiam ad actualem, atque solemnem degradationem ab ipsis Ordinibus, & gradibus Ecclesiasticis, in casibus, in quibus aliorum Episcoporum præsentia, in numero a canonibus definito, requiritur, etiam absque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc sibi assistentibus totidem Abbatibus, usum mitræ & baculi ex privilegio Apostolico habentibus, si in Civitate, aut Diœcesi reperiri, & commode interesse possint; alioquin aliis personis, in Ecclesiastica dignitate constitutis, quæ ætate graves, ac juris scientia commendabiles existant.

C. si quis. cũ seq. 14. q. 7. c. degradatio. de pœn. in 6.

Summarie cognoscat Episcopus de gratiis quibus peccatum remittitur, aut pœna. Caput V.

ET quoniam per fictas causas, quæ tamen satis probabiles videntur, interdum accidit, ut nonnulli ejusmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ, illis Episcoporum *justa* severitate inflictæ, aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum sit, ut mendacium, quod tantopere Deo displicet, non modo ipsum impunitum sit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, ut sequitur, statuit, & decrevit: Episcopus apud Ecclesiam suam residens, de surreptione, & obreptione gratiæ, quæ super absolutione alicujus publici criminis, vel delicti, de quo ipse inquirere cœperat; aut remissione pœnæ, ad quam criminosus per eum condemnatus fuerit, falsis precibus impetratur, per se ipsum, tamquam Sedis Apostolicæ delegatus, etiam summarie cognoscat; ipsamque gratiam, postquam per falsi

Exo. 23. Levit. 19. Prover. 6. 8. 10. 12. & 19. c. si quis dixerit cum seq. & c. nemo peritorum. 11. q. 3 C. super litteris. & c. cũ dilecta. de re scr.

falsi narrationem, aut veri taciturnitatem, obtentam esse, legitime constiterit, non admittat.

Non citetur personaliter Episcopus, nisi depositionis, aut privationis causa. Caput VI.

G. sunt nonnulli. 2. q. 7.

QUoniam vero subditi Episcopo, tametsi jure correpti fuerint, magnopere tamen eum odisse, & tamquam injuria affecti sint, falsa illi crimina obiicere solent; ut, quoquo pacto possint, ei molestiã exhibeant; cujus vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta segniorem reddit: idcirco, ne is magno suo, & Ecclesiæ incommodo gregem sibi creditum relinquere, ac non sine Episcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita statuit, & decrevit: Episcopus, nisi ob causam, ex qua deponendus, sive privandus veniret, etiam si ex officio, aut per inquisitionem, seu denunciationem, vel accusationem, sive alio quovis modo procedatur, ut personaliter compareat, nequaquam citetur, vel moneatur.

Qualitates testium contrà Episcopum describuntur. Caput VII.

C. accusatio quoq; c. accusatio Episcoporum. c. testes 2.

TEstes in causa criminali ad informationem, vel indicia, seu alias in causa principali contra Episcopum, nisi contestes, & bonæ conversationis, existimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & si odio, temeritate, aut cupiditate aliquid deposuerint, gravibus pœnis multentur.

Q. 7. & c. ult. 2. q. 5. Conc. Rom. sub Silvestro 1.

Graves Episcoporum causa a Pont. Max. cognoscantur. Caput VIII.

CAusæ Episcoporum, cum pro criminis objecti qualitate comparere debeant, coram Pontifice Max. referantur, ac per ipsum terminentur.

De-

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & salvi conductus Protestantibus dandi.

EAdem sancta Synodus errores omnes, qui super hoc sanctissimo Sacramẽto repullularunt, tamquam vepres ex agro Dominico evellere, ac omniũ fidelium saluti prospicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti pie oblatis, inter alios, ad hoc Sacramentum pertinentes, articulos, diligentissima veritatis catholicæ inquisitione tractatos, plurimis, accuratissimisque pro rerum gravitate disputationibus habitis, cognitis quoque præstantissimorum Theologorum sententiis, hos etiam tractabat: An necessarium sit ad salutem, & divino jure præceptum, ut singuli Christi fideles sub utraque specie ipsum venerabile Sacramentum accipiant. Et: Num minus sumat, qui sub altera, quam qui sub utraque communicat. Et: An erraverit sancta mater Ecclesia, laicos, & non celebrantes Sacerdotes, sub panis specie dumtaxat communicando. Et: An parvuli etiam communicandi sint. Sed quoniam ex nobilissima Germaniæ provincia, ii, qui se Protestantes nominant, super his ipsis articulis, antequam definiantur, audiri a sancta Synodo cupiunt, & eam ob causam fidem publicam ab illa postularunt, ut ipsis tuto huc venire, & in hac urbe commorari, ac libere coram Synodo dicere, atque proponere quæ senserint, & postea, cum libuerit, recedere liceat: sancta ipsa Synodus, licet magno desiderio eorum adventum multos antea menses expectarit, tamen, ut pia mater, quæ ingemiscit, & parturit, summopere id desiderans, ac laborans, ut in iis, qui Christiano nomine censentur, nulla sint schismata, sed quemadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoscunt, ita idem dicant, idem credant, idem sapiant, confidens Dei misericordia, & sperans fore, ut illi in sanctis-

ctissimam,& salutarem unius fidei,spei,charitatisque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens,securitatem,& fidem, ut petierunt, publicam, quam salvum conductum vocant, quoad se pertinet, ejus, qui infrascriptus erit, tenoris, dedit, atque concessit:& eorum causa definitionem illorum articulorum ad secundam Sessionem distulit; quam, ut illi commode ei interesse possint, in diem festum conversionis D.Pauli, quæ erit vigesima quinta die mensis Januarii, anni sequentis, indixit. Illudque præterea statuit, ut in eadem Sessione de Sacrificio Missæ agatur,propter magnam utriusque rei connexionem; interea Sessione proxima de Pœnitentiæ, & extremæ Unctionis Sacramentis tractandum. illam autem die festo D. Catherinæ Virginis, & Martyris, qui erit vigesima quinta Novembris, habendam esse decrevit, simulque ut in utraque materiam reformationis prosequatur.

SALVUS CONDUCTUS

Datus Protestantibus.

SAcrosancta generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctæ Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis,omnibus, & singulis, sive Ecclesiasticis,sive sæcularibus personis universæ Germaniæ,cujuscumque gradus,status, conditionis, qualitatis sint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint,ut de iis rebus, quæ in ipsa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipsum œcumenicum Concilium libere, & tuto venire, & in eo manere, & commorari,ac articulos, quot illis videbitur, tam scripto, quam verbo,offerre,proponere, & cum Patribus, sive iis,qui ab ipsa sancta Synodo delecti fuerint, confer-

re,

*re, & absque ullis conviciis, & contumeliis disputare, necnon, quando illis placuerit, recedere possint, & valeant, publicam fidem, & plenam securitatem, quam salvum conductum appellant, cum omnibus, & singulis clausulis, & decretis necessariis, & opportunis, etiã si specialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expressis haberi voluit, quantum ad ipsam sanctam Synodum spectat, * concedit. Placuit præterea sanctæ Synodo, ut, si pro majori libertate, ac securitate eorum, certos tam pro commissis, quam pro committendis per eos delictis, judices eis deputari cupiant, illos sibi benevolos nominent, etiam si delicta ipsa quantumcumque enormia, ac hæresim sapientia fuerint.*

SESSIO XIV.

QVAE EST QVARTA SUB JULIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XXV. NOV. M D L I.

Doctrina de Sanctissimis Pœnitentiæ, & extremæ Vnctionis Sacramentis.

Supra sess. 6 SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem sanctę Sedis Apostolicæ Legato, & Nunciis, quamvis in decreto de Justificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationē, necessaria quadam ratione sermo interpositus: tanta nihilominus circa illud nostra hac ætate diversorum errorum est multitudo, ut non parum publicæ utilitatis retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidisse; in qua demonstratis, & convulsis, Spiritus Sancti præsidio, universis erroribus, catholica veritas perspicua, & illustris fieret; quam nūc sancta hæc Synodus Christianis omnibus perpetuo servandam proponit,

De necessitate, & institutione Sacramenti Pœnitentiæ. Caput I.

Infra can. 1. Psal. 102. Ephe. 2. SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum esset, ut justitiam, in Baptismo, ipsius beneficio, & gratia, susceptam, constanter tuerentur; non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum. quoniam autem Deus, dives in misericordia, cognovit figmen-

mentum nostrum;illis etiam vitæ remedium contulit,qui sese postea in peccati servitutem, & Dęmonis potestatem tradidissent,Sacramentum videlicet Pœnitentiæ; quo lapsis post Baptismum, beneficium mortis Christi applicatur. Fuit quidem Pœnitentia, universis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent,quovis tempore ad gratiam, & justitiã assequendam necessaria,illis etiam, qui Baptismi Sacramento ablui petivissent, ut, perversitate abjecta, & emendata, tantam Dei offensionem cum peccati odio,& pio animi dolore detestaretur. unde Propheta ait: Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris: & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit: Nisi pœnitentiam egeritis,omnes similiter peribitis. Et Princeps Apostolorum Petrus peccatoribus Baptismo initiandis pœnitentiam commendans, dicebat: Pœnitentiã agite,& baptizetur unusquisque vestrum. Porro nec ante adventum Christi Pœnitentia erat Sacramentum, nec est post adventum illius cuiquam ante Baptismum. Dominus autem Sacramentum Pœnitentiæ tunc pręcipue instituit,cum a mortuis excitatus, insufflavit in discipulos suos,dicens: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis,& quorum retinueritis,retenta sunt. Quo tam insigni facto, & verbis tam perspicuis, potestatem remittendi,& retinendi peccata,ad reconciliandos fideles,post Baptismum lapsos,Apostolis, & eorum legitimis successoribus fuisse communicatam, universorum Patrum consensus semper intellexit.Et Novatianos,remittendi potestatem olim pertinaciter negantes, magna ratione Ecclesia Catholica, tamquam hęreticos, explosit, atque condemnavit, Quare verissimum hunc illorum verborum Domini sensum sancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpretationes, qui verba illa ad potestatem prædicandi Verbum Dei,& Christi Evangelium annunciandi, contra hujusmodi

Supra sess.6 cap. 14. de iustifi.Con. Cabilon.c.8

Ezech. 18.

Luc.13.
Act.2. cap agunt. & c. proprie. de cons.dist.4.

Ioan. 20.
Matt. 16.c. ut cõstituetetur. 50. dist. & infra c.8.in fin.& can.3.

Sacramenti institutionem falso detorquent.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptismi. Caput II.

Supra sess. 6 de justif. c. 14. & infra can. 2.

CÆterum hoc Sacramentum multis rationibus a Baptismo differre dignoscitur. nam præterquam quod materia, & forma, quibus Sacramenti essentia perficitur, longissime dissidet: constat certe, Baptismi ministrum judicem esse non oportere; cum Ecclesia in neminem judicium exerceat, qui non prius in ipsam per Baptismi januam fuerit ingressus. Quid enim mihi, inquit Apostolus, de iis, qui foris sũt, judicare? Secus est de domesticis fidei, quos Christus Dominus lavacro Baptismi sui corporis membra semel effecit. nam hos, si se postea crimine aliquo contaminaverint, non jam repetito Baptismo ablui, cum id in Ecclesia Catholica nulla ratione liceat, sed ante hoc tribunal, tamquam reos, sisti voluit: ut per Sacerdotum sententiam non semel, sed quoties ab admissis peccatis ad ipsum pœnitentes confugerint, possent liberari. Alius est præterea Baptismi, & alius Pœnitentię fructus. per Baptismum enim Christum induentes, nova prorsus in illo efficimur creatura, plenam & integram peccatorum omnium remissionem consequentes: ad quam tamen novitatem, & integritatem per Sacramentum Pœnitentię, sine magnis nostris fletibus, & laboribus, divina id exigente justitia, pervenire nequaquam possumus: ut merito Pœnitentia laboriosus quidam Baptismus a sanctis Patribus dictus fuerit. Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post Baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse Baptismus.

1. Corin. 5. in fi. c. multi. 2. q. 1. c. gaudemus. de divor.

C. verbum. de pœnit. dist. 1.

Gala. 3. in fi.

De partibus, & fructu hujus Sacramenti. Cap. III.

DOcet præterea sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipue ipsius vis sita

sita est,in illis ministri verbis positam esse: Ego te absolvo, &c. quibus quidem de Ecclesiæ sanctæ more preces quædam laudabiliter adjunguntur: ad ipsius tamen formæ essentiam nequaquam spectant,neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessariæ. Sunt autem quasi materia hujus Sacramenti ipsius pœnitentis actus,nempe Contritio, Confessio, & Satisfactio. Qui quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramenti, ad plenamque, & perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur,hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sane vero res, & effectus hujus Sacramenti, quantum ad ejus vim, & efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam interdum in viris piis, & cum devotione hoc Sacramentum percipientibus, conscientiæ pax, ac serenitas cum vehementi spiritus consolatione consequi solet. Hæc de partibus, & effectu hujus Sacramenti sancta Synodus tradens,simul eorum sententias damnat, qui pœnitentiæ partes, incussos conscientiæ terrores,& fidem esse contendunt.

Supr. sess. 6. de justif. c. 14. & infra can. 4.

De Contritione. Caput IV.

Contritio, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac detestatio est de peccato commisso,cum proposito non peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic Contritionis motus necessarius;& in homine post Baptismum lapso ita demum præparat ad remissionem peccatorum, si cum fiducia divinę misericordiæ & voto præstandi reliqua,conjunctus sit,quæ ad rite suscipiendum hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur sancta Synodus, hanc Contritionem, non solum cessationẽ a peccato,& vitæ novæ propositum, & inchoationẽ, sed veteris etiam odium cõtinere,juxta illud: Projicite a vobis omnes iniquitates vestras,in quibus prę-varicati estis;& facite vobis cor novum, & spiritum

Supr sess. 6. de justif. c. 6 & 14.

Infra can. 5.

Ezech. 18.

Psal.50.c.& venit. de pœn. dist.1. & c. totâ de pœn. dist.3. Psal.6. Esa.38.

novum. Et certe, qui illos sanctorum clamores consideraverit: Tibi soli peccavi, & malum coram te feci: Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum: Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ: & alios hujusmodi generis: facile intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum detestatione manasse. Docet præterea, etsi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi Contritioni sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati consideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, si voluntatem peccandi excludat, cum spe veniæ; declarat, non solum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei esse, & Spiritus Sancti impulsum, non adhuc quidem inhabitantis, sed tantum moventis, quo pœnitens adjutus viam sibi ad justitiam parat. Et quamvis sine Sacramento Pœnitentiæ per se ad justificationem perducere peccatorem nequeat; tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam disponit. Hoc enim timore utiliter concussi Ninivitæ, ad Jonæ prædicationem plenam terroribus, pœnitentiam egerunt, & misericordiam a Domino impetrarunt. Quamobrem falso quidam calumniantur catholicos scriptores, quasi tradiderint Sacramentum Pœnitentiæ, absque bono motu suscipientium, gratiam conferre: quod numquam Ecclesiam Dei docuit, nec sensit. sed & falso docent, Contritionem esse extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

Jonę 3. Matt.12. Lucæ 11.c. quamobrem. de pœn. dist.1.

De

De Confessione. Caput V.

EX institutione Sacramenti Pœnitentiæ, jam explicata, universa Ecclesia semper intellexit; institutam etiam esse a Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis jure divino necessariam existere; quia Dominus noster, Iesus Christus, e terris ascensurus ad Cęlos, Sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tamquam præsides, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint; quo, pro potestate clavium remissionis, aut retentionis peccatorũ, sententiam pronuncient. constat enim, Sacerdotes judicium hoc, incognita causa, exercere non potuisse, neque æquitatem quidem illos in pœnis injungendis servare potuisse, si in genere dumtaxat, & non potius in specie, ac sigillatim, sua ipsi peccata declarassent. Ex his colligitur, oportere a pęnitentibus omnia peccata mortalia, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in Confessione recenseri, etiam si occultissima illa sint, & tantum adversus duo ultima Decalogi præcepta commissa, quę nonnumquam animum gravius sauciant, & periculosiora sunt iis, quæ in manifesto admittuntur. nam venialia, quibus a gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & utiliter, citraque omnem præsumptionem in Confessione dicantur, quod piorum hominum usus demonstrat, taceri tamen citra culpam, multisque aliis remediis expiari possunt. Verum, cum universa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; necessum est, omnium etiã veniam, cum aperta, & verecunda Confessione, a Deo quærere. Itaque, dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Christi fideles confiteri student, proculdubio omnia divinę misericordiæ agnoscenda exponunt. qui vero secus faciunt, & scienter aliqua

Lucæ 5. & 17. Jac. 5. 1. Joan. 1. infra can. 6.

Joan. 20. Mat. 16. c. verbum. de pœnit. dist. 1 & c. adhuc. de pœnit. dist. 3.

Infrà can. 6.

Deuter. 5.

Supra sess. 6 canc. 23. de justif. c. 11. adhuc. & c. de quotidianis. de pęnit. dist. 3.

Ephe. 2.

retinent, nihil divinę bonitati per sacerdotem remittendum proponunt. si enim erubescat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur prętetea, etiam eas circumstantias in Confessione explicandas esse, quę speciem peccati mutant: quod sine illis peccata ipsa neque a pœnitentibus integre exponantur, nec judicibus innotescant; & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte censere possint, & pœnam, quam oportet, pro illis, pœnitentibus imponere. unde alienum a ratione est, docere circumstantias has ab hominibus otiosis excogitatas fuisse, aut unam tantum circumstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem. Sed & impium est, confessionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impossibilem dicere, aut carnificinam illam conscientiarum appellare. constat enim, nihil aliud in Ecclesia a pœnitentibus exigi, quam ut, postquam quisque diligentius se excusserit, & conscientiæ suę sinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus se Dominum, & Deum suum mortaliter offendisse meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in universum, eadem Confessione inclusa esse intelliguntur: pro
Psal. 18. quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me Domine. Ipsa vero hujusmodi Confessionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri posset, nisi tot, tantisque commodis, & consolationibus levaretur, quæ omnibus, digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per Absolutionem certissime conferuntur. Cæterum, quo ad modum confitendi secreto apud solum Sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum, & sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesię offensæ ædificationem, delicta sua publice confiteri possit: non est tamen hoc divino præcepto mandatum, nec satis consulte humana aliqua lege præciperetur, ut delicta, præsertim secreta, publica essent confessione aperien-

rienda. unde cum a sanctissimis, & antiquissimis Patribus, magno, unanimique consensu, secreta Confessio Sacramentalis, qua ab initio Ecclesia sancta usa est, & modo etiam utitur, fuerit semper commendata; manifeste refellitur inanis eorum calumnia, qui eam a divino mandato alienam, & inventum humanum esse, atque a Patribus, in Concilio Lateranensi congregatis, initium habuisse, docere non verentur. neque enim per Lateranense Concilium Ecclesia statuit, ut Christi fideles confiterentur; quod jure divino necessarium, & institutum esse intellexerat; sed ut præceptum Confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus, & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur. unde jam in universa Ecclesia, cum ingenti animarum fidelium fructu, observatur mos ille salutaris confitendi, sacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadragesimæ: quem morem hęc sancta Synodus maxime probat, & amplectitur, tamquam pium, & merito retinendum.

Conc. Cabilonen. c. 33.

Infra can. 8. & 14.

Conc. Lateran. sub Innoc. 3. cap. 21. c. omnis utriusq. de pœn. & remiss.

De ministro hujus Sacramenti, & Absolutione.
Caput VI.

Circa ministrum autem hujus Sacramenti, declarat sancta Synodus, falsas esse, & a veritate Evãgelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos, & Sacerdotes, Clavium ministerium perniciose extendunt; putantes verba illa Domini: Quæcumque alligaveritis super terram, erunt alligata & in Cœlo; & quæcumque solveritis super terram, erunt soluta & in Cęlo: & quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: ad omnes Christi fideles indifferenter, & promiscue, contra institutionem hujus Sacramenti, ita fuisse dicta, ut quivis potestatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correptionem, si correptus acquieverit; secreta vero per spontaneam Confessionem, cuicumque factam. Do-

Infr. can. 10

Matt. 16.

Joan. 20.

Supra sess. 7. de Sacram. can. 10.

cet quoque, etiam sacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus Sancti, in ordinatione collatam, tamquam Christi ministros, functionem remittendi peccata exercere, eosque prave sentire, qui in malis sacerdotibus hanc potestatem non esse contendunt. Quamvis autem Absolutio Sacerdotis alieni beneficii sit dispensatio; tamen non est solum nudum ministerium, vel annunciandi Evangelium, vel declarandi remissa esse peccata; sed ad instar actus judicialis, quo ab ipso, velut a judice, sententia pronunciatur. atque ideo non debet pœnitens adeo sibi de sua ipsius fide blandiri, ut, etiam si nulla illi adsit contritio, aut Sacerdoti animus serio agendi, & vere absolvendi desit, putet tamen se, propter suam solam fidem, vere, & coram Deo esse absolutum. nec enim fides sine Pœnitentia remissionem ullam peccatorum præstaret: nec is esset, nisi salutis suæ negligentissimus, qui Sacerdotem joco se absolventem cognosceret, & non alium, serio agentem, sedulo requireret.

C. secūdum Ecclesiç. 15. dist. & c nō nocet. 1. q. 1.

Infra. can. 9.

De casuum reservatione. Capud VII.

Quoniam igitur natura, & ratio judicii illud exposcit, ut sententia in subditos dumtaxat feratur; persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, & verissimum esse Synodus hæc confirmat, nullius momenti Absolutionem eam esse debere, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet jurisdictionem. Magnopere vero ad Christiani populi disciplinam pertinere, sanctissimis Patribus nostris visum est, ut atrociora quędam, & graviora crimina non a quibusvis, sed a summis dumtaxat Sacerdotibus absolverentur. unde merito Pontifices Max. pro suprema potestate, sibi in Ecclesia universa tradita, causas aliquas criminum graviores suo potuerunt peculiari judicio reservare. Neque dubitandum est, quando omnia, quæ a Deo sunt, ordinata sunt, quin hoc idem Episcopis omnibus in sua

C. si Episcopus. de pęnit. in 6.

C. si quis suadēte. 17. q 4 cap. ita q norūdam. de jud c. cō- questi. de sent. excō.

sua cuique diœcesi, in ædificationem tamen, non in destructionem, liceat, pro illis in subditos tradita supra reliquos inferiores sacerdotes auctoritate, præsertim quo ad illa, quibus excommunicationis censura annexa est. Hanc autem delictorum reservationem, consonum est divinæ auctoritati, non tantum in externa politia, sed etiam coram Deo vim habere. veruntamen pie admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia Dei custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis: atque ideo omnes sacerdotes quoslibet pænitentes a quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt. extra quem articulum sacerdotes cum nihil possint in casibus reservatis, id unum pęnitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos judices pro beneficio Absolutionis accedant.

c. quicumque eo tit. in 6. & c. 2. eo. tit. in Clem. c, & si domini. de pęn. In extrava. cõm. cũ sim. Roma. 13.

C. felicis. de pœnit. in 6. c. pastoralis. de off. ord. c. cupientes de pœn. in Clem. c. inter cunctas. §. duos de priv. in extrau. comm.

De satisfactionis necessitate, & fructu. *Cap. VIII.*

DEmum, quo ad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pænitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus nostris Christiano populo fuit perpetuo tẽpore commendata, ita una maxime nostra ætate, summo pietatis prætextu, impugnatur ab iis, qui speciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt: sancta Synodus declarat, falsum omnino esse, & a verbo Dei alienum, culpam a Domino numquam remitti, quin universa etiam pœna condonetur, perspicua enim, & illustria in sacris litteris exempla reperiuntur, quibus, præter divinam traditionem, hic error quam manifestissime revincitur. Sane, & divinę iustitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptismum per ignorantiam deliquerint; aliter vero, qui semel a peccati, & Dęmonis servitute liberati, & accepto Spiritus sancti dono, scientes templum Dei vio-

De pęn. dist. 3 circ. prin.

Infr. can. 12. Gen. 3. 2. Reg. 12. Num. 12. & 20.

1. Corin. 3. Ephe. 4.

violare, & Spiritum ſanctum contriſtare non formidaverint. Et divinam clementiam decet, ne ita nobis abſque ulla Satisfactione peccata dimittantur, ut, occaſione accepta, peccata leviora putantes, velut iniurii, & contumelioſi Spiritui ſancto, in graviora labamur, theſaurizantes nobis iram in die iræ. proculdubio enim magnopere a peccato revocant, & quaſi freno quodam coercent hæ ſatisfactoriæ pęnæ, cautioreſque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitioſos habitus, male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt. Neque vero ſecurior ulla via in Eccleſia Dei umquam exiſtimata fuit ad amovendam imminentem a Domino pœnam, quam ut hæc pęnitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quod, dum ſatisfaciendo patimur pro peccatis, Chriſto Jeſu, qui pro peccatis noſtris ſatisfecit, ex quo omnis noſtra ſufficientia eſt, conformes efficimur, certiſsimam quoque inde arrham habentes, quod, ſi compatimur, & conglorificabimur. Neque vero ita noſtra eſt ſatiſfactio hæc, quam pro peccatis noſtris exolvimus, ut non ſit per Chriſtum Jeſum, nam qui ex nobis, tamquam ex nobis, nihil poſſumus; eo cooperante, qui nos confortat, omnia poſſumus. ita nō habet homo unde glorietur: ſed omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt, in quo vivimus, in quo meremur, in quo ſatisfacimus; faciētes fructus dignos pęnitentiæ; qui ex illo vim habent; ab illo offeruntur Patri; & per illum acceptantur a Patre. Debent ergo ſacerdotes Domini, quantum ſpiritus, & prudentia ſuggeſſerit, pro qualitate criminum, & pænitentium facultate ſalutares, & convenientes ſatiſfactiones iniungere: ne, ſi forte peccatis conniveant, & indulgentius cum pænitentibus agant, leviſsima quædam opera pro graviſsimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut Satisfactio, quam impo-

Rom. 2.

Ezech. 33. Jonæ. 3. Hier. 3. 18. & 25. Eſajæ. 30. Eccl. 17. Mat. 3. 4. 11 & 18. cum ſim.

Rom. 5. 1. Ioan. 2. in prin. 2. Cor. 3. Rom. 8. 2. Corin. 3. Philip. 4. 1. Corin. 1. in fi. 2. Cor. 10. in fi. Gal. 6. Act. 17.

Matt. 3. & 4. Lucæ 3. 10. 17. c. temp. cum multis ſeq. 26. q. 7. c. de pænit. de conſ. diſt 4 Cōc. Carthagin. 3. cap. 31. & Conc. Car-

ponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, sed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & castigationem; nam Claves sacerdotum non ad solvendum dumtaxat, sed & ad ligandum concessas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent, nec propterea existimarunt, Sacramentum Pęnitentiæ esse forum iræ, vel pœnarum, sicut nemo umquam catholicus sensit ex huiusmodi nostris satisfactionibus vim meriti, & satisfactionis Domini nostri Jesu Christi, vel obscurari, vel aliqua ex parte imminui; quod dum Novatores intelligere nolunt, ita optimam Pænitentiam novam vitam esse docent, ut omnem Satisfactionis vim & usum tollant.

thagin 4. c. 74. Conc. Cabilonen. cap. 34. & 38. Conc. Aphrica. c. 9.

Matt. 16. & Ioan. 20. supra cap. 1. in fi. & infra can. 3. & ult de pænit.

Infr. can. 13

De operibus Satisfactionis. Cap. IX.

DOcet præterea, tantam esse divinæ munificentiæ largitatem, ut non solum pœnis, sponte a nobis pro vindicando peccato susceptis, aut sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiã, quod maximum amoris argumentum est, temporalibus flagellis a Deo inflictis, & a nobis patienter toleratis, apud Deum patrem per Christum Jesum satisfacere valeamus.

c. sunt plures. in fi. de pænit. dist. 4.

Doctrina de Sacramento extremæ Vnctionis.

VIsum est autem sanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pænitentia adiungere ea, quæ sequuntur de Sacramento extremæ Vnctionis: quod non modo Pænitentiæ, sed & totius Christianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia esse debet: consummatiuũ existimatum est a Patribus. Primum itaque, circa illius institutionem, declarat, & docet, quod clementissimus Redemptor noster, qui servis suis quovis tempore voluit de salutaribus remediis adversus omnia omnium hostium tela esse prospectum, quẽ-

Infra can. 1. de sacram. extremę unctioni. Ephe. 6.

ad-

admodum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Christiani conservare se integros, dum viverent, ab omni graviore spiritus incommodo possint; ita extremæ Unctionis Sacramento finem vitæ, tamquam firmissimo quodam præsidio, munivit. nam etsi adversarius noster occasiones per omnem vitam quærat, & captet, ut devorare animas nostras quoquo modo possit: nullum tamen tẽpus est, quo vehementius ille omnes suæ versutiæ nervos intendat ad perdendos nos penitus, & a fiducia etiam, si possit, divinæ misericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perspicit.

1. Pet. 5. c. nulli dubiũ 3. q. 1. Gen. 3. & infra c. 2. in fi.

De institutione Sacramenti extremæ Unctionis.
Cap. I.

INstituta est autem sacra hæc Unctio infirmorum, tamquam vere, & proprie Sacramentum novi Testamenti, à Christo, Domino nostro, apud Marcum quidem insinuatum, per Jacobum autem Apostolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum. Infirmatur, inquit, quis in vobis: inducat Præsbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini: & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apostolica traditione, per manus accepta, Ecclesia didicit, docet materiam, formam, proprium ministrum, & effectum hujus salutaris Sacramenti. intellexit enim Ecclesia, materiam esse oleum, ab Episcopo benedictum. nam Unctio aptissime Spiritus sancti gratiam, qua invisibiliter anima ægrotantis inungitur, repræsentat; formam deinde esse illa verba, Per istam unctionem, &c.

Mar. 6. Iac. 5. c. presbyteros. 95. dist. c. 1. §. 1. de sacr. Unctione Cõc. Cabilon. c. 48. Inno 1. epist. 1. c. 8.

De

De effectu hujus Sacramenti. Cap. II.

Res porro, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur: Et oratio fidei salvabit infirmum: & alleviabit eum Dominus: &, si in peccatis sit, dimittentur ei. res etenim hæc gratia est Spiritus sancti: cujus Vnctio delicta, si quæ sint adhuc expianda, ac peccati reliquias abstergit; & ægroti animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divinæ misericordiæ fiduciam excitando: qua infirmus sublevatus, & morbi incommoda, ac labores levius fert, & tentationibus Dæmonis, calcaneo insidiantis, facilius resistit; & sanitatem corporis interdum, ubi saluti animæ expedierit, consequitur.

Iac. 5.

Infra can. 2. de sacram. extremæ Unct.

Gen. 3.

De ministro hujus Sacramenti, & tempore, quo dari debeat. Cap. III.

Iam vero, quod attinet ad præscriptionem eorum, qui & suscipere, & ministrare hoc Sacramentum debent, haud obscure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum. nam & ostenditur illic, proprios hujus Sacramenti ministros esse Ecclesiæ Presbyteros. quo nomine, eo loco, non ætate seniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, sed aut Episcopi, aut sacerdotes, ab ipsis rite ordinati per impositionem manuum presbyterii. Declaratur etiam, esse hanc Vnctionem infirmis adhibendam, illis vero præsertim, qui tam periculose decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur: unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod si infirmi post susceptam hanc Vnctionem convaluerint; iterum hujus Sacramenti subsidio iuvari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi sunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apostoli Iacobi sententiam docent, hanc Vnctionem vel figmentum esse humanum, vel ri-

C. illud superfluũ 95. dist. & infra can. ult.

1. Timo. 4.

Iac. 5.

ritum a Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promissionem gratiæ habentem: & qui illam jam cessasse asserunt, quasi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiva Ecclesia referenda esset: & qui dicunt, ritum, & usum, quem sancta Romana Ecclesia in hujus Sacramenti administratione observat, Iacobi Apostoli sententiæ repugnare, atque ideo in alium commutandum esse, & denique, qui hanc extremam Vnctionem a fidelibus sine peccato contẽni posse affirmant. hæc enim omnia manifestissime pugnant cum perspicuis tanti Apostoli verbis. Nec profecto Ecclesia Romana, aliarum omnium mater & magistra, aliud in hac administranda Vnctione, quantum ad ea, quæ hujus Sacramenti substantiam perficiunt, observat, quam quod beatus Iacobus præscripsit. Nec vero tanti Sacramenti contemptus absque ingenti scelere, & ipsius Spiritus sancti iniuria esse posset.

Infra can. 3 de sacramẽto extremæ Unct.

C. non licet 12. dist. c. 2. in fi. de sum trin. & c. fi. de so. cõpe.

Hæc sunt, quæ de Pœnitentię, & extremæ Vnctionis Sacramentis hæc sancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Christi fidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem canones inviolabiliter servandos esse tradit, & asserentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

DE SANCTISSIMO

Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Si quis dixerit, in catholica Ecclesia Pænitentiam non esse vere, & proprie Sacramentum, pro fidelibus, quoties post Baptismum in peccata labuntur, ipsi Deo reconciliandis, a Christo Domino nostro, institutum; anathema sit.

Supra cap. 1 de pænit.

CA-

CANON II.

Si quis, Sacramenta confundens, ipsum Baptismũ, Pœnitentiæ Sacramentum esse dixerit, quasi hęc duo Sacramenta distincta non sint, atque ideo Pœnitentiam non recte secundam post naufragium tabulam appellari; anathema sit. Supra ca. 2. C. secundæ post naufragiũ de pæn. dist. 1.

CANON III.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris: Accipite Spiritum Sanctum: quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt: non esse intelligenda, de potestate remittendi & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentię, sicut Ecclesia Catholica ab initio semper intellexit; detorserit autem, contra institutionem hujus Sacramenti, ad auctoritatem prædicandi Evangelium; anathema sit. Joan. 20. Matt. 16. su. præc. 1. & sess. 6. de iustif. c. 14.

CANON IV.

Si quis negaverit, ad integram, & perfectam peccatorum remissionem requiri tres actus in pęnitente, quasi materiam Sacramenti Pęnitentiæ, videlicet, Contritionem, Confessionem, & Satisfactionem, quæ tres Pęnitentiæ partes dicuntur; aut dixerit, duas tantum esse Pœnitentię partes, terrores scilicet incussos conscientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Evangelio, vel absolutione, qua credit quis sibi per Christum remissa peccata; anathema sit. Supr. c. 3. de pœnit.

CANON V.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per discussionem, collectionem, & detestationem peccatorum, qua quis recogitat annos suos in amaritudine animæ suæ, ponderando peccatorum suorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amissionem æternæ beatitudinis, & ęternæ damnationis incursum, cum proposito melioris vitæ, non esse verum & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, sed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum illam esse dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema sit. Supr. c. 4. de pœnit. Esa. 38.

CA-

CANON VI.

Supr. c. 5. de pœnit. Clemens. 1. in Epist. 1. ad Jacob. Côc. Cabilon c. 8

Si quis negaverit Confessionem Sacramentalem, vel institutam, vel ad salutem necessariam esse *jure* divino; aut dixerit, modum secrete confitendi soli Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper observavit, & observat, alienum esse ab institutione, & mandato Christi, & inventum esse humanum; anathema sit.

CANON VII.

Supr. c. 5.

Deuter. 5.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remissionem peccatorum necessarium non esse jure divino, confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ sunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumstantias, quæ peccati speciem mutant; sed eam Confessionem tantum esse utilem ad erudiendum, & consolandum pœnitentem, & olim observatam fuisse tantum ad satisfactionem canonicam imponẽdam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri student, nihil relinquere velle Divinæ misericordiæ ignoscendum; aut demum, non licere confiteri peccata venialia; anathema sit.

CANON VIII.

Supra c. 5.

Conc. Later. sub Inn. 3. c. 21. & cap. omnis utriusq; de pœn. & remiss.

Si quis dixerit, Confessionem omnium peccatorũ, qualem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam, a piis abolendam; aut ad eam nõ teneri omnes, & singulos, utriusque sexus, Christi fideles, juxta magni Concilii Lateranensis constitutionem, semel in anno, & ob id suadẽdum esse Christi fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesimæ; anathema sit.

CANON IX.

Supr. c. 6. in fi. de justif.

Si quis dixerit, Absolutionem Sacramentalem Sacerdotis non esse actum judicialem, sed nudum ministerium pronunciandi, & declarandi remissa esse peccata confitenti; modo tantum credat, se esse absolutum; aut Sacerdos non serio, sed *joco* absol-

var;

vat;aut dixerit,non requiri Confesfionem pœnitentis,ut Sacerdos eum abſolvere poſſit;anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit,Sacerdotes,qui in peccato mortali ſunt,poteſtatem ligandi,& ſolvendi non habere; aut non ſolos Sacerdotes eſſe miniſtros abſolutionis,ſed omnibus, & ſingulis Chriſti fidelibus eſſe dictum: Quęcumque ligaveritis ſuper terram,erunt ligata & in Cœlo;& quæcumque ſolveritis ſuper terram,erũt ſoluta & in Cœlo : & quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis,& quorum retinueritis,retenta ſunt: quorum verborum virtute quilibet abſolvere poſſit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat, ſi correptus acquieverit; ſecreta vero per ſpontaneam confeſſionem:anathema ſit. Sup. c.1. & c.6.de pœn. Matt.16. Joan.20.

CANON XI.

Si quis dixerit, Epiſcopos non habere jus reſervandi ſibi caſus, niſi quo ad externam politiam, atque ideo caſuum reſervationem non prohibere,quo minus Sacerdos a reſervatis vere abſolvat; anathema ſit. Sup c 7.c.fi. Epiſcopus. de pęn.in 6. c.de cetero. & c. de monialibus. de ſét. excom. cum ſim.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam ſimul cum culpa remitti ſemper a Deo, ſatisfactionemque pęnitentium non eſſe aliam,quam fidem,qua apprehendunt Chriſtum pro eis ſatisfeciſse;anathema ſit. Supr.c.8. de pœnit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quo ad pęnam temporalem, minime Deo per Chriſti merita ſatisfieri pęnis,ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel a Sacerdote injunctis,ſed neque ſponte ſuſceptis, ut jejuniis,orationibus,eleemoſynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam pœnitentiam eſſe tantum novam vitam;anathema ſit. Sup c.8.& 9

CANON XIV.

Si quis dixerit,ſatisfactiones, quibus pœnitentes per Chriſtum Jeſum peccata redimunt,non eſse cultus Dei, ſed traditiones hominum, doctrinam de- Supra c.s.

gratia,& verum Dei cultum,atque ipsum beneficium mortis Christi obscurantes;anathema sit.

CANON XV.

Sup. c. 1. & c. 8. in fi. de pœnit.

Si quis dixerit, Claves Ecclesiæ esse datas tantum ad solvendum, non etiam ad ligandum; & propterea Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Christi; & fictionem esse, quod, virtute Clavium, sublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exolvenda remaneat;anathema sit.

DE SACRAMENTO

Extremæ Vnctionis.

CANON I.

Sup. de hoc Sacraméto in princ. & cap. 1.

Mar. 6. Jaco. 5.

Si quis dixerit,extremam Unctionem non esse vere, & proprie Sacramentum, a Christo Domino nostro institutum, & a Beato Jacobo Apostolo promulgatum, sed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figmentum humanum;anathema sit.

CANON II.

Sup. c. 2. de hoc Sacr.

Si quis dixerit, sacram infirmorum Unctionem non conferre gratiam,nec remittere peccata,nec alleviare infirmos; sed jam cessasse, quasi olim tantum fuerit gratia curationum;anathema sit.

CANON III.

Sup. c. ult. Conc. Cabilon. c. 48.

Jac. 5.

Si quis dixerit,extremæ Unctionis ritum, & usum, quem observat Sancta Romana Ecclesia, repugnare sententię Beati Jacobi Apostoli, ideoque eum mutãdum,posseque a Christianis absque peccato contemni;anathema sit.

CANON IV.

D. cap. ult. Jac. 5.

Si quis dixerit, Presbyteros Ecclesiæ, quos Beatus Jacobus adducendos esse ad infirmum inungendum hortatur, non esse Sacerdotes, ab Episcopo ordinatos,sed ætate seniores in quavis communitate;ob idque

que proprium extremæ Unctionis ministrum non esse solum Sacerdotem; anathema sit.

Decretum de Reformatione.

Proemium.

Episcoporum munus est, subditos, præsertim ad animarum curam constitutos, admonere officii sui.

CUM proprie Episcoporum munus sit, subditorum omnium vitia redarguere; hoc illis præcipue cavendum erit, ne Clerici, præsertim ad animarum curam constituti, criminosi sint, neve inhonestam vitam, ipsis conniventibus, ducant. nam, si eos pravis, & corruptis moribus esse permittant; quo pacto laicos de ipsorum vitiis redarguent; qui uno ab eis sermone convinci possent, quod Clericos ipsis patiantur esse deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt Sacerdotes; cum tacite sibi ipsi respondeant, eadem se admisisse, quæ corripiunt? Monebunt propterea Episcopi suos Clericos, in quocumque ordine fuerint, ut conversatione, sermone, & scientia commisso sibi Dei populo præeant; memores ejus, quod scriptum est: Sancti estote, quia & ego sanctus sum. Et juxta Apostoli vocem: Nemini dent ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium eorum; sed in omnibus exhibeant se, sicut Ministros Dei; ne illud prophetę dictum impleatur in eis: Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobant legem. Ut autem ipsi Episcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu desuper impediri nequeant; eadem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legato, & Nunciis, hos, qui sequuntur, canones statuendos, & decernendos duxit.

Sup. sess. 6. de reform. cap. 3.

1. Corin 9. c. quid autē. 8. q. 1.

C. ult. 25. dist. c una tantum. 26. dist. c. sicut. 11. §. necesse. 47. dist. c. in Sacerdotibus. 61. dist. Levit. 11. 1. Pet. 1. & c. proposuisti. 81. dist. 2. Corin. 6. in princip. Ezech. 22. Sophon. 3.

Si prohibiti ascendere ad Ordines, ascendant, si interdicti, si suspensi, puniantur. Cap. I.

CUM honestius, ac tutius sit subjecto, debitam Præpositis obedientiam impendendo, in inferiori ministerio deservire, quam cum Præpositorum scandalo graduum aliorum appetere dignitatem; ei, cui ascensus ad sacros Ordines a suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus; aut qui a suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus Ecclesiasticis fuerit suspensus; nulla contra ipsius Prelati voluntatem concessa licentia de se promoveri faciendo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, sive honores restitutio suffragetur.

Si Episcopus quoscumque Ordines contulerit sibi non subdito, etiam familiari, sine expresso proprii Prælati consensu, uterque decreta pœna subjaceat. Cap. II.

ET, quoniam nonnulli Episcopi Ecclesiarum, quæ in partibus infidelium consistunt, clero carentes, & populo Christiano, cum fere vagabundi sint, & permanentem sedem non habeant, non quæ Jesu Christi, sed alienas oves inscio proprio Pastore quærentes, dum per hanc sanctam Synodum se Pontificalia officia in alterius Diœcesi, nisi de loci Ordinarii expressa licentia, & in personas eidem Ordinario subjectas tantum, exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quasi Episcopalem Cathedram in loco nullius Diœcesis sua temeritate eligunt; & quoscumque ad se venientes, etiam si suorum Episcoporum, seu Prælatorum litteras commendatitias non habeant, clericali charactere insignire, & ad sacros etiam presbyteratus Ordines promovere præsumunt: quo plerumque fit, ut minus idonei, [illegible]

Infra c. 8. sup. sess. 6. cap. 5.

& rudes, ac ignari, & qui a suo Episcopo tamquam inhabiles, & indigni rejecti fuerunt, ordinati, nec divina officia peragere, nec Ecclesiastica Sacramenta recte valeant ministrare: Nemo Episcoporum, qui Titulares vocantur, etiam si in loco nullius Diœcesis, etiam exempto, aut aliquo Monasterio cujusvis Ordinis resederint, aut moram traxerint, vigore cujusvis privilegii sibi de promovendo quoscumque ad se venientes pro tempore concessi, alterius subditos, etiam prætextu familiaritatis continuæ commensalitatis suæ, absque sui proprii Prælati expresso consensu, aut litteris dimissoriis ad aliquos sacros, aut minores Ordines, vel primam Tonsuram promovere, seu ordinare valeat: Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum, taliter vero promotus ab executione Ordinum sic susceptorum, donec suo Prælato visum fuerit, ipso jure sint suspensi.

Conc. Nicenum c. 17. Conc. Aurelianen. 3. c. 15. Conc. Magútien. c. 14. c. 1. 22 q. 2. 9. q. 2. per tot. c. 1. cum seq. de temp. ord. in 6. & inf. sess. 23. de reform. c. 3. 8. & 10.

Episcopus suos Clericos ab alio male promotos non admittat ad officia celebranda, nisi prævio examine. Caput III.

EPiscopus quoscumque suos Clericos, præsertim in sacris constitutos, absque suo præcedenti examine, & commendatitiis litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tamquam habiles ab eo, a quo ordinati sunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, seu Ecclesiastica Sacramenta ministranda minus idoneos, & capaces repererit; a susceptorum Ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, suspendere, & illis, ne in altari, aut aliquo Ordine ministrent, interdicere possit.

Sup. c. prox. & infr. sess. 23. de refor. cap. 8.

Nullus Clericus eximatur à correctione Episcopi, etiam extra visitationem. Caput IV.

OMnes Ecclesiarum Prælati, qui ad corrigendum subditorum excessus diligenter intendere de-

Sup. c. 1. & sess.6 de reforma. c.3. c.irrefragabili.in prin. de off. ord.

bent,& a quibus nullus Clericus per hujus sanctæ Synodi statuta, cujusvis privilegii prætextu, tutus censetur, quo minus juxta canonicas sanctiones visitari, puniri,& corrigi possit; si in Ecclesiis suis resederint, quoscumque sæculares Clericos, qualitercumque exemptos,qui alias suę jurisdictioni subessent,de eorum excessibus, criminibus, & delictis, quoties,& quando opus fuerit, etiam extra visitationem, tamquam ad hoc Apostolicæ Sedis delegati, corrigendi, & castigandi facultatem habeant: quibuscumque exemptionibus, declarationibus, consuetudinibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores, ipsis Clericis, ac eorum consanguineis,capellanis, familiaribus, procuratoribus,& aliis quibuslibet, ipsorum exemptorum contemplatione,& intuitu minime suffragantibus.

Infr.sess 24 de reform. cap.5.

Conservatorum jurisdictio certis finibus concluditur. Caput V.

C.1.& c.ul. de off. dele.

INsuper, cum nonnulli, qui sub prætextu quod super bonis,& rebus,ac juribus suis diversæ eis injuriæ, ac molestiæ inferantur, certos judices per litteras Conservatorias deputari obtinent,qui illos a molestiis,& injuriis hujusmodi tueantur, ac defendant, & in possessione,seu quasi,bonorum, rerum, ac juriū suorum manuteneant,& conservēt;nec super illis eos molestari permittant; ejusmodi litteras in plerisque contra concedentis mentem in reprobum sensum detorqueant: idcirco nemini omnino, cujuscumque dignitatis, & conditionis sit, etiam si Capitulum fuerit, Conservatoriæ litteræ, cum quibuscumque clausulis, aut decretis, quorumcumque judicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore concessæ, suffragentur ad hoc,ut coram suo Episcopo, sive alio Superiore Ordinario, in criminalibus,& mixtis causis accusari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non possit: aut quo minus, si

qua

qua jura ei ex cessione competierint, super illis libere valeat apud judicem ordinarium conveniri. In civilibus etiam causis, si ipse actor extiterit, aliquem ei apud suos Conservatores judices in judicium trahere minime liceat. Quod si in his causis, in quibus ipse reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conservator ab actore suspectus esse dicatur; aut si qua inter ipsos judices, Conservatorem, & Ordinarium, cōtroversia super competentia jurisdictionis orta fuerit: nequaquam in causa procedatur, donec per arbitros, in forma juris electos, super suspicione, aut jurisdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus vero ejus, qui hujusmodi litteris Conservatoriis tueri se solent, nihil illæ prosint, præterquam duobus dumtaxat: si tamen illi propriis ejus sumptibus vixerint. Nemo etiam similium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere possit. Non liceat quoque Conservatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum. In causis vero mercedum, aut miserabilium personarum, hujus sanctæ Synodi super hoc decretum in suo robore permaneat. Universitates autem generales, ac Collegia Doctorum, seu scholarium, & regularia loca, necnon hospitalia, actu hospitalitatem servantia, ac Universitatum, Collegiorum, locorum, & hospitalium huiusmodi personę in præsenti canone minime comprehensæ, sed exemptę omnino sint, & esse intelligantur.

Sup. sess. 7. cap. 14.

Pœna decernitur in Clericos, qui in Sacris constituti, aut beneficia possidentes, decenti sui ordinis veste non utuntur. Caput VI.

Quia vero, etsi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos vestes proprio congruentes ordini semper deferre, ut per decentiam habitus extrinseci morum honestatem intrinsecam ostendant; tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religionisque contemptus, ut, propriam di-

C. porrectā. & c. ex part. de regul. c. ult. 41. dist.

21. q. 4 per totá. Conc. Matisconé. 1. c. 5. Conc. Constantié sess. 14. de vi & hon. cler.

gnitatem, & honorem clericalem parvi pendentes, vestes etiam deferant publice laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus: propterea omnes Ecclesiasticæ personæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in sacris fuerint, aut dignitates, personatus, officia, aut beneficia qualiacumque ecclesiastica obtinuerint, si, postquam ab Episcopo suo, etiam per edictum publicum, moniti fuerint, honestum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipsius Episcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per suspensionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, redditibus, & proventibus ipsorum beneficiorum, necnon, si, semel correpti, denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum hujusmodi coerceri possint, & debeant: Constitutionem Clementis Quinti, in Concilio Viennensi editam, quæ incipit, Quoniam, innovando, & ampliando:

Clem. quoniam. de vi. & hon. cler.

Voluntarii homicidæ nunquam, casuales quomodo ordinandi. Caput VII.

Exo. 21. Ex. c. 1. de hom.

CUm etiam qui per industriam occiderit proximum suum, & per insidias, ab altari avelli debeat: qui sua voluntate homicidium perpetraverit, etiam si crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoveri possit, nec illi aliqua Ecclesiastica beneficia, etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat; sed omni Ordine, ac beneficio, & officio Ecclesiastico perpetuo careat: si vero homicidium non ex proposito, sed casu, vel vim vi repellendo, ut quis se a morte defenderet, fuisse commissum narretur; quam ob causam etiam ad sacrorum Ordinum, & altaris ministerium, & beneficia quæcumque, ac dignitates, jure quodammodo dispensatio debeatur; committatur loci Ordina-

C. inquisitionis. de accus. & c. cum non ab homine. de jud.

C. studeat. 50. dist. & c. significasti. in 2. de homi.

rio, aut ex causa Metropolitano, seu viciniori Episcopo; qui non nisi causa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, dispensare possit.

Nulli alienos Clericos ex privilegio punire liceat. Caput VIII.

PRæterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri sunt Pastores, ac proprias oves habent, alienis etiam ovibus præesse quærunt, & ita alienis subditis quandoque intendunt, ut suorum curam negligant; quicumque, etiam Episcopali prædictus dignitate, qui alienos subditos puniendi privilegium habuerit, contra Clericos sibi non subditos, præsertim in sacris constitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, nisi cum proprii ipsorum Clericorum Episcopi, si apud Ecclesiam resederit, aut personæ ab ipso Episcopo deputanda interventu, nequaquam procedere debeat: alias processus, & inde secuta quęcumque viribus omnino careant.

Sup. c. 1. & sess. 6. c. ult.

Conc. Maguntien. c. 14. & 15.

Beneficia unius Diœcesis nullo prætextu uniantur beneficiis alterius. Caput IX.

ET, quia jure optimo distinctę fuerunt Diœceses, & Parochię, ac unicuique gregi proprii attributi Pastores, & inferiorum Ecclesiarum Rectores, qui, suarum quisque ovium, curam habeant, ut ordo Ecclesiasticus non confundatur, aut una & eadem Ecclesia duarum quodam modo Diœcesum fiat, non sine gravi eorum incommodo, qui illi subditi fuerint: beneficia unius Diœcesis, etiam si Parochiales Ecclesiæ, Vicarię perpetuę, aut simplicia beneficia, seu præstimonia, aut præstimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de causa, alterius Diœcesis beneficio, aut monasterio, seu collegio, vel loco etiam pio perpetuo non uniantur: decre-

C. Ecclesias. 13. q. 1. c. pastoralis. de his, quæ fiūt a prel. & infra sess. 24. de refor. c. 13. in fin. & cap. 17.

Sup. sess. 7. c. 6. & 7. & infra sess. 23 de reform. c. 13. & 15.

cretum hujus sanctæ Synodi super hujusmodi unionibus in hoc declarando.

Regularia beneficia Regularibus conferantur. Caput X.

C. cum de benefic. de præb. in 6. & infra. sess. ult. c. 21. circa med. de regul.& mon.

REgularia beneficia, in titulum Regularibus professis provideri consueta, cum per obitum, aut resignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare, contigerit, religiosis tantum illius ordinis, vel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne vestem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

Deut.22. c. cum causâ. de elec.& c. quidam. de apo.

Translati ad alium ordinem in claustro sub obedientia maneant, & beneficiorum sæcularium incapaces existant. Caput XI.

QVia vero Regulares, de uno ad alium ordinem translati, facile a suo Superiore licentiam stādi extra monasterium obtinere solent, ex quo vagādi, & apostatandi occasio tribuitur: nemo cujuscumque ordinis Prælatus, vel Superior vigore cuiusvis facultatis aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi ut in ordine ipso, ad quem transfertur, sub sui Superioris obedientia in claustro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiam si Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia sæcularia, etiam curata, omnino incapax existat.

Nemo nisi ex fundatione, vel dotatione, jus patronatus obtineat. Caput XII.

C.piæ mentis.cum seq. 16 q.7. & c. nobis de iu. patro. & infra sess. ult. c.5. in prin.

NEmo, etiam cuiusvis dignitatis Ecclesiasticæ, vel sęcularis, quacumque ratione, nisi Ecclesiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, & construxerit; seu jam erectam, quę tamen sine sufficienti dote fuerit, de suis propriis, & patrimonia-

libus bonis competenter dotaverit; jus patronatus impetrare, aut obtinere possit, aut debeat. In casu autem fundationis, aut dotationisq, huiusmodi institutio Episcopo, & non alteri inferiori reservetur.

Præsentatio fiat Ordinario, alias institutio sit nulla.
Caput XIII.

NOn liceat præterea patrono cuiusvis privilegii prætextu aliquem ad beneficia sui juris patronatus, nisi Episcopo loci ordinario, ad quem provisio, seu institutio ipsius beneficii, cessante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præsentare: alias præsentatio, ac institutio, forsan secutę, nullæ sint, & esse intelligantur.

C.illud.&c. relatum. de iu.patro. Conc. Maguntien. tẽpore Arnulphi. c. 4. Cõc. Salegusiadien. cap. 13. & infra cap. 9.

Tractandum deinceps de Missa, Ordine, & Reformatione. Caput XIV.

DEclarat pręterea sancta Synodus, in futura Sessione, quam ad xxv diem Jan. subsequentis anni M D LII habendam esse jam decrevit; una cum Sacrificio Missæ agendum, & tractandum etiam esse de Sacramento Ordinis, & prosequendam esse materiam reformationis.

SES-

SESSIO XV.

QVAE EST QVINTA SUB JULIO III. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XXV. JAN. M D LII.

Decretum prorogationis Sessionis.

CVm ex eo, quod proximis Sessionibus decretum fuit, sancta hæc, & universalis Synodus per hos dies accuratissime, diligentissimeque tractaverit ea, quæ ad sanctissimum Missæ Sacrificium, & ad Sacramentum Ordinis spectant, ut hodierna Sessione, quemadmodum Spiritus Sanctus suggessisset, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Sessionem dilatos publicaret; atque interim affuturos esse putaverit ad hoc sacrosanctum Concilium eos, qui Protestantes se vocant; quorum causa eorum publicationem articulorum distulerat; & ut, libere, ac sine cunctatione ulla huc venirent, fidem eis publicam, sive salvum conductum concesserat: tamen, cum illi nondum venerint; & eorum nomine supplicatum huic sanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quę hodierno die facienda fuerat, in sequentem Sessionem differatur, certa spe allata, affuturos eos esse omnino multo ante illam Sessionem, salvo Conductu amplioris formæ interim accepto; eadem sancta Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, iisdem Legato, & Nunciis præsidentibus, nihil magis optãs, quam ex præstantissima natione Germanica omnes de religione dissensiones, & schismata tollere, ac ejus quieti, paci, otioque consulere; parata, ipsos, si

venerint, & humaniter excipere, & benigne audire; confidensque eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, sed veritatis cognoscendæ studio esse venturos,&, ut Evangelicæ veritatis studiosos decet, sanctę matris Ecclesiæ decretis, ac disciplinæ ad extremum esse acquieturos; sequentem Sessionem ad edenda,& publicanda ea, quę supra commemorata sunt, in diem festum Sancti Josephi, qui erit die xix mensis Martii, distulit; ut satis illi temporis, & spatii habeant,non solum ad veniendum, verum etiam ad ea,quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda. Quibus ut omnem cunctandi diutius causam adimat; fidem publicam, sive salvum Conductum, eius,qui recitabitur, tenoris, & sententię, libenter dat, & concedit. Interea vero de Matrimonii Sacramento agendum,& de eo præter superiorum decretorum publicationem,definiendum esse, eadem Sessione statuit, & decernit, & prosequendam esse materiam reformationis.

SAL-

SALVUS CONDUCTUS

Datus Proteſtantibus.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, inhærendo ſalvo conductui, in penultima Seſſione dato, & illum, iuxta tenorem infraſcriptum, ampliando, Vniverſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cuiuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis eiuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimámque ſecuritatem, quam ſalvum conductum appellant, libere ad hanc civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & Beatorum Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, adſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad obiecta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitative abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumeliis penitus ſemotis: & ſignanter, quod cauſæ controverſæ, ſecundum Sacram

Scri-

Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Cõcilia, Catholicæ Ecclesiæ consensum, & sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum minime puniantur; impartitur, ac omnino concedit; sic etiam, ut propter illorum præsentiam neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Tridentina a divinis officiis quovis modo cessetur. Et ut, his, peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit; aut maiorum suorum mandato, & assensu ad propria reverti optabunt; aut aliquis eorum optabit; mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis vice versa, possint iuxta beneplacitum libere, & secure redire; de sciẽtia tamen ab eadem Synodo deputandorum; ut tunc opportune eorum securitati, absque dolo, & fraude, provideatur. Vult etiam sancta Synodus in hac publica fide, salvoque conductu, omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo, necessaria, & opportuna fuerint; Illud etiam, ad maiorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod, si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari; vult, & concedit, ut in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab aliis, condigna animadversione, cum emenda sufficiẽti, per partem ipsius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut si quisquam, vel aliqui ex ipsa Synodo, sive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commi-

miserint, quo posset huius fidei publicae & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in huiusmodi facinore deprehensi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab aliis condigna animadversioné, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustanae confessionis, tunc hic praesentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur; praesenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult praeterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus, omnibus & singulis, toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam exire de civitate Tridentina, & reverti ad eandem, necnon nuncium, vel nunc os suos ad quaecumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis libere mittere, seu destinare, ac ipses missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties ei videbitur expedire; ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii socientur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus conductus, & securitas stare ac durare debeat, a tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem, & rursum, post sufficientem audientiam habitam, spatio viginti dierum praemisso, cum ipsi petierint; aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, a Tridento usq; in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis. Quae quidem omnia pro universis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam ecclesiasticis, quam saecularibus quibuscumque, atque omnibus aliis ecclesiasticis, & saecularibus personis, cuiuscumque status, & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spōdet.

Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit, ipsam Synodum nullam vel manifeste, vel occulte occasionem quaesituram: aut aliqua

au-

auctoritate, potentia, iure, vel statuto, privilegio legum, vel canonum, aut quorumcumque Conciliorum, praesertim Constantiensis, & Senensis, quacumque forma verborum expressa, in aliquod huius fidei publica, & plenissima assecurationis, ac publica, & libera audientia, ipsis per ipsam Synodum concessa, praiudicium quovis modo usuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque conditionis, vel status, aut praeminentia existens, praescripta assecurationis, & salvi conductus formam & modum in quocumque puncto vel clausula violaverit; quod tamen avertere dignetur Omnipotens; & sufficiēs emenda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda; habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas jure Divino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi salvorum conductuum violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Conc. Constātien. sess 19. in cap. quod non obstātibus salvis conductibus,

SESSIO XVI,

QVAE EST SEXTA,

ET ULTIMA

SUB JULIO III. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XXVIII. APR.

M D L I I.

Decretum suspensionis Concilii.

SAcrosancta oecumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, praesidentibus in ea Reverendissimis Dominis, Sebastiano, Archiepiscopo Sipontino, & Aloysio, Episcopo Veronensi, Apostolicis Nunciis, tã eorum proprio, quam Reverendissimi, & Illustrissimi Domini Marcelli, tit. S. Marcelli Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis, Crescentii, Legati, ob adversam ejus gravissimam valetudinem absentis, nomine, non dubitat Christianis omnibus patere, hoc Concilium oecumenicum Tridentum primo a Paulo fel. rec. convocatum, & collectum fuisse; deinde a Sanctissimo Domino nostro Julio III, efflagitante Carolo Quinto, Augustissimo Imperatore, ea praecipue de causa fuisse restitutum, ut religionem in multis orbis partibus, & praesertim in Germania, in diversas opiniones miserabiliter distractam, in statum pristinum revocaret, abusus, & mores Christianorum corruptissimos emendaret: cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum suorum, periculorumque habita ratione, e diversis regionibus alacriter confluxissent; resque strenue, magno fidelium concursu, feliciterque procederet; ac spes esset non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarant, in Conciliũ ven-

venturos, sic animatos, ut veris Ecclesię rationibus unanimiter acquiescerent; lux denique quædam rebus affulsisse videretur; caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Respublica Christiana: ii repente tumultus, ea bella hostis generis humani versutia exarserunt, ut Concilium velut hærere, ac suum cursum interrumpere satis incommode cogeretur; spesque omnis ulterioris progressus hoc in tempore tolleretur: tãtumque aberat, ut sancta Synodus Christianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter sui animi sententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipsa sancta Synodus, omnia, & præcipue Germaniam armis ardere, & discordiis, videret, omnes fere Episcopos Germanos, præsertim Principes Electores, suis consultum Ecclesiis e Concilio abiisse; decrevit tantæ necessitati non reluctari, & ad meliora tempora reticere; ut Patres, quod eis nunc agere non licet, suis ovibus prospectum ad suas Ecclesias regredi valerent; ne diutius utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam sic temporum conditio tulit, hujus œcumenici Concilii Tridentini progressum per biennium suspendendum fore decernit, prout præsenti decreto suspendit; ea tamen lege, ut, si citius pacata res sit, ac tranquillitas pristina revertatur, quod sperat Dei Optimi Maximi beneficio non longo forsã spatio futurum, ipsius Concilii progressus eodemmet tempore suam vim, firmitatem, vigoremque habere censeatur. sin autem, quod Deus avertat, peracto biennio prædicta legitima impedimenta non fuerint submota; cum primum cessaverint, talis suspensio eo ipso sublata esse intelligatur, ac suus vigor, & robur Concilio sit restitutum, & esse intelligatur, sine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc decretum consensu, & auctoritate Sanctitatis suæ, & sanctæ Sedis Apostolicę.

Interea tamen eadem sancta Synodus exhortatur omnes Principes Christianos, & omnes Prælatos, ut observent, & respective, quatenus ad eos spectat, ob-

servare faciant in suis regnis, dominiis, & Ecclesii. omnia, & singula, quæ per hoc sacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus statuta, & decreta.

BULLA CELEBRATIONIS CONCILII TRIDENTINI,

SUB PIO IV. PONT. MAX.

P*Ius Episcopus, servus servorum Dei, ad futuram rei memoriam.*

Ad Ecclesię regimen, licet tanto oneri impares, sola Dei dignatione vocati, statim circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Christianæ partes, cernentesque non sine magno horrore, quam longe, lateque pestis hæresum, & schismatis pervasisset, & quanta Christiani populi mores correctione indigerent; in eam curam, & cogitationem, pro suscepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipsas hæreses extirpare, tantumque & tam perniciosum schisma tollere, moresque adeo corruptos, & depravatos emendare possemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc sananda mala aptissimum esse remedium, quod sancta hæc Sedes adhibere consuevisset, œcumenici generalisque Concilii; ejus congregandi, &, Deo juvante, celebrandi consilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. rec. Paulo III, & ejus successore Julio, prædecessoribus nostris; sed variis de causis sępius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. siquidem Paulus, cum id primo in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixisset; quasdam ob causas, in litteris ejus expressas, id primo suspendit, postea Tridentum transtulit: deinde cum quibusdam de causis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuisset: tandem, suspensione sublata, in eadem civitate Tridentina inchoatum fuit, verum sessionibus [illegible] habitis, & [illegible] non

Sup. in prima Bulla.

nonnullis decretis factis, ipsum se postea Concilium, aliquibus de causis, accedente etiam Sedis Apostolicę auctoritate, Bononiam transtulit. Julius autem, qui ei successit, in eandem civitatem Tridentinam id revocavit. quo quidem tempore facta alia quædam decreta sunt. sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuissent, & bellum in Italia, & Gallia gravissimum exarsisset; rursus Concilium suspensum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoste, aliasque ex aliis difficultates, & impedimenta obiiciente, ut tantum Ecclesiæ commodum, quod prorsus auferre non poterat, saltem quamdiutissime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreses; quantopere schisma creverit; sine maximo animi dolore nec meminisse possumus, nec referre. Sed tandē pius, & misericors Dominus, qui numquam ita irascitur, ut misericordiæ obliviscatur, Regibus, & Principibus Christianis pacem, & unanimitatem donare dignatus est. Qua nos occasione oblata, maximam in spem venimus, ipsius misericordia freti, fore, ut his tantis quoque Ecclesię malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque, ad schisma, hæresesque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Christianos Principes conservandam, celebrationem ejus non esse duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, deliberatione matura, factis etiam consilii nostri certioribus charissimis in Christo Filiis nostris, Ferdinando Romanorum Imperatore electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, sicut de eorum summa pietate, & sapientia nobis pollicebamur, paratissimos ad ipsius Concilii celebrationem adjvvandam invenimus; ad Dei Omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque universalis Ecclesię utilitatem, de eorundem Fratrum nostrorum cōsilio, & assensu sacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex auctoritate

Sup. sess. 8.

Sess. 11. cum seq.

Matt. 16. c. quanto. de transl. Episc. c. uni. ut Eccl. c. uni. ut Eccl. benef. c. ad apostolicæ. §. pen. de re jud. in 6 c. 1. de homi. eod. lib. Pelagius. 2. in 1. epist. circa prin.

ejusdem Dei, & Beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorũ, qua nos quoque in terris fungimur, freti, & subnixi, in civitate Tridentina, ad sacratissimum diem Resurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum, sublata suspensione quacumque, statuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles fratres nostros omnibus ex locis, Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, ceterosque, quibus in Concilio generali sedere, & sententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua consuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam districte pręcipiendo mandamus, in virtute sanctę obedientiæ, in vi quoque juramenti, quod pręstiterunt, & sub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, sacris sciunt esse canonibus constitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eã diem; nisi forte impedimento fuerint legitimo præpediti: quod tamen impedimẽtum per legitimos procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præterea omnes, & singulos, quorum interest, interesseve poterit, ut in Concilio adesse ne negligant. Charissimos vero in Christo filios nostros, Romanorum Imperatorem electum, cęterosque Reges, & Principes, quos optandum sane esset Concilio interesse posse, hortamur, & rogamus, ut, si ipsi Concilio interesse nõ potuerint, at Oratores suos, prudentes, graves, & pios viros, utique mittant, qui ipsorum nomine illi intersint, curentque diligenter pro sua pietate, ut ex eorũ regnis, atque dominiis Prælati sine recusatione, ac mora, tam necessario tempore, Deo, & Ecclesię officium suum præstent: eosdem etiam curaturos esse minime dubitantes, ut per ipsorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concilium euntibus, & ab illo redeuntibus pateat; benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; sicut, quod ad nos attinet, ipsi quoque curabimus; qui ni-

Conc. Carthagin. 3. c. 43 infr. sess 24. c. 2. in fi de refor.

nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tã pium,& salutare opus perficiendum, a nobis, in hoc loco constitutis, præstari possit; nihil, ut Deus scit, quęrentes aliud, nihil propositum habentes in hoc Concilio celebrando, nisi honorem ipsius Dei, dispersarum ovium reductionem, ac salutem, & perpetuam Christianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Ut vero hæ litterę & quę in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniãt; nec quisquam ea excusatione uti possit, quod illa ignoraverit, pręsertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forsitan pateat aditus; volumus, & mandamus, ut in basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi tunc, cum in eis populus, ut Missarum sollemnibus interesit, congregari solet, palam clara voce a Curiæ nostræ cursoribus, seu notariis aliquibus publicis recitentur; & postquam recitatę fuerint, ad valvas earum ecclesiarum, itęmque Cancellariæ Apostolicę, & in loco solito Campi Florę affigantur, ibique, quo legi, & omnibus innotescere possint, aliquandiu relinquantur; cum autem inde amovebuntur, earum exempla in eisdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publicationem, & affixionem omnes, & singulos, qui his litteris comprehenduntur, post duos menses a die publicationis, & affixionis earum, volumus perinde astrictos, & obligatos esse, ac si ipsismet illę coram editę, & lectę fuissent. Transumptis quoque earum, quæ manu publici alicujus notarii scripta, subscriptave, & sigillo, ac subscriptione alicujus personæ, in dignitate ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, ut sine dubitatione ulla fides habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrę indictionis, statuti, decreti, præcepti, admonitionis, & adhortationis infringere; vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit; indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, &

Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Dat. Romę, apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicę, M D LX, 3. Kal. Dec. Pontificatus nostri anno primo.

Antonius Florebellus.

Barengus.

SACROSANCTI OECVMENICI ET GENERALIS CONCILII TRIDENTINI.

SESSIO XVII, QVAE EST PRIMA SUB PIO IV. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XVIII. JAN. M D LXII.

Decretum de celebrando Concilio.

PLacet ne vobis, ad laudem, & gloriam sanctę, & individuę Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad incrementum & exaltationē fidei, & religionis Christianę, sacrum oecumenicum, & generale Concilium Tridentinum, in Spiritu Sancto legitime congregatum, ab hodierno die, qui est xviii mensis Jan. anni a Nativitate Domini M D LXII, Cathedrę Romanę Beati Petri, Apostolorum Principis, consecrato, sublata quacumque suspensione, juxta formam, & tenorem litterarum san-

Sanctissimi Domini nostri Pii IV, Pont. Max. celebrari,& in eo ea,debito servato ordine,tractari, quæ, proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias,coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram atque Christianam pacem conciliandam apta & idonea ipsi sanctæ Synodo videbuntur? *Responderunt,Placet.* Infra sess. 24.c.21.

Indictio futuræ Sessionis.

Placet ne vobis,proximam futuram Sessionem habendam & celebrandam esse feria quinta,post secundam Dominicam Quadragesimæ, quæ erit die xxvi mensis Februarii? *Responderunt,Placet.*

SESSIO XVIII,

QVÆ EST SECVNDA

SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XXVI FEBR.

M D L X I I.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confisa, sed Domini nostri, Jesu Christi, qui os, & sapientiam Ecclesiæ suæ daturum se promisit,ope & auxilio freta, illud præcipue cogitat,ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter se dissidentium opinionibus, pluribus Lucæ 21.

bus locis inquinatam, & obscuratam, in suam puritatem, & splendorem aliquando restituat; & mores, qui a veteri instituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet; corque patrum ad filios, & cor filiorum ad patres convertat. Cum itaque omnium primum animadverterit, hoc tempore suspectorum, ac perniciosorum librorum; quibus doctrina impura continetur, & longe lateque diffunditur, numerum nimis excrevisse; quod quidem in causa fuit, ut multę censurę in variis provinciis, & pręsertim in alma urbe Roma, pio quodam zelo, editę fuerint; neque tamen huic tam magno, ac pernicioso morbo salutarem ullam profuisse medicinam; censuit, ut delecti ad hanc disquisitionem Patres de censuris, librisque, quid facto opus esset, diligenter considerarent, atque etiam ad eandem sanctam Synodum suo tempore referrent; quo facilius ipsa possit varias & peregrinas doctrinas, tamquam zizania, a Christianę veritatis tritico separare; deque his commodius deliberare, & statuere, quę ad scrupulum ex complurium animis eximendum, & tollendas multarum querelarum causas, magis opportuna videbuntur. Hęc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta esse vult, prout etiam pręsenti decreto deducitur, si quis ad se pertinere aliquo modo putaverit, quę vel de hoc librorũ, & censurarum negotio, vel de aliis, quæ in hoc generali Concilio tractanda prædixit; non dubitet a sancta Synodo se benigne auditum iri.

Infra sess. ult. circa fi.

Matt. 13. c. ita nos. 25. q. 2.

Quoniam vero eadem sancta Synodus ex corde optat, Deumque enixe rogat, quæ ad pacem sunt Ecclesiæ, ut universi communem matrẽ in terris agnoscentes, quæ, quos peperit, oblivisci non potest, unanimes, uno ore, glorificemus Deum, & Patrem Domini nostri Jesu Christi; per viscera misericordiæ ejusdem Dei & Domini nostri, omnes, qui nobiscum communionem non habent, ad concordiam & reconciliationem, & ut ad hanc sanctam Synodum veniant, invitat, atque hortatur; utque charitatem, quod est [illegible]

Isa. c. 49.

Rom. 15.

Coloss. 3.

vinculum perfectionis, amplectantur; pacemque Christi, exultantem in cordibus suis, præseferant, in quam vocati sunt, in uno corpore. Hanc ergo non humanam, sed Spiritus Sancti vocem audientes; ne obdurent corda sua, sed in suo sensu non ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piam, & salutarem matris suæ admonitionem excitentur, & convertantur. omnibus enim charitatis officiis sancta Synodus eos ut invitat, ita complectetur.

Insuper eadem sancta Synodus decrevit, fidem publicam in Congregatione generali concedi posse, & eandem vim habituram, ejusdemque roboris & momenti futuram, ac si in publica Sessione data, & decreta fuisset.

Indictio futuræ Sessionis.

Eadem sacrosancta Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decernit, proximam futuram Sessionem habendam & celebrãdam esse feria quinta, post sacratissimum festum Ascensionis Domini; quæ erit die xiv mensis Maii.

SAL-

SALVUS CONDUCTUS

CONCESSVS GERMANICÆ NATIONI,

In Congregatione generali, die iv Martii, M D LXII.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Sedis Apostolicæ Legatis, Universis fidem facit, quod omnibus, & singulis sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuscumque viris, cuiuscumque status, & conditionis, aut qualitatis existant, Germanicæ provinciæ, & nationis, civitatibus, at aliis locis eiusdem, & omnibus aliis Ecclesiasticis, & sæcularibus, præsertim Augustanæ confessionis, personis, qui, aut quæ una cum ipsis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi sunt, aut hucusque venerunt, quocumque nomine censeantur, aut valeant nuncupari, tenore præsentium publicam fidem, & plenissimam, verissimamque securitatem, quam salvum conductum appellant, libere ad hãc civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, standi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipsa Synodo de quibuscumque negotiis tractandi, examinandi, discutiendi, & omnia, quæcumque ipsis libuerit, ac articulos quoslibet, tam scripto, quam verbo, libere offerendi, propalandi, eosque Scripturis sacris, & Beatorum Patrum verbis, sententiis, & rationibus declarandi, astruendi, & persuadendi, &, si opus fuerit, etiã ad objecta Cõcilii generalis respondẽdi, & cum iis, qui a Cõcilio delecti fuerint, disputãdi, Christiane, aut charitative absq; omni impedimento conferendi, opprobriis,

conviciis, ac contumeliis penitus semotis; & signanter, quod causa controversa secundum sacram Scripturam, & Apostolorum traditiones, probata Concilia, Catholica Ecclesia consensum, & Sanctorum Patrum auctoritates in prædicto Concilio Tridentino tractentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commissorum, aut committendorum, minime puniantur; impertitur, ac omnino concedit; sic etiam, ut propter illorum præsentiam neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipsa civitate Tridentina a divinis officiis quovis modo cessetur. Et ut, his peractis, vel non peractis, quandocumque ipsis libuerit, aut majorum suorum mandato, & assensu ad propria reverti optabunt; aut aliquis eorum optabit; mox absque ulla renitentia, & occasione, aut mora, salvis rebus eorum, & suorum pariter honore, & personis, vice versa, possint juxta beneplacitum libere, & secure redire, de scientia tamen ab eadem Synodo deputandorum: ut tunc opportune eorum securitati, absque dolo, & fraude, provideatur. Vult etiam sancta Synodus, in hac publica fide, salvoque conductu omnes quascumque clausulas includi, ac contineri, ac pro inclusis haberi, quæ pro plena, efficaci, & sufficienti securitate, in eundo, stando, & redeundo, necessaria, & opportuna fuerint. Illud etiam, ad majorem securitatem, & pacis, ac conciliationis bonum, exprimens, quod, si quispiam, aut illorum aliqui, sive in itinere, Tridentum veniendo, sive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut cōmiserint, quo posset hujus fidei publicæ, & assecurationis beneficium, eis concessum, annullari, aut cassari; vult, & concedit, ut in hujusmodi facinore deprehensi, ab ipsis dumtaxat, & non ab aliis condigna animadversione cum emenda sufficienti, per partem ipsius Synodi merito approbanda & laudanda, mox puniantur; illorum assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiã vult, ut, si quisquam, vel aliquis ex ipsa Synodo, sive in

in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme, quod absit, egerint, aut commiserint, quo posset huius fidei publica, & assecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in huiusmodi facinore deprehẽsi, ab ipsa Synodo dumtaxat, & non ab aliis condigna animadversione, & emenda sufficienti, per partem Dominorum Germanorum Augustana confessionis, tunc hic præsentium, merito laudanda, & approbanda, mox puniantur; præsenti assecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manensibus illibatis. Vult præterea ipsa Synodus, quod liceat ipsis Ambasciatoribus, omnibus & singulis, toties, quotiescumque opportunum fuerit, seu necessarium, ad auram capiendam, exire de civitate Tridentina, & reverti ad eandem, necnon nuncium, vel nuncios suos ad quacumque loca pro suis necessariis negotiis ordinandis libere mittere, seu destinare, ac ipsos missos, seu destinatos, seu missum, & destinatum suscipere toties, quoties eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii socientur, qui eorum securitati provideant, vel provideat. Qui quidem salvus conductus, & securitas stare, ac durare debeat a tempore, & per tempus, quo in ipsius Synodi, & suorum tuitionis curam ipsos suscipi contigerit, & usque ad Tridentum perduci, ac toto tempore mansionis eorum ibidem: & rursum, post sufficientem audientiam habitam, spatio viginti dierum præmisso, cum ipsi petierint; aut Concilium, habita huiusmodi audientia, ipsis recessum indixerit, a Tridẽto usque in quem quisque elegerit sibi locum tutum, Deo favente, restituet, dolo, & fraude prorsus exclusis. Quæ quidem omnia pro universis, & singulis Christi fidelibus, pro omnibus Principibus, tam ecclesiasticis, quam sæcularibus quibuscumque, atque omnibus aliis ecclesiasticis, ac sæcularibus personis, cuiuscumque status, & conditionis existant, aut quocumque nomine censeantur, inviolabiliter observanda esse promittit, & bona fide spondet. Insuper, omni fraude, & dolo exclusis, vera, & bona fide promittit, ipsam Synodum

nullam vel manifeste, vel occulte occasionẽ quæsiturã, aut aliqua auctoritate, potentia, iure, vel statuto, privilegio legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præsertim Constantiensis, & Senensis, quacumque forma verborum expressa in aliquod huius fidei publicæ, & plenissimæ assecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipsis per ipsam Synodum concessæ, præiudicium quovis modo ajuram, aut quemquam uti permissuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod si sancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel suis, cuiuscumque conditionis, vel status, aut præminentiæ existens, præscriptæ assecurationis & salvi conductus formam & modum in quocumque puncto vel clausula violaverit; quod tamen avertere dignetur Omnipotens; & sufficiens emenda non fuerit mox subsecuta, & ipsorum arbitrio merito approbanda, & laudanda; habeant ipsam Synodum, & habere poterunt, incidisse in omnes pœnas, quas iure Divino, & humano, aut consuetudine, huiusmodi salvorum conductuũ violatores incurrere possunt, absque omni excusatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Conc. Constātien. sess. 19. in c. quę non obstātibus salvis cōductibus.

Extensio ad alias nationes.

Eadem sacrosancta Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & singulis aliis, qui nobiscum in iis, quæ sunt fidei, communionem non habent, ex quibuscumque regnis, nationibus, provinciis, civitatibus, ac locis, in quibus publice, & impune prædicatur, vel docetur, sive creditur contrarium eius, quod sancta Romana sentit Ecclesia, dat fidem publicam, sive salvum conductum sub eadem forma, & eisdem verbis, quibus datur Germanis.

SES-

SESSIO XIX,

QVAE EST TERTIA SUB PIO IV. PONT. MAX. CELEBRATA DIE XIV MAIJ, M D LXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, decreta ea, quę hodie in pręsenti Sessione statuenda, ac sancienda erant, justis nonnullis, ac honestis causis, in feriam quintam, post proximam solemnitatem Corporis Christi, quæ erit pridie nonas Junii, proroganda esse censuit, ac prorogat; dictaque die Sessionem habendam esse, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus est Deus, & Pater Domini nostri, Jesu Christi, auctor pacis, ut sanctificet corda omnium; quo adivvante, sancta Synodus & nunc, & semper meditari, atque peragere valeat, quæ ad eius laudem, & gloriam pertineant.

SES-

SESSIO XX,

QVÆ EST QVARTA SUB PIO IV, PONT. MAX.

CELEBRATA DIE IV JVN. MDLXII.

Decretum prorogationis Sessionis.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates, ex diversis causis exortas, atque etiam ut congruentius, majorique cum deliberatione omnia procedant, nẽpe ut dogmata cum iis, quæ ad reformationem spectant, simul tractentur, & sanciantur; ea, quę statuenda videbuntur tam de reformatione, quam de dogmatibus, in proxima Sessione, quam omnibus indicit in diem sextam decimam subsequentis mensis Julii, definienda esse decrevit: Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare libere possit, & valeat.

SESSIO XXI,

QVÆ EST QVINTA

SUB PIO IV, PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XVI JVL.

M D LXII.

Doctrina de Communione sub utraque specie, & parvulorum.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo, & sanctissimo Eucharistiæ Sacramento varia diversis in locis errorum monstra nequissimi dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis provinciis multi a Catholicæ Ecclesiæ fide, atque obedientia videantur discessisse, censuit ea, quæ ad Communionem sub utraque specie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda esse. Quapropter cunctis Christi fidelibus interdicit, ne posthac de iis aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam est his decretis explicatum, atque definitum.

Laicos, & Clericos non conficientes, non astringi jure Divino ad Communionem sub utraque specie.
Caput I.

Isa. 11. ITaque sancta ipsa Synodus, a Spiritu Sancto, qui spiritus est sapientiæ, & intellectus; spiritus consilii, & pietatis, edocta, atque ipsius Ecclesiæ judicium, Infra can. 2. & consuetudinem secuta, declarat, ac docet, nullo divino præcepto laicos, & Clericos non conficientes, obli-

obligari ad Eucharistię Sacramentum sub utraque specie sumendum; neque ullo pacto, salva fide, dubitari posse, quin illis alterius speciei Communio ad salutem sufficiat. nam, etsi Christus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit: non tamen illa institutio, & traditio eo tendunt, ut omnes Christi fideles statuto Domini ad utramque speciem accipiendam astringantur. Sed neque ex sermone illo, apud Joannem Sexto, recte colligitur, utriusque speciei Communionem a Domino præceptam esse; utcumque juxta varias Sanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur. namque qui dixit: Nisi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis: dixit quoque: Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Et qui dixit: Qui manducat meã carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam ęternam: dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea est pro mundi vita. Et denique qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo: dixit nihilominus: Qui manducat hunc panem, vivet in ęternum.

Matt. 26. Mar. 14. Luc. 22. 1. Corin. 11. Joan. 6. Ibidem. Ibidem. Ibidem. Ibidem. Ibidem.

Ecclesiæ potestas circa dispensationem Sacramenti Eucharistiæ. Caput II.

PRæterea declarat, hanc potestatem perpetuo in Ecclesia fuisse, ut in Sacramentorum dispensatione, salva illorum substantia, ea statueret, vel mutaret, quæ suscipientium utilitati, seu ipsorum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire judicaret. id autem Apostolus non obscure visus est innuisse, cum ait: Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. atque ipsum quidem hac potestate usum esse, satis constat, cum in multis aliis, tum in hoc ipso Sacramento, cum, ordinatis nonnul-

1. Corin. 4. 2. Corin. 6.

lis circa eius usum, Cętera, inquit, cum venero, disponam. Quare agnoscens sancta mater Ecclesia hãc suam in administratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Christianæ religionis non infrequens utriusque speciei usus fuisset; tamen progressu temporis, latissime jam mutata illa consuetudine, gravibus, & justis causis adducta, hanc consuetudinẽ sub altera specie communicandi approbavit, & pro lege habendam decrevit: quam reprobare, aut sine ipsius Ecclesię auctoritate pro libito mutare nõ licet.

1. Corin. 11.

Conc. Constantien. sess. 13.

Totum & integrum Christum, ac verum Sacramentum sub qualibet specie sumi.
Caput III.

INsuper declarat, quamvis Redemptor noster, ut antea dictum est, in suprema illa cęna hoc Sacramentum in duabus speciebus instituerit, & Apostolis tradiderit; tamen fatendum esse, etiam sub altera tãtum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi; ac propterea, quod ad fructũ attinet, nulla gratia, necessaria ad salutem, eos defraudari, qui unam speciem solam accipiunt.

Matt. 26. Mar. 14. supra c. 1. 1. Corin. 11. c. qui manducat. c. qui inviat. c. singuli. de conf. dist. 2. supra sess. 13. cap. 3. & can. 3. de Sacram. Euchar.

Parvulos non obligari ad Communionem sacramentalem. Caput IV.

DEnique eadem sancta Synodus docet, parvulos, usu rationis carentes, nulla obligari necessitate ad sacramentalem Eucharistiæ communionem: siquidem, per Baptismi lavacrum regenerati, & Christo incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non possunt. neque ideo tamen damnanda est antiquitas, si eum morem in quibusdã locis aliquando servavit. ut enim sanctissimi illi Patres sui facti probabilem causam pro illius temporis ratione habuerunt; ita certe, eos nulla salutis necessitate id fecisse, sine controversia credendum est.

Infra can. 4.

Tit. 3.

DE

DE COMMVNIONE Sub utraque specie, & parvulorum.

CANON I.

Si quis dixerit, ex Dei præcepto, vel necessitate salutis omnes, & singulos Christi fideles utramque speciem sanctissimi Eucharistiæ Sacramenti sumere debere: anathema sit.

Cõc. Constien. sess. 13

CANON II.

Si quis dixerit, sanctam Ecclesiam Catholicam nõ justis causis, & rationibus adductam fuisse, ut laicos, atque etiam Clericos non conficientes sub panis tantummodo specie communicaret; aut in eo errasse; anathema sit.

Supr. c. 1. & Cõc. Constien. d. loc.

CANON III.

Si quis negaverit, totum, & integrum Christum, omnium gratiarum fontem, & auctorem, sub una panis specie sumi, quia, ut quidam falso asserunt, non secundum ipsius Christi constitutionem sub utraque specie sumatur; anathema sit.

Sup. c. 3. & sess. 13. c. 3. & can. 3. Cõc. Constien. sess. 13.

CANON IV.

Si quis dixerit, parvulis, antequam ad annos discretionis pervenerint, necessariam esse Eucharistiæ communionem; anathema sit.

Sup. in prin. & cap. 4.

Duos vero articulos, alias propositos, nondum tamen excussos, videlicet: An rationes, quibus sancta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes sacerdotes, sub una tantum panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit; & quęnam sint illæ: Eadem sancta Synodus, in aliud tempus, oblata sibi quamprimum oc-

Infra sess. 22. in fin.

occasione, examinandos, atque definiendos reservat.

Decretum de Reformatione.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime cōgregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ad Dei Omnipotentis laudem, & sanctæ Ecclesiæ ornamentum, ea, quæ sequuntur, de reformationis negotio in præsenti statuenda esse censuit.

Episcopi gratis cum Ordines conferant, tum dimissorias, & testimoniales dent: pro quibus eorum ministri nihil prorsus, Notarii, quod in Decreto præfinitum est, accipiant.

Caput I.

Conc. Chalcedonen. actione 15. c. 2. Conc. Bracaren. 2. c. 3. Conc. Aurelian. 3. c. 3. Cōc. Tolet. 8. can. 3. c. sicut Episcopum. 1. q. 1. & c. 1. de simo.

QUoniam ab ecclesiastico ordine omnis avaritiæ suspicio abesse debet; nihil pro collatione quorumcumque Ordinum, etiam clericalis Tonsuræ, nec pro litteris dimissoriis, aut testimonialibus, nec pro sigillo, nec alia quacumque de causa, etiam sponte oblatum, Episcopi, & alii Ordinum collatores, aut eorum ministri quovis prætextu accipiant. Notarii vero in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis consuetudo nihil accipiendi, pro singulis litteris dimissoriis, aut testimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere possint, dummodo eis nullum salarium sit constitutum pro officio exercendo: nec Episcopo ex notarii commodis aliquod emolumentum ex eisdem Ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire possit. tunc enim gratis operam suam eos præstare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac statuta, & consuetudines, etiam immemorabiles, quorumcumque locorum, quæ potius abusus, & corruptelæ, simoniacæ pravitati faventes, nuncupari possunt, penitus cassando, & interdicendo: & qui secus fecerint, tam dantes, quam accipien-

pientes, ultra divinam ultionem, pœnas a jure inflictas ipso facto incurrant.

Arceantur a sacris Ordinibus, qui non habent unde vivere possint. Caput II.

CVm non deceat eos, qui divino ministerio ascripti sunt, cum Ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere; compertumq; sit, complures plerisque in locis ad sacros Ordines nullo fere delectu admitti; qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se beneficium Ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere: statuit sancta Synodus, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamvis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros Ordines promoveatur, nisi prius legitime constet, eũ beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere. Id vero beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum sit promotus. neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quod aliunde vivere commode possit: & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium vero, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possint, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos pro necessitate, vel commoditate ecclesiarum suarum; eo quoque prius perspecto, patrimonium illud, vel pensionem vere ab eis obtineri, taliaque esse, quę eis ad vitam substentandam satis sint: atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui, vel remitti nullatenus possint; donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti; vel aliunde habeant, unde vivere possint: antiquorum canonum pœnas super his innovando.

C. diacon. sunt. circa med. 93. dist.

C. nemini. & c. sanctorũ. 70. dist. c. cũ secundũ de præb. & c. si Episcopus. de præb. in 6.

Ratio distributiones quotidianas augendi praescribitur: consuetudo, qua non residentes nihil vel minus tertia parte fructuum percipiunt, laudatur: absentium contumacia punitur.
Caput III.

C.fin. de rescr. in 6.

CVm beneficia ad divinum cultum, atque ecclesiastica munia obeunda sint constituta; ne qua in parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium praestetur, statuit sancta Synodus, in ecclesiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones quotidianae, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuũ, & obventionum, tam dignitatum, quam canonicatuum, personatuum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quae inter dignitates obtinentes, & ceteros divinis interessentes, proportionabiliter juxta divisionẽ ab Episcopo, etiam tamquam Apostolicae Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendã, dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteque non servientium contumacia, liceat contra eos procedere, juxta juris, ac sacrorum canonum dispositionem.

Infr. sess. 22. de reform. c. 3.

Infr. sess. 23. de reform. cap. 1.

Sacramenta per convenientem Sacerdotum numerum exhibeantur. Ratio novas parochias erigendi traditur. Caput IV.

EPiscopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati, in omnibus ecclesiis parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut

ut unus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis, & cultui divino peragendo; cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis vero, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt; novas parochias, etiam invitis Rectoribus, iuxta formam Constitutionis Alexandri III, quę incipit; Ad audientiã, constituere possint. Illis autem sacerdotibus, qui de novo erunt ecclesiis noviter erectis præficiendi, cõpetens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus: &, si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare, quæ sufficiant ad vitam dictorum sacerdotum sustentandam: quacumque reservatione generali, vel speciali, vel affectione, super dictis ecclesiis, non obstantibus. Neque huiusmodi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri, ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus.

C. & tẽporis 16. q. 1. & c. fi. de eccl. ædif.

C. ad audiẽtiã. de Eccl. ædif.

Possint Episcopi facere uniones perpetuas, in casibus a iure permissis. Caput V.

UT etiam ecclesiarum status, ubi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conservetur; possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati, iuxta formam iuris, sine tamen præiudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcũque ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in ceteris casibus a iure permissis, etiam si dictæ ecclesiæ, vel beneficia essent generaliter, vel specialiter re-

C. sicut unire. de excess. prael. Conc. Later. sub Leo. 10. sess. 9. de refor. curię. & infr. sess. 24. cap. 13.

Ratio distributiones quotidianas augendi praescribitur: consuetudo, qua non residentes nihil vel minus tertia parte fructuum percipiunt, laudatur: absentium contumacia punitur.
Caput III.

C, fin. de cler. in 6. CVm beneficia ad divinum cultum, atque ecclesiastica munia obeunda sint constituta; ne qua in parte minuatur divinus cultus, sed ei debitum omnibus in rebus obsequium praestetur, statuit sancta Synodus, in ecclesiis, tam cathedralibus, quam collegiatis, in quibus nullae sunt distributiones quotidianae, vel ita tenues, ut verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque provétuũ, & obventionum, tam dignitatum, quam canonicatuum, personaruum, portionum, & officiorum, separari debere, & in distributiones quotidianas converti, quae inter dignitates obtinentes, & ceteros divinis interessentes, proportionabiliter juxta divisionẽ ab Episcopo, etiam tamquam Apostolicae Sedis delegato, in ipsa prima fructuum deductione faciendã, dividantur: salvis tamen consuetudinibus earum ecclesiarum, in quibus non residentes, seu non servientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt: non obstantibus exemptionibus, ac aliis consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuscumque. Crescenteque non servientium contumacia, liceat contra eos procedere, juxta juris, ac sacrorum canonum dispositionem.

Infr. sess. 22. de reform. c. 3.

Infr. sess. 23. de reform. cap. 1.

Sacramenta per convenientem Sacerdotum numerum exhibeantur. Ratio novas parochias erigendi traditur. Caput IV.

EPiscopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati, in omnibus ecclesiis parochialibus, vel baptismalibus, in quibus populus ita numerosus sit, ut

ut unus Rector non possit sufficere ecclesiasticis Sacramentis ministrandis,& cultui divino peragendo; cogant Rectores,vel alios, ad quos pertinet, sibi tot sacerdotes ad hoc munus adiungere, quot sufficiant ad Sacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis vero, in quibus ob locorum distantiam, sive difficultatem parochiani sine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non possunt; novas parochias,etiam invitis Rectoribus, juxta formam Constitutionis Alexandri III, quę incipit, Ad audientiā, constituere possint. Illis autem sacerdotibus, qui de novo erunt ecclesiis noviter erectis præficiendi, cōpetens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus: &, si necesse fuerit, compellere possit populum ea subministrare,quæ sufficiant ad vitam dictorum sacerdotum sustentandam: quacumque reservatione generali, vel speciali, vel affectione, super dictis ecclesiis, non obstantibus. Neque huiusmodi ordinationes, & erectiones possint tolli, nec impediri,ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus,vel suspensionibus.

C. & tēporis 16.q.1.& c. fi. de eccl. ædif.

C. ad audientiā. de Eccl. ædif.

Possint Episcopi facere uniones perpetuas, in casibus a iure permissis. Caput V.

UT etiam ecclesiarum status,ubi sacra Deo officia ministrantur, ex dignitate conservetur; possint Episcopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati,juxta formam juris, sine tamen praiudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcūque ecclesiarum parochialium, & baptismalium, & aliorum beneficiorum, curatorum, vel nōn curatorum,cum curatis, propter earum paupertatem, & in cęteris casibus a jure permissis, etiam si dictæ ecclesiæ, vel beneficia essent generaliter, vel specialiter

C. sicut unire. de excess. prael. Conc. Later. sub Leo. 10. sess. 9. de refor. curię. & infr. sess. 24. cap. 13.

C. unio. in fi. 10. q. 3. c. & temporis. cũ seq. 16. q. 1.

reservata, aut qualitercumque affecta. Quæ uniones etiam non possint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cuiuscumque provisionis, etiam ex causa resignationis, aut derogationis, aut suspensionis.

Imperitis Rectoribus Vicarij cum parte fructuum pro tempore deputentur: in scandalo perseverantes privari beneficiis possint. Caput VI.

C. illitteratos. 36. dist. c. nisi cum pridem. de renun. c. 1. 38. dist. c. cũ ex eo. de elec. in 6. Cõc. Tolet 8. can. 8.

C. quia frater. 7. q. 1.

C. inventũ. 16. q. 1. c. felicis. de pœ. in 6. & Cle. multorum de pœn.

Quia illitterati, & imperiti parochialium ecclesiarum Rectores sacris minus apti sunt officiis; & alii propter eorum vitę turpitudinem potius destruunt, quam ædificant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, eisdem illitteratis, & imperitis, si alias honestæ vitæ sint, Coadiutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eisdem pro sufficienti victu assignare, vel aliter providere possint; quacumque appellatione, & exemptione remota. Eos vero, qui turpiter, & scandalose vivunt, postquam præmoniti fuerint, coerceant, ac castigent; &, si adhuc incorrigibiles in sua nequitia perseverent, eos beneficiis, juxta sacrorum canonum constitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

Episcopi transferant una cum oneribus Ecclesias, quæ nequeunt instaurari; alias vero reparari procurent. Caput VII.

Cum illud quoque valde curandum sit, ne ea, quæ sacris ministeriis dedicata sunt, temporum iniuria obsolescant, & ex hominum memoria excidant; Episcopi, etiam tamquam Apostolicę Sedis delegati, transferre possint beneficia simplicia, etiam iuris patronatus, ex ecclesiis, quæ vetustate, vel alias collapsæ sint, & ob eorum inopiam nequeant instaura-

rari, vocatis iis, quorum intereſt, in matrices, aut alias eccleſias locorum eorundem, ſeu viciniorum, arbitrio ſuo; atque in eiſdem eccleſiis erigant altaria, vel capellas ſub eiſdem invocationibus; vel in jam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus, prioribus eccleſiis impoſitis. Parochiales vero eccleſias, etiam ſi juris patronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuſcumque, ad eaſdem eccleſias quomodocumque pertinentibus. qui ſi non fuerint ſufficientes; omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis eccleſiis provenientes percipiunt, aut, in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant; quacumque appellatione, exemptione, & cōtradictione remota. Quod ſi nimia egeſtate omnes laborent; ad matrices, ſeu viciniores eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas parochiales, quam alias eccleſias dirutas, in profanos uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

C. 1. & c. pe. de eccl. ædif. vel repar. infra c. 8. & ſup. ſeſſ 7. c. 8. de refo.

Monaſteria commendata, in quibus non viget regularis obſervantia, & beneficia quæcumque quotannis ab Ordinario viſitentur.

Caput VIII.

Quæcumque in diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum eſt. propterea commendata monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non viget Regularis obſervantia; necnon beneficia tam curata, quam nō curata, ſæcularia, & regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur; curentque iidem Epiſcopi congruentibus remediis, etiam per ſequeſtrationem fructuum, ut, quæ renovatione indigent, aut reſtauratione, reſi-

Sup. ſeſſ 7. de refor. c. 8. & inf. ſeſſ. 24. c. 9. & ſeſſ ult. de regul. c. 20. Cōc. Tarraconen. c. 8. & Cōc. Bracaren. 1. c. 1.

ciant-

ciantur, & cura animarum, si qua illis vel eorum annexis immineat, aliaque debita obsequia recte exerceantur; appellationibus quibuscumque, privilegiis, consuetudinibus, etiam immemorabili tempore præscriptis, conservatoriis, iudicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obstantibus. &, si in eis vigeret observantia Regularis, provideant Episcopi paternis admonitionibus, ut eorum Regularium Superiores iuxta eorum Regularia instituta debitam viuendi rationem obseruent, & observari faciant, & sibi subditos in officio contineant, ac moderentur. Quod si admoniti, intra sex menses eos non visitauerint, vel correxerint; tunc iidem Episcopi, etiam ut delegati Sedis Apostolicæ, eos visitare possint, & corrigere, prout ipsi Superiores possent, juxta eorum instituta; quibuscumque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obstantibus.

Quæstorum eleemosynarum nomen & usus tollitur. Indulgentias & spirituales gratias Ordinarii publicent. Duo de capitulo eleemosynas gratis accipiant. Caput IX.

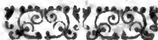
Côc. Later. c. 62. sub Inn. 3. c. cũ ex eo. de pœnit. & rem. Clemen. abusion. eo. tit. & infra sess. ult. in decreto de indulg.

CUm multa a diversis antea Conciliis, tam Lateranensi, ac Lugdunensi, quam Viennensi, adversus pravos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita, posterioribus temporibus reddita fuerint inutilia; potiusque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium scandalo, & querela exerescere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla spes amplius relicta videatur: statuit, ut posthac in quibuscumque Christianæ religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur; nec ad officium huiusmodi exercendum ullatenus admittantur; non obstantibus privilegiis, ecclesiis, monasteriis, hospitalibus, piis locis, & quibusvis cujuscumque gradus, status, & dignitatis personis, concef-

cessis, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias spirituales gratias, quibus non ideo Christi fideles decet privari, deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas esse decernit: quibus etiam eleemosynas, atque oblata sibi charitatis subsidia, nulla prorsus mercede accepta, fideliter colligendi facultas datur: ut tandem cœlestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant.

Indictio futuræ Sessionis.

Sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, statuit, & decrevit, proximam futuram Sessionem habendam, & celebrandam esse feria quinta post octavam festi Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit xvii mensis Septembris, proxime futuri: Hoc tamen adiecto, quod dictum terminum, ac unicuique Sessioni in posterum præfigendum, ipsa sancta Synodus pro eius arbitrio, & voluntate, sicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione, restringere, & prorogare libere possit, & valeat.

SES-

SESSIO XXII, QVÆ EST SEXTA SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XVII SEPT. M. D. LXII.

Doctrina de Sacrificio Missæ.

SAcrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis, ut vetus absoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Eucharistiæ mysterio in sancta Catholica Ecclesia fides, atque doctrina retineatur, & in sua puritate, propulsatis erroribus, atque hæresibus, conservetur; de ea, quatenus verum, & singulare sacrificium est, Spiritus Sancti illustratione edocta, hæc, quę sequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prędicanda decernit.

De institutione sacrosancti Missæ Sacrificii. Caput I.

Hebr. 7. QVoniam sub priori Testamento, teste Apostolo Paulo, propter Levitici sacerdotii imbecillitatem consummatio non erat, oportuit, Deo Patre misericordiarum ita ordinante, sacerdotem alium secundum ordinem Melchisedech surgere, Dominũ nostrum Jesum Christum, qui posset omnes, quotquot sanctificandi essent, consummare, & ad perfectum adducere. Is igitur Deus, & Dominus noster etsi semel se ipsum in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut ęternam illic redemptionem operaretur: quia tamen per mortem sacerdotium eius

ejus extinguendum non erat; in cęna noviſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſponſę ſuæ Eccleſię viſibile, ſicut hominum natura exigit, relinqueret ſacrificium, quo cruentum illud, ſemel in Cruce peragendum, repręſentaretur; ejuſque memoria in finem uſque ſæculi permaneret; atque illius ſalutaris virtus in remiſſionem eorum, quę a nobis quotidie cõmittuntur, peccatorum applicaretur; ſacerdotem ſecundum ordinem Melchiſedech ſe in ęternum conſtitutum declarans, corpus & ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis, & vini Deo Patri obtulit; ac ſub earundem rerum ſymbolis, Apoſtolis, quos tunc novi Teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, ut ſumerent, tradidit; & eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, ut offerrent, præcepit per hęc verba: Hoc facite in meam commemorationem: uti ſemper catholica Eccleſia intellexit, & docuit, nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriam exitus de Ægypto multitudo filiorum Iſrael immolabat, novum inſtituit Paſchã, ſe ipſum ab Eccleſia per ſacerdotes ſub ſignis viſibilibus immolandum in memoriam tranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quando per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, eripuitque de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hęc quidem illa munda oblatio eſt, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt: quam Dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit: & quam non obſcure innuit Apoſtolus Paulus, Corinthiis ſcribens, cum dicit: Non poſſe eos, qui participatione menſæ dęmoniorum polluti ſunt, menſę Domini participes fieri: per menſam altare utrobique intelligens. Hęc denique illa eſt, quę per varias ſacrificiorum, naturæ, & legis tempore, ſimilitudines figurabatur; ut pote quæ bona omnia, per illa ſignificata, velut illorum omnium conſummatio & perfectio complectitur.

Luc. 22.
Exod. 12.
Col. 1.
Malach. 1.
1. Corin. 10.

Sacrificium visibile, esse propitiatorium pro vivis & defunctis. Caput II.

ET quoniam in divino hoc sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & incruente immolatur, qui in ara Crucis semel se ipsum cruente obtulit; docet sancta Synodus, sacrificium istud vere propitiatorium esse, per ipsumque fieri, ut, si cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reverentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, misericordiam consequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Huius quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata, etiam ingentia, dimittit. una enim eademque est hostia, idem nunc offerens sacerdotum ministerio, qui se ipsum tunc in Cruce obtulit, sola offerendi ratione diversa. Cuius quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc uberrime percipiuntur: tantum abest, ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non solum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus, sed & pro defunctis in Christo nondum ad plenum purgatis, rite, juxta Apostolorum traditionem, offertur.

Infr. sess. 25. in prin.

De Missis in honorem Sanctorum. Caput III.

ET quamvis in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueverit; non tamen illis sacrificium offerri docet, sed Deo soli, qui illos coronavit; unde nec sacerdos dicere solet, Offero tibi sacrificium Petre, vel Paule; sed Deo de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat; ut ipsi pro nobis intercedere dignentur in Cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

De

De Canone Missæ. Caput IV.

ET cum sancta sancte administrari conveniat, sitque hoc omnium sanctissimum sacrificium; Ecclesia catholica, ut digne, reverenterque offerretur, ac perciperetur, sacrum canonem multis ante sęculis instituit, ita ab omni errore purum, ut nihil in eo cõtineatur, quod nõn maxime sanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, mentesque offerentium in Deum erigat. is enim constat cum ex ipsis Domini verbis, tum ex Apostolorum traditionibus, ac sanctorum quoque Pontificum piis institutionibus.

De solemnibus Missæ sacrificii cæremoniis. Caput V.

CUmque natura hominum ea sit, ut non facile queat sine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem sustolli; propterea pia mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quędam summissa voce, alia vero elatiore, in Missa pronunciarentur, instituit. Cæremonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes, aliaque id genus multa, ex Apostolica disciplina & traditione, quo & majestas tanti sacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc visibilia religionis & pietatis signa ad rerum altissimaru m, quę in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.

De Missa, in qua solus sacerdos communicat. Caput VI.

OPtaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistiæ perceptione communicarent, quo ad eos sanctissimi

hujus sacrificii fructus uberior proveniret: nec tamẽ, si id non semper fiat, propterea Missas illas, in quibus solus sacerdos sacramentaliter communicat, ut privatas, & illicitas, damnat, sed probat, atque adeo commendat. siquidem illæ quoque Missæ vere communes censeri debent; partim, quod in eis populus spiritualiter communicet; partim vero, quod a publico Ecclesiæ ministro non pro se tantum, sed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Christi pertinent, celebrentur.

De aqua in calice offerendo, vino miscenda.
Caput VII.

MOnet deinde sancta Synodus, preceptum esse ab Ecclesia sacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miscerent, tum quod Christum Dominum ita fecisse credatur, tum etiam quia e latere ejus aqua simul cum sanguine exierit, quod Sacramentum hac mixtione recolitur: & cum aquæ in Apocalypsi beati Joannis populi dicantur; ipsius populi fidelis cum capite Christo unio repræsentatur.

Apoc. 17.

De Missa vulgari lingua passim non celebranda; & mysteriis ejus populo explicandis. Cap. VIII.

ETsi Missa magnam contineat populi fidelis eruditionem; non tamen expedire visum est Patribus, ut vulgari passim lingua celebraretur. Quamobrem, retento ubique cujusque ecclesiæ antiquo, & a sancta Romana Ecclesia, omnium ecclesiarum matre, & magistra, probato ritu, ne oves Christi esuriant, neve parvuli panem petant, & non sit, qui frangat eis; mandat sancta Synodus Pastoribus, & singulis, curam animarum gerentibus, ut frequenter inter Missarum celebrationem vel per se, vel per alios ex iis, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant; atque inter cetera sanctissimi hujus sacrificii mysterium ali-

Thren. 4.

aliquod declarent, diebus præsertim Dominicis, & festis.

Prolegomenon Canonum sequentium. Cap. IX.

Quia vero adversus veterem hanc, in sacrosancto Evangelio, Apostolorum traditionibus, sanctorumque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempore multi disseminati sunt errores, multaque a multis docentur, atque disputantur; sacrosancta Synodus, post multos, gravesque his de rebus maturè habitos tractatus, unanimi Patrum omnium cõsensu, quę huic purissimæ fidei, sacræque doctrinæ adversantur, damnare, & a sancta Ecclesia eliminare, per subjectos hos canones, constituit.

De Sacrificio Missæ.

CANON I.

Si quis dixerit, in Missa non offerri Deo verum & proprium sacrificium; aut quod offerri non sit aliud, quam nobis Christum ad manducandum dari; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis, Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos sacerdotes; aut ordinasse, ut ipsi, aliique sacerdotes offerrent corpus, & sanguinem suum; anathema sit. 1. Corin. 11

CANON III.

Si quis dixerit, Missæ sacrificium tantum esse laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificii in Cruce peracti, non autem propitiatorium; vel soli prodesse sumenti; neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, satisfactionibus, & aliis necessitatibus offerri debere; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, blasphemiam irrogari sanctissimo

Christi sacrificio, in Cruce peracto, per Missæ sacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, imposturam esse, Missas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum intercessione apud Deum obtinenda, sicut Ecclesia intendit; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, canonem Missę errores continere, ideoque abrogandum esse; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, cæremonias, vestes, & externa signa, quibus in Missarum celebratione Ecclesia catholica utitur, irritabula impietatis esse magis, quam officia pietatis; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Missas, in quibus solus sacerdos Sacramentaliter communicat, illicitas esse, ideoque abrogandas; anathema sit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Ecclesię Romanę ritum, quo submissa voce pars canonis, & verba consecrationis proferuntur, damnandum esse; aut lingua tantum vulgari Missam celebrari debere; aut aquam non miscendam esse vino in calice offerendo, eo quod sit contra Christi institutionem; anathema sit.

Decretum de observandis, & evitandis in celebratione Missæ.

QUanta cura adhibenda sit, ut sacrosanctū Missæ sacrificium omni religionis cultu, ac veneratione celebretur; quivis facile existimare poterit, qui cogitarit, maledictum in sacris litteris eum vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quod si necessario fatemur, nullum aliud opus adeo sanctum, ac divinum a Christi fidelibus tractari posse, quam hoc ipsum tremendum mysterium, quo vivifica illa ho-

Hiere. 48.

stia,

ſtia, qua Deo Patri reconciliati ſumus, in altari per ſacerdotes quotidie immolatur: ſatis etiam apparet, omnem operam,& diligentiam in eo ponendam eſſe, ut quanta maxima fieri poteſt interiori cordis munditia,& puritate,atque exteriori devotionis, ac pietatis ſpecie peragatur. Cum igitur multa jam ſive temporum vitio,ſive hominum incuria,& improbitate irrepſiſſe videantur, quæ a tanti ſacrificii dignitate aliena ſunt; ut ei debitus honor & cultus ad Dei gloriam, & fidelis populi ædificationem reſtituatur; decernit ſancta Synodus, ut Ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia prohibere, atque e medio tollere ſedulo curent,ac teneantur;quę vel avaritia, idolorum ſervitus, vel irreverentia, quæ ab impietate vix ſejuncta eſſe poteſt, vel ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, induxit. Atque, ut multa paucis comprehendantur; in primis, quod ad avaritiam pertinet,cujuſvis generis mercedum conditiones, pacta, & quidquid pro Miſſis novis celebrandis datur; necnon importunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones,potius quam poſtulationes, aliaque hujuſmodi, quę a ſimoniaca labe, vel certe a turpi quęſtu non longe abſunt,omnino prohibeat. Deinde, ut irreverentia vitetur, ſinguli in ſuis diœceſibus interdicant,ne cui vago, & ignoto ſacerdoti Miſſas celebrare liceat. Neminem præterea, qui publice,& notorie criminoſus ſit, aut ſancto altari miniſtrare,aut ſacris intereſſe permittant; neve patiātur privatis in domibus, atque omnino extra Eccleſiam,& ad divinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitanda, ſanctum hoc Sacrificium a ſæcularibus, aut Regularibus quibuſcumque peragi: ac niſi prius qui interſint,decenter compoſito corporis habitu,declaraverint ſe mente etiam, ac devoto cordis affectu, non ſolum corpore,adeſſe. Ab Eccleſiis vero muſicas eas, ubi ſive organo, ſive cantu laſcivum, aut impurum aliquid miſcetur,item ſęculares omnes actiones,va-

Ephe. 5.

Côc. Laodicen. can. 5. Côc. Carth. 2. can. 9. c. ſicut.cũ ſeq. c. hic ergo. cap. nullus presbyter. & c. clericos.de conſec. diſt. 1.

na, atque adeo profana colloquia, deambulationes, strepitus, clamores arceant; ut domus Dei vere domus orationis esse videatur, ac dici possit. Postremo, ne superstitionis locus aliquis detur, edicto, & pœnis propositis caveant, ne sacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent; neve ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, prẹter eas, quę ab Ecclesia probatæ, ac frequẽti, & laudabili usu receptæ fuerint. Quarundam vero Missarum, & candelarum certum numerum, qui magis a superstitioso cultu, quam a vera religione, inventus est, omnino ab ecclesia removeant: doceantque populum, quis sit, & a quo potissimum proveniat sanctissimi hujus sacrificii tam pretiosus, ac cœlestis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad suas parochias, saltem diebus Dominicis, & majoribus festis, accedant. Hęc igitur omnia, quæ summatim enumerata sunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non solum ea ipsa, sed quæcumque alia huc pertinere visa fuerint, ipsi pro data sibi a sacrosancta Synodo potestate, ac etiam, ut delegati Sedis Apostolicę, prohibeant, mãdent, corrigant, statuant; atque ad ea inviolate servanda censuris ecclesiasticis, aliisque pœnis, quæ illorum arbitrio constituentur, fidelem populum cõpellant: non obstantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac consuetudinibus quibuscumque.

C. 2. de paroch.

Decretum de Reformatione.

Infr. sess. vlt. de reform. c. 1.

EAdem sacrosancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu Sancto legitime congregata, præsidentibus in ea eisdem Apostolicæ Sedis Legatis ut reformationis negotium prosequatur, hęc, in præsenti Sessione, statuenda censuit.

Ca-

Canones de vita & honestate Clericorum innovantur. Caput I.

Nihil est, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum assidue instruat, quam eorum vita, & exemplum, qui se divino ministerio dedicarunt. cũ enim a rebus sæculi in altiorem sublati locum conspiciantur, in eos tamquam speculum, reliqui oculos coniiciunt, ex iisque sumunt quod imitentur. Quapropter sic decet omnino Clericos, in sortem Domini vocatos, vitam, moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus nil, nisi grave, moderatum, ac religione plenum, præseferant: levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant; ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Cum igitur, quo majore in Ecclesia Dei & utilitate, & ornamento hęc sunt, ita etiam diligentius sint observanda; statuit sancta Synodus, ut, quæ alias à summis Pontificibus, & a sacris Conciliis de Clericorum vita, honestate, cultu, doctrinaque retinenda, ac simul de luxu, comessationibus, choreis, aleis, lusibus, ac quibuscumque criminibus, necnon sęcularibus negotiis fugiendis copiose, ac salubriter sancita fuerunt, eadem in posterum iisdem pœnis, vel majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, observentur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad morum correctionem pertinet, suspendat. Si qua vero ex his in desuetudinem abiisse compererint; ea quamprimum in usum revocari, & ab omnibus accurate custodiri studeant; non obstantibus consuetudinibus quibuscumque; ne subditorum neglectæ emendationis ipsi condignas, Deo vindice, pœnas persolvant.

Matt. 5. tit. 2 c. qualiter in 2. accus. c. clericos. 21. dist.

De vit. & hon. cler. extra in 6. & in Cle. c. nõ oportet. in 2. de cõs. dist. 5. c. canonũ 14. q. 3. c. credo. 21. q. 3. Cõc. Carthag. 1. can. 6. & Cõc. Carth. 3. c. 15. Cõc. Chalcedo. can. 3. Cõc. Arelat 2. c. 14. cũ sim. & infra sess. 24. de reform. c. 12.

Quinam ad Cathedrales Ecclesias assumendi.
Caput II.

C. cũ in cũctis & c. cũ a nobis. de elec.c. grave nimis. de præb. & infra sess. 24. c. 1. de reform. Cõc. Sardicen. cap. 13. Cõc. Rom. sub Nic. 1. vers. ut nullus laicus. Cõc. Bracaren 1. c. 38. c. de Syracusanæ. 28. dist. & 61. dist per totam.

QUicumque posthac ad Ecclesias Cathedrales erit assumendus, is non solum natalibus, ætate, moribus, & vita, ac aliis, quæ a sacris canonibus requiruntur, plene sit prædìtus, verum etiam in sacro Ordine antea, saltem sex mẽsium spatio, constitutus. quarum rerum instructio, si eius notitia nulla, aut recens in Curia fuerit, a Sedis Apostolicæ Legatis, seu Nunciis provinciarum, aut eius Ordinario, eoque deficiente, a vicinioribus Ordinariis sumatur. Scientia vero preter hæc eiusmodi polleat, ut muneris sibi iniungendi necessitati possit satisfacere. ideoquè antea in Vniversitate Studiorum Magister, sive Doctor, aut Licentiatus in sacra Theologia, vel jure canonico merito sit promotus, aut publico alicuius Academiæ testimonio idoneus ad alios docendos ostendatur. Quod si Regularis fuerit, a Superioribus suę religionis similem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde instructio, seu testificatio erit sumenda, hæc fideliter & gratis referre teneantur: alioquin eorum conscientias graviter oneratas esse scient; ac Deum, & Superiores suos habebunt ultores.

Creandæ distributiones quotidianæ ex tertia parte quarumcumque fructuum: portio absentium quibus cedat: certi casus excepti.
Caput III.

Sup. sess. 21. de reform. cap. 3.

EPiscopi, etiam tamquam delegati Apostolici, ex fructibus, & proventibus quibuscumque omnium dignitatum, personatuum, & officiorum, in Ecclesiis Cathedralibus, vel collegiatis existentium, tertiam partem in distributiones, eorum arbitrio assignandas, dividere possint; ut scilicet, qui eas obtinent, si personaliter competens ibi servitium juxta

ser-

formam,ab eisdem Episcopis præscribendam, quolibet die statuto non impleverint; illius diei distributionem amittant, nec eius quoquo modo dominium acquirant,sed fabricæ Ecclesiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco arbitrio Ordinarii applicetur. Crescente vero contumacia, contra eos juxta sacrorum canonum constitutiones procedant. Quod si alicui ex prædictis dignitatibus in Ecclesiis Cathedralibus,vel collegiatis,de jure, seu consuetudine,jurisdictio,administratio, vel officium non competat, sed extra civitatem in diœcesi cura animarum immineat,cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit;tunc pro tempore,quo in curata ecclesia resederit, ac ministraverit, tamquam præsens sit, ac divinis intersit, in Ecclesiis Cathedralibus, ac collegiatis habeatur. Hęc in iis tantum ecclesiis constituta intelligantur, in quibus nulla est consuetudo, vel statutum, ut dictæ dignitates non servientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & proventuum ascendat: non obstantibus consuetudinibus, etiam immemorabilibus, exemptionibus,& constitutionibus, etiam juramento, & quavis auctoritate firmatis.

In quacumque Cathedrali vel collegiata, Maioribus necdum initiati, vocem in Capitulo non habeant: quid præstare teneantur ad eas promoti; quive deinceps promovendi.

Caput IV.

Quicumque in Cathedrali, vel collegiata, sęculari, vel regulari Ecclesia divinis mancipatus officiis, in Subdiaconatus Ordine saltem constitutus non sit; vocem in hujusmodi Ecclesiis in Capitulo non habeat,etiam si hoc sibi ab aliis libere fuerit concessum. Ii vero, qui dignitates, personatus, officia,prœbendas,portiones,ac qualibet alia beneficia in dictis Ecclesiis obtinent, aut in posterum ob-

obtinebunt,quibus opera varia sunt annexa, videlicet,ut alii Missas,alii Evangelium, alii Epistolas dicant, seu cantent; quocumque ii privilegio, exemptione,prærogativa,generis nobilitate sint insigniti, teneantur, justo impedimento cessante, infra annū Ordines suscipere requisitos: alioquin pœnas incurrant,juxta constitutionem Concilii Viennensis, quæ incipit,Ut ii,qui;quam præsenti decreto innovat.cogantque Episcopi eos diebus statutis dictos Ordines per se ipsos exercere,ac cętera omnia officia,quę debent in cultu divino præstare, sub eisdem, & aliis, etiam gravioribus pœnis,arbitrio eorum imponendis. Nec aliis in posterum fiat provisio, nisi iis, qui jam ætatem, & cęteras habilitates integre habere dignoscantur:aliter irrita sit provisio.

C. ut ii. de ęta.& qual. in Clem.

Dispensationes extra Curiam Episcopo committantur,& ab eo examinentur. Caput V.

DIspensationes, quacumque auctoritate concedendæ, si extra Romanam Curiam committendę erunt, committantur Ordinariis illorum, qui eas impetraverint. eę vero, quæ gratiose concedentur, suum non sortiantur effectum, nisi prius ab eisdem,tamquam delegatis Apostolicis,summarie tantum,& extraiudicialiter cognoscatur,expressas preces surreptionis, vel obreptionis vitio nō subiacere.

Circumspecte commutandæ ultimæ voluntates. Caput VI.

IN commutationibus ultimatum voluntatum, quæ non nisi ex justa,& necessaria causa fieri debent, Episcopi,tamquam delegati Sedis Apostolicæ, summarie,& extraiudicialiter cognoscant, nihil in precibus,tacita veritate,vel suggesta falsitate fuisse narratum, priusquam commutationes prędictæ executioni demandentur.

Infra sess. ult. de reform.c.4.

In-

Innovatur cap. Romana *de Appellationibus, in Sexto.*
Caput VII.

Legati, & Nuncii Apostolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpositis, in quibusvis caussis, tam in admittedis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus post appellationem servare teneantur formam & tenorem sacrarum constitutionum, & præsertim Innocentii IV, quæ incipit, Romana: quacūque consuetudine, etiam immemorabili, aut stylo, vel privilegio, in contrarium non obstantibus: aliter inhibitiones, & processus, & inde secuta quæcumque sint ipso jure nulla. C. Romana. de appel. in 6.

Episcopi piis omnium dispositiones exequantur: quæcumque pia loca visitent, dummodo non sub immediata Regum protectione sint.
Caput VIII.

Episcopi, etiam tamquam Sedis Apostolicæ delegati, in casibus a jure concessis omnium piarum dispositionum tam in ultima voluntate, quam inter vivos, sint executores; habeant jus visitandi hospitalia, collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas scholas, sive quocumque alio nomine vocant, non tamen, quæ sub regum immediata protectione sunt, sine eorum licentia, eleemosynas Montis Pietatis, sive Charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiam si prædictorū locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio sint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum, aut animarum salutem, seu pauperes sustentandos instituta sunt, ipsi ex officio suo juxta sacrorum canonum statuta cognoscant, & exequantur: non obstantibus, quacumque consuetudine, etiam immemorabili, privilegio, aut statuto. Clem. quia contingit. de relig. domi. C. tua. & c. Joannes. de testam.

Ad-

Administratores quorumcumque piorum locorum reddant rationem Ordinario, nisi aliter in fundatione sit cautum.
Caput IX.

Clem. quia cõtingit. §. vt autem pręmissa. de reli. domi.

Supr. sess. 7. c. ult. & infra sess. 25. c. 8. de ref.

ADministratores, tam Ecclesiastici, quam laici, fabricæ cuiusvis Ecclesiæ, etiam Cathedralis, hospitalis, confraternitatis, eleemosynæ Montis Pietatis, & quorumcumque piorum locorum, singulis annis teneantur reddere rationem administrationis Ordinario: consuetudinibus, & privilegiis quibuscumque in contrarium sublatis: nisi secus forte in institutione, & ordinatione talis Ecclesię, seu fabricæ expresse cautum esset. Quod si ex consuetudine, aut privilegio, aut ex constitutione aliqua loci, aliis ad id deputatis ratio reddenda esset; tunc cũ iis adhibeatur etiam Ordinarius: & aliter factæ liberationes dictis administratoribus minime suffragentur.

Notarij Episcoporum examini & iudicio subiaceant.
Caput X.

CVm ex notariorum imperitia plurima damna, & multarum occasio litium oriātur; possit Episcopus quoscumque notarios, etiam si Apostolica, Imperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, etiã tamquam delegatus Sedis Apostolicæ, examinatione adhibita, eorum sufficientiam scrutari; illisque non idoneis repertis, aut quandocumque in officio delinquentibus, officii eius in negotiis, litibus, & causis ecclesiasticis, ac spiritualibus exercendi usum perpetuo, aut ad tempus prohibere. neque eorum appellatio interdictionem Ordinarii suspendat.

Bonorum cuiuscumque Ecclesiæ, aut pii loci occupatores puniuntur. Caput XI.

SI quem Clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali, præfulgeat, in tantum malorum omnium radix cupiditas occupaverit, ut alicuius Ecclesiæ, seu cuiusvis sæcularis, vel regularis beneficii, Montium Pietatis, aliorumque piorum locorum jurisdictiones, bona, census, ac jura, etiam feudalia, & emphyteutica, fructus, emolumenta, seu quascumque obventiones, quæ in ministrorum, & pauperum necessitates converti debent, per se, vel alios, vi, vel timore incusso, seu etiã per suppositas personas Clericorum, aut laicorum, seu quacumque arte, aut quocumque quæsito colore in proprios usus convertere, illosque usurpare præsumpserit, seu impedire, ne ab iis, ad quos jure pertinent, percipiantur; is anathemati tamdiu subiaceat, quamdiu jurisdictiones, bona, res, jura, fructus, & redditus, quos occupaverit, vel qui ad eum quomodocumque, etiam ex donatione suppositæ personæ, pervenerint, Ecclesiæ, eiusque administratori, sive beneficiato integre restituerit; ac deinde a Romano Pontifice absolutionem obtinuerit. Quod si eiusdẽ Ecclesiæ patronus fuerit; etiam iure patronatus ultra prædictas pœnas eo ipso privatus existat. Clericus vero, qui nefandæ fraudis, & usurpationis huiusmodi fabricator, seu consentiens fuerit, eisdem pœnis subiaceat; necnon quibuscumque beneficiis privatus sit, & ad quæcumque alia beneficia inhabilis efficiatur; & a suorum Ordinum executione, etiam post integram satisfactionem, & absolutionem, sui Ordinarii arbitrio suspendatur.

Conc. Triburien. c. 7. Cõc. Aurelian. 3. c. 22. Conc. Parisien. 1. c. 1. Cõc. Turõ. 2. cap. 25. Cõc. Aurelian. 5. c. 15 Conc. Magũtien. c. 6. & 11. Cõc. Vormatiẽ. c. 75. Conc. Aquisgranen. c. 88. Cõc. Later. sub Leone 10. sess. 9. & 10 c. prædia. cũ seq. 12. q. 2.

De-

Decretum super petitione concessionis Calicis.

INsuper, cum eadem sacrosancta Synodus superiori Sessione duos articulos, alias propositos, & tum nondum discussos, videlicet: An rationes, quibus sãcta Catholica Ecclesia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes sacerdotes, sub una panis specie, ita sint retinendæ, ut nulla ratione Calicis usus cuiquam sit permittendus: &, An, si honestis, & Christianæ charitati consentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis usus videatur, sub aliquibus conditionibus concedendus sit, & quænam illæ sint: in aliud tempus, oblata sibi occasione, examinandos, atque definiendos reservaverit; nunc, eorum, pro quibus petitur, saluti optime consultum volens, decrevit, integrum negotium ad Sanctissimum Dominum nostrũ esse referendum, prout præsenti decreto refert; qui pro sua singulari prudentia id efficiat, quod utile Reip. Christianæ, & salutare petentibus usum Calicis, fore judicaverit.

Indictio futuræ Sessionis.

*I*nsuper eadem sacrosancta Tridentina *S*ynodus diem futuræ Sessionis ad feriam quintam, post octavam festivitatis omnium Sanctorum, quæ erit dies xii mensis Nov. indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonii, &c.

Prorogata fuit Sessio usque ad diem xv *Julii,* M D LXIII.

SESSIO XXIII,

QVÆ EST SEPTIMA

SUB PIO IV, PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XV JVL.

M D L X I I I.

Vera, & catholica doctrina de Sacramento Ordinis, ad condemnandos errores nostri temporis, a sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Sessione septima.

De institutione sacerdotij Novæ Legis. Caput I.

SAcrificium, & sacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta sunt, ut utrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in novo Testamento sanctum Eucharistiæ sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit; fateri etiã oportet, in ea novum esse visibile, & æternum sacerdotium, in quod vetus translatum est. hoc autem ab eodem Domino Salvatore nostro institutum esse, atque Apostolis, eorumque successoribus in sacerdotio, potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinem eius, necnon & peccata dimittendi, & retinendi, sacræ litteræ ostendunt, & Catholicæ Ecclesiæ traditio semper docuit.

De septem Ordinibus. Caput II.

CVm autem divina res sit tam sancti sacerdotii ministerium; consentaneum fuit, quo dignius, & maiori cum veneratione exerceri posset, ut in Ecclesię ordinatissima dispositione plures, & diversi essent

sent ministrorum Ordines, qui sacerdotio ex officio deservirent; ita distributi, ut, qui jam clericali Tonsura insigniti essent. per minores ad majores ascenderent. nam non solum de sacerdotibus, sed & de

1.Tim.3. & Act.21. Diaconis sacræ litteræ apertam mentionem faciunt; & quæ maxime in illorum ordinatione attendenda sunt, gravissimis verbis docent; & ab ipso Ecclesiæ initio sequentium Ordinum nomina, atque uniuscujusque eorum propria ministeria, Subdiaconi scilicet, Acolythi, Exorcistæ, Lectoris, & Ostiarii in usu fuisse cognoscuntur, quamvis non pari gradu. nam

c.Nullus l. 2.60.dist. Subdiaconatus ad majores ordines à Patribus, & sacris Conciliis refertur, in quibus & de aliis inferioribus frequentissime legimus.

Ordinem vere esse Sacramentum. Caput III.

1.Tim.4. CUm Scripturæ testimonio, Apostolica traditione, & Patrum unanimi consensu perspicuum sit, per sacram ordinationem, quæ verbis, & signis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, Ordinem esse vere, & proprie unum ex

2.Tim.1. septem sanctæ Ecclesiæ Sacramentis. inquit enim Apostolus: Admoneo te, ut resuscites gratiam Dei, quæ est in te per impositionem manuum mearum. non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis.

De Ecclesiastica Hierarchia & ordinatione. Caput IV.

QUoniam vero in Sacramento Ordinis, sicut & in Baptismo, & Confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri potest; merito sancta Synodus damnat eorum sententiam, qui asserunt novi Testamenti sacerdotes temporariam tantummodo potestatem habere; & semel rite ordinatos, iterum laicos effici posse, si verbi Dei ministerium

non

non exerceant. Quod si quis omnes Christianos promiscue novi Testamenti sacerdotes esse, aut omnes pari inter se potestate spirituali præditos affirmet; nihil aliud facere videtur, quam ecclesiasticam hierarchiam, quæ est ut castrorum acies ordinata, confundere; perinde ac si contra Beati Pauli doctrinam omnes Apostoli, omnes Prophetæ, omnes Evangelistæ, omnes Pastores, omnes sint Doctores. Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter cęteros ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc hierarchicum Ordinem præcipue pertinere; & positos, sicut idem Apostolus ait, a Spiritu Sancto, regere Ecclesiam Dei; eosque Presbyteris superiores esse; ac Sacramentum Confirmationis conferre; ministros Ecclesiæ ordinare; atq; alia pleraque peragere ipsos posse: quarum functionum potestatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Docet insuper sacrosancta Synodus, in ordinatione Episcoporum, sacerdotum, & cęterorum Ordinum nec populi, nec cujusvis sęcularis potestatis, & magistratus consensum, sive vocationem, sive auctoritatem ita requiri, ut sine ea irrita sit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo a populo, aut sęculari potestate, ac magistratu vocati, & instituti, ad hæc ministeria exercenda ascendunt, & qui ea propria temeritate sibi sumunt, omnes non Ecclesiæ ministros, sed fures, & latrones, per ostium non ingressos, habendos esse. Hæc sunt, quæ generatim sacræ Synodo visum est Christi fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria, certis, & propriis canonibus in hunc, qui sequitur, modum damnare constituit; ut omnes, adiuuante Christo, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoscere, & tenere possint.

1. Corin. 12
Ephe. 4
Act. 20.

L De

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

Si quis dixerit, non esse in novo Testamento Sacerdotium visibile, & externum; vel non esse potestatem aliquam consecrandi, & offerendi verum corpus, & sanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; sed officium tantum, & nudum ministeriũ prædicandi Evangelium; vel eos qui non prædicant, prorsus non esse Sacerdotes; anathema sit.

CANON II.

Si quis dixerit, prєter sacerdotium non esse in Ecclesia Catholica alios Ordines, & majores, & minores, per quos, velut per gradus quosdam, in sacerdotium tendatur; anathema sit.

CANON III.

Si quis dixerit, Ordinem, sive sacram ordinationẽ non esse vere, & proprie Sacramentum, a Christo Domino institutum; vel esse figmentum quoddam humanum, excogitatum a viris rerum ecclesiasticarum imperitis; aut esse tantum ritum quendam eligendi ministros verbi Dei, & Sacramentorum; anathema sit.

CANON IV.

Si quis dixerit, per sacram ordinationem non dari Spiritum Sanctum; ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipe Spiritum Sanctum; aut per eam non imprimi characterem; vel eum, qui sacerdos semel fuit, laicum rursus fieri posse; anathema sit.

CANON V.

Si quis dixerit, sacram Unctionem, qua Ecclesia in sancta ordinatione utitur, non tantum non requiri, sed contemnendam, & perniciosam esse; similiter & alias Ordinis cæremonias; anathema sit.

CANON VI.

Si quis dixerit, in Ecclesia Catholica non esse hie-

rar-

rarchiam divina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris; anathema sit.

CANON VII.

Si quis dixerit, Episcopos non esse Presbyteris superiores, vel non habere potestatem confirmandi, & ordinandi; vel eam, quam habent, illis esse cum Presbyteris communem; vel Ordines ab ipsis collatos sine populi, vel potestatis secularis consensu, aut vocatione, irritos esse; aut eos, qui nec ab ecclesiastica & canonica potestate rite ordinati, nec missi sunt, sed aliunde veniunt, legitimos esse verbi & Sacramentorum ministros; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Episcopos, qui auctoritate Romani Pontificis assumuntur, non esse legitimos, & veros Episcopos, sed figmentum humanum, anathema sit.

Decretum de Reformatione.

EAdem sacrosancta Tridentina Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc, quę sequũtur, in præsenti decernenda esse statuit, & decernit.

Rectorum Ecclesiarum in residendo negligentia varie coercetur; animarum cura providetur.

Caput I.

CUm præcepto Divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves suas agnoscere; pro his Sacrificium offerre; verbique Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascere; pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in cętera munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt:

Joan. 21. Act. 20. cap. Ephesiis 43 dis. c. sicut. 7. q. 1. c. qui Episcopatũ. 8. q. 1. c præcipue. 11. q. 3. c. gloria Episcopi. 12. q. 2.

1.Pet.5. sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut, divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in judicio, & veritate pascant, & regant. Ne vero ea, quę de residentia sancte, & utiliter jam ante sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus a sacrosanctę Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius decreti quinque mensibus continuis abesse liceat; illis inhęrendo, declarat sacrosancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus Ecclesiis quibuscumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam si sanctę Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia vel Diœcesi residentiam, ubi iniuncto sibi officio defungi teneantur; neque abesse posse, nisi ex causis, & modis infrascriptis. Nã cum Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reip. utilitas aliquos nonnumquam abesse postulent, & exigant; decernit eadem sacrosancta Synodus, has legitimæ absentiæ causas a Beatissimo Romano Pontifice, aut a Metropolitano, vel, eo absente, Suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitani absentiam probare debebit, in scriptis esse approbãdas; nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus, & Reip. officium, Episcopatibus adiunctum: cujus quoniam causæ sunt notoriæ, & interdum repëtinę, ne eas quidem significari Metropolitano necesse erit: ad eundem tamen cum Concilio provinciali spectabit judicare de licentiis a se, vel a Suffraganeo datis; & videre, ne quis eo jure abutatur; & ut pœnis canonicis errantes puniantur. Interea meminerint discessuri, ita ovibus suis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem, qui aliquantisper tantũ absunt, ex veterum canonum sententia non videntur abesse, quia statim reversuri sunt: sacrosancta Synodus vult, illud absentiæ spatium singulis annis, sive interruptum, extra prædictas causas, nullo pacto de-

be-

Sup. sess. 5. de ref. c. 1.

Inf. in Bulla Sanctissimi D.N. Pii IV. super residentia.

C. de cętero c. inter quatuor c. tuę. & c. relatũ de cler non resid. c. ad supplicat. de renunc. c. quorundã 74. dist.

C. cũ ex eo. de elec in 6 c. beneficiũ de regul. eo. lib. & c. 2. in fi. sup. sess. 6

bene duos, aut ad summum tres menses excedere; & habeti rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento: quod an ita sit, abscendentiũ conscientiæ relinquit, quam sperat religiosam, & timoratam fore; cum Deo corda pateant; cujus opus non fraudulenter agere, suo periculo tenentur. Eosdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium, Dominici adventus, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes item, & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris presentia oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diœcesi eos alio vocent.

C. presentiũ 7. q. 1. & infra sess. 24. de reform. c. 11.

C. si quis in clero 7. q. 1.

Si quis autem, quod utinam numquam eveniat, contra hujus decreti dispositionem abfuerit; statuit sacrosancta Synodus, præter alias pœnas adversus non residentes, sub Paulo III. impositas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit; eum pro rata temporis absentiæ fructus suos non facere, nec tuta conscientia, alia etiam declaratione non secuta, illos sibi detinere posse; sed teneri aut ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos fabricæ ecclesiarum, aut pauperibus loci erogare: prohibita quacumque conventione, vel compositione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur; ex qua etiã prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur: non obstantibus quibuscumque privilegiis cuicumque collegio, aut fabricæ concessis.

Sup. sess. 6. de refor. c. 1 & infra in Bull. S. D. N Pii IV. sup. residẽtia. c. 2. c. cõquerente. & fere per totũ. de cler. non residen.

Eadem omnino, etiam quo ad culpam, amissionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & aliis quibuscumque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut, quãdocumque eos, causa prius per Episcopum cognita, & probata, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquant. Discedendi autem licentiã

in scriptis gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod si, per edictum citati etiam non personaliter, contumaces fuerint; liberum esse vult Ordinariis, per censuras ecclesiasticas, & sequestrationem, & subtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam usque ad privationem, compellere; nec executionem hanc, quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuscumque beneficii, pactione, statuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, consuetudine, etiam immemorabili, quę potius corruptela censenda est, sine appellatione, aut inhibitione, etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ constitutionis suspendi posse. Postremo, tã decretum illud sub Paulo III, quam hoc ipsum in Conciliis provincialibus, & Episcopalibus publicari, sancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ adeo ex Pastorum munere, animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus, mentibusque infigi; ut in posterum, Deo juvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut desuetudine aboleantur.

Extravag. Divina. de privileg.

Sup. sess. 6. de ref. c. 1.

Ecclesiis præfecti consecrationis munus intra tres menses suscipiant: consecratio quo loco peragenda.

Caput II.

Ecclesiis Cathedralibus, seu Superioribus, quocũque nomine, ac titulo præfecti, etiam si sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, si munus consecrationis, intra tres menses non susceperint, ad fructuum perceptorum restitutionem teneantur. si intra totidem menses postea id facere neglexerint; Ecclesiis ipso jure sint privati. Consecratio vero, si extra Curiam Romanam fiat, in Ecclesia, ad quam promoti fuerint, aut in Provincia, si commode fieri poterit, celebretur.

Cõc. Chalced. actio. 16. cap. 25. Cõc. Vormatien. c. 78. c. quoniã. 75. dist. c. quoniam 100. dist. & sup. sess. 7. cap. 9.

Epi-

Episcopi extra ægritudinem per se Ordines conferant.
Caput III.

EPiscopi per semet ipsos Ordines conferant. quod si ægritudine fuerint impediti; subditos suos nõ aliter, quam jam probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittant.

Infra c. 8. & 10. Cõc. Carth. 3. c. 22.

Qui prima Tonsura initiandi. Caput IV.

PRima Tonsura non initientur qui Sacramentum Confirmationis non susceperint; & fidei rudimenta edocti non fuerint; quique legere, & scribere nesciant; & de quibus probabilis conjectura non sit, eos non secularis judicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus elegisse.

C. fin. de tẽp. ord. in 6

Ordinandi, quibus instructi esse debeant.
Caput V.

AD minores Ordines promovendi bonum a Parocho, & a magistro scholæ, in qua educantur, testimonium habeant. Hi vero, qui ad singulos majores erunt assumendi, per mensem ante ordinationem Episcopum adeant, qui Parocho, aut alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut, nominibus, ac desiderio eorum, qui volent promoveri, publice in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorũ natalibus, ætate, moribus, & vita a fide dignis diligenter inquirat; & litteras testimoniales, ipsam inquisitionem factam continentes, ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat.

C. quando 24. dist.

Ætas quatuordecim annorum ad beneficium Ecclesiasticum requiritur: quis privilegio fori gaudere debeat. Caput VI.

NUllus prima Tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus, ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere. Is etiam fori privilegio non gaudeat, nisi beneficium Ecclesiasticum habeat; aut clericalem habitum, & Tonsuram deferens, alicui Ecclesiæ ex mandato Episcopi inserviat; vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua schola, vel Universitate, de licentia Episcopi, quasi in via ad majores Ordines suscipiendos versetur. In Clericis vero coniugatis servetur constitutio
Ca. de cler. cōiug. in 6. Bonifacii *IX*, quæ incipit, Clerici, qui cum unicis: modo hi clerici, alicujus Ecclesiæ servitio, vel ministerio ab Episcopo deputati, eidem Ecclesię serviant, vel ministrent; & clericali habitu, & Tonsura utantur: nemini, quo ad hoc, privilegio, vel consuetudine, etiam immemorabili, suffragante.

Examinandi sunt ordinandi à viris peritis juris Divini, & humani. Caput VII.

C. quando. 24. dist. SAncta Synodus, antiquorum canonum vestigiis inhærendo, decernit, ut, quando Episcopus ordinationem facere disposuerit, omnes, qui ad sacrum ministerium accedere voluerint, feria quarta ante ipsam ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, ad civitatem evocentur. Episcopus autem sacerdotibus, & aliis prudentibus viris, peritis divinæ legis, ac in ecclesiasticis sanctionibus exercitatis, sibi ascitis, ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter investiget, & examinet.

Quo-

Quomodo & à quo unusquisque promoveri debeat.
Caput VIII.

ORdinationes sacrorum Ordinum, statutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, præsentibusque ad id Ecclesię Canonicis, publice celebrentur. si autem in alio Diœcesis loco, præsente Clero loci; dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur. Unusquisque autem a proprio Episcopo ordinetur. Quod si quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujusvis generalis, aut specialis rescripti, vel privilegii prętextu, etiam statutis temporibus permittatur; nisi ejus probitas, ac mores Ordinarii sui testimonio commendentur. si secus fiat; ordinans a collatione Ordinum per annũ, & ordinatus a susceptorum Ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, sit suspensus.

Gelasius 1. in epist. 1. c. 13. c. ult. 75 dist. c. 1. cũ seq. de tẽp. ordin.

Cõc. Carth. 4. c. 22.

Sup. sess. 14. de reform. c. 2. & 3.

Cõc. Carth. 3. c. 21. Cõc. Aurel. 3. c. 15. c. 1. 21. q. 2. 9. q. 2. per tot. c. 1. cum seq. de tẽp. ord. in 6

Episcopus familiarem ordinans, conferat statim beneficium reipsa. Caput IX.

EPiscopus familiarem suum non subditum ordinare non possit, nisi per triennium secum fuerit commoratus; & beneficium, quacumque fraude cessante, statim re ipsa illi conferat: consuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obstante.

Episcopis inferiores Prælati Tonsuram vel minores Ordines ne conferant, nisi Regularibus sibi subditis: nec ipsi, aut Capitula quæcumque dimissorias concedant; graviori in Decretum peccantibus pœna statuta. Caput X.

ABbatibus, ac aliis quibuscumque, quantumvis exemptis, non liceat in posterum, intra fines ali-

alicujus Diœcesis consistentibus, etiam si nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur; cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, Tonsuram, vel minores Ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alii exēpti, aut collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Ecclesiarum Cathedralium, litteras dimissorias aliquibus Clericis secularibus, ut ab aliis ordinentur, concedant. sed horum omnium ordinatio, servatis omnibus, quæ in hujus sanctæ Synodi decretis continẽtur, ad Episcopos, intra quorum Diœcesis fines existant, pertineat: non obstantibus quibusvis privilegiis, præscriptionibus, aut consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impositam iis, qui contra hujus sanctæ Synodi sub Paulo III. decretum a Capitulo Episcopali, sede vacante, litteras dimissorias impetrant; ad illos, qui easdem litteras non a Capitulo, sed ab aliis quibusvis, in jurisdictione Episcopi loco Capituli, Sede vacante, succedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autẽ dimissorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum sint ipso jure suspensi.

Sup. c. 5. Cum seq & infra c. 11. cum seq.

Sup. sess. 7. de ref. c. 10.

Interstitia in susceptione minorum Ordinum, & certa alia præcepta observanda. *Caput XI.*

MInores Ordines iis, qui saltem latinam linguā intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, conferantur; ut eo accuratius, quantum sit hujus disciplinæ pondus, possint edoceri; ac in unoquoque munere, juxta præscriptum Episcopi, se exerceant; idque in ea, cui adscripti erunt, Ecclesia; nisi forte ex causa studiorum absint, atque ita de gradu in gradum ascendant; ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina major accrescat: quod & bonorum morum exemplum, & assiduum in Ecclesia ministerium, atque major erga Presbyteros, & superiores Ordines reverentia, & crebrior, quam antea, corporis Christi Commu-

C. in singulis. 77. dist.

Infr. c. 17 & c. 1. 25. dist.

munio maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & sacratissima mysteria sit ingressus; nemo iis initietur, quem non scientiæ spes majoribus Ordinibus dignum ostendat. Ii vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum ad sacros Ordines promoveantur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ utilitas, judicio Episcopi, aliud exposcat.

Ætas ad majores Ordines requisita: digni dumtaxat assumendi. Caput XII.

NUllus in posterum ad Subdiaconatus Ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad Presbyteratus ante vigesimum quintum ętatis suæ annum promoveatur. Sciant tamen Episcopi, non singulos, in ea ætate cōstitutos, debere ad hos Ordines assumi, sed dignos dumtaxat, & quorum probata vita senectus sit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur: privilegiis quibuscumque, quo ad hoc, penitus exclusis. C generalē. de æta. & qual. in elem.

Subdiaconi, & Diaconi ordinatio qualis, & eorum munus: nulli Ordines Sacri duo conferantur eodem die. Caput XIII.

SVbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus jam probati, ac litteris, & iis, quæ ad Ordinem exercendum pertinent, instructi. Qui sperent, Deo auctore, se continere posse; Ecclesiis, quibus ascribentur, inserviant; sciantque maxime decere, si saltem diebus Dominicis, & sollemnibus, cum altari ministraverint, sacram Communionem perceperint. Promoti ad sacrum Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non per-

permittantur. Duo sacri Ordines non eodem die, etiam Regularibus, conferantur: privilegiis, ac indultis quibusvis concessis, non obstantibus quibuscumque.

Quinam ad Presbyteratum assumendi: assumptorum munus. Caput. XIV.

QVi pie & fideliter in ministeriis ante actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium: & hi sint, qui non modo in Diaconatu ad minus annum integrũ, nisi ob Ecclesię utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur, ministraverint; sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac ad ministranda Sacramenta, diligenti examine pręcedente, idonei comprobentur; atque ita pietate, ac castis moribus conspicui, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Curet Episcopus, ut ii saltem diebus Dominicis, & festis sollemnibus, si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo muneri satisfaciant, Missas celebrent. Cum promotis per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa possit dispensare.

Nullus confessiones audiat, nisi ab Ordinario approbatus. Caput XV.

QVamvis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absolvendi potestatem accipiant; decernit tamen sancta Synodus, nullum, etiam Regularẽ, posse confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum, audire; nec ad id idoneum reputari; nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem, quę gratis detur, obtineat: pri-

Clem. dudũ. §. ac deinde de sepult.

privilegiis, & consuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obstantibus.

Arceantur ab Ordinibus Ecclesiis inutiles, & vagi.
Caput XVI.

Cum nullus debeat ordinari, qui judicio sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesiis; sancta Synodus, vestigiis sexti Canonis Concilii Chalcedonensis inhærendo, statuit, ut nullus in posterum ordinetur, qui illi Ecclesiæ, aut pio loco, pro cujus necessitate, aut utilitate assumitur, non ascribatur, ubi suis fungatur muneribus; nec incertis vagetur sedibus. Quod si locum inconsulto Episcopo deserverit; ei sacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus sine commendatitiis sui Ordinarii litteris ab ullo Episcopo ad Divina celebranda, & Sacramenta administranda admittatur.

C. neminē. 70. dist. Cōc. Nicęnū. c. 15. & 16. c. 58. 70. dist. c. tuę. de cle. pere. Cōc. Antioch. c. 7. Conc. Chalced. c. 13. Conc. Aquisgrā. c. 59. & 61. Cōc. Epau. c. 6. Conc. Aurelian. 3. c. 15.

Qua ratione exercitia minorum Ordinum repetenda.
Caput XVII.

Ut sanctorum Ordinum a Diaconatu ad Ostiariatum functiones, ab Apostolorum temporibus in Ecclesia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermissæ, in usum juxta sacros Canones revocentur; nec ab hæreticis, tamquam otiosę, traducantur; illius pristini moris restituendi desiderio flagrans sancta Synodus, decernit, ut in posterum hujusmodi ministeria non nisi per constitutos in dictis Ordinibus exerceantur; omnesque, & singulos Prælatos Ecclesiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commode poterit, in Ecclesiis Cathedralibus, collegiatis, & Parochialibus suę Diœcesis, si populus frequens, & Ecclesię proventus id ferre queant, hujusmodi functiones curent restituendas, & ex aliqua parte redditū aliquo-

C. 1. 25. dist. c. acolytus. c. exorcista. c. lect. c. hostiar. &c. Psalmista 23. dist. sup. c. 12.

quorum simplicium beneficiorum, vel fabricæ Ecclesiæ, si proventus suppetant, aut utriusque illorum, eas functiones exercentibus stipendia assignent: quibus, si negligentes fuerint, Ordinarii judicio aut ex parte multari, aut in totum privari possint. Quod si ministeriis quatuor minorum Ordinum exercendis Clerici cœlibes præsto non erunt; suffici possint etiam conjugati, vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonsuram, & habitum Clericalem in Ecclesia gestent.

Forma erigendi Seminarium Clericorum, præsertim tenuiorum; in cujus erectione plurima observanda: de educatione promovendorum in Cathedralibus, & majoribus Ecclesiis.

Caput XVIII.

Gen. 8. Côc. Aquisgran. c. 135. Côc. Lateràn. sub Leone 10. sess. 9 de reform. curię, & aliorum.

CUm adolescentium ætas, nisi rectè instituatur, prona sit ad mundi voluptates sequendas; & nisi a teneris annis ad pietatem & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines possideat, numquam perfecte, ac sine maximo, ac singulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in disciplina ecclesiastica perseveret: sancta Synodus statuit, ut singulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his majores Ecclesiæ, pro modo facultatum, & Diœcesis amplitudine certum puerorum ipsius Civitatis, & Diœcesis, vel ejus Provinciæ, si ibi non reperiantur, numerum in Collegio ad hoc prope ipsas Ecclesias, vel alio in loco convenienti, ab Episcopo eligendo, alere, ac religiose educare, & ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur. In hoc vero Collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati sint, ac legere, & scribere competenter noverint; & quorum indoles, & voluntas spem afferat, eos Ecclesiasticis ministeriis perpetuo inservituros. Pauperum autem filios precipue eligi vult; nec tamen ditiorum excludit;

c. quia de mag. cũ alleg. in meo trac. de priu. sch. priv. 88.

modo suo sumptu alantur, & studium præseferant Deo, & Ecclesiæ inserviendi. Hos pueros Episcopus in tot classes, quot ei videbitur, divisos, juxta eorum numerum, ætatem, ac in disciplina Ecclesiastica progressum, partim cum ei opportunum videbitur, Ecclesiarum ministerio addicet; partim in Collegio erudiendos retinebit; aliosque in locum eductorum sufficiet: ita ut hoc Collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit. Vt vero in eadem disciplina Ecclesiastica commodius instituantur; Tonsura statim, atque habitu clericali semper utentur; grammatices, cantus, computi ecclesiastici, aliarumque bonarum artium disciplinam discent: sacram Scripturam, libros ecclesiasticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad confessiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac cæremoniarum formas edifcent. Curet Episcopus, ut singulis diebus Missæ Sacrificio intersint, ac saltem singulis mensibus confiteantur peccata; & juxta confessoris judicium sumant corpus Domini Nostri Jesu Christi; Cathedrali, & aliis loci Ecclesiis diebus festis inserviant. Quæ omnia, atque alia ad hanc rem opportuna, & necessaria Episcopi singuli cum consilio duorum Canonicorum seniorum, & graviorum, quos ipsi elegerint, prout Spiritus Sanctus suggesserit, constituent; eaque ut semper observentur, sæpius visitando operam dabunt. Discolos, & incorrigibiles, ac malorum morum seminatores acriter punient, eos etiam, si opus fuerit, expellendo: omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conservandum, & augendum tam pium, & sanctũ institutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad Collegii fabricam instituendam, & ad mercedem præceptoribus, & ministris solvendã, & ad alendam juventutem, & ad alios sumptus certi redditus erunt necessarii; ultra ea, quæ ad instituendos vel alendos pueros sunt in aliquibus Ecclesiis, & locis destinata, quæ eo ipso huic Seminario sub eadẽ

Epi-

Episcopi cura applicata censeantur: iidem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cujuscumque Ordinis, etiã Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, juxta constitutionem Concilii Viennensis: quæ incipit, Quia contingit: & beneficiorum quorũcumque, etiam Regularium, etiam si juris patronatus cujuscumque fuerint, etiam si exempta, etiam si nullius Diœcesis, vel aliis Ecclesiis, Monasteriis, & hospitalibus, & aliis quibusvis locis piis, etiam exẽptis, annexa, & ex fabricis ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscumque alijs Ecclesiasticis redditibus, seu proventibus, etiam aliorum collegiorum: in quibus tamen Seminaria discentium, vel docentium ad commune Ecclesiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit: præterquam ratione reddit-uum, qui superflui essent ultra convenientem ipsorum Seminariorum sustentationem, seu corporum, vel Confraternitatũ, quę in nonnullis locis scholæ appellantur, & omniũ monasteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus subsidia Ecclesiastica solvi solent, & milites cujuscumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, fratribus sancti Joannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis, partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem sic detractam, necnon beneficia aliquot simplicia, cujuscumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonia, vel prestimoniales portiones, nuncupatas etiam ante vacationem, sine cultus Divini, & illa obtinentium præjudicio, huic Collegio

C. quia cõtingit. de relig. domi. in Clem.

C. fin. de mag. & c. cũ ex eo. de elec. in 6.

legio applicabunt, & incorporabunt. quod locum habeat, etiam si beneficia sint reservata, vel affecta; nec per resignationem ipsorum beneficiorum, uniones & applicationes suspendi, vel ullo modo impediri possint, sed omnino quacumque vacatione, etiam si in Curia effectum suum sortiantur, & quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem solvendam, beneficiorum, dignitatum, personatuum, & omnium, & singulorum supra commemoratorum possessores, non modo pro se, sed pro pensionibus, quas aliis forsan ex dictis fructibus solverent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus, illis erit solvendum, ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia juris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachii secularis: quibusvis, quo ad omnia & singula supradicta, privilegiis, exemptionibus, etiam si specialem derogationem requirerent, consuetudine, etiam immemorabili, quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obstantibus. Succedente vero casu, quo per uniones effectum suũ sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex singulis beneficiis, ut supra, detracta, & incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum vel pro parte remittatur. Quod si Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum Prelati in hac Seminarii erectione, ejusque conservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detrectaverint; Episcopũ Archiepiscopus, Archiepiscopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat; & ut quamprimum hoc sanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, studiose curabit. Rationes autem redditũum hujus Seminarii Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero Civitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impensa hujusmodi scho-

Episcopi cura applicata censeantur: iidem Episcopi cum consilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Episcopo, alter ab ipso Capitulo eligatur; itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius electio similiter ad Episcopum, alterius vero ad Clerum pertineat; ex fructibus integris mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, personatuum, officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cujuscumque Ordinis, etiã Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & hospitalium, quæ dantur in titulum, vel administrationem, juxta constitutionem Concilii Viennensis: quæ incipit, Quia contingit: & beneficiorum quorũcumque, etiam Regularium, etiam si juris patronatus cujuscumque fuerint, etiam si exempta, etiam si nullius Diœcesis, vel aliis Ecclesiis, Monasteriis, & hospitalibus, & aliis quibusvis locis piis, etiam exẽptis, annexa, & ex fabricis ecclesiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuscumque alijs Ecclesiasticis redditibus, seu proventibus, etiam aliorum collegiorum: in quibus tamen Seminaria discentium, vel docentium ad commune Ecclesiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta esse voluit: præterquam ratione redditnum, qui superflui essent ultra convenientem ipsorum Seminariorum sustentationem, seu corporum, vel Confraternitatũ, quę in nonnullis locis scholæ appellantur, & omniũ monasteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus subsidia Ecclesiastica solvi solent, & milites cujuscumque militiæ, aut ordinis, pertinentibus, fratribus Sancti Joannis Hierosolymitani dumtaxat exceptis, partem aliquam, vel portionem detrahent: & eam portionem sic detractam, necnon beneficia aliquot simplicia, cujuscumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præstimonia, vel pręstimoniales portiones, nuncupatas etiam ante vacationem, sine cultus Divini, & illa obtinentium præjudicio, huic Collegio

C. quia cõtingit. de relig. domi. in Clem.

C. fin. de mag. & c. cũ ex eo. de elec. in 6.

legio applicabunt, & incorporabunt. quod locum habeat, etiam si beneficia sint reservata, vel affecta; nec per resignationem ipsorum beneficiorum, uniones & applicationes suspendi, vel ullo modo impediri possint, sed omnino quacumque vacatione, etiam si in Curia effectum suum sortiantur, & quacumque constitutione non obstante. Ad hanc autem portionem solvendam, beneficiorum, dignitatum, personatuum, & omnium, & singulorum supra commemoratorum possessores, non modo pro se, sed pro pensionibus, quas aliis forsan ex dictis fructibus solverent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis pensionibus, illis erit solvendum, ab Episcopo loci per censuras Ecclesiasticas, ac alia juris remedia compellantur; etiam vocato ad hoc, si videbitur, auxilio brachii secularis: quibusvis, quo ad omnia & singula supradicta, privilegiis, exemptionibus, etiam si specialem derogationem requirerent, consuetudine, etiam immemorabili, quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem impediat, non obstantibus. Succedente vero casu, quo per uniones effectum suũ sortientes, vel aliter Seminarium ipsum in totum, vel in partem dotatum reperiatur; tunc portio ex singulis beneficiis, ut supra, detracta, & incorporata ab Episcopo, prout res ipsa exegerit, in totum vel pro parte remittatur. Quod si Cathedralium, & aliarum majorum Ecclesiarum Prelati in hac Seminarii erectione, ejusque conservatione negligentes fuerint, ac suam portionem solvere detrectaverint; Episcopũ Archiepiscopus, Archiepiscopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eosque ad omnia supradicta cogere debeat; & ut quamprimum hoc sanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, studiose curabit. Rationes autem reddituum hujus Seminarii Episcopus annis singulis accipiat, præsentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero Civitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impensa hujusmodi scho-

M lis

lis instituendis provideatur; statuit sancta Synodus, ut Episcopi, Archiepiscopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, scholasterias obtinentes, & alios, quibus est lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docẽdum in ipsis scholis instituendos, per se ipsos, si idonei fuerint, alioquin per idoneos substitutos, ab eisdem scholasticis eligendos, & ab Ordinariis approbandos, etiam per subtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quod si judicio Episcopi digni non fuerint; alium, qui dignus sit, nominent, omni appellatione remota. quod si neglexerint; Episcopus ipse deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Episcopo expedire. De cetero vero officia, vel dignitates illæ, quæ scholasteriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra pagina, aut in jure canonico, & aliis personis idoneis, & qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur: & aliter facta provisio nulla sit, & invalida: non obstãtibus quibusvis privilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Si vero in aliqua provincia Ecclesiæ tanta paupertate laborent, ut collegium in aliquibus erigi non possit; Synodus provincialis, vel Metropolitanus cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Ecclesia Metropolitana, vel alia provinciæ Ecclesia commodiori unum aut plura collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Ecclesiarum, in quibus singulis collegium commode institui non potest, erigenda curabit, ubi pueri illarum Ecclesiarum educentur.

In Ecclesiis autem, amplas Diœceses habentibus, possit Episcopus unum, vel plura in Diœcesi, prout sibi opportunum videbitur, habere Seminaria: quæ tamen ab illo uno; quod in Civitate erectum, & constitutum fuerit; in omnibus dependeant.

Postremo, si vel pro unionibus, seu pro portionum taxatione, vel assignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri cõ-

ti-

tigerit,ob quam hujus Seminarii institutio, vel conservatio impediretur, aut perturbaretur: Episcopus cum supra deputatis, vel Synodus provincialis pro regionis more,pro Ecclesiarum,& beneficiorum qualitate,etiam supra scripta,si opus fuerit,moderando, aut augendo,omnia & singula, quæ ad felicem hujus Seminarii profectum necessaria & opportuna videbuntur,decernere,ac providere valeat.

Indictio futuræ Sessionis.

Insuper eadem sacrosancta Tridentina Synodus proximam futuram Sessionem in diem decimam sextam mensis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento Matrimonii, & de aliis, si qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri possint; item de provisionibus Episcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum, ac de diversis reformationis articulis.

Prorogata fuit Sessio ad diem xi Nov. MDLXIII.

SESSIO XXIV,

QVÆ EST OCTAVA

SUB PIO IV. PONT. MAX.

CELEBRATA DIE XI NOV.

M. D LXIII.

Doctrina de Sacramento Matrimonii.

Gen. 2. 3. Esdrę. 4. Ephe. 5. 1. Corin. 6 c. fratern. 35. q. 10. c. debitum de biga. c. 1. in princ. de coniu. lepr.

Matrimonii perpetuum, indissolubilemque nexum primus humani generis parens Divini Spiritus instinctu pronunciavit, cũ dixit: Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea, quamobrem relinquet homo patrem suum, & matrem; & adhęrebit uxori suæ, & erunt duo in carne una.

Matt. 19. Mar. 10. 1. Corin. 6. Ephe. 5. c. sunt qui. 27 q. 2. c. fi. 20. q. 2. c. de infidel. de cõsan. & affin. c. Martinus de cognat. spirit.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & coniungi, Christus Dominus apertius docuit, cum postrema illa verba, tamquam a Deo prolata, referens dixit: Itaque jam non sunt duo, sed una caro, statimque ejusdem nexus firmitatem, ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmavit: Quod ergo Deus coniunxit, homo non separet.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indissolubilem unitatem confirmaret, coniugesque sanctificaret, ipse Christus, venerabilium Sacramentorum institutor, atque perfector, sua nobis passione promeruit. quod Paulus Apostolus innuit, dicens: Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiam, & se ipsum tradidit pro ea: mox subiungens: Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico in Christo, & in Ecclesia.

C. nemo. in fi. 32. q. 4. Ephe. 5. in fi. c. debitũ. de biga.

Cum igitur Matrimonium in lege Evangelica veteribus connubiis per Christum gratia præstet; me-

rito

rito inter novæ legis Sacramenta annumerandum, sancti Patres nostri, Concilia, & universalis Ecclesiæ traditio semper docuerunt: adversus quam impii homines hujus seculi insanientes non solum perperam de hoc venerabili Sacramento senserunt, sed de more suo prætextu Evangelii libertatem carnis introducentes, multa ab Ecclesiæ Catholicæ sensu, & ab Apostolorum temporibus probata consuetudine aliena, scripto, & verbo asseruerunt; non sine magna Christi fidelium jactura: quorum temeritati sancta, & universalis Synodus cupiens occurrere, insigniores prędictorum schismaticorum hæreses, & errores, ne plures ad se trahat perniciosa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipsos hæreticos, eorumque errores decernens anathematismos. Eph. 5. &c. Florent. sub Eugenio 4. e. ad abolédá de hæret.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

Si quis dixerit, Matrimonium non esse vere, & proprie unum ex septem legis Evangelicæ Sacramentis a Christo Domino institutum, sed ab hominibus in Ecclesia inventum; neque gratiam conferre; anathema sit. Matt. 10. Mar. 10. Ephe. 5. c. ad abolendá. de hæret.

CANON II.

Si quis dixerit, licere Christianis plures simul habere uxores, & hoc nulla lege Divina esse prohibitum; anathema sit. Matt. 19. c. siquis 32. q. q. 7. tot. tit. de sponsa duorum. c. gaudemus. de divor.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantum consanguinitatis, & affinitatis gradus, qui Levitico exprimuntur, posse impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec posse Ecclesiam in nonnullis illorũ dispensare, aut constituere, ut plures impediant, & dirimant; anathema sit. Levit. 18. c. pystaciũ. 30 q. 3. Conc. Tolet. 2 c 5 35. q. 2. & 3. per tot. c. nõ debet. de consang. & affin.

CANON IV.

Si quis dixerit, Ecclesiam non potuisse constituere im-

impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis constituendis errasse; anathema sit.

CANON V.

C. de illa cũ seq. de div. c. de infid. de consan. & affin.

Si quis dixerit, propter hæresim, aut molestam cohabitationem, aut affectatam absentiam a coniuge, dissolvi posse matrimonii vinculum; anathema sit.

CANON VI.

C. commiss. sponsal.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem religionis professionem alterius coniugum non dirimi; anathema sit.

CANON VII.

Matt. 19. Luc. 16. 1. Corin. 7.

C. placuit, cũ mul. seq. 32. q 7. c. gaudem. de diuor. Cõc. Milevitanũ c. 17 Conc. Aphricanũ c. 69.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum docuit, & docet, juxta Evangelicam, & Apostolicam doctrinam, propter adulterium alterius coniugum matrimonii vinculum posse dissolui; & utrumque; vel etiam innocentem, qui causam adulterio non dedit, posse, altero coniuge vivente, aliud matrimonium contrahere; mœcharique eum, qui, dimissa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ, dimisso adultero, alii nupserit; anathema sit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Ecclesiam errare, cum ob multas causas separationem inter coniuges, quo ad thorum, seu quo ad cohabitationem, ad certum, incertumue tempus fieri posse decernit; anathema sit.

CANON IX.

Dist. 27. c. presbyt. & per tot. 17. q. 1. per tot. extra qui cler. vel vovẽ. per tot. Cõc. Carth. 4. c. 104. Cõc. Marisc c. 4. cũ sim. 1. Corin. 10

Si quis dixerit, Clericos in sacris Ordinibus constitutos, vel Regulares, castitatem solemniter professos, posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege Ecclesiastica, vel voto; & oppositum nil aliud esse, quam damnare matrimonium, posseque omnes contrahere matrimonium, qui non sentiunt se castitatis, etiam si eam voverint, habere donum; anathema sit: cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur nos supra id, quod possumus, tentari.

CANON X.

Si quis dixerit, statum coniugalem anteponendũ esse

esse statui virginitatis, vel cœlibatus, & non esse melius, ac beatius manere in virginitate, aut cœlibatu, quam jungi matrimonio; anathema sit.

Matt. 19. 1. Corin. 7. in fi. c. nuptiæ. 32. q. 2. c. qui sint 33. q. 5. c. commissũ de sponsal.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem solemnitatis nuptiarum certis anni temporibus superstitionem esse tyrannicam, ab ethnicorum superstitione profectã; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Ecclesia in illis utitur, damnaverit; anathema sit.

CANON XII.

Si quis dixerit, causas matrimoniales non spectare ad Judices Ecclesiasticos; anathema sit.

C. mult. 35. q. 6. c. 1 in fi. de consf. & aff. c. accedent. de excef. præl.

Decretum de Reformatione Matrimonii.

Matrimonii solemniter contrahendi forma in Conc. Lateran. præscripta innovatur: quoad proclamationes dispensare possit Episcopus. Qui aliter, quam præsentibus Parocho, & duobus vel tribus testibus contrahit, nihil agit.

Caput I.

TAmetsi dubitandum non est, clandestina matrimonia, libero contrahentium consensu facta, rata, & vera esse matrimonia, quandiu Ecclesia ea irrita non fecit; & proinde jure damnandi sint illi, ut eos sancta Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata esse negant; quique falso affirmant, matrimonia, a filiis familias sine consensu parentum contracta, irrita esse, & parentes ea rata, vel irrita facere posse; nihilominus sancta Dei Ecclesia ex justissimis causis illa semper detestata est, atque prohibuit. verum, cum sancta Synodus animadvertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiã jam non prodesse; & gravia peccata perpendat, quæ ex eisdem clandestinis coniugijs ortum habent, præ-

C. nõ omnis c. honorantur, & c. fi. 32. q. 2. cap. aliter, & c. nostrates 30. q. 5. c. videtur, qui matr. acc. pos. Conc. Toletan. 3 c. 10.

sertim vero eorum, qui in statu damnationis permanent, dum, priore uxore, cum qua clam contraxerãt, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt. cui malo cum ab Ecclesia, quæ de occultis non judicat, succurri non possit, nisi efficacius aliquod remedium adhibeatur: idcirco sacri Lateranensis Concilii, sub Innocentio III. celebrati, vestigijs inhærendo præcipit, ut in posterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter missarum solemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium sit contrahẽdum; quibus denunciationibus factis, si nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationẽ matrimonii in facie Ecclesiæ procedatur; ubi Parochus, viro & muliere interrogatis, & eorum mutuo consensu intellecto, vel dicat, Ego vos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuscujusque Provinciæ ritum. Quod si aliquando probabilis fuerit suspicio, matrimonium malitiose impediri posse, si tot præcesserint denunciationes; tunc vel una tantum denunciatio fiat; vel saltem Parocho, & duobus, vel tribus testibus præsentibus matrimonium celebretur. deinde ante illius consummationem denunciationes in Ecclesia fiant; ut, si aliqua subsunt impedimenta, facilius detegantur: nisi Ordinarius ipse expedire judicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur: quod illius prudentiæ, & judicio sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam præsente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt; eos sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit: & hujusmodi contractus irritos, & nullos esse decernit, prout eos præsenti decreto irritos facit, & annullat. Insuper Parochum, vel alium Sacerdotem, qui cum minore testium numero, & te-

In c. 51. & in. cũ inhib. de claud. desp.

stes,

stes,qui sine Parocho,vel Sacerdote hujusmodi contractui interfuerint,necnon ipsos contrahentes graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Præterea eadem sancta Synodus hortatur, ut coniuges ante benedictionem Sacerdotalem, in templo suscipiendam,in eadem domo non cohabitent;statuitque benedictionem a proprio Parocho fieri; neque a quoquam,nisi ab ipso Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alij Sacerdoti concedi posse; quacumque consuetudine, etiam immemorabili, quę potius corruptela dicenda est,vel privilegio, non obstante. Quod si quis Parochus,vel alius Sacerdos,sive regularis, sive secularis sit,etiam si id sibi ex privilegio, vel immemorabili consuetudine licere contendat, alterius Parochiæ sponsos sine illorum Parochi licentia matrimonio coniungere,aut benedicere ausus fuerit:ipso jure tamdiu suspensus maneat,quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu a quo benedictio suscipienda erat, absoluatur. Habeat Parochus librum,in quo coniugum, & testiū nomina, diemque & locum contracti matrimonij describat; quem diligenter apud se custodiat. Postremo sancta Synodus coniuges hortatur, ut, antequam contrahant, vel saltem triduo ante matrimonij consummationem sua peccata diligenter confiteantur,& ad Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentū pie accedant. Si quæ provinciæ aliis, ultra prædictas,laudabilibus consuetudinibus,& cęremonijs hac in re utuntur, eas omnino retineri sancta Synodus vehementer optat. Ne vero hæc tam salubria præcepta quemquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit,ut,cum primum poterint,curent hoc decretum populo publicari, ac explicari in singulis suarum Diœcesum Parochialibus Ecclesiis; idque in primo anno quam sępissime, fiat, deinde vero quoties expędire viderint. Decernit insuper,ut hujusmodi decretum in unaquaque Parochia suum robur post tri-

c.1.cū multis seq. 30. q 5.&c.ult. li.33.q 2.

gin-

ginta dies habere incipiat, a die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ, numerandos.

Inter quos cognatio spiritualis contrahatur.
Caput II.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionũ, multoties in casibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia: in quibus vel non sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur. Volens itaque sancta Synodus huic incommodo providere, & a cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit ut unus tantũ sive vir, sive mulier, juxta sacrorum Canonum instituta, vel ad summum unus, & una baptizatum de Baptismo suscipiant, inter quos, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantum spiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad Baptismum conferendum accedat, diligenter ab ijs, ad quos spectabit, sciscitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant; & eum, vel eos tantum ad illum suscipiendum admittant; & in libro eorum nomina describat; doceatque eos quam cognationem contraxerint; ne ignorantia ulla excusari valeant. Quod si alii, ultra designatos, baptizatum tetigerint; cognationem spiritualem nullo pacto contrahant: constitutionibus, in contrarium facientibus, non obstantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia secus factum fuerit; arbitrio Ordinarij puniantur. Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiusque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur: omnibus inter alias personas hujus spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatis.

C. non plures de consecr. dist. 4. & c. quàvis de cognat. spir. in 6.

C. sup. quib. c. pystacium & c. si. 30 q. 3. c. 1. c. sup. eo. & fere per tot. de cogn. spirit. c. 1. eo. t. in 6

C. quàvis, de cogn. spirit. in 6.

Cõc. Magũtiacũ. c. 55. c. 2. 30. q. 1. c. 1. de cogn spirit. in 6.

Pu-

Publica honestatis impedimentum certis limitibus coarctatur. Caput III.

IUstitiæ publicę honestatis impedimentum, ubi sponsalia quacumque ratione valida non erunt, sancta Synodus prorsus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus jam non potest hujusmodi prohibitio absque dispendio observari.

Affinitas ex fornicatione ad secundum gradum restringitur. Caput IV.

PRęterea sancta Synodus, eisdem, & aliis gravissimis de causis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium postea factum dirimit, ad eos tantum, qui in primo, & secundo gradu coniunguntur, restringit: in ulterioribus vero gradibus statuit, hujusmodi affinitatem matrimonium postea contractum non dirimere.

C. quædam, cum multis seq. 32. q. 7. & toto tit. de eo, qui cogn. cons. uxo. suæ.

Ne quis intra gradus prohibitos contrahat; quave ratione in illis dispensandum. Caput V.

SI quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumpserit, separetur, & spe dispensationis consequendę careat; idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, sed etiam consummare ausus fuerit. Quod si ignoranter id fecerit, siquidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit; eisdem subiiciatur pœnis. non enim dignus est, qui Ecclesiæ benignitatem facile experiatur, cujus salubria præcepta temere contempsit. Si vero, solemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod

C. fi 5. pen. de cland. despon. Clem. unica. de cons. & aff.

C. si de immun Eccl. c. qui frustra de usu.

quod postea subesse cognoscatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit; tunc facilius cum eo & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimoniis vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro: idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

In raptores animadvertitur. Caput VI.

C. fi. de rapt.

C. eos, & c. de puellis 36 q. 1. Côc. Chalced. c. 27. Conc. Vormatié. c. 77. Exo. 21. c. 1. de adult.

DEcernit sancta Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipsa in potestate raptoris manserit, nullum posse consistere matrimonium. Quod si rapta a raptore separata; & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere consenserit; eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipse, ac omnes illi consilium, auxilium, & favorem præbentes; sint ipso jure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces; & si Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, sive eam uxorem duxerit, sive non duxerit, decenter arbitrio Judicis dotare.

Vagi matrimonio caute jungendi. Caput VII.

MUlti sunt, qui vagantur, & incertas habent sedes, &, ut improbi sunt ingenii, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa vivente, diversis in locis ducunt. cui morbo cupiens sancta Synodus occurrere, omnes, ad quos spectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant: magistratus etiam seculares hortatur, ut eos severe coerceant: Parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis intersint, nisi prius diligentem inquisitionem fecerint, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Con-

Concubinatus pœnis gravissimis punitur.
Caput VIII.

GRave peccatum est, homines solutos concubinas habere; gravissimum vero, & in hujus magni Sacramenti singularem contemptum admissum, uxoratos quoque in hoc damnationis statu vivere, ac audere eas quandoque domi, etiam cum uxoribus, alere, & retinere. quare, ut huic tanto malo sancta Synodus opportunis remediis provideat, statuit hujusmodi concubinarios, tam solutos, quam uxoratos, cujuscumque status, dignitatis, & conditionis existant, si, postquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, seque ab earum consuetudine non seiunxerint, excommunicatione feriendos esse; a qua non absolvantur, donec re ipsa admonitioni factæ paruerint. Quod si in concubinatu per annum, censuris neglectis, permanserint; contra eos ab Ordinario severe pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, sive conjugatæ, sive solutæ, quæ cum adulteris, seu concubinarijs publice vivunt, si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniãtur; & extra oppidum, vel Diœcesim, si id eisdem Ordinarijs videbitur, invocato, si opus fuerit, brachio seculari, eiiciantur: alijs pœnis, contra adulteros, & concubinarios inflictis, in suo robore permanentibus.

Conc. Rom. sub Nic. 1. in fi. Conc. Lateran. sub Leon. X. ses. 9. de refor. cur. & alior. vers. Cõcubinarii.

Cõc. Tolet. 1. c. 17. c. is, qui 34. dist.

Cõc. Arelat. 2. c. 3. c. fraternitat. 34. dist. c. si cõcubinæ de sent. excõ. c. 2. in fi. de cohab. cler. & mul.

Ne domini temporales, aut magistratus quidpiam libertati matrimonij contrarium moliantur.
Caput IX.

ITa plerumque temporalium Dominorum, ac magistratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres, sub eorum

tum jurisdictione degentes, maxime divites, vel spe magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium invitos contrahere, quos ipsi Domini, vel magistratus illis præscripserint. Quare, cum maxime nefarium sit, matrimonij libertatem violare, & ab eis iniurias nasci, a quibus jura expectantur; præcipit sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, dignitatis, & conditionis existant, sub anathematis pœna, quam ipso facto incurrant, ne quovis modo directe, vel indirecte subditos suos, vel quoscumque alios cogant, quo minus libere matrimonia contrahant.

C. cũ locũ, c. requisivit, & c. Gẽma. de sporsc.

Cõc. Parisiẽ. 1. c. 6. c. nullus 36. q. 2.

Nuptiarum solemnitates certis temporibus prohibentur. Caput X.

AB Adventu Domini Nostri Jesu Christi, usque in diem Epiphaniæ, & a feria quarta Cinerum usque in octavam Paschatis inclusive, antiquas solemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus observari sancta Synodus præcipit: in aliis vero temporibus nuptias solemniter celebrari permittit: quas Episcopi, ut ea, qua decet, modestia, & honestate fiant, curabunt. sancta enim res est matrimonium, & sancte tractandum.

Cõc. Laodicen. can. 52. Cõc. Salegustadien. c. 3. c. nõ oportet, cũ trib. seq. 33. q. 4. c. Capellanus de fer.

Decretum de Reformatione.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationis materiam prosequens, hæc in præsenti Sessione statuenda decernit,

Norma procedendi ad creationem Episcoporum, & Cardinalium. Caput I.

SI in quibuslibet Ecclesiæ gradibus providenter, scienterque curandum est, ut in Domini domo nihil sit inordinatum, nihilque præposterum; multo

ma-

magis elaborandum est, ut in electione ejus, qui supra omnes gradus constituitur, non erretur. nam totius familię domini status, & ordo nutabit, si, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite. unde, etsi alias sancta Synodus de promovendis ad Cathedrales, & Superiores Ecclesias nonnulla utiliter decrevit: hoc tamen munus hujusmodi esse censet, ut, si pro rei magnitudine expendatur, numquam satis cautum de eo videri possit. Itaque statuit, ut, cum primum Ecclesia vacaverit, supplicationes, ac preces publice, privatimque habeantur, atque a Capitulo per Civitatem, & Diœcesim indicantur; quibus Clerus, populusque bonum a Deo pastorem valeat impetrare. Omnes vero, & singulos, qui ad promotionē præficiendorum, quodcumque jus, quacumque ratione, a Sede Apostolica habent, aut alioquin operam suam pręstant, nihil in ijs pro pręsenti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posse facere, quam si bonos Pastores, & Ecclesię gubernandæ idoneos promoveri studeāt; eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi, quos digniores, & Ecclesię magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed, eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ętate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos sciant, quę juxta sacros Canones, & Tridentinę hujus Synodi decreta requiruntur. Quoniam vero in sumendo de pręd ictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum testimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate potest adhiberi; mandat sancta Synodus, ut in Provinciali Synodo, per Metropolitanum habenda, præscribatur quibusque locis, & Provinciis propria examinis, seu inquisitionis, aut instructionis faciendæ forma, Sanctissimi Romani

Sup. de ref. sess. 6. c. 1. sess. 7. c. 1. & 3. & sess. 22. c. 2.

C. cū in cūctis, & c. cū nobis olim de elec. cōc. Lateran. sub Leone X. de refor. Curiæ in prin. sess. 9 cū alleg. sup sess. 22. de ref. c. 2.

ni Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eisdem locis utilis, atque opportuna esse videbitur; ita tamẽ, ut, cum deinde hoc examen, seu inquisitio de persona promovenda perfecta fuerit; ea in instrumentum publicum redacta, cum toto testimonio, ac professione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctissimum Romanum Pontificem omnino transmittatur: ut ipse summus Pontifex, plena totius negotii, ac personarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo de illis, si idonei per examen, seu per inquisitionem factam reperti fuerint, Ecclesiis possit utilius providere. Omnes vero inquisitiones, informationes, testimonia, ac probationes, quæcumque de promovendi qualitatibus, & Ecclesiæ statu a quibuscumq; etiam in Romana Curia, habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Consistorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur; ac relatio ipsa Cardinalis relatoris & trium Cardinalium subscriptione roboretur: in qua ipsi singuli quatuor Cardinales affirment, se, adhibita accurata diligentia, invenisse promovendos qualitatibus a jure, & ab hac sancta Synodo requisitis, præditos; ac certo existimare sub periculo salutis æternæ idoneos esse, qui Ecclesiis præficiantur: ita ut relatione in uno Consistorio facta, quo maturius interea de ipsa inquisitione cognosci possit, in aliud Consistorio judicium differatur; nisi aliud Beatissimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia, & singula, quæ de Episcoporũ præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus alias in eadem Synodo constituta sunt, decernit eadem, etiam in creatione Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, etiam si Diaconi sint, exigenda; quos Sanctissimus Romanus Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, assumet. Postremo, eadem sancta Synodus, tot gravissimis Ecclesię incommodis commota, non potest non commemorare, nihil magis Ecclesiæ Dei esse necessarium, quam

S.D.N. Pius IV. in Bulla super form. juram. professION. fid.

Ind. locis.

quam ut Beatissimus Romanus Pontifex, quam solicitudinem universę Ecclesiæ ex muneris sui officio debet, eam hic potissimum impendat, ut lectissimos tantum sibi Cardinales asciscat; & bonos maxime, atque idoneos Pastores singulis Ecclesiis præficiat; idque eo magis, quod ovium Christi sanguinem, quæ ex malo negligentium, & sui officii immemorum Pastorum regimine peribunt, Dominus noster Jesus Christus de manibus ejus sit requisiturus.

Act. 20. cap. Ephesiis 45. dist. sup. fol. 6. de resor. c. 8.

Synodus Provincialis, quolibet triennio: Diœcesana quotannis celebrentur: qui eas cogere, quive illis interesse debeant.

Caput II.

PRovincialia Concilia, sicubi omissa sunt, pro moderandis moribus, corrigendis excessibus, controversiis componendis, alijsque ex sacris canonibus permissis renoventur. Quare Metropolitani per se ipsos, seu, illis legitime impeditis, Coepiscopus antiquior intra annum ad minus a fine præsentis Concilij, & deinde quolibet saltem triennio post octavā Paschæ Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi, seu alio commodiori tempore pro more Provinciæ non prætermittat Synodum in provincia sua cogere: quo Episcopi omnes, & alij, qui de jure, vel consuetudine interesse debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum esset, convenire omnino teneantur. Nec Episcopi comprovinciales prætextu cujuslibet consuetudinis ad Metropolitanam Ecclesiam in posterum accedere inviti cōpellantur. Itidem Episcopi, qui nulli Archiepiscopo subiiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum semel eligant; in cujus Synodo provinciali cum aliis interesse debeant; & quę ibi ordinata fuerint, observent, ac observari faciant. In reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia salva, atque integra maneant. Synodi quoque Diœcesanæ quotannis celebren-

C. propter Ecclesiastic. cum seq. 18. dist. c. sicut olim de accusat. Conc. Aurelian. 3. c. 1. Conc. Lateran. sub Leon. X. sess. 10.

Cōc. Tarracon. c. 8.

brentur; ad quas exempti etiam omnes, qui alias, cessante exemptione, interesse deberent, nec Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur, ratione tamen parochialium, aut aliarum secularium Ecclesiarum, etiam annexarum, debeant ij, qui illarũ curam gerunt, quicumque illi sint, Synodo interesse. Quod si in his tam Metropolitani, quam Episcopi, & alij suprascripti negligentes fuerint; pœnas, sacris canonibus sancitas, incurrant.

Dist 18. fere per tot. Cōc. Aurel. 5. c. 18. Cōc. Tarracon. c. 7.

Qua ratione visitatio per Prælatos facienda.
Caput III.

Cōc. Tolet. 4. c. 35.

PAtriarchę, Primates, Metropolitani, & Episcopi propriam Diœcesim per se ipsos, aut, si legitime impediti fuerint, per suum generalem Vicarium, aut Visitatorem, si quotannis totam, propter ejus latitudinem, visitare non poterunt, saltem majorem ejus partem, ita tamen, ut tota biennio per se, vel Visitatores suos compleatur, visitare non prætermittant. A Metropolitanis vero, etiam post plene visitatam propriam Diœcesim, non visitentur Cathedrales Ecclesiæ, neque Diœceses suorum comprovincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio provinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alij inferiores in ijs Ecclesijs, ubi hactenus visitationem exercere legitime consueverunt, debeant quidem, assumpto Notario, de consensu Episcopi deinceps per se ipsos tantum ibidem visitare. Visitatores etiam, a Capitulo deputandi, ubi Capitulum jus visitandi habet, prius ab Episcopo approbentur: sed non ideo Episcopus, vel, eo impedito, ejus Visitator easdem Ecclesias seorsum ab his visitare prohibeatur; cui ipsi Archidiaconi, vel alij inferiores, visitationis factæ infra mensem rationem reddere, & depositiones testium, ac integra acta ei exhibere teneantur: non obstantibus quacumque consuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegijs quibuscumque.

que. Visitationum autem omnium istarum præcipuus sit scopus, sanam, orthodoxamque doctrinam, expulsis hæresibus, inducere; bonos mores tueri, pravos corrigere; populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere; cætera, prout locus, tempus, & occasio feret, ex visitantium prudentia ad fidelium fructum constituere. Quæ ut facilius, feliciusque succedant; monentur prædicti omnes, & singuli, ad quos visitatio spectat, ut paterna charitate, Christianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modesto contenti equitatu, famulatuque studeant quamcelerrime, debita tamen cum diligentia, visitationem ipsam absolvere. Interimque caveant, ne inutilibus sumptibus cuiquam graves, onerosive sint; neve ipsi, aut quisquam suorum quidquam procurationis causa pro visitatione, etiam testamentorum ad pios usus, præter id, quod ex relictis pijs jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque sit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant; non obstante quacumque consuetudine, etiam immemorabili: exceptis tamen victualibus, quæ sibi, ac suis frugaliter, moderateque pro temporis tantum necessitate, & non ultra, erunt ministranda. Sit tamen in optione eorum, qui visitantur, si malint solvere, id quod erat ab ipsis antea solvi, certa pecunia taxata, consuetum; an vero prædicta victualia subministrare, salvo item jure conventionum antiquarum cum Monasterijs, alijsve pijs locis, aut Ecclesijs non Parochialibus inito; quod illæsum permaneat. In ijs vero locis, seu Provincijs, ubi consuetudo est, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud a Visitatoribus accipiatur, sed omnia gratis fiant; ibi id observetur. Quod si quisquam, quod absit, aliquid amplius in supradictis omnibus casibus accipere præsumpserit; is præter dupli restitutionem, intra mensem faciendam, alijs etiam pœnis juxta Constitutionem Concilij generalis Lugdunensis, quæ inci-

C. 1. §. sane de censib. in 6. §. Florent. 85. dist.

Côc. Bracaren. 2. c. 2. Côc. Ticinê. vers. statuimus etiã ne Episcopi, c. cavendũ, & c. inter cęt. 10 q. 3. & c. cũ Apostolus, de censi.

C. exigit. de censi. in 6.

N 2 ci-

cipit, Exigit; nec non & alijs pœnis in Synodo provinciali arbitrio Synodi, absque ulla spe veniæ, multetur. Patroni vero in ijs, quæ ad Sacramentorum administrationem spectant, nullatenus se præsumant ingerere; neque visitationi ornamentorum Ecclesiæ, aut bonorum stabilium, seu fabricarum proventibus immisceant; nisi quatenus id eis ex institutione, ac fundatione competat: sed Episcopi ipsi hæc faciãt, & fabricarum redditus in usus Ecclesiæ necessarios, & utiles, prout sibi expedire magis visum fuerit, expendi curent.

Prædicationis munus à quibus & quando obeundum: Ecclesia Parochialis ad audiendum Verbi Dei adeunda. Nullus contradicente Episcopo prædicet.

Caput IV.

Cõc. Carth. 4. c. 20. Cõc. Rhemen. c. 14. c. Episc. nullam rei. 88. dist. Sup. sess. 5. de refor. c. 2

Cõc. Arelat. c. 10. Conc. Lateran. sub Inn. III. c. 10 c. inter cæt. de off. ord.

Cõc. Magũtiacũ c. 25.

Prædicationis munus, quod Episcoporum præcipuum est, cupiens sancta Synodus, quo frequentius possit ad fidelium salutem exerceri, Canones alias super hoc editos, sub fel. rec. Paulo III. aptius præsentium temporum usui accommodando, mandat, ut in Ecclesia sua ipsi per se, aut, si legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus assument, in alijs autem Ecclesiis per Parochos, sive, ijs impeditis, per alios ab Episcopo impensis eorum, qui eas præstare vel tenentur, vel solent, deputandô in civitate, aut in quacumque parte Diœcesis, censebunt expedire, saltem omnibus Dominicis, & solemnibus diebus festis; tempore autem Jejuniorum, Quadragesimæ, & Adventus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus, si ita oportere duxerint, sacras Scripturas, divinamque legem annuncient; & alias, quotiescumque id opportune fieri posse judicaverint. Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri unumquemque Parochiæ suæ interesse, ubi commode id fieri potest, ad audiendum Verbum Dei. Nullus autem sæcularis, sive regularis,

etiam

etiam in Ecclesiis suorum Ordinum, contradicente Episcopo, prædicare præsumat. Iidem etiam saltem Dominicis, & aliis festivis diebus pueros in singulis parochiis fidei rudimenta, & obedientiam erga Deû, & parentes diligenter ab iis, ad quos spectabit, doceri curabunt; &, si opus sit, etiam per censuras Ecclesiasticas compellent: non obstantibus privilegiis, & consuetudinibus. In reliquis, ea, quæ de prædicationis munere sub eodem Paulo III. decreta fuerunt, suum robur obtineant.

Causæ Criminales contra Episcopos, majores à solo Sum. Pont., minores à Concilio Provinciali cognoscantur. Caput V.

CAusæ criminales graviores contra Episcopos, etiam hæresis, quod âbsit, quę depositione, aut privatione dignæ sunt, ab ipso tantum summo Romano Pontifice cognoscantur, & terminentur. Quod si hujusmodi sit causa, quæ necessario extra Romanam Curiam sit committenda; nemini prorsus ea committatur, nisi Metropolitanis, aut Episcopis, a Beatissimo Papa eligendis. Hæc vero commissio & specialis sit, & manu ipsius Sanctissimi Pontificis signata; nec umquam plus his tribuat, quam ut solam facti instructionem sumant, processumque conficiât; quem statim ad Romanum Pontificem transmittât; reservata eidem Sanctissimo sententiâ definitiva. Cætera alias sub fel. rec. Julio III. super his decreta, necnon & constitutio sub Innocentio III. in Concilio generali, quæ incipit, Qualiter & quando; quam sancta Synodus in præsenti innovat; ab omnibus observetur. Minores vero criminales causæ Episcoporum in Concilio tantum provinciali cognoscantur, & terminentur, vel a deputandis per Concilium provinciale.

C. ad abolêdâ, & c. excôm. §. dânat. vero, de hæret. & c. quo jure. 8. dist.

Sup. sess. 13. de refor. c. 6

Extra de accusat.

Datur Episcopis potestas circa irregularitatum, & suspensionum dispensationes, & criminum absolutiones. Caput VI.

C. mirer. & c. Cōtumaces 50. dist. c. erga 2. q. 1. c. at si cl. de jud. &c. nuper. de sent. excō.

Liceat Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus, ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentiosū, dispensare; & in quibuscumque casibus occultis, etiā Sedi Apostolicæ reservatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in Diœcesi sua per se ipsos, aut Vicarium, ad id specialiter deputandum, in foro conscientię gratis absolvere, imposita pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine in eodem foro conscientiæ eis tantum, non eorum Vicariis, sit permissum.

Sacramentorum virtus, antequam populo administrentur, ab Episcopis & Parochis explicetur; inter Missarum solemnia sacra pagina explanentur. Caput VII.

Ut fidelis populus ad suscipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi devotione accedat; pręcipit sancta Synodus Episcopis omnibus, ut non solum, cum hæc per se ipsos erunt populo administranda, prius illorum vim, & usum pro suscipientium captu explicent, sed etiam idem a singulis Parochis pie, prudenterque etiam lingua vernacula, si opus sit, & commode fieri poterit, servari studeant juxta formam a sancta Synodo in Catechesi singulis Sacramentis præscribendam; quam Episcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut inter Missarum solemnia, aut divinorum celebrationem sacra eloquia, & salutis monita eadem vernacula lingua singulis diebus festis, vel solemnibus ex-

Sup sess. 22. de sacrific. Missę c. 8.

explanent; eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus quæstionibus, inserere, atque eos in lege Domini erudire studeant.

Publice peccantes publice pœniteant, nisi Episcopo aliter videatur: Pœnitentiarius in Cathedralibus instituendus. Caput VIII.

APostolus monet, publice peccantes palam esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensos, commotosque fuisse, non sit dubitandum; huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publice iniungi oportet; ut quos exemplo suo ad malos mores provocavit, suę emendationis testimonio ad rectam revocet vitam. Episcopus tamen publicę hoc pœnitentiæ genus in aliud secretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Ecclesiis, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione præbendæ, proxime vacaturæ, ab Episcopo instituatur, qui Magister sit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel jure canonico, & annorum quadraginta, seu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confessiones in Ecclesia audiet, interim pręsens in choro censeatur.

1. Tim. 5. c. sed illud 45 dist. c. si peccaverit, vers. ergo 2 q. 1.

C. pœnitet. & c. in capite cum seq. 50. dist.

A quo visitari debeant Ecclesiæ seculares nullius Diœcesis. Caput IX.

QUæ alias sub fel. rec. Paulo III. & nuper sub Beatissimo Domino nostro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorum, etiam exemptorum, visitatione constituta sunt; eadem etiam in iis E[illegible]lesiis secularibus observentur, quæ in nullius [illegible] cesi esse dicũtur, ut ab Episcopo, cujus Cathedralis Ecclesia est

Sup. sess. 6. de refor. c. 4 & sess. 7. de refor. c. 8. & sess. 21. de refor. c. 8.

proximior, si id constet, alioquin ab eo, qui semel in Concilio provinciali a Prælato loci illius electus fuerit, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, visitentur: non obstantibus privilegiis, & consuetudinibus quibuscumque, etiam immemorabilibus.

Executio visitationis à subditis ne suspendatur.
Caput X.

Episcopi, ut aptius, quem regũt, populum possint in officio, atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad visitationem, ac morum correctionem subditorum suorum spectant, jus & potestatem habeant, etiam tamquam Apostolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, juxta canonum sanctiones, quæ illis ex prudentia sua pro subditorum emendatione, ac Diœcesis suę utilitate necessaria videbuntur. Nec in his, ubi de visitatione, aut morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, seu querela, etiam ad Sedem Apostolicam, interposita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut judicata fuerint, quoquo modo impediat, aut suspendat.

Sup. sess. 21. de refor. c. 8 & sess. 13. de refor. c. 1

Honorarii tituli, aut privilegia particularia, Episcoporum juri nihil detrahant. Cap. Cum Cappella, *extra, de privilegiis, innovatur.*
Caput XI.

Sup. sess. 6. c. 3.

Quoniam privilegia, & exemptiones, quę variis titulis plerisque conceduntur, hodie perturbationem in Episcoporum jurisdictione excitare, & exemptis occasionem laxioris vitæ præbere dignoscuntur; decernit sancta Synodus, ut, si quando justis, gravibus, & fere necessariis suadentibus causis aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Cappellani Regij, aut alijs hujusmodi in Romana Curia, vel extra, insignibus de-

eorandos esse placuerit; necnon alios', cuicumque Monasterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut sub nomine servientium militiis, seu Monasteriis,hospitalibus,Collegiis,aut quocumque alio titulo assumi; nihil ex iis privilegiis detractum esse Ordinariis intelligatur;quo minus ii,quibus ea jam cõcessa sunt, vel in posterum concedi contigerit, ipsis Ordinariis, tamquam Apostolicæ Sedis delegatis, plene in omnibus, & quo ad Capellanos Regios, juxta Constitutionem Innocentii III. quæ incipit,Cum Capella, subiecti existant: exceptis tamen iis, qui prædictis locis,aut militiis actu serviunt,& intra eorum septa,ac domos resident, subque eorum obediẽtia vivunt;sive iis,qui legitime,& secundum regulam earundem militiarum professionem fecerint, de qua Ordinario constare debeat: non obstantibus privilegiis quibuscumque, etiam religionis Sancti Joannis Hierosolymitani, & aliarum militiarum. Quæ vero privilegia residentibus in Curia Romana vigore Eugenianæ Constitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere solent;ea in iis, qui beneficia Ecclesiastica obtinent,ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur; sed Ordinarii jurisdictioni subiecti permaneant: non obstantibus quibuscumque inhibitionibus.

C.cũ cappella. extra de privil.

c.divina,de priv. in extrav. cõm.

Quales esse debeant promovendi ad dignitates, & canonicatus Cathedralium Ecclesiarum: quidue promoti præstare teneantur.

Caput XII.

CUm dignitates,in Ecclesiis presertim Cathedralibus, ad conservandam,augendamque ecclesiasticam disciplinam fuerint institutę,ut,qui eas obtinerent, pietate præcellerent, alijsque exemplo essent,atque Episcopos opera, & officio juvarent: merito,qui ad eas vocantur, tales esse debent, qui suo muneri respondere possint. Nemo igitur deinceps

ad

ad dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promoveatur, nisi qui saltem xxv. suæ ætatis annum attigerit; & in Clericali Ordine versatus, doctrina ad suum munus exequendum necessaria, ac morum integritate commendetur; juxta Constitutionem Alexandri Tertii, in Concilio Lateranensi promulgatam, quæ incipit, Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Episcopi, sint in omnibus Ecclesiis, ubi fieri poterit, Magistri in Theologia, seu Doctores, aut Licentiati in jure canonico. Ad ceteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, Clerici alioquin idonei, & xxii. annis non minores asciscantur. Provisi etiam de beneficiis quibuscumque, curam animarum habentibus, teneantur a die adeptę possessionis, ad minus intra duos menses, in manibus ipsius Episcopi, vel, eo impedito, coram generali ejus Vicario, seu Officiali, orthodoxę suæ fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permansuros spondeant, ac jurent. Provisi autem de canonicatibus, & dignitatibus, in Ecclesiis Cathedralibus non solum coram Episcopo, seu ejus officiali, sed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes provisi, ut supra, fructus non faciant suos; nec illis possessio suffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatū, aut portionem recipiant, nisi qui eo Ordine sacro aut sit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit; aut in tali ætate, ut infra tempus a jure, & ab hac sancta Synodo statutum, initiari valeat. In omnibus vero Ecclesiis Cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum Ordinem Presbyterii, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum consilio Capituli designet, ac distribuat, prout viderit expedire, quibus quisque Ordo ex sacris annexus in posterum esse debeat; ita tamen, ut dimidia saltem pars Presbyteri sint, ceteri vero Diaconi, aut Subdiaconi: ubi vero consuetudo laudabilior

C. cū in cunctis de elec. Clem. 1. Ep. 1. ad Jacobū Anacletus epist. 1. c. Diaconi 93. dist. & c. ad hæc de off. Archid.

Inf. in bulla S. D. N. PII. IV. super forma juramenti professionis fidei.

C. licet can. & c. cū ex eo. de elec. in 6. sup. sess. 7. de reform. c. 12.

lior habet, ut plures, vel omnes sint Presbyteri, omnino observetur. Hortatur etiam sancta Synodus, ut in provinciis, ubi id commode fieri potest, dignitates omnes, & saltem dimidia pars canonicatuum, in Cathedralibus Ecclesiis & collegiatis insignibus cōferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel jure canonico. Praeterea obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut collegiatis dignitates, canonicatus, praebendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet statuti, aut consuetudinis, ultra tres menses, ab eisdem Ecclesiis quolibet anno abesse: salvis nihilominus earum Ecclesiarum constitutionibus, quę longius servitii tempus requirunt: alioquin primo anno privetur unusquisque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam pręBendae, ac residentię fecit suos. quod si iterum eadem fuerit usus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit. crescente vero cōtumacia, contra eos, juxta sacrorum canonum constitutiones, procedatur. Distributiones vero, qui statis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quavis collusione, aut remissione exclusa, his careant, juxta Bonifacii VIII decretum, quod incipit, Consuetudinem: quod sancta Synodus in usum revocat: non obstantibus quibuscumque statutis, & consuetudinibus. Omnes vero divina per se, & non per substitutos, compellantur obire officia; & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, assistere, & inservire, atque in choro, ad psallendum instituto, hymnis, & cāticis Dei nomen reverenter, distincte, devoteque laudare. Vestitu insuper decenti tam in Ecclesia, quā extra, assidue utantur; ab illicitisque venationibus, aucupiis, choreis, tabernis, lusibusque abstineant; atque ea morum integritate polleant, ut merito Ecclesię Senatus dici possit. Cętera, quę ad debitum in divinis officiis regimen spectant; deque congrua in his canendi, seu modulādi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, simulque de omnibus

Sup. sess. 23. de refor. c. 1

C. 1. de cler. nō resid. in 6

C. licet, & c. extirpandae, §. qui vero de praeb. c. quia nōnulli de cler. nō resid.

Cōc. Turon. c. 8. Conc. Agathen. can. 55. qui incipit, Episcopis c. Episcopum 34. distin. toto tit. de vi. & hon. cler. extra in 6. & in clem.

bus

bus Ecclesiæ ministris, quæ necessaria erunt, & si qua hujusmodi; Synodus provincialis, pro cujusque provinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præscribet. Interea vero Episcopus non minus, quam cum duobus Canonicis, quorum unus ab Episcopo, alter a Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit providere.

Quomodo tenuioribus Cathedralibus Ecclesiis, & Parochijs consulendum: Parochiæ certis finibus distinguendæ.
Caput XIII.

Sup. sess. 7. de refor. c. 6. & 7. & sess. 24. de refor. c. 9. & infra cap. 15.

Quoniam pleræque Cathedrales Ecclesiæ tam tenuis redditus sunt, & angustæ, ut Episcopali dignitati nullo modo respondeant, neque Ecclesiarum necessitati sufficiant; examinet Concilium provinciale, vocatis iis, quorum interest, & diligenter expendat, quas propter angustias, tenuitatemque invicem unire, vel novis proventibus augere expediat; confectaque de præmissis instrumenta ad summum Romanum Pontificem mittat; quibus instructus summus Pontifex ex prudentia sua, prout expedire judicaverit, aut tenues invicem uniat, aut aliqua accessione ex fructibus augeat. Interim vero, donec prędicta effectum sortiantur, hujusmodi Episcopis, qui fructuum subventione pro Diœcesis suæ tenuitate indigent; poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non sint, nec dignitates, seu canonicatus, & prębendæ, nec monasteria, in quibus viget regularis observantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Visitatoribus subduntur, a summo Romano Pontifice provideri. In parochialibus etiam Ecclesiis, quarum fructus æque adeo exigui sunt, ut debitis nequeant oneribus satisfacere; curabit Episcopus, si per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non possit, ut primitiarum, vel decimarum assignatione, aut per parochianorum symbola, ac

C. unio. 10. q. 3. c. & tempore cum seq. 16. q. 1.

col-

collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut parochiæ necessitate decenter sufficiat. In unionibus vero quibuslibet, seu ex supradictis, seu aliis causis faciendis, Ecclesiæ parochiales monasteriis quibuscũque, aut abbatiis, seu dignitatibus, sive præbendis Ecclesiæ Cathedralis, vel collegiatæ, sive aliis beneficiis simplicibus, aut hospitalibus, militiisve non uniantur: & quæ unitę sunt, revideantur ab Ordinariis, juxta alias decretum in eadem Synodo, sub fel. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra ęque observetur: non obstantibus in iis quibuscũque verborum formis, quę hic pro sufficienter expressis habeantur. Ad hęc in posterum, omnes hæ Cathedrales Ecclesię, quarum redditus summam ducatorum mille, & parochiales, quę summam ducatorum centum secundum verum annuum valorem nõ excedunt, nullis pensionibus, aut reservationibus fructuum graventur In iisquoque civitatibus, ac locis, ubi parochiales Ecclesię certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, sed promiscue petentibus Sacramenta administrant; mandat sancta Synodus Episcopis, pro tutiori animarum eis commissarum salute, ut, distincto populo in certas, propriasque parochias, unicuique suũ perpetuum, peculiaremque Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & a quo solo licite Sacramenta suscipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in iis civitatibus, ac locis, ubi nullæ sunt parochiales, quamprimum fieri curent: non obstantibus quibuscumque privilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Sup. sess. 7. de reform. c. 6.

C. 1. 13. q. 1. c. plures 16 q. 1. c. 1. de paroch. & infra sess. 14. de reform. c. 9.

Ne quis admittatur ad possessionem beneficii: aut distributionum, cum fructuum distributione in usus non pios convertenda. Caput XIV.

IN pluribus Ecclesiis tam Cathedralibus, quam collegiatis, & parochialibus, ex earum constitutioni-

nibus, aut ex prava consuetudine observari intelligitur, ut in electione, præsentatione, institutione, cõfirmatione, collatione, vel alia provisione, sive admissione ad possessionem alicujus Cathedralis Ecclesiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarũ, vel partem proventuum, seu ad distributiones quotidianas certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationes ue illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Ecclesiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur: hæc cum sancta Synodus detestetur, mandat Episcopis, ut, quæcumque hujusmodi in usus pios non convertuntur, atq; ingressus eos, qui simoniacæ labis, aut sordidæ avaritiæ suspitionem habent, fieri non permittant; ipsique diligenter de eorum constitutionibus, sive consuetudinibus super prædictis cognoscant; & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas, ut pravas, ac scandalosas, reiiciant, & aboleant. Eos vero, qui adversus hæc, in præsenti decreto comprehensa, quavis ratione commiserint, pœnis, contra simoniacos editis, sacris canonibus, & variis summorum Pontificum constitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit: non obstantibus quibuscumque statutis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apostolica auctoritate confirmatis: de quarum surreptione, obreptione, & intentionis defectu Episcopus, tamquam Apostolicæ Sedis delegatus, cognoscere possit.

1. q. 1. fere per to. Cõc. Tol. 8. can. 3. c. cũ super de confess. tot. fere tit. de simo. extra.

Ratio augendi tenues præbendas Ecclesiarum Cathedralium, & collegiatarum insignium.
Caput XV.

Sup. c. 13.

IN Ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis insignibus, ubi frequentes, adeoque tenues sunt præbendæ simul cum distributionibus quotidianis, ut sustinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & personarum qualitate non sufficiant; liceat Episcopis

cum consensu Capituli, vel aliquot simplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire; vel, si hac ratione provideri non possit, aliquibus ex iis suppressis, cum patronorum consensu, si de jure patronatus laicorum sint, quarum fructus, & proventus reliquarum præbendarum distributionibus quotidianis applicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot supersint, quæ divino cultui celebrando, ac dignitati Ecclesiæ commode valeant respondere: non obstantibus quibuscumque constitutionibus, & privilegiis, aut quacumque reservatione generali, vel speciali, aut affectione: neque prędictæ uniones, aut suppressiones tolli, seu impediri possint ex quibuscumque provisionibus, etiam vigore resignationis, aut quibusvis aliis derogationibus, vel suspensionibus.

Quid muneris incumbat Capitulo Sede vacante.
Caput XVI.

Capitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum ecclesiasticarum, & proventuum curam gerãt; quorum rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item Officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in jure canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: si secus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio hujusmodi devoluatur. Et, si Ecclesia ipsa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit; tunc antiquior Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus in exempta Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus vero ad eandem Ecclesiam vacantem promotus ex iis, quæ ad eum spectant, ab eisdem Oeconomo, Vicario, & aliis quibuscumque officialibus, & ad-

C. 8. Chalcedon. act. 16. c. 25. in fin. Conc. Vormatien. c. 76.

C. nõ liceat in 2. 12. q. 2 & c. fin. de suppl. negl. prel. in 6.

administratoribus,qui,Sede vacante,fuerunt a Capitulo, vel ab aliis in ejus locum constituti, etiam si fuerint ex eodem Capitulo,rationem exigat officiorum,jurisdictionis, administrationis, aut cujuscumque eorum muneris; possitque eos punire, qui in eorũ officio,seu administratione deliquerint:etiam si prędicti officiales, redditis rationibus, a Capitulo, vel a deputatis ab eodem,absolutionem,aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis, ad Ecclesiam pertinentibus, si quę ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

Beneficiorum collationi & plurium retentioni modus statuitur. Caput XVII.

c. quia in tantũ, c. ad hæc,& c. cũ non ignotas de preb. eũ all. sup. seff.7.de reform.c.2.c. referẽte, & c.de multa. de præb.21. q.1. per tot. c.quia nonnulli de cle. non resid.

CUm ecclesiasticus ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum;sancte sacris canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Ecclesiis conscribi. verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu se ipsos, non Deũ, decipientes,ea,quæ bene constituta sunt, variis artibus eludere, & plura simul beneficia obtinere non erubescunt:sancta Synodus debitam regendis Ecclesiis disciplinam restituere cupiens,præsenti decreto, quod in quibuscumque personis, quocumque titulo, etiam si Cardinalatus honore fulgeant, mandat observari; statuit, ut in posterum unum tantum beneficium ecclesiasticum singulis conferatur. quod quidem si ad vitam ejus, cui confertur, honeste sustentandam non sufficiat; liceat nihilominus aliud simplex sufficiens, dummodo utrumque personalem residentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque nõ modo ad Cathedrales Ecclesias, sed etiam ad alia omnia beneficia,tam secularia,quam regularia quęcumque,etiam commendata,pertineant, cujuscumque tituli,ac qualitatis existant. Illi vero,qui in pręsenti plures parochiales Ecclesias, aut unam Cathedralem, & aliam parochialem obtinent, cogantur

omnino, quibuscumque dispensationibus, ac unionibus ad vitam non obstantibus, una tantum parochiali, vel sola Cathedrali retenta. alias parochiales infra spatium sex mensium dimittere: alioquin tam parochiales, quam beneficia omnia, quæ obtinent, ipso jure vacare censeantur; ac tamquam vacantia libere aliis idoneis conferantur; nec ipsi antea illa obtinentes, tuta conscientia, fructus post dictum tempus retineant. Optat autem sancta Synodus, ut resignantium necessitatibus commoda aliqua ratione, prout summo Pontifici videbitur, provideatur.

Sup. sess. 7. de refor. c. 4

C execrabilis. § qui vero in extravagan. côm. tit. de præb.

Ecclesia Parochiali vacante, deputandus ab Episcopo Vicarius, donec illi provideatur de Parocho: nominati ad Parochiales, qua forma & à quibus examinari debent.

Caput XVIII.

EXpedit maxime animarum saluti, a dignis, atque idoneis Parochis gubernari. id ut diligentius, ac rectius perficiatur, statuit sancta Synodus, ut, cum parochialis ecclesiæ vacatio, etiam si cura Ecclesię vel Episcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures administretur, etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptivis nuncupatis, in quibus consuevit Episcopus uni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infrascriptum examen teneri mandat, per obitum, vel resignationem, etiam in Curia, seu aliter quomodocumque contigerit, etiam si ipsa parochialis Ecclesia reservata, vel affecta fuerit generaliter, vel specialiter, etiam vigore indulti, seu privilegii in favorem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, seu Abbatum, vel Capitulorum: debeat Episcopus statim, habita notitia vacationis Ecclesiæ, si opus fuerit, idoneum in ea Vicarium, cum cŏgrua, ejus arbitrio, fructuum portionis assignatione, constituere; qui onera ipsius Ecclesiæ sustineat, donec ei de Rectore provideatur. Porro Episcopus, & qui jus

O pa-

patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus, ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum sit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut possit postea de cujuslibet ętate, moribus & sufficientia fieri diligens inquisitio. Et, si Episcopo, aut Synodo provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicũ vocentur, qui volent examinari. Transacto constituto tempore, omnes, qui descripti fuerint, examinentur ab Episcopo, sive, eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus; quorum votis, si pares, aut singulares fuerint, accedere possit Episcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem singulis annis in Diœcesana Synodo ab Episcopo, vel ejus Vicario ad minus sex proponantur; qui Synodo satisfaciant, & ab ea probentur. Advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesię, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant: indeque succedente alia vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint vero hi examinatores, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut jure canonico, vel alii Clerici, seu Regulares, etiam ex ordine mendicantium, aut etiam sæculares, qui ad id videbuntur magis idonei, jurentque omnes ad sancta Dei Evangelia se, quacũque humana affectione postposita, fideliter munus executuros. Caveantque, ne quidquam prorsus occasione hujus examinis nec ante, nec post accipiant: alioqui simoniæ vitium tam ipsi, quam alii dantes incurrant; a qua absolvi nequeant, nisi dimissis beneficiis, quę quomodocumque etiam antea obtinebant; & ad alia in posterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo provinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur; a qua, si quid contra officium eos fecisse comper-

Inf. sess ult. de refor c. 9

C. quando 24. dist.

tum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possint. Peracto deinde examine renuncientur, quotcumque ab his idonei judicati fuerint ętate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis. ex hisque Episcopus eum eligat, quem cęteris magis idoneum judicaverit, atque illi, & non alteri, collatio Ecclesiæ ab eo fiat, ad quem spectabit eam conferre. Si vero juris patronatus ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non alium pertineat; is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo instituatur. Cum vero institutio ab alio, quam ab Episcopo erit facienda; tùnc Episcopus solus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præsentet, ad quem institutio spectat. Quod si jus patronatus laicorum fuerit; debeat qui a patrono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non, nisi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibusque supra dictis casibus non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta supradictam regulam, de Ecclesia provideatur, nec prędictorum examinatorum relationem, quo minus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio, etiam ad Sedē Apostolicam, sive ejusdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuncios, seu Episcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interposita, impediat, aut suspendat; alioquin Vicarius, quem Ecclesię vacanti antea Episcopus arbitrio suo ad tempus deputavit, vel forsan postea deputabit, ab ejus Ecclesiæ custodia, & administratione non amoveatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut supra, sit provisum: alias provisiones omnes, seu institutiones, præter supradictam formam factæ, surreptitiæ esse censeantur: non obstantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præventionibus, affectionibus, novis provisionibus, indultis concessis quibuscumque Universitatibus, etiam ad

certam summam, & aliis impedimentis quibuscumque. Si tamen adeo exigui redditus dictæ parochiales fuerint, ut totius hujus examinationis operam non ferant; aut nemo sit, qui se examini quærat subiicere; aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile graviores rixæ, ac tumultus possint excitari: poterit Ordinarius, si pro sua conscientia cum deputatorum consilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omissa, privatum aliud examen, cęteris tamen, ut supra, servatis, adhibere. Licebit etiam Synodo provinciali, si qua in supradictis circa examinationis formam addenda, remittendave esse censuerit, providere.

Mandata de providendo, Expectativa, & alia id genus antiquantur. Caput XIX.

DEcernit sancta Synodus, Mandata de providendo, & gratias, quæ Expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, Universitatibus, Senatibus, & aliis singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus concessis cuiquam uti licere. Sed nec reservationes mentales, nec alię quęcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel monasteria alicui, etiam ex Sanctę Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, concedantur; & hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

C. 1. de concess præb. & c. detestãda. eo. tit. in 6.

Ratio tractandi causas ad forum Ecclesiasticum pertinentes præscribitur, Caput XX.

CAusæ omnes, ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, etiam si beneficiales sint, in prima instantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoscãntur, atque omnino, saltem infra biennium a die motę litis, terminentur: alioquin post id spatium liberum sit partibus, vel alteri illarum judi-

Infra sess. ult. de refo. c. 10. in fin.

ces superiores, alias tamen competentes, adire; qui causam in eo statu, quo fuerit, assumant, & quamprimum terminati curent; nec antea aliis committantur, nec avocentur: neque appellationes ab eisdem interpositæ, per Superiores quoscumque recipiantur; eorumue commissio, aut inhibitio fiat nisi a definitiva, vel a definitivæ vim habente, & cujus gravamen per appellationem a definitiva reparari nequeat. Ab his excipiantur causæ, quæ juxta canonicas sanctiones apud Sedem Apostolicam sunt tractādæ; vel quas ex urgenti, rationabilique causa judicaverit summus Romanus Pontifex per speciale rescriptum Signaturæ Sanctitatis suæ, manu propria subscribendum, cōmittere, aut avocare. Ad hęc, causæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, etiam visitando, sed Episcopi tātum examini, & jurisdictioni relinquantur; etiam si in pręsenti inter Episcopum, & Decanum, seu Archidiaconum, aut alios inferiores super causarum istarū cognitione lis aliqua in quacumque instantia pendeat: coram quo, si pars vere paupertatem probaverit, non cogatur extra provinciam nec in secunda, nec in tertia instantia in eadem causa matrimoniali litigare; nisi pars altera & alimenta, & expensas litis velit subministrare. Legati quoque, etiam de latere, Nuncii, Gubernatores Ecclesiastici, aut alii quarumcumque facultatum vigore, non solum Episcopos in prędictis causis impedire, aut aliquo modo eorum jurisdictionem iis pręripere, aut turbare non præsumant; sed nec etiam contra Clericos, aliasue personas ecclesiasticas, nisi Episcopo prius requisito, eoq; negligente, procedant: alias eorum processus, ordinationesue nullius momenti sint; atque ad damni satisfactionem, partibus illati, teneantur. Præterea, si quis in casibus a jure permissis appellaverit, aut de aliquo gravamine conquestus fuerit; seu alias ob lapsum biennii, de quo supra ad alium Judicem recurrerit; teneatur acta omnia, coram Episcopo gesta, ad Judi-

C. nec licuit 17. distin. c. majores de bapt. Vigilius Papa in Epist. ad Eutherū in fin. & Pelagius 2. in 1. Epist. circa fin. & sim.

cem appellationis expensis suis transferre, eodem Episcopo prius admonito, ut, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit judici appellationis significare. Quod si appellatus compareat; cogatur tunc is quoque actorum, quę translata sunt, expensas, pro portione sua, si illis uti voluerit, subire; nisi aliter ex loci consuetudine servetur, ut scilicet ad appellantē integrum hoc onus pertineat. Porro ipsam actorum copiam teneatur notarius, cōgrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra mensem exhibere. Qui notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit; ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur: & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Judex vero, si & ipse impedimenti hujus conscius, particepsue fuerit, aliterue obstiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur; ad eandem dupli pœnam, prout supra, teneatur: non obstantibus, quo ad omnia suprascripta, privilegiis, indultis, concordiis, quæ suos tantum teneant auctores, & aliis quibuscumque consuetudinibus.

Declaratur, ex certis verbis supra positis non immutari solitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis. *Caput XXI.*

CUpiens sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla umquam futuris temporibus dubitādi occasio oriatur, verba illa posita in decreto, publicato Sessione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio Quarto, videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, & Christianam pacem conciliandam apta, & idonea [illegible] sanctæ Synodo videbuntur: explicando declarat, [illegible]

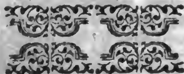
Sup. sess. 17.

non fuisse, ut ex prædictis verbis solita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur; neque novi quidquam, præter id, quod a sacris canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper, eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria quinta post Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit dies nona mensis Decembris proxime venturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreviandi in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si vero opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiã de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata est dies Sessionis.

cem appellationis expensis suis transferre, eodem Episcopo prius admonito, ut, si quid ei pro causæ instructione videbitur, possit judici appellationis significare. Quod si appellatus compareat; cogatur tunc is quoque actorum, quę translata sunt, expensas, pro portione sua, si illis uti voluerit, subire; nisi aliter ex loci consuetudine servetur, ut scilicet ad appellantē integrum hoc onus pertineat. Porro ipsam actorum copiam teneatur notarius, cōgrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra mensem exhibere. Qui notarius si in differenda exhibitione fraudem fecerit; ab officii administratione arbitrio Ordinarii suspendatur; & ad dupli pœnam, quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci distribuendam, compellatur. Judex vero, si & ipse impedimenti hujus conscius, particepsue fuerit, aliterue obstiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur; ad eandem dupli pœnam, prout supra, teneatur: non obstantibus, quo ad omnia suprascripta, privilegiis, indultis, concordiis, quæ suos tantum teneant auctores, & aliis quibuscumque consuetudinibus.

Declaratur, ex certis verbis supra positis non immutari solitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis. Caput XXI.

CUpiens sancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla umquam futuris temporibus dubitādi occasio oriatur, verba illa posita in decreto, publicato Sessione prima, sub Beatissimo Domino nostro Pio Quarto, videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præsidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, sedandas de religione controversias, coercendas linguas dolosas, depravatorum morum abusus corrigendos, Ecclesiæ veram, & Christianam pacem conciliandam apta, & idonea [...]tti sanctæ Synodo videbuntur: explicando declarat, [...]ntis su[...]

Sup. sess. 17.

non fuisse, ut ex prædictis verbis solita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur; neque novi quidquam, præter id, quod a sacris canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus statutum est, cuiquam adderetur, vel detraheretur.

Indictio futuræ Sessionis.

INsuper, eadem sacrosancta Synodus proximam futuram Sessionem feria quinta post Conceptionem Beatæ Mariæ Virginis, quę erit dies nona mensis Decembris proxime venturi, habendam esse statuit, & decernit, cum potestate etiam abbreviandi in qua Sessione tractabitur de sexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si vero opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiã de nonnullis dogmatibus tractari, prout suo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata est dies Sessionis.

SESSIO XXV, QVÆ EST NONA, ET ULTIMA SUB PIO IV. PONT. MAX.

COEPTA DIE III. ABSOLUTA DIE QUARTA DECEMB.

M D L X I I I.

Decretum de Purgatorio.

CUm Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto edocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in sacris Conciliis, & novissime in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium esse; animasque ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimum vero acceptabili altaris Sacrificio juvari; pręcipit sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam, a sanctis Patribus, & sacris Conciliis traditam, a Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prędicari, diligenter studeant. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quęque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, a popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, evulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quę ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tamquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, ut fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynę, aliaque pietatis opera, quæ a fi-

Sup. sess. 22. c. 2. & can. 3

delibus pro aliis fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesię instituta pie, & devote fiant; & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, sed a Sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & aliis, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accurate persolvantur.

De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & sacris imaginibus.

MAndat sancta Synodus omnibus Episcopis, & cęteris docendi munus, curamque sustinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ usũ, a primævis Christianæ religionis temporibus receptum sanctorumque Patrum consensionem, & sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum usu, fideles diligenter instruãt, docentes eos, Sanctos, una cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre; bonum, atque utile esse suppliciter eos invocare; & ob beneficia impetranda a Deo per Filium ejus Jesum Christum, Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor & Salvator est, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere: illos vero, qui negant Sanctos, æterna felicitate in Cœlo fruentes, invocandos esse; aut qui asserunt, vel illos pro hominibus non orare; vel eorum, ut pro nobis etiam singulis orent, invocationem esse idololatriam; vel pugnare cum Verbo Dei; adversarique honori unius mediatoris Dei, & hominum Iesu Christi; vel stultum esse, in Cœlo regnantibus voce, vel mente supplicare; impie sentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viventium sancta corpora, quæ viva membra fuerunt Christi, & templum Spiritus Sancti, ab ipso ad ęternam vitam suscitanda, & glorificanda, a fidelibus veneranda esse; per quæ multa beneficia a Deo hominibus præstantur: ita ut affirmantes, Sanctorum

Re-

Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi, vel eas, aliaque sacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustra frequentari; omnino damnandos esse; prout iampridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porro Christi, Deiparæ virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quod credatur inesse aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ, vel quod ab eis sit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus sit figenda; veluti olim fiebat a Gentibus, quę in idolis spem suam collocabant, sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræsentant: ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus; & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur. id quod Conciliorum, pręsertim vero secundæ Nicænæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

Cõc. Nicęn. 2.

Cõc. Nicęn. 2. actio. 3.

Illud vero diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostrę Redemptionis, picturis, vel aliis similitudinibus expressas, erudiri, & confirmari populum in articulis Fidei commemorandis, & assidue recolendis: tum vero ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi; non solum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ a Christo sibi collata sunt; sed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subiiciuntur: ut pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam, moresque suos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit; anathema sit. In has autem sanctas, & salutares observationes si qui abusus irrepeserint, eos prorsus abo[...]eri sancta Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ fa[...] dogma-

tis imagines,& rudibus periculosi erroris occasionem prębentes,statuantur. Quod si aliquando historias,& narrationes sacrę Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet,exprimi,& figurari contigerit;doceatur populus,non propterea divinitatem figurari,quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. Omnis porro superstitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginũ sacro usu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lascivia vitetur; ita ut procaci venustate imagines non pingantur,nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessationes, atque ebrietates nõ abutantur;quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum,ac lasciviam agantur. Postremo,tanta circa hęc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum,aut præpostere,& tumultuarie accommodatum,nihil profanum,nihilque inhonestum appareat; cum domum Dei deceat sanctitudo. Hęc ut fidelius observentur,statuit sancta Synodus, nemini licere ullo in loco,vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta,ullam insolitam ponere,vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittenda esse nova miracula, nec novas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente,& approbante Episcopo qui simulatque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis,& aliis piis viris,ea faciat,quæ veritati,& pietati consentanea judicaverit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus;vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæstio incidat: Episcopus,antequam controversiam dirimat, Metropolitani, & comprovincialium Episcoporum in Concilio provinciali sententiam expectet;ita tamen, ut nihil, inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, novum, aut in Ecclesia hactenus inusitatum decernatur.

Psal. 92. c. Decet. de Immu. Eccle. in 6.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationem prosequens, ea, quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

Regulares omnes, ad regulæ quam professi sunt, præscriptum vitam instituant: id ut fiat Superiores sedulo curent.
Caput I.

Quoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex monasteriis pie institutis, & recte administratis, in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur; necessarium esse censuit, quo facilius, ac maturius, ubi collapsa est, vetus, & Regularis disciplina instauretur, & constantius, ubi conservata est, perseveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicujus Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum respective essentiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum conservanda pertinentia, fideliter observent. Omnisque cura, & diligentia a Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & provincialibus, quam in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cum compertum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitę pertinent, relaxari. si enim illa, quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinę, exacte non fuerint conservata; totum corruat ædificium necesse est.

Clem. exivi. §. cũ igitur. in primis. de ver. sig.

C. cũ ad monasteriũ in fin. de sta. monast.

C. cũ Paulus 1. q. 1.

Pro-

Proprietas Regularibus omnino prohibetur.
Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomine conventus, possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum, monasteriorum, seu Conventuum ad solos officiales eorundem, ad nutũ Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium vero usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat; nihilque superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut convictus fuerit; is biennio activa, & passiva voce privatus sit; atque etiam juxta suæ Regulæ, & Ordinis constitutiones puniatur. C. 1. & c. cũ ad monast. de stat. reg.

Omnia monasteria, quæ hic non prohibentur, possunt possidere bona immobilia: numerus personarum in illis pro modo facultatum, aut eleemosynarum constituendus: nulla sine licentia Episcopi erigenda.
Caput III.

COncedit sancta Synodus omnibus Monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, & mendicantium, exceptis domibus Fratrum Sancti Francisci, Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de observantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædi- C. exiit qui seminat. §. porro. de verb. sig. in 6.

dictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint; eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustentari: nec de cętero similia loca erigantur sine Episcopi, in cujus Diœcesi erigenda sũt, licentia prius obtenta.

Cōc. Arelaté.c.8. Cōc. Magũtiacũ. c.19.c.1. & c.auctoritate de instit. c.quoniam, ut ait de vi. & hon. eler. c.uni.§ sane ut hoc de sta.reg.in 6.

Regularis sine Superioris licentia nec se obsequio alterius loci, aut personæ subiiciat, nec a conventu recedat: absens studiorum causa in conventibus commoretur.

Caput IV.

PRohibet sancta Synodus, ne quis regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujusvis pii operis prætextu, subiiciat se obsequio alicujus Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuscumque personę, seu loci; neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis super iis obtenta, suffragetur. Quod si cõtra fecerit; tamquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus a suis Conventibus recedere, etiam prætextu ad superiores suos accedẽdi; nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui vero sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit; ab Ordinariis locorum, tamquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in Conventibus tantum habitent: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

C. quãto de off. ord. Clem.ne in agro.§ quia vero de sta. mon.

Clausura monialium, præsertim quæ extra urbes agunt, providetur. Caput V.

BOnifacii Octavi constitutionem, quæ incipit, Periculoso, renovans sancta Synodus, universis Episcopis sub obtestatione Divini judicii, & interminatione maledictionis æternę, præcipit, ut in omnibus monasteriis, sibi subiectis, ordinaria, in aliis vero Sedis Apostolicæ auctoritate clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi inviolata est, conservari maxime procurent: inobedientes, atque contradictores per censuras ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appellatione postposita, compescentes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sęcularis. Quod auxilium ut præbeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pęna, ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus sęcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire a Monasterio etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, & privilegiis non obstantibus. Ingredi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius ullo modo possit, etiam vigore cujuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. Et quia monasteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, vel oppidi constituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus sine ulla sæpe custodia sunt exposita; curent Episcopi, & alii Superiores, si ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex eis ad nova, vel antiqua Monasteria intra

C. periculoso de sta. mon, in 6.

Cōc. Cabil. c.57.61. & 63.

Conc. Matisconen. 1. c. 2. Cōc. Arelaten. c. 7.

C. diffinim. 18. q. 2. c. periculoso. de sta. mon. in 6.

tra urbes, vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachii sęcularis. Impedientes vero, vel non obedientes per censuras ecclesiasticas parere compellant.

Ratio eligendi Superiores. Caput VI.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatũ temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia recte, & sine ulla fraude fiant, in primis sancta Synodus districte pręcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta; ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere; aut voces, & suffragia absentium supplere. Si vero contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit; electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit; deinceps ad omnia Officia, in religione obtinenda, inhabilis existat, facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ cẽseantur; &, si in posterum aliæ concedantur, tamquam surreptitię habeantur.

Quæ, & quomodo in Abbatissas, & quocumque nomine Præfectas eligendæ: duobus monasteriis nulla præficiatur. Caput VII.

Cõc. Carth. 3. Conc. Agath c. 19 c. sanctimonial. 20. q. 1.

C. indemnitatibus de elec. in 6.

ABbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præposita appelletur, eligatur nõ minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio ejusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni prę[...]st, videatur; ex iis, quæ in eodem Monasterio annu[...] trigesi-

mum excesserint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. Duobus vero monasteriis nulla praeficiatur. Et, si qua duo, vel plura quocumq; modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra sex menses cetera resignare. Post id vero tempus, nisi resignaverit, omnia ipso jure vacent. Is vero, qui electioni praeest, Episcopus, sive alius Superior claustra monasterii non ingrediatur; sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis serventur singulorum Ordinum, vel monasteriorum constitutiones.

Cõc. Agath. c. 57. Conc. Epaun c. 5. c. ult. 20. q. ult. c. unum. 21. q. 1. Cõc. Cabilonen. c. 12.

Regimen monasteriorum non habentium ordinarios regulares Visitatores quomodo instituendum.
Caput VIII.

MOnasteria omnia, quae generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicę protectione, ac directione regi cõsueverunt, teneantur infra annum a fine praesentis Concilii, & deinde quolibet triennio sese in Congregationes redigere, juxta formam Constitutionis Innocentii III. in Concilio generali, quae incipit, in singulis: ibique certas regulares personas deputare, quae de modo, & ordine, de praedictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quod si in his negligentes fuerint; liceat Metropolitano, in cujus provincia pr̨edicta monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicae delegato, eos pro praedictis causis convocare. Quod si infra limites unius provinciae non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam Cõgregationem; possint duarum, vel trium provinciarum monasteria unam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Pręsides, vel Visitatores eandem ha-

C. in singulis de sta. mon.

SESSIO XXV,

QVÆ EST NONA,

ET ULTIMA

SUB PIO IV. PONT. MAX.

COEPTA DIE III. ABSOLUTA DIE QUARTA DECEMB.

M D LXIII.

Decretum de Purgatorio.

CUm Catholica Ecclesia, Spiritu Sancto edocta, ex sacris litteris, & antiqua Patrum traditione, in sacris Conciliis, & novissime in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium esse; animasque ibi detentas, fidelium suffragiis, potissimum vero acceptabili altaris Sacrificio juvari; præcipit sancta Synodus Episcopis, ut sanam de Purgatorio doctrinam, a sanctis Patribus, & sacris Conciliis traditam, a Christi fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter studeant. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, a popularibus concionibus secludantur. Incerta item, vel quæ specie falsi laborant, evulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tamquam scandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Episcopi, ut fidelium vivorum suffragia, Missarum scilicet sacrificia, orationes, eleemosynæ, aliaque pietatis opera, quæ a fi-

Sup. sess. 22. c. 2. & can. 3

delibus pro aliis fidelibus defunctis fieri consueverunt, secundum Ecclesię instituta pie, & devote fiant; & quæ pro illis ex testatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, sed a Sacerdotibus, & Ecclesiæ ministris, & aliis, qui hoc præstare tenentur, diligenter, & accurate persolvantur.

De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & sacris imaginibus.

MAndat sancta Synodus omnibus Episcopis, & ceteris docendi munus, curamque sustinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apostolicæ Ecclesiæ usū, a primævis Christianæ religionis temporibus receptum sanctorumque Patrum consensionem, & sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum intercessione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum usu, fideles diligenter instruāt, docentes eos, Sanctos, una cum Christo regnantes, orationes suas pro hominibus Deo offerre; bonum, atque utile esse suppliciter eos invocare; & ob beneficia impetranda a Deo per Filium ejus Jesum Christum, Dominum nostrum, qui solus noster Redemptor & Salvator est, ad eorum orationes, opem, auxiliumque confugere: illos vero, qui negant Sanctos, æterna felicitate in Cœlo fruentes, invocandos esse; aut qui asserunt, vel illos pro hominibus non orare; vel eorum, ut pro nobis etiam singulis orent, invocationem esse idololatriam; vel pugnare cum Verbo Dei; adversarique honori unius mediatoris Dei, & hominum Iesu Christi; vel stultum esse, in Cœlo regnantibus voce, vel mente supplicare; impie sentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Christo viventium sancta corpora, quæ viva membra fuerunt Christi, & templum Spiritus Sancti, ab ipso ad ęternam vitam suscitanda, & glorificanda, a fidelibus veneranda esse; per quæ multa beneficia a Deo hominibus præstantur: ita ut affirmantes, Sanctorum

Re-

Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi, vel eas, aliaque sacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ causa Sanctorum memorias frustra frequentari; omnino damnandos esse; prout jampridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Ecclesia. Imagines porro Christi, Deiparæ virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præsertim habendas, & retinendas, eisque debitum honorem, & venerationem impertiendam; non quod credatur inesse aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam sint colendæ, vel quod ab eis sit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus sit figenda; veluti olim fiebat a Gentibus, quę in idolis spem suam collocabant; sed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræsentant: ita ut per imagines, quas osculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Christum adoremus; & Sanctos, quorum illæ similitudinem gerunt, veneremur. id quod Conciliorum, pręsertim vero secundæ Nicænæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores est sancitum.

Cõc. Nicęn. 2.

Cõc. Nicęn. 2. actio. 3.

Illud vero diligenter doceant Episcopi, per historias mysteriorum nostrę Redemptionis, picturis, vel aliis similitudinibus expressas, erudiri, & confirmari populum in articulis Fidei commemorandis, & assidue recolendis: tum vero ex omnibus sacris imaginibus magnum fructum percipi; non solum quia admonetur populus beneficiorum, & munerum, quæ a Christo sibi collata sunt; sed etiam quia Dei per Sanctos miracula, & salutaria exempla oculis fidelium subiiciuntur: ut pro iis Deo gratias agant, ad Sanctorumque imitationem vitam, moresque suos componant; excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut senserit; anathema sit. In has autem sanctas, & salutares observationes si qui abusus irrepserint, eos prorsus abo[le]ri sancta Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ fal[si] dogma-

tis imagines, & rudibus periculosi erroris occasionem prębentes, statuantur. Quod si aliquando historias, & narrationes sacrę Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit; doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quasi corporeis oculis conspici, vel coloribus, aut figuris exprimi possit. Omnis porro superstitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginū sacro usu tollatur; omnis turpis quæstus eliminetur; omnis denique lascivia vitetur; ita ut procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum visitatione homines ad comessariones, atque ebrietates nō abutantur; quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum, ac lasciviam agantur. Postremo, tanta circa hęc diligentia, & cura ab Episcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpostere, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhonestum appareat; cum domum Dei deceat sanctitudo. Hęc ut fidelius observentur, statuit sancta Synodus, nemini licere ullo in loco, vel Ecclesia, etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, nisi ab Episcopo approbata fuerit, nulla etiam admittenda esse nova miracula, nec novas Reliquias recipiendas, nisi eodem recognoscente, & approbante Episcopo qui simulatque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in consilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati consentanea judicaverit. Quod si aliquis dubius, aut difficilis abusus sit extirpandus; vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæstio incidat: Episcopus, antequam controversiam dirimat, Metropolitani, & comprovincialium Episcoporum in Concilio provinciali sententiam expectet; ita tamen, ut nihil, inconsulto Sanctissimo Romano Pontifice, novum, aut in Ecclesia hactenus insuetum decernatur.

Psal. 92. c. Decet. de Immu. Eccle. in 6.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem sacrosancta Synodus, reformationem prosequens, ea, quæ sequuntur, statuenda esse censuit.

Regulares omnes, ad regula quam professi sunt, præscriptum vitam instituant: id ut fiat Superiores sedulo curent.

Caput I.

QUoniam non ignorat sancta Synodus, quantum ex monasteriis pie institutis, & recte administratis, in Ecclesia Dei splendoris, atque utilitatis oriatur; necessarium esse censuit, quo facilius, ac maturius, ubi collapsa est, vetus, & Regularis disciplina instauretur, & constantius, ubi conservata est, perseveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ, quam professi sunt, præscriptum vitam instituant, & componant; atque in primis, quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ alia sunt alicujus Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum respective essentiam, necnon ad communem vitam, victum, & vestitum conservanda pertinentia, fideliter observent. Omnisque cura, & diligentia a Superioribus adhibeatur tam in Capitulis generalibus, & provincialibus, quam in eorum visitationibus, quæ suis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cum compertum sit, ab eis non posse ea, quæ ad substantiam Regularis vitę pertinent, relaxari. si enim illa, quæ bases sunt, & fundamenta totius Regularis disciplinę, exacte non fuerint conservata; totum corruat ædificium necesse est.

Clem. exivi. §. cū igitur. in primis. de ver. sig.

C. cū ad monasteriū in fin. de sta. monast.

C. cū Paulus 1. q. 1.

Proprietas Regularibus omnino prohibetur.
Caput II.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cujuscumque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomine conventus, possidere, vel tenere; sed statim ea Superiori tradantur, conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum, vel usum, administrationem, aut commendam. Administratio autem bonorum, monasteriorum, seu Conventuum ad solos officiales eorundem, ad nutũ Superiorum amovibiles, pertineat. Mobilium vero usum ita Superiores permittant, ut eorum suppellex statui paupertatis, quam professi sunt, conveniat; nihilque superflui in ea sit; nihil etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut convictus fuerit; is biennio activa, & passiva voce privatus sit; atque etiam juxta suæ Regulæ, & Ordinis constitutiones puniatur. C.1. & c. ca ad monast. de stat. reg.

Omnia monasteria, quæ hic non prohibentur, possunt possidere bona immobilia: numerus personarum in illis pro modo facultatum, aut eleemosynarum constituendus: nulla sine licentia Episcopi erigenda.
Caput III.

COncedit sancta Synodus omnibus Monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, & mendicantium, exceptis domibus Fratrum Sancti Francisci, Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de observantia vocantur, etiam quibus aut ex constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex privilegio Apostolico non erat concessum, ut deinceps bona immobilia eis possidere liceat. Quod si aliqua loca ex prædi- C. exiit qui seminat. §. porro. de vet. sig. in 6.

dictis, quibus auctoritate Apostolica similia bona possidere permissum erat, eis spoliata sint; eadem omnia illis restituenda esse decernit. In prædictis autem monasteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia possidentibus, vel non possidentibus, is tantum numerus constituatur, ac in posterum conservetur, qui vel ex redditibus propriis monasteriorum, vel ex consuetis eleemosynis commode possit sustentari: nec de cętero similia loca erigantur sine Episcopi, in cujus Diœcesi erigenda sũt, licentia prius obtenta.

Cõc. Arelatẽ.c.8. Cõc. Magũtiacẽ. c.19.c.1. & c.auctoritate de instit. c.quoniam, ut ait de vi. & hon.eler. c.uni.§ sane ut hoc de sta.reg.in 6.

Regularis sine Superioris licentia nec se obsequio alterius loci, aut personæ subiiciat, nec a conventu recedat: absens studiorum causa in conventibus commoretur.

Caput IV.

PRohibet sancta Synodus, ne quis regularis, sine sui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujusvis pii operis prætextu, subiiciat se obsequio alicujus Prælati, Principis, vel Universitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuscumque personę, seu loci; neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis super iis obtenta, suffragetur. Quod si cõtra fecerit; tamquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat regularibus a suis Conventibus recedere, etiam prætextu ad superiores suos accedẽdi; nisi ab eisdem missi, aut vocati fuerint. Qui vero sine prædicto mandato, in scriptis obtento, repertus fuerit; ab Ordinariis locorum, tamquam desertor sui instituti puniatur. Illi autem, qui studiorum causa ad Universitates mittuntur, in Conventibus tantum habitent: alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

C. quãto de off. ord. Clem.ne in agro.§ quia vero de sta. mon.

Clausura monialium, praesertim quae extra urbes agunt, providetur. Caput V.

BOnifacii Octavi constitutionem, quae incipit, Periculoso, renovans sancta Synodus, universis Episcopis sub obtestatione Divini judicii, & interminatione maledictionis aeternę, praecipit, ut in omnibus monasteriis, sibi subiectis, ordinaria, in aliis vero Sedis Apostolicae auctoritate clausuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi inviolata est, conservari maxime procurent: inobedientes, atque contradictores per censuras ecclesiasticas, aliasque poenas, quacumque appellatione postposita, compescentes, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sęcularis. Quod auxilium ut praebeatur, omnes Christianos Principes hortatur sancta Synodus, & sub excommunicationis pęna, ipso facto incurrenda, omnibus magistratibus sęcularibus iniungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat post professionem exire a Monasterio etiam ad breve tempus, quocumque praetextu, nisi ex aliqua legitima causa, ab Episcopo approbanda: indultis quibuscumque, & privilegiis non obstantibus. Ingredi autem intra septa Monasterii nemini liceat, cujuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel aetatis fuerit, sine Episcopi, vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis poena, ipso facto incurrenda. Dare autem tantum Episcopus, vel Superior licentiam debet in casibus necessariis; neque alius ullo modo possit, etiam vigore cujuscumque facultatis, vel indulti hactenus concessi, vel in posterum concedendi. Et quia monasteria Sanctimonialium extra moenia urbis, vel oppidi constituta, malorum hominum praedae, & aliis facinoribus sine ulla saepe custodia sunt exposita; curent Episcopi, & alii Super[io]res, si ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales [e]x eis ad nova, vel antiqua Monasteria intra

C. periculoso de sta. mon. in 6.

Cōc. Cabil. c. 57. 62. & 63.

Conc. Matisconen. 1. c. 2. Cōc. Arelaten. c. 7.

C. diffinim. 18. q. 2. c. periculoso. de sta. mon. in 6.

tra urbes, vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, si opus fuerit, brachii sęcularis. Impedientes vero, vel non obedientes per censuras ecclesiasticas parere compellant.

Ratio eligendi Superiores. Caput VI.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatũ temporalium, & aliorum officialium, ac Generalium, & Abbatissarum, atque aliarum Præpositarum, quo omnia recte, & sine ulla fraude fiant, in primis sancta Synodus districte pręcipit, omnes supradictos eligi debere per vota secreta; ita ut singulorum eligentium nomina numquam publicentur. Nec in posterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares ad effectum electionis faciendæ constituere; aut voces, & suffragia absentium supplere. Si vero contra hujus decreti constitutionem aliquis electus fuerit; electio irrita sit, & is, qui ad hunc effectum se in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiserit; deinceps ad omnia Officia, in religione obtinenda, inhabilis existat; facultatesque super his concessæ, eo ipso abrogatæ cēseantur; &, si in posterum aliæ concedantur, tamquam surreptitię habeantur.

Quæ, & quomodo in Abbatissas, & quocumque nomine Præfectas eligendæ: duobus monasteriis nulla præficiatur. Caput VII.

Cōc. Carth. 3. Conc. Agath c. 19 c. sanctimonial. 20. q 1.

C. indemnitatibus de elec. in 6.

ABbatissa, & Priorissa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præposita appelletur, eligatur nō minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter vixerit. Quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio ejusdem Ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præ[...]st, videatur; ex iis, quæ in eodem Monasterio annu[...] trigesi-

mum excesserint, & quinque saltem annis post professionem recte vixerint, Episcopo, vel alio Superiore consentiente, eligatur. Duobus vero monasteriis nulla præficiatur. Et, si qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra sex menses cætera resignare. Post id vero tempus, nisi resignaverit, omnia ipso jure vacent. Is vero, qui electioni præest, Episcopus, sive alius Superior claustra monasterii non ingrediatur; sed ante cancellorum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat. In reliquis serventur singulorum Ordinum, vel monasteriorum constitutiones.

Côc. Agath. c. 57. Conc. Epaun c. 5. c. ult. 20. q. ult. c. unum. 21. q. 1. Côc. Cabilonen. c. 12.

Regimen monasteriorum non habentium ordinarios regulares Visitatores quomodo instituendum.
Caput VIII.

MOnasteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Episcopis non subsunt, nec suos habent ordinarios regulares Visitatores, sed sub immediata Sedis Apostolicę protectione, ac directione regi cōsueverunt, teneantur infra annum a fine præsentis Concilii, & deinde quolibet triennio sese in Congregationes redigere, juxta formam Constitutionis Innocentii III. in Concilio generali, quæ incipit, in singulis: ibique certas regulares personas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac statutis in eis exequendis deliberent, & statuant. Quod si in his negligentes fuerint; liceat Metropolitano, in cujus provincia prędicta monasteria sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegato, eos pro prædictis causis convocare. Quod si infra limites unius provinciæ non sit sufficiens talium monasteriorum numerus ad erigendam Cōgregationem; possint duarum, vel trium provinciarum monasteria unam facere congregationem. Ipsis autem congregationibus constitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Prędsides, vel Visitatores eandem habeant

C. in singulis de sta. mon.

P

beant auctoritatem in suæ congregationis monasteria, ac regulares in eis commorantes, quam alii Præsides, ac Visitatores in cæteris habent Ordinibus: teneanturque suæ congregationis monasteria frequenter visitare; & illorum reformationi incumbere; & ea observare, quæ in sacris canonibus, & in hoc sacro Concilio sunt decreta. Quod si etiam, Metropolitano instante, prædicta exequi non curaverint, Episcopis, in quorum Diœcesibus loca prędicta sita sunt, tamquam Sedis Apostolicæ delegatis, subdantur.

Monasteria Monialium immediate subjecta Sedi Apost. ab Episcopo regantur; alia vero à deputatis in Capitulis generalibus, vel aliis Regularibus. Caput IX.

C. cognovimus. 18. q. 2 MOnasteria Sanctimonialium, sanctę Sedi Apostolicæ immediate subjecta, etiam sub nomine Capitulorum Sancti Petri, vel Sancti Joannis, vel alias quomodocumque nuncupentur, ab Episcopis, tamquam dictę Sedis delegatis, gubernentur, nõ obstantibus quibuscumque. Quæ vero a deputatis in Capitulis generalibus, vel ab aliis Regularibus, reguntur; sub eorum cura, & custodia relinquantur.

Moniales unoquoque mense confiteantur, & communicent: de confessario extraordinario ijs ab Episcopo provideatur: apud illas extra publicam Ecclesiam Eucharistia non conservetur. Caput X.

Clem. ne in agro. §. sane de sta. mon. ATtendant diligenter Episcopi, & cæteri Superiores monasteriorum Sanctimonialium, ut in constitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, ut saltem semel singulis mensibus confessionem peccatorum faciant; & sacrosanctam Eucharistiam suscipiant; ut eo se salutari præsidio muniant ad omnes oppugnationes dæmonis fortiter superandas.

Præter ordinarium autem confessorem alius extraordinarius ab Episcopo, & aliis Superioribus bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat. Quod vero sanctissimum Christi corpus intra chorum, vel septa monasterii, & non in publica Ecclesia conservetur, prohibet sancta Synodus: non obstante quocumque indulto, aut privilegio.

In monasteriis quibus imminet cura personarum sæcularium, præter eas quæ sunt de illorum familia, visitet Episcopus, & eidem curæ præficiendas examinet, certis exceptis.
Caput XI.

IN monasteriis, seu domibus virorum, seu mulierũ, quibus imminet animarum cura personarum sæcularium, præter eas, quę sunt de illorum monasteriorum, seu locorum familia, personæ, tam regulares, quam sæculares, hujusmodi curam exercentes, subsint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi, in cujus Diœcesi sunt sita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, nisi de ejusdem consensu, ac prçvio examine, per eum, aut ejus Vicarium faciendo, excepto monasterio Cluniacensi cum suis limitibus, & exceptis etiam iis monasteriis, seu locis, in quibus Abbates, Generales, aut Capita Ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque aliis monasteriis, seu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores jurisdictionem Episcopalẽ, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercẽt: salvo tamen eorum Episcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel personis jurisdictionẽ exercẽt. C. qui religiosi. 18. q. 2.

Conformentur Regulares sæcularibus in observatione censurarum Episcopalium, & festorum diœcesis.
Caput XII.

CEnsuræ, & interdicta, nedum a Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Episcopo, a Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atque serventur. Dies etiam festi, quos in Diœcesi sua servandos idem Episcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam regularibus, serventur.

C. de his. 15. dist.

Controversias de præcedentia, è vestigio componet Episcopus. Exempti non in strictiori clausura viventes ad Supplicationes publicas accedere compellantur.
Caput XIII.

COntroversias omnes de præcedentia, quæ persæpe cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tam sæculares, quam regulares, cum in processionibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis similibus, Episcopus, amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscumque, cōponat. Exempti autem omnes, tam Clerici sæculares, quam regulares, quicumque, etiam monachi, ad publicas processiones vocati, accedere compellantur; iis tantum exceptis, qui in strictiori clausura perpetuo vivunt.

Regulari publice delinquenti pœna à quo irroganda.
Caput XIV.

REgularis, non subditus Episcopo, qui intra claustra monasterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit; Episcopo instante,

a suo Superiore intra tempus, ab Episcopo præfigendum, severe puniatur; ac de punitione Episcopum certiorem faciat: sin minus, a suo Superiore officio privetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit. C. fi. §. si vero. de sta. mon.

Professio non fiat nisi anno probationis exacto, & decimo sexto ætatis completo.
Caput XV.

IN quacumque religione, tam virorum, quam mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum; nec qui minore tempore, quam per annum, post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem, antea facta, sit nulla; nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulę, vel religionis, vel ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus. C. Gōsaldus 17. q. 2. c. ad Apostolicā. de regul. & c. nō solum. eo. tit. in 6. C. ad nostrā. c. cum virū, & c. postulasti. eo. tit. & c. 1. eo. tit. in 6.

Renunciatio aut obligatio facta ante duos menses proximos professioni sit nulla. Finita probatione novitij aut profiteantur aut ejiciantur. In pio Clericorum Societatis JESV instituto nihil innovatur. Cavetur ne quid ex bonis novitii monasterio tribuatur ante professionem. Caput XVI.

NUlla quoque renunciatio, aut obligatio, antea facta, etiam cum juramento, vel in favorem cujuscumque causæ pię, valeat, nisi cum licentia Episcopi, sive ejus Vicarii fiat, intra duos menses proximos ante professionem; ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione: aliter vero facta, etiam si cum hujus favoris expressa renūciatione, etiam jurata, sit irrita, & nullius effectus. C. cū causa. in fi. de elec. Finito tempore novitiatus, Superiores, novitios, quos habiles invenerint, ad profitendum admittant, aut e monasterio eos eiiciant. Per hæc tamen sancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere, quin religio Clericorum Societatis Jesu, juxta pium

eorum institutum, a sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & ejus Ecclesiæ inservire possint: sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu, novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur: ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel majorem partem substantiæ suæ monasterium possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius precipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant. quod ut recte fiat, Episcopus, etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

Puella maior duodecim annis, si habitum regularem suscipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante professionem.
Caput XVII.

Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atque decernit, ut, si puella, quę habitum regularem suscipere voluerit, major duodecim annis sit; non ante eum suscipiat; nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quam exploraverit Episcopus, vel, eo absente, vel impedito, ejus Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat, quid agat. & si voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit; habueritque cōditiones requisitas juxta monasterii illius, & Ordinis regulam; necnon monasterium fuerit idoneum; libere ei profiteri liceat. cujus professionis tempus ne Episcopus ignoret; teneatur Præfecta monasterio eū ante mensem certiorem facere. quod si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit; quamdiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

Ne quis, præterquam in casibus à jure expressis, cogat mulierem ad ingrediendum monasterium, aut ingredi volentem prohibeat: Pœnitentium seu Convertitarum constitutiones serventur. Caput XVIII.

ANathemati sancta Synodus subiicit omnes, & singulas personas, cujuscumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, sæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, prætetquam in casibus in jure expressis, ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscumque religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium, vel favorem dederint; quique scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere; quoquo modo eidem actui vel præsentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. Simili quoque anathemati subiicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierũ voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine justa causa impedierint. Eaque omnia, & singula, quę ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, serventur non solum in monasteriis subiectis Episcopo, sed & in aliis quibuscumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Convertitæ appellantur: in quibus constitutiones earum serventur.

Cõc. Tolet. 3. can. 10. c. puella. 20. q. 2. c. ult. 32 q. 2.

Cõc. Tolet. 4. c. 54. in fi.

Quomodo in causis deficientium a Religione procedendum. Caput XIX.

QUicumque Regularis prætendat, se per vim, & metum ingressum esse religionem; aut etiam dicat, ante ętatem debitam professum fuisse; aut quid simi-

C. puellæ. 20. q. 1. c. cũ virum. de regul.

eorum institutum, a sancta Sede Apostolica approbatum, Domino, & ejus Ecclesiæ inservire possint: sed neque ante professionem, excepto victu, & vestitu, novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione est, quocumque prætextu, a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus monasterio aliquid ex bonis ejusdem tribuatur: ne hac occasione discedere nequeat, quod totam, vel majorem partem substantiæ suæ monasterium possideat; nec facile, si discesserit, id recuperare possit: quin potius præcipit sancta Synodus sub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat, & ut abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant. quod ut recte fiat, Episcopus, etiam per censuras ecclesiasticas, si opus fuerit, compellat.

Puella maior duodecim annis, si habitum regularem suscipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante professionem.

Caput XVII.

Libertati professionis virginum Deo dicandarum prospiciens sancta Synodus, statuit, atque decernit, ut, si puella, quę habitum regularem suscipere voluerit, major duodecim annis sit; non ante eum suscipiat; nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quam exploraverit Episcopus, vel, eo absente, vel impedito, ejus Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat, quid agat. & si voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit; habueritque cōditiones requisitas juxta monasterii illius, & Ordinis regulam; necnon monasterium fuerit idoneum; libere ei profiteri liceat. cujus professionis tempus ne Episcopus ignoret; teneatur Præfecta monasterio eū ante mensem certiorem facere. quod si Præfecta certiorem Episcopum non fecerit; quamdiu Episcopo videbitur, ab officio suspensa sit.

Ne quis, præterquam in casibus à jure expressis, cogat mulierem ad ingrediendum monasterium, aut ingredi volentem prohibeat: Pœnitentium seu Convertitarum constitutiones serventur. Caput XVIII.

ANathemati sancta Synodus subiicit omnes, & singulas personas, cujuscumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam Clericos, quam laicos, sæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fungentes, si quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, præterquam in casibus in jure expressis, ad ingrediendum monasterium, vel ad suscipiendum habitum cujuscumque religionis, vel ad emittendam professionem; quique consilium, auxilium, vel favorem dederint; quique scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitum suscipere, aut professionem emittere; quoquo modo eidem actui vel præsentiam, vel consensum, vel auctoritatem interposuerint. Simili quoque anathemati subiicit eos, qui sanctam virginum, vel aliarum mulierū voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo sine justa causa impedierint. Eaque omnia, & singula, quę ante professionem, vel in ipsa professione fieri oportet, serventur non solum in monasteriis subiectis Episcopo, sed & in aliis quibuscumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Convertitæ appellantur: in quibus constitutiones earum serventur.

Cōc. Tolet. 3. can. 10. c. puella. 10. q. 2. c. ult. 32 q. 2.

Cōc. Tolet. 4. c. 54. in fi.

Quomodo in causis deficientium a Religione procedendum. Caput XIX.

QUicumque Regularis prætendat, se per vim, & metum ingressum esse religionem; aut etiam dicat, ante ętatem debitam professum fuisse; aut quid simi-

C. puellæ. 20. q. 1. c. cū virum. de regul.

simile; velitque habitum dimittere quacumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum; non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die professionis,& tunc non aliter,nisi causas,quas prætenderit,deduxerit coram Superiore suo,
Côc.Arelat. 1.c.ult.Côc. Arelat.2. c. 25. & Ordinario. Quod si antea habitum sponte dimiserit; nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur; sed ad monasterium redire cogatur, & tamquam apostata puniatur: interim vero nullo privilegio suę religionis juvetur. Nemo etiam Regularis cujuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte ferendi habitum suæ religionis.

Superiores Ordinum Episcopis non subiecti inferiora monasteria visitent ac corrigant, etiam commendata. Caput XX.

ABbates,qui sunt Ordinum Capita, ac cęteri prædictorum Ordinum Superiores, Episcopis non subiecti, quibus est in alia inferiora monasteria, Prioratusve legitima jurisdictio, eadem illa sibi subdita monasteria,& Prioratus,suo quisque loco, atque ordine,ex officio visitent, etiam si commendata existant. Quæ cum Ordinum suorum Capitibus subsint,
Sup.seff.21. de refor.c.8 declarat sancta Synodus,in iis,quę alias de visitatione monasteriorum commendatorum definita sunt, non esse comprehensa: teneanturque quicumque prædictorum Ordinum monasteriis præsunt, prædictos Visitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipsa quoque monasteria, quæ sunt Ordinum Capita, juxta sanctæ Sedis Apostolicæ, & cuiusque Ordinis constitutiones visitentur. Et quamdiu durabunt hujusmodi commendæ, Priores claustrales, aut in Prioratibus conventum habentibus Subpriores, qui correctiones, & spirituale regimen exerceant, a Capitulis generalibus,vel ipsorum Ordinum Visitatoribus instituantur.In cæteris omnibus præfatorum

Or-

Ordinum privilegia,& facultates, quæ ipsorum personas,loca,& jura concernunt,firma sint,& illæsa.

Monasteria Regularibus conferantur: Ordinum Capita nemini in posterum commendentur.
Caput XXI.

CUm pleraque monasteria,etiam Abbatiæ, Prioratus,& Prępositurę ex mala eorum,quibus cōmissa fuerunt, administratione, non levia passa fuerint tam in spiritualibus, quam in temporalibus detrimenta;cupit sancta Synodus ea ad congruam monasticæ vitæ disciplinam omnino revocare: verum adeo dura, difficilisque est pręsentium temporum conditio,ut nec statim omnibus, nec commune ubique, quod optaret, remedium possit adhiberi: ut tamen nihil prętermittat,unde prædictis salubriter aliquando provideri possit; primum quidem confidit, Sanctissimum Romanum Pontificem pro sua pietate, & prudentia curaturum, quantum hęc tempora ferre posse viderit,ut iis, quę nunc commendata reperiuntur, & quę suos conventus habent, regulares personæ, ejusdem Ordinis expresse professę, & quę gregi præire,& præesse possint,pręficiantur Quę vero in posterum vacabunt, non nisi regularibus spectatę virtutis, & sanctitatis conferantur. Quo ad ea vero monasteria,quę Capita sunt, ac Primates Ordinum,sive Abbatiæ, sive Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur;teneantur illi, qui in pręsenti ea in commendam obtinent,nisi sit eis de regulari successore provisum, infra sex menses religionem illorum Ordinum propriam solemniter profiteri, aut iis cedere: aliàs commendę prædictę ipso jure vacare censeantur. Ne autem in prędictis omnibus,& singulis fraus aliqua adhiberi possit; mandat sancta Synodus, ut in provisionibus dictorum monasteriorum qualitas singulorum nominatim exprimatur: aliterque facta provisio surreptitia esse censeatur:nullaque sub-

Cōc. Latera. sub Leon. X sess. 9. in Bulla de reform. Cui ię

Sup sess. 14. de reform. c. 10.

ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adjuvetur.

Prædicta de reformatione Regularium nulla mora interpoſita obſerventur. Caput XXII.

HÆc omnia & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſervari ſancta Synodus præcipit in omnibus cœnobiis, ac monaſteriis, collegiis, ac domibus quorumcumque monachorum, ac regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam ſi illę ſub gubernio militiarum, etiam Hieroſolymitanę, vivant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacumque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quavis ſubiectione, aut annexione, vel dependētia cujuſcumque Ordinis, mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut canonicorum quorumcumque; non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum privilegiis ſub quibuſcumque formulis verborum conceptis, ac, Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon conſtitutionibus, & regulis etiam juratis, atque etiam conſuetudinibus, vel pręſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui vero regulares tam viri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis vivunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſervantia ſancta Synodus amovere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, ut omnia, & ſingula ſupradicta quamprimum executioni demandentur; præcipit omnibus Epiſcopis, in monaſteriis ſibi ſubiectis, & in omnibus aliis, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & aliis Superioribus Ordinum ſupradictorum, ut ſtatim prędicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia provincialia ſuppleant, & coer-

coerceant. Regularium vero Capitula provincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia provincialia per deputationem aliquorum ejusdem Ordinis provideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Resp. & magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prędictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus & cęteris Præfectis in superius contentæ reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti; ut sine ullo impedimento præmissa recte exequantur ad laudem Dei Omnipotentis.

Decretum de Reformatione.

Cardinales, & omnes Ecclesiarum Prælati modestam suppellectilem, & mensam habeant; consanguineos familiaresve suos ex bonis Ecclesiæ non augeant. Caput I.

OPrandum est, ut ii, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant; ac se non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, sed ad labores, & solicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant. nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, si prępositos suos viderint non ea, quę mundi sunt, sed animarum salutem, ac cœlestem patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendam ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta Synodus animadvertat; admonet Episcopos omnes, ut secum ea sæpe meditantes, factis etiam ipsis, ac vitę actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prędicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis vero ita mores suos omnes componant, ut reli-

C. magnæ. de voto. c. qualiter, & quando. de accus. supra sess. 22. de refor. c. 1. in princ.

ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adjuvetur.

Prædicta de reformatione Regularium nulla mora interpoſita obſerventur. Caput XXII.

HÆc omnia & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſervari ſancta Synodus præcipit in omnibus cœnobiis, ac monaſteriis, collegiis, ac domibus quorumcumque monachorum, ac regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiam ſi illę ſub gubernio militiarum, etiam Hieroſolymitanę, vivant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacumque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quavis ſubiectione, aut annexione, vel dependētia cujuſcumque Ordinis, mendicantium, vel non męndicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut canonicorum quorumcumque; non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum privilegiis ſub quibuſcumque formulis verborum conceptis, ac, Mare magnum, appellatis, etiam in fundatione obtentis, necnon conſtitutionibus, & regulis etiam juratis, atque etiam conſuetudinibus, vel pręſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui vero regulares tam viri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis vivunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſervantia ſancta Synodus amovere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, ut omnia, & ſingula ſupradicta quamprimum executioni demandentur; præcipit omnibus Epiſcopis, in monaſteriis ſibi ſubiectis, & in omnibus aliis, ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & aliis Superioribus Ordinum ſupradictorum, ut ſtatim prędicta exequantur. Et ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia provincialia ſuppleant, & coer-

coerceant. Regularium vero Capitula provincialia, & generalia, & in defectum Capitulorum generalium Concilia provincialia per deputationem aliquorum ejusdem Ordinis provideant. Hortatur etiam sancta Synodus omnes Reges, Principes, Resp. & magistratus, & in virtute sanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prędictis Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus & cęteris Præfectis in superius contentæ reformationis executione suum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requisiti; ut sine ullo impedimento præmissa recte exequantur ad laudem Dei Omnipotentis.

Decretum de Reformatione.

Cardinales, & omnes Ecclesiarum Prælati modestam suppellectilem, & mensam habeant; consanguineos familiaresve suos ex bonis Ecclesiæ non augeant. Caput I.

OPrandum est, ut ii, qui Episcopale ministerium suscipiunt, quæ suæ sint partes, agnoscant; ac se non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, sed ad labores, & solicitudines pro Dei gloria vocatos esse intelligant. nec enim dubitandum est, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, si pręposítos suos viderint non ea, quę mundi sunt, sed animarum salutem, ac cœlestem patriam cogitantes. Hæc cum ad restituendam ecclesiasticam disciplinam præcipua esse sancta Synodus animadvertat; admonet Episcopos omnes, ut secum ea sæpe meditantes, factis etiam ipsis, ac vitę actionibus, quod est veluti perpetuum quoddam prędicandi genus, se muneri suo conformes ostendant: in primis vero ita mores suos omnes componant, ut reli-

C. magnæ. de voto. c. qualiter, & quando. de accus. supra sess. 22. de refor. c. 1. in princ.

li-

Psal. 101. Eccl. 3. 35. & 66. Matt. 10. & 18. cum fin. Côc. Carth. 4. c. 15. côc. Tolet. 3. c. 7 c. Episcop. 41. dist. c. pro rever. 44. dist. sup. sess. 3. Côc. Antio. c. 35. c. quis quis. c. sint manifestæ. c. Episcop. & c. res Ecclesiæ. cum seq 12. q. 2.

liqui ab eis frugalitatis, modestiæ, continentiæ, ac, quæ nos tantopere commendat Deo, sanctæ humilitatis exempla petere possint. Quapropter, exemplo Patrum nostrorum in Concilio Carthaginensi, non solum jubet, ut Episcopi modesta suppellectili, & mensa, ac frugali victu contenti sint; verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota ejus domo caveant, ne quid appareat, quod a sancto hoc instituto sit alienũ; quodque non simplicitatem, Dei zelum, ac vanitatũ contemptum præseferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex redditibus Ecclesiæ consanguineos, familiaresve suos augere studeant: cum & Apostolorum canones prohibeant, ne res ecclesiasticas, quæ Dei sunt, consanguineis donent; sed, si pauperes sint, iis, ut pauperibus, distribuant; eas autem non distrahant, nec dissipent illorum causa: immo, quam maxime potest, eos sancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratres, nepotes, propinquosque carnis affectum, unde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant. Quæ vero de Episcopis dicta sunt; eadem non solum in quibuscũque beneficia ecclesiastica, tam sæcularia, quam regularia obtinentibus, pro gradus sui conditione observari, sed & ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales pertinere decernit; quorum consilio apud Sanctissimum Romanum Pontificem cum universalis Ecclesię administratio nitatur, nefas videri potest, non iis etiam virtutum insignibus, ac vivendi disciplina eos fulgere, quæ merito omnium in se oculos convertant.

Côc. Later. sub Leo. X. sess. 9. de reform. curię.

A quibus nominatim decreta Concilii solemniter recipi, & doceri debeant.

Caput II.

COgit temporum calamitas, & invalescentium hęresum malitia, ut nihil sit prætermittendũ, quod ad populorum ędificationem, & catholicę fidei præ-

præsidium videatur posse pertinere. Præcipit igitur sancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & omnibus aliis, qui de jure, vel cõsuetudine in Concilio provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo provinciali, post finem præsentis Concilii habenda, eo omnia, & singula, quæ ab hac sancta Synodo definita, & statuta sunt, palam recipiant; necnon veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant, & profiteantur; simulque hæreses omnes, a sacris canonibus, & generalibus Conciliis, præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publice detestentur, & anathematizent. Idemque in posterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcoposque promovendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipsi interfuerint, omnino observent. Quod si quis ex supradictis omnibus, quod absit, renuerit; Episcopi comprovinciales statim summum Romanum Pontificem admonere sub pœna divinæ indignationis teneantur; interimque ab ejusdem communione abstineant. Cæteri vero omnes, sive in præsenti, sive in futurum beneficia ecclesiastica habituri, & qui in Synodo diœcesana convenire debent, idem, ut supra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & observent: alias secundum formam sacrorum canonum puniantur. Ad hæc, omnes ii, ad quos Universitatum, & Studiorum generalium cura, visitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eisdem Universitatibus canones, & decreta hujus sanctæ Synodi integre recipiantur; ad eorumque normam Magistri, Doctores, & alii in eisdem Universitatibus ea, quæ Catholicæ fidei sunt, doceant, & interpretentur; seq; ad hoc institutum initio cujuslibet anni solemni juramento obstringant: sed & si aliqua alia in prædictis Universitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eisdem, ad quos spectat, pro religionis, & disciplinæ ecclesiasticæ augmento emendentur, & statuantur. Quæ vero Universitates immediate

C. sicut & c. ex cõmunicamus in 2. de hęret. c. 1. in fi. de sum trinit. cum sim.

te summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subjectæ; has sua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua supra, ratione, &, prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

Excommunicationis gladio temere non utendum: ubi executio realis aut personalis fieri potest, à censuris abstinendum; iisque civili magistratui se immiscere nefas esto.
Caput III.

C. dilecto. de senten. excom. in 6. c multi. in princ. 2. q. 1. c. visis. in fin. 16. q. 2. c. corripiantur. 24. q. 3.

QUamvis excommunicationis gladius nervus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris: sobrie tamen, magnaque circumspectione exercendus est: cum experientia doceat, si temere, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari; & perniciē potius parere, quam salutem. Quapropter excommunicationes illę, quæ monitionibus præmissis, ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, a nemine prorsus, præterquam ab Episcopo, decernantur; & tunc non alias, quam ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ ejus animum moveat; nec ad eas concedendas cujusvis sęcularis, etiam Magistratus, auctoritate adducatur: sed totum hoc in ejus arbitrio, & conscientia sit positum: quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse judicaverit. In causis vero judicialibus mandatur omnibus judicibus ecclesiasticis, cujuscumque dignitatis existant, ut quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineāt se tam in procedendo, quam definiendo, a censuris ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quę locis piis, ibi

C. Episcopi. c. nemo Episcoporū. & c. nullus sacerdotū. 11. q. 3. c. sacro. de sent. excom. Conc. Aurelian. 5. c. 2.

ibi existentibus, eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur;seu per captionem pignorum,personarumque districtionem,per suos proprios,aut alienos executores faciendam, sive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & causas definire. Quod si executio realis, vel personalis adversus reos hac ratione fieri non poterit; sitque erga judicem contumacia,tunc eos etiam anathematis mucrone,arbitrio suo, prẹter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis,vel personalis,ut supra,fieri poterit;erit a censuris abstinendum: sed si dictæ executioni facile locus esse non possit;licebit judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti;si tamen delicti qualitas, prẹcedente bina saltem monitione,etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet magistratui prohibere ecclesiastico judici, ne quem excommunicet;aut mandare, ut latam excommunicationẽ revocet,sub prẹtextu, quod contenta in præsenti decreto non sint observata; cum non ad sẹculares, sed ad ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus vero quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit,non solum ad Sacramenta, & cõmunionem fidelium,ac familiaritatem non recipiatur:sed,si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum insorduerit,etiam contra eum,tamquam de hẹresi suspectum,procedi possit.

C.si quis deinceps.in fi. 17.q.4.

C. rogo. cũ seq.11. q.3. c.nulli.cum seq. c.cum desideres.& c. si concubinæ de sẽt. excom.

Ubi nimius est Missarum celebrandarum numerus, statuant Episcopi, Abbates & Generales Ordinum, quod expedire judicaverint.

Caput IV.

COntingit sẹpe in quibusdam ecclesiis vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus,a testatoribus prẹscriptis, nequeat satisfieri;vel eleemosynam hujusmodi pro illis

ce-

te summi Romani Pontificis protectioni, & visitationi sunt subiectæ; has sua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua supra, ratione, &, prout ei utilius visum fuerit, salubriter visitari, & reformari curabit.

Excommunicationis gladio temere non utendum: ubi executio realis aut personalis fieri potest, à censuris abstinendum; iisque civili magistratui se immiscere nefas esto.
Caput III.

C. dilecto. de senten. excom. in 6. c multi. in princ. 2. q. 1. c. visis. in fin. 16. q. 2. c. corripiantur. 24. q. 3.

Quamvis excommunicationis gladius nervus sit ecclesiasticæ disciplinæ, & ad continendos in officio populos valde salutaris: sobrie tamen, magnaque circumspectione exercendus est: cum experientia doceat, si temere, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari; & perniciē potius parere, quam salutem. Quapropter excommunicationes illę, quæ monitionibus præmissis, ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis, seu subtractis rebus ferri solent, a nemine prorsus, præterquam ab Episcopo, decernantur; & tunc non alias, quam ex re non vulgari, causaque diligenter, ac magna maturitate per Episcopum examinata, quæ ejus animum moveat; nec ad eas concedendas cujusvis sęcularis, etiam Magistratus, auctoritate adducatur: sed totum hoc in ejus arbitrio, & conscientia sit positum: quando ipse pro re, loco, persona, aut tempore eas decernendas esse judicaverit. In causis vero judicialibus mandatur omnibus judicibus ecclesiasticis, cujuscumque dignitatis existant, ut quandocumque executio realis, vel personalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipsis fieri poterit, abstineāt se tam in procedendo, quam definiendo, a censuris ecclesiasticis, seu interdicto: sed liceat eis, si expedire videbitur, in causis civilibus, ad forum ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus, contra quoscumque, etiam laicos, per multas pecuniarias, quę locis piis, ibi

C. Episcopi. c. nemo Episcoporū. & c. nullus sacerdotū. 11. q. 3. c. sacro. de sent. excom. Conc. Aurelian. 5. c. 2.

ibi existentibus, eo ipso, quod exactæ fuerint, assignentur; seu per captionem pignorum, personarumque districtionem, per suos proprios, aut alienos executores faciendam, sive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & causas definire. Quod si executio realis, vel personalis adversus reos hac ratione fieri non poterit; sitque erga judicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio suo, pręter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel personalis, ut supra, fieri poterit; erit a censuris abstinendum: sed si dictæ executioni facile locus esse non possit; licebit judici hoc spirituali gladio in delinquentes uti; si tamen delicti qualitas, pręcedente bina saltem monitione, etiam per edictum, id postulet. Nefas autem sit sæculari cuilibet magistratui prohibere ecclesiastico judici, ne quem excommunicet; aut mandare, ut laratā excommunicationē revocet, sub prętextu, quod contenta in præsenti decreto non sint observata; cum non ad sęculares, sed ad ecclesiasticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus vero quicumque, si post legitimas monitiones non resipuerit, non solum ad Sacramenta, & cōmunionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur: sed, si obdurato animo, censuris annexus, in illis per annum insorduerit, etiam contra eum, tamquam de hęresi suspectum, procedi possit.

C. si quis deinceps. in fi. 17. q. 4.

C. rogo. cū seq. 11. q. 3. c. nulli. cum seq. c. cum desideres. & c. si concubinæ de sét. excom.

Vbi nimius est Missarum celebrandarum numerus, statuant Episcopi, Abbates & Generales Ordinum, quod expedire judicaverint.

Caput IV.

CONtingit sępe in quibusdam ecclesiis vel tam magnum Missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum esse, ut illis pro singulis diebus, a testatoribus pręscriptis, nequeat satisfieri; vel eleemosynam hujusmodi pro illis ce-

celebrandis adeo tenuem esse, ut non facile inveniatur, qui velit huic se muneri subiicere; unde depereũt piæ testantium voluntates; & eorum conscientias, ad quos prędicta spectant, onerandi occasio datur. Sancta Synodus, cupiens hęc, ad pios usus relicta, quo plenius, & utilius potest, impleri; facultatem dat Episcopis, ut in Synodo Diœcesana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in suis Capitulis Generalibus, re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia in prędictis Ecclesiis, quas hac provisione indigere cognoverint, statuere circa hęc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque ecclesiarũ utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum sẽper defunctorum commemoratio fiat, qui pro suarum animarum salute legata ea ad pios usus reliquerunt.

Sup. sess. 22. de reform. c. 6.

Rebus bene constitutis, & annexum onus habentibus, nihil detrahatur. Caput V.

RAtio postulat, ut illis, quę bene constituta sunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, seu fundatione, aut aliis constitutionibus, qualitates aliquę requiruntur, seu certa illis onera sunt iniuncta; in beneficiorum collatione, seu in quacumque alia dispositione, eis non derogetur. Idem in prębendis Theologalibus, Magistralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita constituta fuerint, observetur, ut eorum qualitatibus, vel Ordinibus nihil in ulla provisione detrahatur: & aliter facta provisio surreptitia censeatur.

Quomodo se gerere debeat Episcopus quoad visitationem capitulorum exemptorum. Caput VI.

STatuit sancta Synodus, ut in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, & collegiatis decretum sub fel.

rec.

rec. Paulo Tertio, quod incipit, Capitula cathedralium, observetur non solum, quando Episcopus visitaverit; sed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus, contra aliquem ex contentis in dicto decreto, procedat: ita tamen, ut, cum extra visitationem processerit, infrascripta omnia locum habeant: videlicet, ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos: de quorum consilio, & assensu Episcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando processum, quam in cæteris omnibus actibus usque ad finem causæ inclusive, coram notario tamen ipsius Episcopi, & in ejus domo, aut consueto tribunali procedere teneatur. Unum autem tantum sit utriusque votum; possitque alter Episcopo accedere. Quod si ambo ab Episcopo discordes in aliquo actu, seu interlocutoria, vel definitiua sententia fuerint; tunc intra sex dierum spatiū cum Episcopo tertium eligant. &, si in electione tertii etiam discordent; ad viciniorem Episcopum electio devoluatur; & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus, in quo erat discordia, terminetur: alias processus, & inde secuta nulla sint, nullosque producant juris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depositionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus sit personali detentione, possit initio solus Episcopus ad summariam informationem, & necessariam detentionem procedere: servato tamen in reliquis ordine præmisso. In omnibus autem casibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac personarum, delinquentes ipsi in loco decenti custodiātur. Episcopis præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par est; eisque in Choro, & in Capitulo, in Processionibus, & aliis actibus publicis sit prima sedes, & locus, quem ipsi elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas. Qui si aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec

Sup. sess. 6. de ref. c. 4.

Inf. c. 14. & sup. sess. 24. de matrim. c. 8.

C. qualiter. in 2. de accus. & c. tuę. de pœn.

Cōc. Carth. 4. c. 35. c. Episcopus, in Ecclesiis, 95. dist.

C. novit. cũ seq. de his, quæ fiunt à præl. sine consf. cap.

de re ad suum, vel suorum commodum spectante, agatur; Episcopi ipsi Capitulum convocent; vota exquirant; & juxta ea concludant. Absente vero Episcopo omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de jure, vel consuetudine spectat, perficiatur; nec ad id Vicarius Episcopi admittatur. Cęteris autem in rebus Capituli jurisdictio, & potestas, si qua eis competit, & bonorum administratio salva, & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent dignitates, nec sunt de Capitulo; ii omnes in causis ecclesiasticis Episcopo subiiciantur: non obstantibus, quo ad supradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, nec non consuetudinibus, etiam immemorabilibus, sententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum suos obligent auctores: salvis tamen in omnibus, privilegiis, quę Universitatibus Studiorum generalium, seu earum personis sunt concessa. Hæc autem omnia, & singula in iis ecclesiis locum non habeant, in quibus Episcopi, aut eorum Vicarii ex constitutionibus, vel privilegiis, aut consuetudinibus, sive concordiis, seu quocumque alio jure majorem habent potestatem, auctoritatem, ac jurisdictionem, quam præsenti decreto sit comprehensum: quibus sancta Synodus derogare non intendit.

Jur. alleg. in meo tract. de privilegiis schol. maxime priu. 64. cũ seq.

Accessus & regressus ad beneficia tolluntur: Coadiutor quomodo, cui, & ex qua causa concedendus.

Caput VII.

C. ad apostolica. 8. q. 1 c. ex trãsmissa. & c. ad extirpandas successiõn. de fil. presb. c. cõsuluit. de ju. patro. c. ad hæc. de deci. Conc. Rom. temp. Hilarii c. 5.

Cum in beneficiis ecclesiasticis, ea, quæ hæreditariæ successionis imaginem referunt, sacris cõstitutionibus sint odiosa, & Patrum decretis contraria; nemini in posterum accessus, aut regressus, etiam de consensu, ad beneficium ecclesiasticum cujuscũque qualitatis concedatur; nec hactenus concessi suspendantur, extendantur, aut transferantur. Hocque decretum in quibuscumque beneficiis ecclesiasticis, ac etiam cathedralibus ecclesiis, ac in quibuscumq; per-

personis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In Coadiutoriis quoque cum futura successione idem posthac observetur; ut nemini in quibuscumque beneficiis ecclesiasticis permittantur. Quod si quando Ecclesiæ Cathedralis, aut monasterii urgens necessitas, aut evidens utilitas postulet Prelato dari Coadiutorem; is non alias cum futura successione detur, quam hæc causa prius diligẽter a Sanctissimo Romano Pontifice sit cognita; & qualitates omnes in illo concurrere certum sit, quæ a jure, & decretis hujus sanctæ Synodi in Episcopis, & Prelatis requiruntur: alias concessiones super his factę surreptitiæ esse censeantur.

Sup. sess. 21. de refor. c. 6 e. scripsit. & c. quamvis. 7. q. 1.

Sup. sess. 21. de refor. c. 2 & sess. 7. de reform. c. 1. & 3.

Administratorum hospitalium munus: eorum negligentia, a quibus & qua ratione coercenda.
Caput VIII.

ADmonet sancta Synodus quoscumque ecclesiastica beneficia, secularia, seu regularia, obtinẽtes, ut hospitalitatis officium, a sanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum provẽtus licebit, prompte, benigneque exercere assuescãt; memores, eos, qui hospitalitatem amant, Christum in hospitibus recipere. Illis vero, quæ hospitalia vulgo nuncupata, seu alia pia, ad peregrinorum, infirmorum, senum, pauperumue usum præcipue instituta, in commendam, administrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Ecclesiis suis unita, obtinent; vel si Ecclesię Parochiales, hospitalibus forte unitæ, aut in hospitalia erectę, earumque patronis in administrationem concessæ sint; præcipit omnino, ut impositum illis onus, officiumue administrent, atque hospitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, juxta Constitutionem Concilii Viennensis, alias in hac eadem Synodo sub fel. rec. Paulo III. innovatam, quæ incipit, Quia contingit. Quod si hospitalia hæc ad certum peregrinorũ,

§ 1. & cap. quiescamus 24. dist. c. Archidiaconũ. 85. dist. c. volumus. 89. dist. c. quia ad si & c. mos. 12. q. 2. c. quoniã. 16. q. 1.

Clem. quia contigit. de relig. domi. & sup. sess. 7 c. ult.

aut infirmorum, aut aliarum personarum genus suscipiendum fuerint instituta; nec in loco, ubi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut perpaucę reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium usum, qui eorum institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum usu peritiores sint, per ipsum deligendis, magis expedire visum fuerit: nisi aliter forte, etiam in hunc eventũ, in eorum fundatione, aut institutione fuerit expressum: quo casu, quod ordinatum fuit, observari curet Episcopus, aut, si id non possit, ipse, prout supra, utiliter provideat. Itaque si prędicti omnes, & singuli, cujuscumque Ordinis, & religionis, & dignitatis, etiã si laici fuerint, qui administrationem hospitalium habent, non tamen regularibus subiecti, ubi viget regularis observantia, ab Ordinario moniti hospitalitatis munus adhibitis omnibus, ad quę tenentur, necessariis, re ipsa obire cessaverint; non solum per ecclesiasticas censuras, & alia juris remedia ad id compelli possint: sed etiam hospitalis ipsius administratione, curave perpetuo privari possint; aliique eorum loco ab iis, ad quos spectabit, substituantur. Et prædicti nihilominus, etiam ad fructuum restitutionem, quos contra ipsorum hospitalium institutionem perceperunt, quæ nulla eis remissione, aut compositione indulgeatur, in foro conscientiæ teneantur: nec administratio, seu gubernatio hujusmodi locorum uni & eidem personæ ultra triennium deinceps committatur; nisi aliter in fundatione cautum reperiatur: non obstante, quo ad omnia supradicta, quacumque unione, exemptione, & consuetudine in contrarium, etiam immemorabili, seu privilegiis, aut indultis quibuscumque.

Quo-

Quomodo probandum jus patronatus: cui deferendum: manus patronorum: accessiones vetita: quibus id juris non acquiratur. Caput IX.

SIcuti, legitima patronatuum jura tollere, piasque fidelium voluntates in eorum institutione violare, æquum non est: sic etiam, ut hoc colore beneficia ecclesiastica in servitutem, quod a multis impudenter fit, redigantur, non est permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio observetur; decernit sancta Synodus, ut titulus juris patronatus sit ex fundatione, vel dotatione; qui ex authentico documento, & aliis jure requisitis ostendatur; sive etiam ex multiplicatis præsentationibus per antiquissimum temporis cursum, qui hominum memoriam excedat, aliasue secundum juris dispositionem. In iis vero personis, seu Communitatibus, vel Universitatibus, in quibus id jus plerumque ex usurpatione potius quæsitum præsumi solet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur. nec immemorabilis temporis probatio aliter eis suffragetur, quam si, præter reliqua ad eam necessaria, præsentationes, etiam continuatæ, non minori saltem, quam quinquaginta annorum spatio, quæ omnes effectum sortitæ sint, authenticis scripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam sæcularibus, quam regularibus, seu parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuscumque aliis beneficiis, in cathedrali, vel collegiata Ecclesia; seu facultates, & privilegia concessa tam in vim patronatus, quam alio quocumque jure nominandi, eligendi, præsentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus, super Cathedralibus Ecclesiis competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, seu regna possidentes, aliosque sublimes, ac supremos Principes, jura Imperii in dominiis suis habentes, pertinent; & quæ in favorem Studiorum generalium concessa sunt, in totum prorsus

Sup. sess. 14. de reform. c. 12. c. piæ mentis. cũ seq. 16. q. 1. & c. nobis. de ju. patro.

sus abrogata, & irrita cum quasi possessione inde secuta intelligantur. Beneficiaque hujusmodi, tamquã libera, a suis collatoribus conferantur; ac provisiones hujusmodi plenum effectum consequantur. Ad hæc liceat Episcopo, præsentatos a patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat; ab Episcopo tamen, juxta alias statuta ab hac sancta Synodo, examinentur: alioquin institutio ab inferioribus facta irrita sit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cujuscumque Ordinis, & dignitatis, etiam si Communitates, Universitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum existant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiam si vere de jure patronatus ipsorum ex fundatione, & dotatione essent, nullatenus, nullave causa, vel occasione se ingerant; sed illos libere Rectori, seu Beneficiato, non obstante etiam quacumque consuetudine, distribuẽdos dimittant. Nec dictum jus patronatus venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra canonicas sanctiones transferre præsumant. si secus fecerint; excommunicationis, & interdicti pœnis subiiciantur; & dicto jure patronatus, ipso jure, privati existant. Insuper accessiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis, ad Ecclesias juris patronatui, etiam laicorum, subiectas, tam ad parochiales, quam ad alia quæcumque beneficia, etiam simplicia, seu dignitates, vel hospitalia, ita ut prædicta beneficia libera ejusdem naturæ cum iis, quibuscum uniuntur, efficiantur, atque sub jure patronatus constituantur; hæ si nondum plenarium sortitæ sunt effectum, vel deinceps ad cujusvis instantiam fient; quacumque auctoritate, etiam Apostolica, concessæ fuerint, simul cum unionibus ipsis per surreptionem obtentæ intelligantur: non obstante quacumque in iis verborũ forma, seu derogatione, quę habeatur pro expressa: nec executioni amplius demandentur; sed beneficia ipsa unita, cum vacaverint, libere, ut antea, conferã-

sup. sess. 24. de reform. c. 18. & sess. 14. de refor. c. 13.

tur.

tur. Quę vero a quadraginta annis citra factæ, effectum & plenam incorporationem sunt consecutæ; hę nihilominus ab Ordinariis, tamquam a Sede Apostolica delegatis, revideantur, & examinentur; ac quę per surreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, simul cum unionibus irritæ declarentur; ac beneficia ipsa separentur, & aliis conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Ecclesiis, & quibuscumque aliis beneficiis, etiam dignitatibus antea liberis, acquisiti a quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, seu ex augumento dotis, seu ex nova constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdem Ordinariis, uti delegatis, ut supra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediantur, diligenter cognoscantur: & quos non repererint ob maxime evidentem Ecclesiæ, vel beneficii, seu dignitatis necessitatem legitime constitutos esse, in totum revocent; atque beneficia hujusmodi sine damno illa possidentium, & restituto patronis eo, quod ab eis idcirco datum est, in pristinum libertatis statum reducant: non obstantibus privilegiis, constitutionibus, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus. Sup. sess. 7. de reform. c. 6.

Judices a Synodo designandi, qui delegentur a Sede Apostolica: a quibus & Ordinariis causæ breviter terminandæ.

Caput X.

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorum longinquitatem personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque adeo haberi non potest; hincque interdum judicibus, non undequaque idoneis, causæ in partibus delegantur: statuit sancta Synodus, in singulis Conciliis provincialibus, aut diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant, juxta Constitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit, Statutum, & alioquin ad C. Statutum de rescr. in 6

 id

id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum iis etiam posthac causę ecclesiasticæ, ac spirituales, & ad forum ecclesiasticum pertinentes, in partibus delegandę committantur. Et, si aliquem interim ex designatis mori contigerit; substituat Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram provincialem, aut diœcesanam Synodum: ita ut habeat quæque diœcesis quatuor saltem, aut etiam plures probatas personas, ac ut supra qualificatas; quibus hujusmodi causę a quolibet Legato, vel Nuncio, atque etiam a Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, delegationes quæcumque aliorum judicum aliis, quam his, factæ, surreptitiæ censeantur. Admonet dehinc sancta Synodus tam Ordinarios, quam alios quoscumque Judices, ut terminandis causis, quanta fieri poterit brevitate, studeant; ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

C. finem litibus. & c. fi de do. & contu c. 2. de re jud. & c. constitutus. de proc.

Variæ locationes bonorum ecclesiasticorum prohibentur: quædam factæ irritantur.

Caput XI.

MAgnam Ecclesiis perniciem afferre solet, cum earum bona, repræsentata pecunia, in successorum præjudicium aliis locantur. omnes igitur hæ locationes, si anticipatis solutionibus fient, nullatenus in præjudicium successorum validæ intelligantur: quocumque indulto, aut privilegio non obstante: nec hujusmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam, jurisdictiones Ecclesiasticas, seu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in spiritualibus locare; nec conductoribus per se, aut alios ea exercere: aliterque concessiones, etiam a Sede Apostolica factæ, surrepti-

C. de precariis. 11. q. 2. & c. 2. de preca.

ptitiæ censeantur. Locationes vero rerum ecclesiasticarum, etiam auctoritate Apostolica confirmatas, sancta Synodus irritas decernit, quas a triginta annis citra, ad longum tempus, seu, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem, seu bis viginti novem annos, vocant factas: Synodus provincialis; vel deputandi ab ea, in damnum Ecclesię, & contra canonicas sanctiones contractas fuisse judicabunt.

Decimæ integre persolvendæ: eas subtrahentes excommunicandi: Rectoribus Ecclesiarum tenuium pie subveniendum. Caput XII.

NOn sunt ferendi, qui variis artibus decimas, Ecclesiis obvenientes, subtrahere moliuntur; aut qui ab aliis solvendas temere occupant, & in rem suā vertunt: cum decimarum solutio debita sit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur sancta Synodus omnibus, cujuscumque gradus, & conditionis sint, ad quos decimarum solutio spectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in posterum Cathedrali, aut quibuscumque aliis Ecclesiis, vel personis, quibus legitime debentur, integre persolvant. Qui vero eas aut subtrahunt, aut impediunt; excommunicentur; nec ab hoc crimine, nisi plena restitutione secuta, absolvantur. Hortatur dehinc omnes, & singulos, pro Christiana charitate, debitoque erga Pastores suos munere, ut de bonis sibi a Deo collatis, Episcopis, & Parochis, qui tenuioribus præsunt Ecclesiis, large subvenire ad Dei laudem, atque ad Pastorum suorū, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam, non graventur.

Conc. Matiscon 2. c. 5. Cōc. Ticin. vers. in sac. Exo. 22. & 23. Levit. 27. Nume. 18. Tob. 1. Malach. 3. c. decimas. 16. q. 1. c. de cimas. cum seq. 16. q. 7. c. parochianos. c. ex transmiss. & c. tua. de decim. c. omnes decimę. 16. q. 7. cap. pervenit. c. nō est. c. tua & c. in quibusdam. de deci. Clem. 1. eo. tit.

Quar-

Quartam funeralium Cathedrales vel Parochiales Ecclesiæ recipiant. Cap. XIII.

De sepult. extra. in 6. & in Clem.

DEcernit sancta Synodus, quibuscumque in locis, jam ante annos quadraginta, Quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocumque privilegio, aliis Monasteriis, hospitalibus, aut quibuscumque locis piis concessa, eadem posthac integro jure, & eadem portione, quæ antea solebat, Cathedrali, seu Parochiali Ecclesiæ persolvatur: non obstantibus concessionibus, gratiis, privilegiis, etiã, Mari magno, nuncupatis, aut aliis quibuscumque.

Præscribitur ratio procedendi in causis Clericorum concubinariorum. Caput XIV.

Cõc. Carth. 3.c.17. Cõc. Nicænũ c.3 Conc. Matiscon.1.c.1. Cõc. Arelaten.2.c.3. Cõc. Tolet. 2.c.3. Conc. Bracar. 1.c. 15. Cõc. Turon.2.c.10. 11. & 12. Cõc. Magũtiacun.c.49 c. interdixit 32. dist. c. cũ omnibus. c. volumus. & c. fœminas. 81. dist. & 1.

QUam turpe, ac Clericorum nomine, qui se divino cultui addixerunt, sit indignum, in impudicitiæ sordibus, immundoque concubinatu versari, satis res ipsa, communi fidelium omnium offensione, summoque Clericalis militiæ dedecore, testatur. Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem ministri Ecclesiæ revocentur; populusque hinc eos magis discat revereri, quo illos vita honestiores cognoverit: prohibet sancta Synodus quibuscumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis ullam consuetudinem habere audeant; alioquin pœnis, a sacris canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis, puniantur. Quod si, a Superioribus moniti, ab iis se non abstinuerint; tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum ipso facto sint privati; quæ fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicetur. Sin vero in-

de-

delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina, perseverantes, secundæ monitioni adhuc non paruerint; non tantum fructus omnes, ac proventus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui prædictis locis applicentur; sed etiam a beneficiorum ipsorum administratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur, suspendantur: &, si ita suspensi, nihilominus eas non expellant; aut cum iis etiam versentur; tunc beneficiis, portionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in posterum reddantur; donec post manifestam vitę emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex causa visum fuerit dispensandum. Sed si, postquam eas semel dimiserint, intermissum consortium repetere, aut alias hujusmodi scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint; pręter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur. Nec quęvis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut suspendat: supradictorumque omnium cognitio, non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat: qui sine strepitu, & figura judicii, & sola facti veritate inspecta, procedere possint. Clerici vero beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habentes, juxta delicti, & contumacię perseverantiam, & qualitatem ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisve modis, juxta sacros Canones, puniantur. Episcopi quoque, quod absit, si ab hujusmodi crimine non abstinuerint; & a Synodo provinciali admoniti, se non emendaverint; ipso facto sint suspensi: &, si perseverent, etiam ad Sanctissimum Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur; qui pro qualitate culpæ, etiam per privationem, si opus erit, in eos animadvertat.

cum multis seq. de cohab. cler. & mulie.

C. 2. cũ seq. ex cohab. cler. & mul. c. si cōcubinæ. de sent. excō. Conc. Aurelian. 3. cap. 4.

Sup. c. 6. & in aliis locis sup. alleg. Cōc. Tolet. 4. cap. 41. C. quorũdã 34. dist. Cōc. Aurelian. 5. c. 3.

Fi-

Filii Clericorum illegitimi a quibusdam beneficiis arcendi. Caput XV.

C. proposuisti. 82. dist.

UT paternæ incontinentiæ memoria a locis Deo consecratis, quos maxime puritas, sanctitasq; decet, longissime arceatur; non liceat filiis Clericorū, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, in Ecclesiis, ubi eorum patres beneficium aliquod ecclesiasticum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam dissimile, beneficium obtinere; nec in dictis Ecclesiis quoquo modo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod si in præsenti pater, & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur; cogatur filius suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensium spatium: alias ipso jure eo privatus existat, & super iis quæcumque dispensatio surreptitia censeatur. Ad hæc, reciprocæ resignationes, si quę posthac a parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium consequatur; in fraudem hujus decreti, & canonicarum sanctionū factæ omnino censeantur. nec collationes secutæ, vigore hujusmodi resignationum, seu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipsis Clericorum filiis suffragentur.

C. 1. & per tot. de fil. presbit.

Beneficia curata non convertantur in simplicia: ei in quem translata fuerit cura animarum, assignetur congrua portio: Vicaria cessent, cura ad titulos revocata. Caput XVI.

STatuit sancta Synodus, ut ecclesiastica beneficia sæcularia, quocumque nomine appellentur, quę curam animarum ex primæva eorum institutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps

in

in simplex beneficium, etiam assignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur: non obstantibus quibuscumque gratiis, quæ suum plenariũ effectum non sunt consecutę. In iis vero, in quibus contra earum institutionem, seu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata est, etiam si in hoc statu ab immemorabili tempore reperiantur, si congrua portio fructuum Vicario, quocumque nomine is appelletur, non fuerit assignata; ea quamprimum, & ad minus intra annum a fine pręsentis Concilii, arbitrio Ordinarii, juxta formam decreti sub fel. rec., Paulo III. assignetur. Quod si id commode fieri non possit; aut intra dictum terminũ factum non erit: cum primum per cessum vel decessum Vicarii, seu Rectoris, aut quomodolibet alterũ eorum vacaverit; beneficium curam animarum recipiat; ac Vicarię nomen cesset; & in antiquum statum restituatur.

Sup. sess. 7. de reform. c. 7.

Episcopi dignitatem suam morum gravitate commendent; nec cum Regum ministris, Regulis aut Baronibus indigna demissione se gerant.

Caput XVII.

NOn potest sancta Synodus non graviter dolere, audiens Episcopos aliquos, sui status oblitos, Pontificiam dignitatem non leviter dehonestare; qui cum Regum ministris, Regulis, & Baronibus in Ecclesia, & extra, indecenti quadam demissione se gerunt, & veluti inferiores Ministri Altaris, nimis indigne non solum loco cedunt, sed etiam personaliter illis inserviunt. Quare, hęc, & similia detestans sancta Synodus, sacros Canones omnes, Conciliaque generalia, atque alias Apostolicas sanctiones ad dignitatis Episcopalis decorem, & gravitatem pertinentes renovando, pręcipit, ut ab hujusmodi in posterum Episcopi se abstineant; mandans eisdem, ut tam in Ecclesia, quam foris suum gradum, & Ordinem

C. quæsto de off. ord. & sup. sess. 24. de regu. c. 4

Sup. e c. c. Valētinian. 63. dist. c. Episcop. in Ecclesiis. 95 dist. c. quis dubitet. c. duo sunt cũ seq. 96 dist. & c. solitæ. de majo. & obed.

nem præ oculis habentes, ubique se Patres, & Pastores esse meminerint; reliquis vero tam Principibus, quam cæteris omnibus, ut eos paterno honore, ac debita reverentia prosequantur.

Canones adamussim serventur: si quando in eis dispensandum, id valide, mature & gratis fiat.
Caput XVIII.

SIcuti publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius evenientibus casibus, & necessitatibus pro communi utilitate satisfiat: sic frequentius legem solvere, exemploque potius, quam certo personarum, rerumque delectu, petentibus indulgere, nil aliud est, quam unicuique ad leges trāsgrediendas aditum aperire. Quapropter sciant universi, sacratissimos Canones exacte ab omnibus, &, quoad ejus fieri poterit, indistincte observandos. Quod si urgens, justaque ratio, & major quandoque utilitas postulaverint, cum aliquibus dispensandum esse; id, causa cognita, ac summa maturitate, atque gratis, a quibuscumque, ad quos dispensatio pertinebit, erit præstandum: aliterque facta dispensatio surreptitia censeatur.

C. si Romanor. 19. dist. c. si quis omnē 1. q. 7 c. 1. de cōst.

C. 1. de vot.

Monomachia pœnis gravissimis punitur.
Caput XIX.

C. 1. de torneamen.

DEtestabilis duellorum usus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Christiano orbe penitus exterminetur: Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine, Domini temporales; qui locum ad monomachiam in terris suis inter Christianos concesserint; eo ipso sint excommunicati; ac jurisdictione, & dominio civitatis, castri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiserint, quod ab Ecclesia

ob-

obtinent, privati intelligantur; &, si feudalia sint, directis Dominis statim acquirantur. Qui vero pugnā commiserint; & qui eorum Patrini vocantur; excommunicationis, ac omnium bonorum suorum proscriptionis, ac perpetuę infamiæ pœnam incurrant; & ut homicidæ, juxta sacros Canones, puniri debeāt. &, si in ipso conflictu decesserint; perpetuo careant ecclesiastica sepultura. Illī etiam, qui consilium in causa duelli, tam in jure, quam facto dederint; aut alia quacumque ratione ad id quemquam suaserint; necnon spectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur: non obstante quocumque privilegio, seu prava consuetudine, etiam immemorabili.

C. 2. de cler. pugnan. in duci. de torneam. per tot. & tot. tit. de hom.

Quæ sunt juris Ecclesiastici Principibus sæcularibus commendantur. Caput XX.

CUpiens sancta Synodus Ecclesiasticam disciplinam in Christiano populo non solum restitui, sed etiam perpetuo sartam tectam a quibuscumque impedimentis conservari; præterea, quæ de ecclesiasticis personis constituit, sęculares quoque Principes officii sui admonendos esse censuit; confidens eos, ut Catholicos, quos Deus sanctę Fidei, Ecclesiæque protectores esse voluit, jus suum Ecclesię restitui, non tantum esse concessuros, sed etiam subditos suos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores Ordines reverentiām revocaturos; nec permissuros, ut officiales, aut inferiores magistratus, Ecclesię & personarum Ecclesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione, & canonicis sanctionibus cōstitutam, aliquo cupiditatis studio, seu inconsideratione aliqua violent; sed una cum ipsis Principibus debitam sacris summorum Pontificum, & Conciliorum constitutionibus observantiam præstent. Decernit itaque, & præcipit, sacros Canones, & Concilia generalia omnia, necnon alias Apostolicas sanctio-

C. Concilia. §. hinc. 17. dist. c. quis dubitet. c. duo sunt. & c. si. 96. dist.

ctiones, in favorem ecclesiasticarum personarum, libertatis Ecclesiasticę, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præsenti etiam decreto innovat, exacte ab omnibus observari debere. Proptereaq; admonet Imperatorem, Reges, Resp. Principes, & omnes, & singulos, cujuscumque status, & dignitatis extiterint, ut, quo largius bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eo sanctius, quæ Ecclesiastici juris sunt, tamquam Dei pręcipua, ejusque patrocinio tecta, venerentur; nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliisve Dominis temporalibus, seu Magistratibus, maximeque ministris ipsorum Principum lædi patiantur; sed severe in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque jurisdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipsimet exemplo ad pietatem, Religionem, ecclesiarumque protectionem existant; imitantes anteriores optimos, religiosissimosque Principes, qui res Ecclesię sua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum iniuria vindicarunt. Adeoque ea in re quisque officium suum sedulo præstet: quo cultus Divinus devote exerceri, & Pręlati, cæterique Clerici in residentiis, & officiis suis, quieti, & sine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

C. pervenit. 86. dist. c. si quis suadente. 17. q. 4. toto tit. de immu. eccl. c. quáquá. de cési. in 6. c. felicis. de pœn. eo. lib. Cóc. Ticinen. vers. statuimus. & vers sancimus. Cóc. Aquisgran. c. 9. Conc. Lateran. sub Leo. X. sess. 9. & & 10. C. Valentinian. 63. dist. c. Eccl. in si. 87. dist. c. Constantinus. & c. ult. 96. dist.

In omnibus salva Sedis Apost. auctoritas maneat.
Caput XXI.

Postremo sancta Synodus, omnia, & singula, sub quibuscumque clausulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque Ecclesiastica disciplina, tam fel. rec. Paulo III. ac Julio III. quam sub Beatissimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc Sacro Concilio statuta sunt, declarat, ita decreta fuisse, ut in his salva semper auctoritas Sedis Apostolicę & sit, & esse intelligatur.

Sup. sess. 7. de refor. in princ.

De-

Decretum de continuanda Seſſione in diem ſequentem.

Cum ea omnia, quæ in pręſenti Seſſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commode expediri non poſſint, propterea juxta id, quod in generali Congregatione a Patribus ſtatutum fuit, ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eandem Seſſionem continuando, differuntur.

CONTINUATIO SESSIONIS

DIE IV. DEC.

Decretum de Indulgentiis.

CUm poteſtas conferendi Indulgentias a Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit; atque hujuſmodi poteſtate, divinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa uſa fuerit: ſacroſancta Synodus indulgentiarum uſum, Chriſtiano populo maxime ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Eccleſia retinendum eſſe docet, & præcipit; eoſque anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt; vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant. in his tamen concedendis moderationẽ, juxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem, adhiberi cupit; ne nimia facilitate Eccleſiaſtica diſciplina eneruetur. Abuſus vero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc Indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, pręſenti decreto generaliter ſtatuit, pravos quæſtus omnes pro his conſequendis, unde plurima in Chriſtiano populo abuſum cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe. Cęteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreverentia, aut aliunde

Matt. 16. Joan 20.c. audivimus. & c. quodcũq. ligaveris. 24.q.1. c. ut conſtitueretur. 50 diſt. c. adhuc. de pœnit. diſt. 1. toto tit. de pœn. & remiſ. extra. in 6. & in Clem.

C. cũ ex eo. de pœnit. & remiſ.

Clem. abuſionibus. de pœnit. & remiſ.

R quo-

Sup. seß. 21. de ref. c. 9. quomodocumque provenerunt; cum ob multiplices locorum, & provinciarum, apud quas hi committũtur, corruptelas commode nequeant specialiter prohiberi; mandat omnibus Episcopis, ut diligenter quisque hujusmodi abusus Ecclesiæ suę colligat, eosque in prima Synodo provinciali referat: ut aliorum quoque Episcoporum sententia cogniti, statim ad summum Romanum Pontificem deferantur: cujus auctoritate, & prudentia, quod Universali Ecclesiæ expediet, statuatur; ut ita sanctarum Indulgentiarum munus pie, sancte, & incorrupte omnibus fidelibus dispensetur.

De delectu ciborum, jejuniis, & diebus festis.

C. nõ decet. 12. dist. Vigilius in Epist. ad Eutherum. in fi. Felix. 1 in Epist. 3. Insuper hortatur sancta Synodus, & per sanctissimum Domini nostri, atque Salvatoris adventum Pastores omnes obtestatur, ut tamquam boni milites illa omnia, quæ sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum mater, & magistra, statuit, necnon eas, quæ tam in hoc Concilio, quam in aliis œcumenicis statuta sunt, quibuscumque fidelibus sedulo commendent; omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipue sint obsequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia; vel etiam, quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum festorum devota, & religiosa celebratio; admonentes populos crebro, obedire Prępositis suis: quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient; qui vero contemnunt, Deum ipsum ultorem sentient.

C. qui suis. 93. dist. c. quia frater. 7. q. 1. Luc. 10.

De indice librorum, & Cathechismo, Breviario, & Missali.

Sup. seß. 18. in prin. Sacrosancta Synodus in secunda Sessione, sub Sãctissimo Domino nostro Pio Quarto celebrata, delectis quibusdam Patribus commisit, ut de variis

cen-

censuris, ac libris, vel suspectis, vel perniciosis, quid facto opus esset, considerarent; atque ad ipsam sanctam Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impositam esse; nec tamē, ob librorum varietatem, & multitudinem, distincte, & commode possit a sancta Synodo d judicari; præcipit, ut, quidquid ab illis præstitum est, Sanctissimo Romano Pontifici exhibeatur; ut ejus judicio, atque auctoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de Catechismo a Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Missali, & Breviario fieri mandat.

De loco Oratorum.

Declarat sancta Synodus, ex loco assignato Oratoribus, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus, in sedendo, incedendo, aut quibuscumque aliis actibus, nullum cuiquam eorum factum fuisse præjudicium; sed omnia illorum, & Imperatoris, Regum, Rerumpublicarum, ac Principum suorum jura, & prærogativas illęsas, & salvas esse, in eodemque permanere, prout ante præsens Concilium reperiebantur.

De recipiendis, & observandis Decretis Concilii.

Tanta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inveterata malitia, ut nihil tam clarum in fide nostra asserenda umquam fuerit, aut tam certo statutum; quod non, humani generis hoste suadente, illi errore aliquo contaminaverint. eā propter sancta Synodus id potissimum curavit, ut præcipuos hęreticorum nostri temporis errores damnaret, & anathematizaret; veramque & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnavit, anathematizavit, & definivit. Cumque tamdiu tot Episcopi, ex variis Christiani orbis provinciis evocati, sine magna gregis sibi commissi jactura, & universali periculo ab Ecclesiis abesse non possint; nec ulla spes restet,

hæreticos, toties, fide etiam publica, quam desiderarunt, invitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius adventuros; ideoque tandem huic sacro Concilio finem imponere necesse sit: superest nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat ad operā suam ita præstandam, ut, quæ ab ea decreta sunt, ab hęreticis depravari, aut violari non permittant; sed ab his, & omnibus devote recipiantur, & fideliter observentur. Quod si in his recipiendis aliqua difficultas oriatur; aut aliqua inciderint, quæ declarationem, quod non credit, aut definitionem postulent; præter alia remedia, in hoc Concilio instituta, confidit sancta Synodus Beatissimum Romanum Pontificem curaturum, ut vel evocatis ex illis pręsertim provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidē negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii generalis celebratione, si necessarium judicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei visum fuerit, provinciarum necessitatibus pro Dei gloria, & Ecclesiæ tranquillitate consulatur.

De recitandis Decretis Concilii sub Paulo III. & Julio III. in Sessione.

Sup. sess. 5 6 7. 13. & 14. Quoniam diversis temporibus, tam sub fel. rec. Paulo III. quam Julio III. multa in hoc sacro Concilio, quo ad dogmata, ac morum reformationem statuta, & definita sunt; vult sanctą Synodus, ut illa nunc recitentur, & legantur.

Recitata sunt.

De fine Concilii, & confirmatione petenda a Sanctissimo Domino nostro.

Illustrissimi Domini, Reverendissimique Patres, Placet ne vobis, ut ad laudem Dei Omnipotētis huic sacræ œcumenicę Synodo finis imponatur? & omnium, & singulorum, quæ tam sub fel. rec. Paulo III. & Ju-

& Julio III. quam sub Sanctissimo Domino nostro Pio IV. Romanis Pontificibus, in ea decreta, & definita sunt, confirmatio nomine sanctę hujus Synodi per Apostolicę Sedis Legatos, & Pręsidentes a Beatissimo Romano Pont. petatur?

Responderunt, Placet.

Postmodum Illustrissimus & Reverendissimus Cardinalis Moronus, primus Legatus & Præsidens, benedicens sanctæ Synodo, dixit: POST GRATIAS DEO ACTAS REVERENDISSIMI PATRES ITE IN PACE. Qui responderunt, AMEN.

ACCLAMATIONES

PATRVM IN FINE CONCILII.

CARDINALIS A LOTHARINGIA.

Beatissimo Pio Papæ, & Domino nostro, sanctæ Vniversalis Ecclesiæ Pontifici, multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRVM.

Domine Deus, Sanctissimum Patrem diutissime Ecclesiæ suæ conserva, multos annos.

Card. Beatissimorum summorum Pontificum animabus, Pauli III, & Julii III, quorum auctoritate hoc sacrum generale Concilium inchoatum est, pax a Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Resp. Memoria in benedictione sit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Serenissimorum Regum, qui hoc universale Concilium promoverunt,

runt, & protexerunt, memoria in benedictione sit.

Resp. *Amen, Amen.*

Card. *Serenissimo Imperatori Ferdinando, semper Augusto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Rebusp & Principibus nostris, multi anni.*

Resp. *Pium, & Christianum Imperatorem Domine conserva: Imperator Cœlestis terrenos Reges, recta fidei conservatores, custodi.*

Card. *Apostolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præsidentibus, cum multis annis magna gratia.*

Resp. *Magna gratia: Dominus retribuat.*

Card. *Reverendissimis Cardinalibus, & Illustribus Oratoribus.*

Resp. *Magnas gratias, multos annos.*

Card. *Sanctissimis Episcopis vita, & felix ad Ecclesias suas reditus.*

Resp. *Præconibus veritatis perpetua memoria: Orthodoxo Senatui multos annos.*

Card. *Sacrosancta œcumenica Tridentina Synodus ejus fidem confiteamur, ejus decreta semper servemus.*

Resp. *Semper confiteamur, semper servemus.*

Card. *Omnes ita credimus: omnes id ipsum sentimus: omnes consentientes, & amplectentes subscribimus. Hæc est fides Beati Petri, & Apostolorum: hæc est fides Patrum: hæc est fides Orthodoxorū.*

Resp. *Ita credimus; ita sentimus; ita subscribimus.*

Card. *His decretis inhærentes, digni reddamur misericordiis, & gratia primi, & magni supremi Sacerdotis, Jesu Christi Dei, intercedente simul inviolata Domina nostra sancta Deipara, & omnibus Sanctis.*

Resp. *Fiat, fiat. Amen, Amen.*

Card. *Anathema cunctis hæreticis.*

Resp. *Anathema, anathema.*

Post hæc mandatum fuit a Legatis, & Præsidentibus sub pœna excommunicationis omnibus Patribus, ut, antequam discederent a civitate Tridentina, subscriberent manu propria decretis Concilij; aut ea per publicum instrumentum approbarent. qui omnes deinde subscripserunt, & fuerunt numero CCLV, videlicet, Legati IV, Cardinales II, Patriarchæ III, Archiepiscopi XXV, Episcopi CLXVIII, Abbates VII, Procuratores absentium cum legitimo mandato XXXIX, Generales Ordinum VII.

LAUS DEO.

Concordat cum originali: in cujus fidem subscribimus,

Ego Angelus Massarellus, Episcopus Thelesinus, sacri Concilii Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus, Comensis, ejusdem Concilij Notarius.

Ego Cynthius Pamphilus, Clericus Camerinensis Diœcesis, ejusdem Concilij Notarius.

Confirmatio Concilii.

Os Alexander, S. Laurentii in Damaso Diaconus Cardinalis, de Farnesio,S.R.E. Vicecăcellarius, fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie,die Mercurii,xxvi Januarii, MDLXIV, Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri Dom. Pii, divina providentia Papæ Quarti,anno quinto, in Conſiſtorio ſecreto, apud S. Petrum,Reverendiſs.DD.mei,Cardinales Moronus, & Simoneta,nuper reverſi a ſacro Concilio Tridendino, cui uti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctiſs.Dom.noſtro ut infra.

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Concilii Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decembris præteriti publicato, ſtatutum fuit, ut per Sanctitatis Veſtrę,& Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legatos,& Pręſidentes peteretur nomine dicti Concilii a Sanctitate Veſtra confirmatio omnium,& ſingulorum,quę tam ſub fel.rec. Paulo III, & Julio III, quam ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Joannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta,qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii Oecumenici Tridentini,ut Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia,& ſingula, quæ tam ſub fel.rec.Paulo III,& Julio III, quam ſub Sanctitate Veſtra in eo decreta,& definita ſunt.

Quibus auditis,Sanctitas Sua,viſo & lecto tenore dicti decreti,& habitis votis Reverend.ll. DD. meorum Cardinalium,reſpondit per hęc verba.

Petitioni, nomine Concilii Oecumenici Tridentini ſuper *ejus* confirmatione per dictos Legatos nobis factæ,annuentes, omnia, & ſingula, quę in dicto

cto Concilio tam sub fel. rec. Paulo III, & Julio III, prædecessoribus nostris, quam Pontificatus nostri tempore decreta, & definita sunt, auctoritate Apostolica, etiam de Venerabilium Fratrum nostrorum Cardinalium consilio, & assensu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Christi fidelibus recipi, & inviolabiliter observari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, Amen.

Ita est. A. Cardinalis
Farnesius, Vicecancell.

BULLA S. D. N. PII,

DIVINA PROVIDENTIA PAPÆ QUARTI,

SUPER CONFIRMATIONE OEcumenici generalis Concilii Tridentini.

Pius Episcopus, servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BEnedictus Deus, & Pater Domini nostri JESU CHRISTI, Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis: qui, respicere dignatus Ecclesiam suam Sanctam, tot procellis & tempestatibus agitatam, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei subvenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & perniciosissimas hęreses extirpandas, ad corrigendos mores, & restituendam ecclesiasticam disciplinam, ad pacem, & concordiam Christiani populi

pro-

procurandam indictum jam pridem in Civitate Tridentina œcumenicum, & generale Concilium a piç memoriæ Paulo III, prædecessore nostro, & sessionibus aliquot habitis cœptum fuerat: ab ejus autem successore Julio in eandem urbem revocatum, post alias sessiones celebratas, variis impedimentis, & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat: itaque diutius intermissum fuerat, non sine maximo mœrore piorum omnium; cum quotidie magis Ecclesia ejusmodi remedium imploraret. Nos autem post susceptum Sedis Apostolicæ regimen, tam necessarium, ac salutare opus, sicut Pastoralis solicitudo monebat, divinæ misericordiæ fiducia perficere aggressi, adjuti pio studio charissimi in Christo Filii nostri Ferdinandi Romanorum Imperatoris electi, & aliorum Christianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem consecuti sumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare destitimus, quodque a patre luminum assidue precati sumus. Cum enim eam in urbem undique ex Christiani nominis nationibus convenisset, nostris convocata litteris, & sua etiam ipsorum pietate excitata, Episcoporum, & aliorum insignium Prælatorum maxima, & œcumenico Concilio digna frequētia, præter plurimos alios pios, & sacrarum litterarū scientia, divinique, & humani juris cognitione præstantes viros, pręsidentibus ipsi Synodo Sedis Apostolicæ Legatis, nobis adeo Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apostolicę propriæ reservatis liberum ipsi Concilio arbitrium per litteras, ad Legatos nostros scriptas, ultro permiserimus: quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem necessariæ visæ sint, tractanda, definienda, & statuenda restabant, ad confutandas hæreses, ad tollendos abusus, & emendandos mores, a sacrosancta Synodo sūma libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, statuta sunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium

qui

qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut consensum eum plane a Domino effectum fuisse cōstiterit; idque in nostris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam singulari Dei munere supplicationes statim in alma hac Urbe indiximus, quę magna Cleri, & populi pietate celebratę fuerūt; laudesque, & gratias divinę majestati merito persolvendas curavimus; cum ejusmodi Concilii exitus spem magnam, & prope certam attulerit fore, ut majores in dies fructus ad Ecclesiam ex ipsius decretis, constitutionibusque perveniant. Cum autem ipsa sancta Synodus pro sua erga Sedem Apostolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum vestigiis inhærens, decretorum suorum omnium, quæ nostro, & prędecessorum nostrorum tempore facta sūt, confirmationem a nobis petierit, decreto de ea re in publica sessione facto: Nos, ex Legatorum litteris prius, deinde post reditum eorum ex iis, quę Synodi nomine diligenter retulerunt, postulatione ipsius Synodi cognita, habita super hac re cum venerabilibus Fratribus nostris, Sanctæ Romanę Ecclesię Cardinalibus, deliberatione matura, sanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Christiano utilia, ac salutaria esse cognovissemus, ad Dei Omnipotentis laudem, de eorundem Fratrum nostrorum consilio, & assensu, in Consistorio nostro secreto illa omnia, & singula auctoritate Apostolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Christi fidelibus suscipienda, ac servanda esse decrevimus; sicut harum quoque litterarum tenore ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & suscipi, observarique decernimus. Mandamus autem in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis a sacris Canonibus constitutis, aliisque gravioribus, etiam privationis, arbitrio nostro infligendis, universis, & singulis venerabilibus Fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis quibuscumque Ecclesiarum Prælatis, cujuscumque status, gradus,

dus, ordinis, & dignitatis sint, etiam si Cardinalatu
honore præfulgeant, ut eadem decreta, & statuta i
Ecclesiis suis, Civitatibus, & Diœcesibus, in judicio,
extra judicium diligenter observent, & a subdit
quisque suis, ad quos quomodolibet pertinent, in
violabiliter faciant observari: contradictores quo
libet, & contumaces, per sententias, censuras, & pœ
nas Ecclesiasticas, etiam in ipsis decretis contenta
appellatione postposita, compescendo: invoca
etiam, si opus fuerit, brachii sæcularis auxilio. Ipsu
vero charissimum filium nostrum Imperatorem el
ctum, cæterosque Reges, Respublicas, ac Princip
Christianos monemus, & per viscera misericord
Domini nostri Jesu Christi obtestamur, ut, qua pi
tate Concilio per Oratores suos affuerunt, eade
pietate, ac pari studio, divini honoris, & populoru
suorum salutis causa, pro Sedis quoque Apostolic
& sacræ Synodi reverentia, ad ejusdem Concilii ex
quenda, & observanda decreta Prælatis, cum op
fuerit auxilio, & favore suo adsint, neque adversa
tes sanæ, ac salutari Concilii doctrinæ opiniones
populis ditionis suæ recipi permittant, sed eas pe
tus interdicant. Ad vitandum præterea perversoru
& confusionem, quæ oriri posset, si unicuique licer
prout ei liberet, in decreta Concilii commentari
& interpretationes suas edere; Apostolica aucto
tate inhibemus omnibus, tam Ecclesiasticis pe
nis, cujuscumque sint ordinis, conditionis, & grad
quam laicis, quocumque honore ac potestate præ
tis, Prælatis quidem sub interdicti ingressus Eccle
aliis vero, quicumque fuerint, sub excommunica
nis latæ sententiæ pœnis, ne quis sine auctorit
nostra audeat ullos commentarios, glossas, ann
tiones, scholia, ullum ve omnino interpretati
genus super ipsius Concilii decretis quocumque
do edere, aut quidquam quocumque nomine, e
sub prætextu majoris decretorum corroborati
aut executionis, alio ve quæsito colore, statuer

cui vero in eis aliquid obscurius dictum, & statutum fuisse, eamque ob causam interpretatione, aut decisione aliqua egere visum fuerit; ascendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apostolicam, omnium fidelium magistram, cujus auctoritatem etiam ipsa sancta Synodus tam reverēter agnovit. Nos enim difficultates, & controversias, si quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipsa quoque sancta Synodus decrevit, reservamus, parati, sicut ea de nobis merito confisa est, omnium provinciarum necessitatibus ea ratione, quę commodior nobis visa fuerit, providere: Decernentes nihilominus irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Vt hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neve quis excusatione ignorationis uti possit: Volumus, & mādamus, ut hę litteræ per aliquos curiæ nostræ Cursores in Basilica Vaticana Principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranensi, tunc, cum in eis populus, ut Missarum solemnibus intersit, congregari solet, palam & clara voce recitentur; &, postquam recitatæ fuerint, ad valuas earum Ecclesiarum, itemque Cancellariæ Apostolicę, & in loco solito Campi Florę affigantur; ibique, ut legi, & omnibus innotescere possint, aliquantisper relinquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Vrbe ad impressionem tradantur, quo commodius per Christiani nominis provincias, & regna divulgari possint. Transumptis quoque earum, quę manu alicujus publici Notarii scripta, subscripta ve, & sigillo, ac subscriptione alicujus personæ, in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munita fuerint, fidem sine ulla dubitatione haberi, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reservationis, voluntatis mādatorum, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario

con-

contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apostolorũ ejus, se noverit incursurũ.

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Tertio, Septimo Kal. Februarii, Pontificatus nostri anno quinto.

Ego Pius, Catholicæ Ecclesiæ Episcopus.

Ego F. Car. Pisanus, Episcopus Ostien. Decanus.
Ego Fed. Card. Cęsius, Episcopus Portuen.
Ego Jo. Card. Moronus, Episcopus Tusculan.
Ego A. Card Farnesius, Vicecan. Episcopus Sab.

. . . .

Ego R. Card. S. Angeli, Major Pœniten.

. . . .

Ego Jo. Cardinalis S Vitalis.
Ego Io. Michael, Card. Saracenus.

. . . .

Ego Jo. B. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio, Cardin. Pisarum.
Ego Jo. Cardinalis Reomanus.
Ego F. M. G Card Alexandrinus.
Ego Clemens, Card. Aracęli.
Ego Jo. Card. Sabellus.

. . . .

Ego B. Cardinalis Salviatus.
Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simonetta.

. . . .

Ego F. Car. Pacieccus, y de To.
Ego M. A Card. Amulius.
Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus, Card. Borromeus.

Ego

Ego M.S.Card.Conft.
Ego Alph.Card.Gefualdus.
Ego Hip. Cardinalis Ferrar.
Ego Francifcus,Card.Gonzaga.
. . . .
Ego Gui.Afc.Diac.Cardinalis Cam.
Ego Vitellotius,Cardin.Vitellius.
. . . .
. . . .

Ant.Florebellus Lavellinus.
H. Cumyn.

CATALOGUS
LEGATORVM, PATRVM,

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacrofanctam œcumenicam Tridentinam Synodum convenerunt a principio ufque in finem, qui fuit die IV. Decembris MDLXIII. fub Pio IV. Pont.Max.

Quorum nomina, Cognomina, Patriæ, & Dignitates infra continentur.

Hercules Gonzaga S.R.E.Presb.Card.tituli Sanctę Mariæ novæ Mantuanus, obiit Tridenti, die fecunda Martii 1563.& fepultus eft Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S.R.E.Presb.Card. tituli fanctę Sufannæ, Neapolitanus, obiit Tridenti, die xvii.Martii 1563.& ibi fepultus in Ecclefia s. Marci Ordinis Fratrum Heremitarum s.Auguftini, quorum olim fuerat Generalis.

Joannes Moronus S.R.E.Card. Epifcopus Prænestinus, Mediolanenfis in demortui Card.de Mantua locum miffus.

Stanislaus Hofius S.R.E.Presb.Card. tit.S. Laurētii in Palifperna, Polonus, Vuarmienfis.

Lu-

Ludovicus Simoneta S.R.E.Presb. Card.tit.s.Cyriaci Thermis,Mediolanen.

Marcus Siticus S. R. E. Diaconus Card. Basilicæ Duodecim Apostolorum de Altaemps,Germanus.

Bernardus Navagerius S.R E. Presb Card.tit. S. Nicolai inter Imagines,Venetus,in demortui Cardinalis Seripandi locum missus.

Cardinales non Legati.

Carolus a Lotharingia S.R.E.Presb Card. tit. S. Apollinaris,Princeps, & Archiepiscopus Rhemensis, Gallus.

Ludovicus Madrutius S.R.E. Diaconus Card. electus Episcopus Tridentinus,Germanus.

Oratores, quorum nomina hic describuntur juxta eorum loca,quæ in eadem Sacrosancta Synodo habuerunt.

Oratores Ecclesiastici sedebant a manu dextra legatorum videlicet.

Antonius de Muglitio,Morauus, Archiepiscopus Pragensis,Orator Cæsareus.

Georgius Drascovitius,Croatus,Episcopus Quinqueecclesiensis, Orator Cæsareus pro Regno Hungariç.

Valentinus Herbutus,Polonus, Episcopus Præmisciensis,Orator Serenissimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Casalensis, Episcopus Augustensis in Pedemontio Excellentissimi Ducis Sabaudiæ Orator,nunc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Episcopus Cortonensis, Orator Excellentissimi Ducis Florentię,missus in locum Joannis Strozii.

Frater Martinus Royas Portalrubeo, Hispanus, Orator Religionis Hierosolymitanç.

Ora-

Oratores sæculares sedebant a manu sinistra legatorum.

Sigismundus a Tuun, Tridentinus, Orator Cæsareus.
Ludovicus de Lansac.
Renaldus Ferrerius præsidens in) Oratores Christianissi-
Parlamento Parisiensi, &) mi Galliarum Regis.
Guido Faber Judex major Tolosæ.)
Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Serenissimi Regis Portugall.
Nicolaus de Ponte, Doctor, & eques, &) Oratores Serenissimi Dominii Venetorum.
Mattheus Dandulus, eques.)
Melchior Lussi, eques auratus, Orator septem Cantonum Heluetiorum.
Augustinus Paungartner I.V.D de Monachio, Orator Excellentissimi Alberti, Ducis Bavariæ.
Claudius Fernandez Quignonii, Comes Lunensis, Orator Regis Catholici in locum Illustrissimi Ferdinandi de Avalos Marchionis Piscariæ missus. obiit Tridenti, die xx. Decembris 1563 post finem Concilii, ibiq; sepultus est.
Hic separatim ab aliis Oratoribus sedebat apud Reverendissimum Thilesimum Secretarium sanctæ Synodi, ob contentionem super præcedentia, ortam inter ipsum, & Oratores Regis Christianissimi.

Patriarchæ.

Antonius Helius Justinopolitanus. Hierosolymitanus.
Daniel Barbarus, Venetus, electus. Aquilegiensis.
Joannes Trivisanus, Venetus, Venetiarum.

Archiepiscopi Pauli Tertii.

Ferdinãdus Annius, Neapolitanus, Archiepiscopus Amalphitan nunc Episcopus Bovinus.
Petrus Landus, Venetus, Archiepiscopus Cretensis.
Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiscopus. Hidruntinus.

S Mar-

Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiscopus Spalatrensis.

Sebastianus Leccavella, Græcus, Ord Pręd. olim Archiepiscopus Naxiensis, nunc Episcopus Literanensis.

Petrus Guerrero, Hispanus, Archiepiscopus Granatensis.

Antonius Altovitus Florentinus, Archiepiscopus Florentinus.

Cæsar Cibo Genuensis, Archiepiscopus Taurinensis. obiit Tridenti die 26. Decembris 1562.

Archiepiscopi Iulij Tertij.

Paulus Aemilius Verallus, Romanus, olim Archiepiscopus Rossanen. nunc Episcopus Caputaquen.

Joannes Brunus de Olchinio Macedo, Regni Serviæ primas, Archiepiscopus Antibaren.

Joannes Baptista Castaneus, Romanus, Archiepiscopus Rossanen.

Joannes Baptista Ursinus, Romanus, Archiepiscopus sanctæ Severinę.

Archiepiscopi Pauli Quarti.

Ludovicus Beccatellus, Bononien. Archiepiscopus Ragusinus.

Mutius Calinius, Brixiensis, Archiepiscopus Jadrensis.

Sigismundus Saracenus, Neapolitanen. Archiepiscopus Materanus.

Antonius Parrages de Castilegio, Hispanus, Archiepiscopus Calaritanus.

Julius Pavesius, Brixiensis, Ord. Præd. Archiepiscopus Surrentinus.

Bartholomeus de Martyribus, Lusitanensis, Ord. Præd. Archiepiscopus Bracaren.

Augustinus Salvago, Genuensis, Ord. Præd. Archiepiscopus Genuen.

Ar-

Philippus Mocenicus, Venetus, Regni Cypri Primas, & legatus, Archiepiscopus Nicosien.
Guilielmus d'Avanson, Gallus, Archiepiscopus Ebredunẽ.
Antonius Caucus, Venetus, Archiepiscopus Corcyrensis.
Germanicus Bandinus, Senensis, electus Archiepiscopus Senarum.
Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepiscopus Tarentinus, nunc Cardinalis, tit.
Gaspar de Fosso, Consentinus, Ord. sancti Francisci de Paula, Calaber, Archiepiscopus Rhegynus.
Antonius de Muglitio, Morauus, orator Cæsareus Archiepiscopus Pragensis.
Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiscopus Amalphitanus.
Gaspar Cervantes de Gatta, Hispanus, Archiepiscopus Messanensis, nunc Salernitanus
Leonardus Marinus, Genuensis, Ord Pręd. Archiepiscopus Lancianens.
Octavianus Prçconius, Messanensis. Ord. Min. Convent. sancti Francisci, Archiepiscopus Panormitan.
Nicolaus de Pelue, Gallus, Archiepiscopus Senonensis.
Antonius Justinianus, Chiensis, Ord. Præd. Græcus, Archiepiscopus Naxien.
Antonius Puteus, Nicien. Archiepiscopus Barensis.

Episcopi Leonis Decimi.

Vincentius Nicolantius de Fano, Episcopus, Arbensis.
Joannes Franciscus de Flisco, Januen Episcopus Andrien.
Joannes Thomas de sancto Fęlicio, Neapolitan. Episcopus Caven. senior.

Episcopi Adriani Sexti.

Quintus de Rusticis, Romanus, Episcopus Milleten.

Episcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizantius de Catharo, Episcopus Catharen.
Aloysius Pisanus, Venetus, Episcopus Patavinus. nunc Cardinalis.
Alexander Piccolhomineus, Senen. Episcopus Pientin.
Dionysius Græcus, Ord. Min sancti Francisci de observantia, Episcopus Millopotamen.
Gabriel de Veneur, Gallus, Episcopus Lectorensis.

Episcopi Pauli Tertii.

Antonius a Camara, Sabaudus, Episcopus Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Episcopus Catanien.
Berardus Bonioannes, Romanus, Episcopus Camerinen.
Fabius Mirtus, Neapolitanus, Episcopus Cajacen.
Scipio Bõgallus, Romanus, Episcopus Civitatis Castellanę
Georgius Cornelius, Venetus, Episcopus Tarvisinus.
Vincentius Durantius, Brixiensis, Episcopus Thermulatũ.
Mauritius de Petra, Papien. Episcopus Vigleven.
Martius de Martiis, Medices, Florentinus, Episcopus Marsicen.
Joannes Vincentius Michaelius, Barolitanus, Episcopus Minerbinen.
Gabriel de Bovveri, Gallus, Episcopus Andegaven.
Leonardus Haller, Germanus, Episcopus Philadelphien.
Ludovicus Vanninus de Theodolis, Forlivien. Episcopus Britonorien.
obiit Tridenti die XI. mensis Januarii 1563.
Egidius Falcetta, Cingulanus, Episcopus Caplulanus. nunc Britonoriensis.
Julius Contarenus, Venetus, Episcopus Civitatis Bellunen.
Thomas Casellus, Rossanen. Ord. Præd.. Episcopus Canen. junior.
Hippolytus Arivabenus, Mantuanus, Episcopus Hieragetren.
Hieronymus Machabeus, Romanus, Episcopus Castrensis.

Petrus Augustinns, Hispanus, Episcopus Oscen. & Jacēsis.
Jacobus Naclantus, Florentinus, Ord. Prӕd. Episcopus Clodiensis.
Bartholomeus Sirigo, Creten. Græcus, Episcopus Castellaneten.
Thomas stella, Venetus, Ord. Præd. Episcopus Justinopolitan.
Petrus du Val, Gallus, Episcopus Sagiensis.
Joannes Antonius Pantusa, Consentinus, obiit Triden. die 27. Octobris 1562. Episcopus Litterensis.
Joannes Baptista de Grossis, Mantuanus, Episcopus Regiensis.
Joannes Xuarez, Lusitanus, Ord. sancti Augustini, Episcopus Coymbricen.
Philippus Riccabella, Recanaten. Episcopus Reccanaten.
Jo. Jacobus Barba, Neapolitan. Ord. s. Augustini, Episcopus Interamnen.
Michael a Turre, Utinen. Episcopus Ceneten.
Pompejus Zambeccarius, Bononien. Episcopus Sulmonē.
Joannes Beroaldus, Panormitanus, Episcopus s. Agathæ.
Antonius Scarampus, Aquensis, Episcopus Nolanus.
Antonius de Comitibus, Genuen. Ord. Prӕd. Episcopus Brugnacen.
Cæsar Foggia, Rossanen. Episc. Umbriaticen.
Cæsar Comes a Gambara, Brixien. Episcopus Tortonen.
Io. Baptista de Bernardis, Lucen. Episcopus Adiacen.
Martinus Perezius de Ayala, Hispanus, Episcopus Segobiensis.
Nicolaus Psalme, Gallus, Episc. Verdunen.
Alphonsus Rosetus, Ferrarien. Episcopus Comaclen. nunc Ferrarien.
Iulius Parisianus, de Tollentino, Episc. Ariminen.
Bartholomeus Sebastianus, Hispanus Episc. Pacten.
Franciscus Lambertus, Sabaudus, Episc. Nicien.
Maximilianus Doria, Genuen. Episcopus Naulen.
Eustachius du Bellay, Gallus, Episcopus Parisien.
Bartholomeus de Capraucia, Romanus, Episcopus Carinē.
Ennius Massarius de Narnia, Episcopus Feretranus.

Achilles Brancia, Neapol. Episcopus Boven.
Io Franciscus Verdura, Messanen. Episcopus Chironen.
Albertus Duimius de Gliricis, Ord. Prçd. de Catharo, Episcopus Veglen.
Ioannes Antolinez de Bricianos] de la Ribera, Hispanus, Episcopus Iuvenacen.
Tristanus de Bizet, Gallus, Episc. Xantonen.

Episcopi Iulii Tertii.

Ascanius Gherardinus de Amelia, Episcopus Cattacen.
Marcus Gonzaga, Mantuanus, Episcopus Aufferen.
Baldovinus de Baldovinis, Pisanus, Episcopus Aversanen.
Petrus Fräciscus Pallavicinus, Genuen. Episcopus Alerië.
Aegidius Fuscararius, Bononien. Ord. Præd. Episcopus Mutinen.
Timotheus Iustinianus de Chio, Græcus, Ord. Præd. Episcopus Calamonensis.
Didacus de Almansa, Hispanus, Episc. Corien.
Lactantius Roverella, Ferrarien. Episcopus Asculanus.
Ambrosius Monticula, Lunensis Sarzanen. Episcopus Signinus.
Sebastianus Gualterius, Romanus, Episc. Viterbien.
Honoratus Fascitellus monachus, Ord. s. Benedicti, Neapolitanus, qui obiit Romæ in mense Martio 1564. Episcopus Insulanus.
Petrus Camajanus, Aretinus, Episc. Ferularum.
Horatius Grecus, Trojanen. Appulus, Episc. Lesinen.
Fabius Cuppallata, Placentinus, Episc. Lacedonen.
Gaspar de Casal, Lusitanus, Ord. s. Augustini, Episcopus Leirien.
Bernardinus de Cuppis, Romanus, Episc. Auximanus.
Ioannes de Morvillier, Gallus, Episc. Aurelianen.
Iulius Gentilius, Tortonen. Episc. Vulturarien.
Adrianus Fusconius, Romanus, Episc. Aquinus.
Antonius de s. Michele, Hispanus, Ord. s. Francisci de observantia Episc. Montis Marani.
Hieronymus Melchiorius, Recanaten. Episcopus Maceraten.

Pe-

Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Episc. Lucerinus.
Cæsar Iacomellus, Romanus, Episc. Bellocastren.
Iulius Gritus, Venetus, Episc. Parentinus.
Iacobus Silverius Piccolhomineus de Celano, Episcopus Aprutinus.
Ludovicus de Bresze, Gallus, Episc. Melden.
Iacobus Mignanellus, Senen Episc. Grosseran.
Io. Andreas Cracius de Tibure, Episc. Tyburtinus.
Franciscus Richardotus, Burgundus, Episc. Attrebaten.
Carolus Cicada, Genuen. Episc. Albinganen.
Franciscus Maria Piccolhomineus, Senen. Episc. Ilcinen.
Mecisculus Moya de Contreras, Hispanus, Episcopus Vicen.
Galeatius Roscius de Interamna, qui obiit Tridenti die xvi. Octobris, 1563. Episc. Assisien.
Iacobus Maria Sala, Bononien. Episcopus Vivarien.
Gabriel de Monte s. Sabini, Episc. Hesinus.
Marianus Sabellus, Romanus, Episcopus Eugubinus.
Agabitus Bellhomo, Romanus, Episcopus Casertanus.
Iulius Cananius, Ferrarien. Episcopus Hadriensis.
Iulius Gallettus, Pisanus, Episcopus Alessanen.
Hieronymus Burgensis, Gallus, Episcopus Cathalonen.

Episcopi Pauli Quarti.

Scipio Aestensis, Ferrarien. Episc. Casalen.
Didacus Sarmiente de Sottomajor, Hispanus, Episcopus Astoricen.
Thomas Goduelus, Anglus, Episc. Assaphen.
Faustus Caffarellus, Romanus, Episc. Fundanus.
Bellisarius Baldinus, Neapolitanus, Episc. Larinen.
Urbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Episc. Senogallien.
Iacobus Suretus, Græcus, Episc. Milopotamen. junior.
Io. Baptista Osius, Romanus, Episc. Reatinus, obiit die xii. Novembris 1562.
Marcus Laureus, Tropiensis, Ord. Præd. Episc. Cāpanien.
Franciscus de Beauquere, Gallus, Episcopus Metensis.
Io. Franciscus Commendonus, Venetus, Episc. Zacinthen. nunc Cardinalis.

Carolus de Graffis,Bononien Episc.Montis Falisci.
Arias Gallego,Hispanus,Episc Gerunden.
Hieronymus Gallego,Hispanus,Episc Oveten.
Hercules Rettinger,Germanus,Episc.Laventinus.
Iulius de Rubeis,Polian.Episcopus s Leonis.
obiit Romæ in mense Martio 1564.
annes de Munnatones,Hispanus, Ord. sancti Augusti-
ni,Episcopus Segorbicen.
Franciscus Blanco,Hispanus,Episcopus Auriensis.
Vincentius de Luchis,Bononien. Episcopus Anconitanus.
Pompejus Piccolhomineus de Aragonia, Episc.Tropien.
Petrus Barbadicus,Venetus,Episc.Cursolen.
Franciscus Bachodius,Sabaudien Episcopus Gebennen.
Carolus de Angennes,Gallus,Episcopus Cenomanen.
Hieronymus de Nichisola,Veronen.Ord. Præd. Episco-
pus Theanen.
Marcus Antonius Bobba,Casalen.Episcopus Augusten.
nunc Cardinalis.
Iacobus Lomellinus,Messanen.Episc Mazarien.
Donatus de Laurentiis, de Asculo ; Appulus, Episcopus
Arianen.
Petrus Contarenus,Venetus,Episc.Paphen.
Petrus Danesius,Gallus,Episcopus Vauren.
Hieronymus Savorgnanus,Forojulien.Episc.Sibinicen.
Philippus du Bec,Gallus,Episcopus Vegeten.
Carolus de Rove,Gallus,Episc.Suessionen.
Georgius Drascovicius,Croatus,Episc.Quinqueecclesien.
Franciscus de Aguirre,Hisp.Episc.Crotonen.
Andreas de Cuesta,Hispanus.Episc.Legionen.
Antonius Gorroinero,Hisp.Episc.Almerien.
Antonius Augustinus.Hisp.Episcopus Ilerden.
Angelus Massarellus,Septempedanus,Episc.Thelesinus.
Antonius Ciurelia,Barensis,Episc.Buduensis.
Dominicus Casablancha,Messanen.Ord. Pręd. Episcopus
Vicensis.
Petrus Faunus Costacciarius,Episcopus Aquen.
Io.Carolus Bovius,Bononien.Episcopus Ostunen.
nunc Archiepiscopus Brundusinus.

Hu-

Hugo Boncompagnus,Bononien. Epiſcopus Veſtanus.
nunc Card.tit.S Sixti.
Salvator Pacinus de Colle,Epiſcopus Clufinus.
Lupus Martinez,Hiſpanus,Epiſcopus Elnen.
Carolus de Eſpinay,Gallus,Epiſcopus Dolen.
Egidius Spifame,Gallus,Epiſc.Nivernen.
Antonius Sebaſtianus Minturnus, de Traject. Epiſcopus Uxentin.
Bernardus del Bene,Florentinus,Epiſcopus Nemauſen.
Dominicus Bollanus,Venetus,Epiſcopus Brixien.
Jo.Antonius Vulpius,Comen.Epiſcopus Comen.
Ludovicus de Ginolhac,Gallus,Epiſcopus Tutellen.
Philippus Maria Cãpegius,Bononien. Epiſcopus Feltren.
Joannes de Quignones,Hiſpanus,Epiſcopus Calaguritan.
Didacus Covaruvias de Leyva, Hiſpanus Epiſcopus Civitaten.
Philippus Gerius,Piſtorien.Epiſcopus Iſclanen.
nunc Aſſiſien.
Jo.Antonius Facchinettus,Bononien.Epiſc.Neocaſtren.

Epiſcopi Pii Quarti.

Joannes Fabricius ſeverius Neapolitanus,Epiſc.Aceren.
Martinus Rithovius,Flander,Epiſcopus Ipren.
Antonius Havetius Ord.PrędﾠFlander, Epiſc. Namurcen.
Conſtantinus Bonellus,Feretran.Epiſc. Civitatis Caſtelli.
Julius Superchius,Ord.Carmelitarum,Mantuanus, Epiſcopus Accien.
nunc Caprulan.
Mattheus de Concinis,Florentinus,Epiſc Cortonen.
Nicolaus Sfondratus,Mediolanen.Epiſc.Cremonen.
Ventura Buffalinus,Romanus,Epiſc.Maſſanen.
Ludovicus de Bueil,Gallus,Epiſcopus Vencien.
Hieronymus Galleratus,Mediolanen.Epiſcopus Sutrinus.
Jo Petrus Delphinus,Venetus, Ord.Canonicorum Regularium,Epiſcopus,Zacynthi, & Cephalonię ſecundus.
Jo.Andreas Bellonius,Meſſanen,Epiſc.Maſſalubren.

Fe-

Federicus Cornelius,Venetus,Episcopus Bergomen.
Stephanus Bouther,Gallus,Episcopus Corisopiten.
Jo.Paulus Amanius,Cremen.Episcopus Anglonen.
Alexander Sfortia de s.Flora,Episcopus Parmen.
nunc Card tit.s Mariæ in via.
Antonius le Cirier,Gallus,Episcopus Abrincen.
Andreas Mocenicus,Venetus,Episcopus Nimosien.
Benedictus Salvinus,Firmanus,Episc. Verulanus.
Guilielmus Cassador,Hispanus Episcopus Barchinonen.
Petrus Gonzalez de Mendozza, Hispanus, Episcopus Salamantin.
Martinus de Corduba de Mendozza,Hispanus, Ord.Prẹd. Episcopus Dertusen.
Julius Magnanus,Placentinus,Ord.Min.Convent.S.Francisci,Episcopus Calven.
Valentinus Herburus,Polonus,Episcopus Praemisilien.'
Simon Aleotus,Forojulien. Electus Forojulien. mortuus est Tridenti die 20.Augusti 1562 Episcop.Forojulien.
Petrus de Xaque,Hispanus,Ord.Præd.Episc Niochen.
Prosper Rebiba,Messanen.Episcopus Trojanus.
Melchior Avosmediano,Hispanus, Episcopus Guadiscen.
Hippolytus de Rubeis,Parmensis,Episcopus Papiensis.
Didacus de Leon,Hispanus Ord.Carmelitarum Episcopus Columbrien.
Annibal Saracenus,Neapolitan.Episcopus Licien.
Paulus Iovius,Comensis,electus Episcopus Nucerien.
Hieronymus Trivisanus,Venetus,Ord. Præd mortuus est Tridenti die 9.Septembris 1562.Episcopus Veronen.
Hieronymus Ragazzonus,Venetus,Episc.Famagustan.
Romulus de Valentibus,de Trebeja,Episc.Conversan.
Lucius Maranta,Venusinus. Episcopus Lavellen.
Simon de Nigris,Genuen.Episcopus Sarazanen.
mortuus Cardinalis.
Theophilus Gallupus,Tropien.Episcopus Oppiden.
Iulius Simonetta,Mediolanen.Episc.Pisauren.
Petrus de Albret,Gallus,Episcopus Convenarum.
Iacobus Guidius,Volaterranus,Episc.Pennen.Adrien.
Didacus Ramiirez,Hisp.Episcopus Pampilonen.

Fran-

Franciſcus del Gado,Hiſpanus. Epiſcopus Lucenſis.
Ioannes Clauſſe,Gallus,Epiſcopus Senecen.
Iacobus Gibertus de Nogueras, Hiſpanus Epiſc. Aliphan.
Ioannes Annius,Neapolitanus,Epiſc.Hipponen.
& Coadiutor Bovinus.
Antonius Maria de Salviatis,Romanus,Epiſc.s.Papuli.
Mattheus Priulus,Venetus,Epiſcopus Aemonien.
nunc Vincentinus.
Thomas Lilius,Bononien.Epiſcopus Soranus.
Hieronymus Guerrinus,Feretranus,Epiſc Imolen.
Thomas Oyerllaithe,Hibernus,Epiſc.Roſſen.
Franciſcus Valete,Gallus, Epiſcopus Vabren.
Fabius Pignatellus,Neapolit.Epiſc.Monopolitan.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Epiſcopus Vintimilien.
mortuus Card.tit.
Ioannes Coloſuarinus, Hungarus, Ord. Præd. obiit Tridenti die 24 Novembris,anno 1562.Epiſcopus Canadienſis.
Andreas Duditius sbardellatus,Hungarus, Epiſcopus Tininien.nunc Quinqueecclesien.
Spinellus Bencius,Politianus,Epiſc.Montiſpolitiani.
Franciſcus Abondius, Caſtillioneus, Epiſc. Bobien. nunc Cardinalis tit.
Stanislaus Faleſchi,Polonus,Epiſc.Theodoſien.
Eugenius Ohairt,Hibernus,Ord.Præd.Epiſc.Achaden.
Donaldus Magongial,Hibernus,Epiſc.Rapoten.
Guido Ferrerius,Pedemontanus,Epiſcopus Vercellen.
nunc Card.tit.
Io.Baptiſta Sighicellius,Bononien.Epiſc Faventinus.
Sebaſtianus Vantius,de Arimino,Epiſc.Urbevetanus.
Io.Baptiſta Lomellinus,Meſſanen.Epiſc.Gardien.
Io.Baptiſta Milanenſius,Florentinus,Epiſc.Marſican.
Auguſtinus Molignatus, Vercellenſis, Epiſcopus Trivicanen.
Carolus Grimaldus,Genuen Epiſcopus Savonen.
Fabritius Landrianus,Mediolanen. Epiſc.s.Marci.
Bartholomeus Ferrantius,Amerinus,Epiſc. Amerinus.

Pe-

Petrus Fragus, Hisp. Episcopus Usellen.
Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Episc. Cortonen.
Franciscus Contarenus, Venetus, Episc. Paphen.
Joannes Delphinus, Venetus, Episc. Torcellanus.
Alexander Molus, Comen. Episc. Minoren.
Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. Præd. Episcopus Argolicen.
Franciscus Raguseus, Ord. S. Francisci de observantia, Episcopus Marchanen.

Abbates.

Hieronymus, Gallus Abb. Claravallen.
Simplicianus Abb. sancti Salvatoris Papiæ, de Vultulina, Congregationis Cassinen.
Stephanus Catanius, Novarien. Abb. sanctæ Marię Gratiarum Placentin. Diœc. Congregationis Cassinen.
Augustinus Loscus, Hispanus. Abb. sancti Benedicti de Ferraria, Congregationis Cassinen.
Euthichius Cordes, Antuerpien. Abb. sancti Fortunati apud Bassianum, Congregationis Cassinen.
Claudius Sainctes, Gallus, Abb. Lunevillan.
Cosmus Damianus, Hortolanus, Hispanus Abb. Villebertrandi.

Generalis.

Vincentius Justinianus, Genuen, Generalis, Ord. Prædicatorum.
Franciscus Zamorta, Hispanus, Generalis Ord. Min. de Observantia.
Antonius de Sapientibus, Augustanus, Generalis Ord. Min. Conventualium.
Christophorus Patavinus, Generalis Ord. Heremitarum sancti Augustini.
Io. Baptista Migliavacca, Asten. Generalis Ord. sanctæ Mariæ Servorum.
Stephanus Fazinus, Cremen. Provincialis Lombardię, pro Generale Carmelitarum. Ia-

Iacobus Lainez, Hispanus, Præpositus Generalis Societatis Iesu.
Thomas civitatis de Castello, Generalis Capucinorum.

Doctores legum pro sacro Concilio.

Gabriel Paleottus, Bononien. Auditor Rotę, nunc Cardinalis tit. sancti Nerei & Archilei.
Scipio Lancillotus, Romanus, Advocatus Consistorialis.
Io. Baptista Castellius, Bononien Promotor.
Michael Thomasius, Majoricen. Doctor Decretorum.

THEOLOGI A SUMMO PONTIFICE MISSI.

Frater Petrus de Sotto Ordinis Prædicatoram, Hispanus, obiit Tridenti mense Aprilis 1563.
Alphonsus Salmeron, Hispanus, Societatis Iesu.
Franciscus Torensis, Doctor Theologus, Hispanus.
Antonius Solisius, Doctor Theologus, Hispanus.
Frater Camillus Campegius, Papien. Inquisitor Ferrariæ, Ord. Præd.
Frater Hieronymus Bravo, Hispanus, Ord. Præd.
Frater Adrianus Valenticus, Venetus, Ord. Præd. in demortui F. Petri de Sotto locum nunc Illustrissimi Dominii Veneti Inquisitor generalis.

DOCTORES THEOLOGIÆ FACULTATIS Parisiensis missi à Carolo nono Galliarum Rege Christianissimo.

Nicolaus Maillard Decanus facultatis Parisiensis.
Ioannes Peletier.
Antonius Demochares.
Nicolaus de Bris.
Iacobus Hugonis Franciscanus, idem etiam procurator

Re-

Reverendiſſimi Ioannis Urſini Epiſcopi Trecorenſis.
Simon Vigor.
Richardus du Pre.
Natalis Paillet obiit Tridenti VII.calend.Decemb.1562.
Robertus Fournier.
Antonius Coquier.
Lazarus Broychot.
Claudius de Sainctes Canonicus Regularis.

THEOLOGI MISSI A PHILIPPO Rege Catholico.

Coſmas Damianus Hortolanus, electus Abbas Villabertrandi.
Ferdinandus Tritius, Doctor Theologus, Canonicus Caurien.
Ferdinandus Velloſius, Doctor Theologus, Canonicus Saguntinus.
Thomas Daſſio I V.D.Canonicus Valentinus.
Licencit Antonius Covarrujas, Auditor Granaten.
Ferdinandus Mencacenſis, Decretorum Doctor.
Frater Joannis Ramirez, Hiſpanus, Miniſter provin. Divi Iacobi.
Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius Ord. in curia Regis Hiſpaniæ.
Frater Michael de Medina, Hiſpanus, Ordin. Min. sacræ Theologiæ Doctor.
Frater Ioannes Lobera, Hiſpanus, sacræ Theologiæ lector Salamanticæ miſſus in Societatem Miniſtri Provincialis Divi Iacobi ſup.memorati.
Coſmas Palma Fonteyus, sacræ Theologiæ Doctor Hiſpanus Hortolani Abb.diſcrip & comes.
Frater Ioannes Gallo, Hiſpanus, Ord.Præd.
Frater Petrus Fernandez, Hiſpanus, Ord.Præd.in ſocietate Magiſtri Gallo.
Frater Deſiderius de s.Martino, Panormi.Ord.Carmelit.
Michael Bajus ab Atho, sacræ Theologiæ Doctor.
Ioannes Heſſeles, Lovanio, sacræ Theologiæ Doctor.

Cor-

Cornelius Ianſenius,Hulſtenſis,sacrę Theologiæ Doctor.

THEOLOGI MISSI A REGE PORTUGALLIÆ.

Frater Franciſcus Foriero,Ordinis Prædicatorum.
D. Iacobus a Payva de Andrade, Luſitanus, Doctor Theologus.
D.Melchior Cornelius,Decretorum Doctor, Senator Regis Portugalliæ.

AB EXCELLENTISSIMO DUCE BAVARIÆ.

Ioannes Cavillonius Flander ex societate Ieſuitarum.

PROCURATORES EPISCOPORUM ABSENTIUM.

Merchantus Doctor Theologus, pro Illuſtrils. Cardinale de Mendoza. Epiſcopo Burgen.
Io.Gothardius Cler ſęc.Germanus, pro Reverendiſſ. Epiſcopo Ratisbonen.
Georgius Hochenuarter Cleri. ſæcu. Doctor Theologus, Suffraganeus,pro Reverendiſſ.Epiſcopo Baſilienſi.
Frater Felicianus Ninguarda a Morbinio,Ord. Pręd. pro Illuſtriſſimo Domino Salisburgen Orator.
Petrus Cumel, Doctor Theologus, Canonicus Malacitanus,pro Reverendiſſimo Malacitano.
Ioannes Delgadus, Doctor Theologus, Canonicus Tydenſis,pro D Ioanne de s. Aemiliano Reverendiſs.Epiſcopo Tudenſi.
Gaſpar Cardillus,Villalpandeus,Segobr.Doctor Theologus,pro Reverendiſs.Epiſc.Abulen.
Frater Ioannes de Ludenna, Doctor Theologus, Ord. prædicat.pro Reverendiſſ Epiſcopo Saguntino.
Frater Franciſcus Orantes, Lector Valliſoleti, Ord.Min, pro Reverendiſſ.Epiſcopo Palentino.

Cæ-

Cęsar Ferrantius Sueſſanus, Doctor Theologus, pro Reverendiſſ. episcopo Sueſſano, apud Reverendiſſimum Ilerdenſem.

PROCURATORES ORDINUM.

Ioannes Coutigon Doct. Gallus, Prior, & Procurator Ord. Cluniacenſis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior Monaſterii de Recluſo, procurator Generalis Ordinis Ciſtercien.

THEOLOGI SÆCULARES, ET DOCTORES JURIS CANONICI.

Georgius Girard, Gallus, Doctor Theologus cum Reverendiſſ. Andegavenſi.

Gentianus Heruetus, Gallus, cum Illuſtriſſ. & Rev. Cardinale a Lotharingia.

Franciſcus Sancius, Decanus, facultatis Theologiæ, & Canonicus Salmanticen. cum Reverendiſſ. Salmaticen.

Matthæus Guerra, Conſentinus, Calabr. presb. ſęcularis cum Reverendiſſ. Epiſc. S. Marci.

Federicus Pendaſius cum Illuſtriſſ Card. de Mantua, Legatos s. Concilii.

Io Franciſcus Lombardus, cum Illuſtriſſ. Card. Seripando, Legato Sacri Concilii.

Petrus Morcatus, Theologus, cum Reverendiſſ. Vicenſi.

Trigillus, Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reveren. Legionen.

Sobannus, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Legionē.

Antonius Leitonus, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Coymbricenſi.

Petrus Fontidonius, Doctor Teologus, cum Reverendiſſ. Salmantino.

Ioannes Villetta, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Barchinonen.

Ioannes Fonſeca, Doctor Thologus, cum Reverendiſſ. Archiepiſcopo Granaten.

Mi-

Michael Oroncuſpel, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Epiſc. Pamp:lon.
Alphonſus Fernandez de la Guerra, Hiſp. Doctor Theologus, cum Reverendiſs. Guadixien.
Michael Ytero D.V.I. cum Reverẽdiſſ. Epiſc. Pampilonẽ.
Joſephus Puebla, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Epiſc. Civitaten.
Joannes Chacon, Doctor Juris Canonici, cum Reverendiſſ. Epiſc. Almerien.
Antonius Garſias, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Epiſcopo Oveten.
Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Iacobi, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Segobien
Ioannes Barcelona, Theologus, cum Reverendiſſ. Epiſcopo Uſcellen.

DOCTORES GALLI ORDINIS S. BENEDICTI.

Ioannes Carthougne, Doctor Theologus.
Ioannes de Verdun, Doctor Theologus.

THEOLOGI ORDINIS FRATRVM PRÆDIC.

Angelus Cioſus Florentinus, cum Illuſtriſſ. Card. Mantuano, Legato.
Seraphinus de Caballis de Brixia, Provincialis Terræ S. cum Reverendiſſ. ſuo Generali.
Hæliſæus Capys, Venetus, Theologus, cum Reverendiſſ. Archiepiſc. Pragen.
Petrus Aridien Gallus cum Reverendiſſ. D. Cenomanen.
Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Avinioni, Vicarius Cong. Franciæ, cum Reverendiſſ D. Nemauſenſi.
Ioannes Mattheus Valdina, cũ Reverendiſſ. D. Tarentino.
Petrus Martyr, Coma, Hiſp. cum Reverendiſſ. D. Gerundenſi.
Petrus Zatores Hiſp. cum Reverendiſſ. D. Dertuſenſi.
Antonius de Groſupto, cum Reverendiſſ. D. Viglivarenſi.
Aurelius de Chio, cum Reverendiſſ. D. Spalatrenſi.

Adrianus Valenticus, Venetus, cum Reverendiss. D. Nicosiensi.

Marcus Medices, Veronen. cum Reverendiss. D Ceneten.

Benedictus Herba, Mantuanus, cum Reverendiss. D. Brixiensi.

Michael de Ast, Genuensis, Prior s. Laurentii.

Constantinus Coccianus, Isorella, cum Reverendiss. D. Monte Politiano.

Henricus de s. Hieronymo, cum Reverendiss. D. Bracarensi.

Ludovicus de Sotto, major, cum Reverendiss. D. Georgio de Tayde.

Baptista de Lugo, cum Reverendiss. D. Veronensi.

Hieronymus Barolus, Papien.

NOMINA FRATRUM THEOLOGORUM B. Francisci de observantia cum suo Generali.

Aloysius de Burgo novo, Italus sacræ Theologiæ. Lector, Bononien. Commissarius generalis, nunc Ordinis Generalis.

Thomas de Sogliano, Italus, Provin. Bononiæ Minister.

Antonius de Padua, Lusitanus, Ordinis Secretarius

Bonifacius Raguseus, Apostolicus Prædicator, Terræ S. Gubernator. nunc Episc. de Sragno in Dalmatia.

Angelus de Petriolo, Italus, lector sacræ Theologiæ Perusiæ.

Angelus Iustinianus, Italus, lector sacræ Theologiæ Ianuæ.

Vincentius de Messina, Italus, sacræ Theologię Lector Neapoli.

Iulius Passiranus, Urceanus, Italus, sacræ Theologiæ Lector Bergomi.

Iacobus Alani, Gallus, Theologus, cum Reverendiss. Episcopo Veneten.

NOMINA OMNIUM THEOLOGORUM ORDINIS Fratrum Minorum Conventualium, existentium in sacro Concilio, cum Reverendiss. Patre Generali.

Marcus Antonius Gambaronus a Lugho socius Religionis.
Bartholomeus Golphus de Pergula, Prædicator Illustris.
Ioannes Tertius, Bergomen. Lector Theologiæ publicus in Gymnasio Papiensi.
Clemens Thomasinus de Florentia, Regens in Conventu sanctę Crucis de Florentia.
Augustinus Balbus a Lugo.
Ioannes Baptista Ghisulphus, Ordinis scriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonii de Patavio.
Lucius Angusiola Placentinus, Regens S. Francisci Bononię.
Maximianus Benianus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquisitor Paduæ.
Octavianus Charus de Neapoli, Regens s. Laurentii de Neapoli.
Antonius Posius de Monte Ilcino, Regens in conventu duodecim Apostolorum Romæ.
Bonaventura Meldulen Regens in conventu Parmę.
Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conventu Ferrariæ.
Antonius a Cubalo Feltren.
Andreas Schynopius de Amandula, cum Reverendiss. D. Cathanzario.
Balthassar Crispus, Neapolitanus, cum Reverendiss. D. Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Heremitarum S. Augustini.

Thadeus Perusinus, cum Reverendiss. D. Salviato. nunc procurator Generalis.
Ioannes Paulus Recantensis, cum Reverendiss. D Quinqueecclesien. Oratore pro Regno Hungarię.

Simon Florentinus,cum Illustriss Card.Seripãdo,Legato.
Cherubinus Lavosius de Cassia, cum Reverendiss. D. Vercellen.
Gabriel Verratellus, Anconitanus.
Ambrosius Veronensis, Prior Conventus s. Marci in urbe Tridentina.
Ioannes Baptista Burgos,Valentinus,Hispanus.
Antonius Mondulphensis, qui est cum Reverendiss. D. Pragen Oratore.
Egidius Volaterranus,cum Reverendiss.Episc. Thinien.
Eugenius Pisaurensis in præterita Quadragesi. Concilii Prædicator celeberrimus.
Adamantius Florentinus,qui est cum Illustriss. Card.Madrutio.
Aurelius Corinaltensis,cum D.Oratore Heluetiorum.
Balthassar Massanus cum Reverendiss.Episc.Catanien.
Sebastianus Fanensis ejusdem Ordinis scriba.
Christophorus de Sanctoris,Burgensis,Hispanus.
Simon de Brazzolatis Patavinus.
Angelus Ferrus Venetus cum Reverendiss.D.de Osma.
Petrus Lusitanus cum Reverendiss.D.Leiriens.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitanum.

Io.Iacobus Cherecatus, Vicentinus, Provincialis Venetiarum,nunc Procurator Generalis Ordinis.
Theodorus Masius, Mantuan. cum Reverendiss. D. Cremonensi,
Silvester,Confessor Illustriss.Card.Mantuani.
Lucretius Asolanus, cum Reverendiss. D. Patriarcha Venetiarum
Nicolaus Gallus,cum Reverendiss.Patre Generali.
Eraldus Gallus cum Reverendiss.Patre Generali.
Laurentius Lauretus, Venetus, cum Reverendiss. Patre Generali.
Angelus Ambrosianus,Venetus.

Theologi Ordinis Fratrum Servorum.

Stephanus Bonuntio,Aretinus.

Amans,

Amans,pro Congregatione Servorum, cum Reverendiss. D.Sibinicen.

Officiales Sacri Concilii Tridentini.

Episcopus Cavensis,Commissarius.
Episcopus Thelesinus Secretarius.
Ludovicus Bondonus Magister Cæremoniarum.
Antonius Manellus,Depositarius.

Cantores Sacri Concilii.

Simon Bartolinus, Perusinus.
Ioannes Aloysius de Episcopis,Neapolitanus.
Bartholomeus Conte,Gallus.
Mathias Albo,de Fulgineo.
Franciscus Bustamante,Hispanus.
Ioannes Antonius Latinus,Beneventan.
Franciscus Druda,Calliensis.
Lucas Longinquus,Gisonen.
Petrus Scorteccius,Aretinus.

Notarii.

Marcuus Antonius Peregrinus,Comensis &
Cynthius Pamphilius,de s.Severino.

Hieronymus Gambarus Brixiensis Forensis.

Cursores Sanctiss. D. N. & Sacri Concilii.

Nicolaus de Mattheis,& } Allobroges.
Iacobus Carra, }

NUMERUS PRÆLATORUM cujuſcunque nationis, qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum convenere.

Prælari	Itali	187	per Procuratores	2
	Galli	26	per Procuratores	1
	Germani	2	per Procuratores	4
	Hiſpani	31	per Procuratores	4
	Luſitani	3		
	Græci	6		
	Poloni	2		
	Ungari	2		
	Angli	1		
	Hiberni	3		
	Flandri	2		
	Croati	1		
	Moravi	1		
	Illirici	3		

IN-

INSCRIPTIONES
DIVERSORUM OPERUM,

Quæ plerique eruditissimi, iidemque piissimi patres, durante Tridentino Concilio, vel suo marte confecere, vel ex aliis congessere, seu vertere, vel pene obliterata restituere, cum auctorum nominibus, eo ordinæ dispositæ, quo ipsa opera vel primum emissa, vel denuo impressa fuerunt.

De summi Pontificis auctoritate.

De residentia Episcoporum, & beneficiorum Pluralitate.

De Pontificis Maximi, & Concilii generalis auctoritate ad Basiliensium Oratorem responsio, coram sanctiss. D. Eugenio PP. Quarto, sacro Cardinalium Senatu, cæterisq; Romane curiæ proceribus in Concilio Florentino viva voce exhibita per Joannem a Turre Cremata Presbyterum Cardinalem s. Xisti, nunc primum in lucem edita.
opera Camilli Campegii Theologi Papiensis.

Constitutiones sanctorum Apostolorum, Doctrina catholica a Clemente Romano Episcopo, & cive conscripta libri octo. Francisci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticę in easdem Constitutiones gręcè scriptæ.

De Constitutionibus Apostolicis Beato Clemente Romano actore libri octo, nunc primum a tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem astruendam apprime utiles.
Ioanne Carolo Bovio, Episcopo Ostunensium nunc Archiepiscopo Brundusino interprete.
Ejusdem scholia in loca, quæ dubitationem aliquam habere videntur.

De Quadripertita Justitia libri tres. De sacrificio Missæ, & sacrosanctæ Eucharistiæ celebratione, per Christum in cœna novissima. De Cœna, & Calice Domini, quoad

Laicos,& Clericos non celebrantes libri tres.

auctore Gaspare Casalio Lusitano. Lieriensium Episc.

Jesajæ Prophetæ vetus & nova ex Hebraico versio cum Commentario.

F Francisco Forrerio, Ulyssiponensi, s. Thologię professore Dominicano, auctore.

Christiana Parænesis, sive de recta in Deũ fide libri septẽ.

F. Michaele Medina, Hispano, Ordinis Minorum de Observantia, auctore.

Ejusdem Disputationes de Indulgentiis.

Locorum catholicorum tum sacræ Scripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda libri septem.

F. Francisco Horatio, Hispano, Ordinis Minorum Regularis Observantiæ, auctore.

Petri Fontidonii Segobiensis, Doctoris Theologi, pro sacro œcumenico Concilio Tridentino, adversus Joannem Fabritium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia fere de religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in controversiam vocantur, aperte & dilucide explicantur. præsertim contra Martini Chemmioi petulantem audaciam.

Auctore R.D. Dyego Payva Andradio, Lusitano.

Commentarius in sacrum Domini nostri JesuChristi Evãgelium secundum Matthæum.

A P. Joanne Soarez, Episcopo Coimbricensi, & Arganisi Comite editus.

Thomæ ab Argentina commentaria in quattuor libros sententiarum, recognita, & a mendis, quæ passim scatebant, repurgata.

Suprascripti libri omnes ex officina Jordani Ziletti prodiere.

Assertio fidei catholicæ adversus articulos utriusque Cõfessionis fidei Annæ Burgensis Juris Doctoris, in academia Aurelianensi olim professore.

auctore Feliciano Ninguarda a Morbinio, Dominicano, Doctore Theologo, Reverendissimi, & Illustrissimi

Ar-

Archiepiscopi, ac Principis Salisburgensis Consiliario, & in sacro Tridentino Concilio Oratore.

Disputationes adversus protestationem 35. hereticorum Augustanæ confessionis.

Habitę a Gasparo Cardillo Villulpandeo, Hispano, Segobiensi Doctori.

Antonii Sebastiani Minturni, Episcopi Uxentini, de officiis Ecclesiæ prestandis

Divi Bonaventuræ in quatuor libros Sententiarum libri quatuor Item Opusculorum ejusdem Tomi duo, ab innumeris fere mendis purgati, & annotationibus tam rerum memorabilium, quam locorum scripturę, & Doctorum in margine nunc denuo decorati.

jussu Reverendiss P Fratris Francisci Zamorræ, totius Seraphici Ordinis de Observantia Generalis Ministri.

BUL-

BULLA S. D. N. D. PII divina providentia Papæ IV. super declaratione temporis ad observanda decreta sacri œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ICUT ad sacrorum Conciliorum decreta ac Canones, auctoritas atque confirmatio Apostolicæ Sedis & debet, & solet accedere; ita si qua super eis exorta sit dubitatio, ejusdem Sedis judicio, & declaratione tollenda est. Ad aures nostras pervenit multos esse, qui dubitent ex quo tempore cœperint decreta sacri generalis Concilii Tridentini ad reformationem, & jus positiuum dumtaxat spectantia eos, ad quos pertinent, obligare, illa præsertim, quæ tempora certa præstituunt ad Provinciales diœcesanasque Synodos celebrandas, ad sacros ordines suscipiendos, ad religionem profitendam, ad parochiales Ecclesias, aliaque beneficia ecclesiastica, quæ eiusdem Concilii decretis retineri prohibitum sit, resignanda, & ad complures res huiusmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem iusque positivum tantum spectantes, quæ observari, aut evitari debeant Nos itaque, ut omnis controversia dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem, prout rationi, iuri, & æquitati convenire censuimus, duximus declarandam: Nam etsi ipsius Concilii decre-

tre-

creta etiam de venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, & assensu in Consistorio nostro secreto confirmata a nobis fuerunt sub finem Mensis Januarij, & ab eo etiam tempore apud hanc sanctam Sedem observari cœperunt; quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emendateque imprimendis necessario consumptum fuit, & iure etiam communi sancitum est, ut Constitutiones novæ vim non nisi post certum tempus obtineant; æquum nobis, & iustum visum est, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem iusque positivum dumtaxat spectantia a Kal. Maii proxime præteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cuiusquã, quod ea ignoraverit, admittendam, atque ita Apostolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atque statuimus. Decernentes irritum, & inane, si quid secus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate prædito contigerit iudicari. Nõ obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, alijsque in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ declarationis, definitionis, mandati, statuti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽtare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incursurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Quarto: Quintodecimo Kal Augusti. Pontificatus Nostri Anno quinto.

Fed. Card. Cæsius.

Cæ. Glorierius.

H Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

ANNO a Nativitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Quarto indictione septima, die vero vigesima mensis Julij Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Do-

Domini nostri, Domini Pij, divida providentia Papæ IV. anno quinto. Retroscripta litteræ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt in valuis Basilicarum Principis Apostolorum de Vrbe, & Sancti Ioannis Lateranen. Nec non Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ. Per nos Iacobum Carra, & Iulium Parinum prælibati S.D.N. Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

MOTVS PROPRIVS S. D. N. D. PII Divina providentia Papæ IV. per quem deputantur octo Reverendiss. Cardinales, qui faciant observari reformationes ab ipso editas, nec non decreta sacri, œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIVS PAPA IV.

OTV proprio, &c. Alias nos nonnullas constitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pœnitentiarii, ac sacræ Pœnitentiariæ nostræ, ac Vicarij nostri, ac eius officii, necnon Camerarij, & Cameræ Apostolicæ, ac illius causarum Auditorum, ac Gubernatoris, & Capitolinæ curiarum, & Contradictarum, aliorumque almæ Vrbis nostræ, ac Romanæ Curiæ Tribunalium, & officiorum concernenter, edidimus: quæ tamen (ut intelleximus) ab eorundem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter observantur. Cum autem enixa nostræ voluntatis sit, ut illa, & pariter decreta sacri Concilij Tridentini; in his, quæ ad eorum officia spectant, ab eisdem omnino observentur, Nos propterea considerantes, parum esse; jura condere, nisi sint, qui ea executioni

ni demandari faciant, & in præmissis, prout ex debito pastoralis officii nobis (meritis licet imparibus) iniuncti obligamur, salubriter, & utiliter providere, præfatasque constitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hic haberi volumus pro expressis, inviolabiliter observari volentes: Venerabili Fratri nostro Ioanni Episcopo Tusculan. Morono, Io. Michaeli Sanctæ Anastasiæ Saraceno, ac Io. Baptistæ Sancti Clementis Cicadæ, necnon Michaeli Sãctæ Sabinæ Alexandrino, Clementi Sanctæ Mariæ in Ara Cœli, & Ludovico Sancti Cyriaci in Thermis Simonetæ, ac Carolo Sancti Martini in Montibus Borromeo presbyteris, necnon Vitellotio S. Mariæ in Porticu Vitellio nuncupatis, titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus: quatenus ipsi, seu eorum maior pars, coniunctim, vel divisim, eorum arbitrio, etiam tamquam executores dictarum litterarum, constitutionum, & decretorum prædictorum, constitutiones, & ordinationes, ac decreta præfata juxta tenores eorum, ac litterarum desuper confectarum, per quoscumque Pœnitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ curiarum, ac tribunalium prædictorum judices, & officiales, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac privationis officiorum, & aliis eisdem Cardinalibus bene visis, etiam pecuniarum, eo ipso incurrendis pœnis, firmiter observari faciant, & cum effectu: nisi, tam in executione dictorum decretorum Conciliij, quàm dictarum litterarum nostrarum, aliqua dubietas, aut difficultas emerserit: quo casu ad nos referant, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, ac eos, qui litteris, & decretis prædictis, & eorumdem Cardinalium mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & e contra, illorum officijs privatos, necnon ad illa, & alia Romanæ curiæ officia imposterum obtinenda inhabiles, ac ipsis ab eisdem officijs sic privatis, illa tamquam per privationem vacantia à Datario nostro vendi, & a quibusvis personis idoneis pro pretio convenienti emi, libere, & licite posse auctoritate nostra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum serie nunciamus, decernimus, & declaramus. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, & ordinationibus Apostoli-

licis, ac Pœnitentiariæ, & curiarum, nec non tribunalium prædictorum statutis, & c. etiam iuramento, & c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiã motu simili, & c. & alias quomodocumque concessis, & c. Quibus omnibus & c. illorum tenores & c. hac vice latissime derogamus, eaque adversus præmissa nullatenus suffragari volumus: cæterisque contrarijs quibuscunque.

Placet Motu Proprio. I.

Dat. Romæ, apud Sanctum Marcum, quarto Nonas Augusti, Anno quinto

BULLA S. D. N. D. PII divina providentia Papæ Quarti, contra quoscunque Ecclesias, & beneficia Ecclesiastica quæcumque in confidentiam retinentes, sive recipientes.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, ad perpetuam rei memoriam.

OMANVM Pontificem in excelsa militantis Ecclesiæ specula constitutum, vigiles mentis oculos, non solum in absentium extendere, sed potissimum in præsentium domesticorumque fratrum, & filiorum suorum mores diligenter perscrutandos, aliquando reflectere, ac eos, præsertim quos in Apostolicæ solicitudinis partem evocavit altissimus, ne dum ab omni pactionis illicitæ contagio-

gio-

gione, verum etiam ab eius omnimoda suspicione, vacuos & immunes conservare decet, ut qui cæteros illustris officij sublimitate antecellunt, eosdem prisca etiam illa morum integritate præstare dignoscantur. Sanè licèt dudum, cum certam simoniacæ pravitatis speciem, beneficiorum confidẽtiam vocant, in Rom Cur. atque adeo in sacrum venerabilium Fratrum nostrorum, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, collegium, quasi per cuniculos irrepsisse, ac nonnullos ex ipsis Fratribus, nimia quadam facilitate, seu potius importunis amicorum familiarumque precibus adductos, beneficia Ecclesiastica in confidentiam huiusmodi recepisse, & frequenter recipere, intelleximus, hanc illicitæ beneficentiæ exercendæ, seu amicitiæ colendæ viam, à tanto saltem Collegio prorsus eliminare cupientes, eosdem Fratres in Consistorio nostro secreto, non semel admonuerimus, huic alienæ beneficia custodiendi modo ne assuescerent, ne ve illa hoc pacto reciperent, utque sic recepta dimitterent: Nihilominus nuper ad aures nostras pervenit, eorum aliquos, monitionis nostræ, immo potius suimet oblitos, ea, quæ custodiẽdá receperant, beneficia nondum tamen dimisisse. Et insuper illos, & nonnullos alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam Cameræ Apostolicæ clericos, Ecclesias, Monasteria, dignitates, & alia beneficia huiusmodi, in sui favorem resignata, cessa, vel alias dimissa, acceptasse, aut de illis, per obitum, vel alias vacantibus, a nobis, & prædecessoribus nostris, seu etiam ab ordinarijs, & alijs inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præsentationem, ad alterius commodum sibi provideri obtinuisse, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, sibi in titulum, commendam, vel administrationem, aut alias dictæ auctoritate concessa, quandoque in resignantium, vel cedentium, seu etiam aliorum favorem cessisse, vel alias dimisisse, Ac sibi propterea pensiones annuas, ac fructus, redditus, & proventus ecclesiarum, monasteriorum, dignitatũ, & aliorum beneficiorum huiusmodi, in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas & illos transferendi, ac etiam collationem, provisionem, præsentationem, & aliam dispositionem beneficiorum ecclesiasticorum, adeorum-

rum

rumdem ecclesiarum, monasteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore existentes, ac alios huiusmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, necnon regressus, sive accessus, & ingressus ad Ecclesias, etiam Cathedrales, Monasteria, ac alia diversa beneficia ecclesiastica, sibi reservari procurasse, & obtinuisse, ad hoc videlicet, ut confidentes sic decimarum Apostolicarum, vel communis dicti Collegij, & annatæ, aliorumque iurium dictæ Cameræ debitorum, solutionem eludant, integrisque beneficiorum, etiam in mensibus Apostolicis vacantium, aut alias dispositioni Sedis Apostolicæ generaliter reservatorum, collationibus, ac interdum ut beneficia ipsa, tempore procedente, in aliquorum, tunc forsan de iure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum, favorem cedantur, seu resignentur, vel ut personæ inhabiles, & incapaces huiusmodi, etiam laici, pensionibus, ac fructibus, redditibus, & proventibus ecclesiasticis fruantur, & gaudeant, seu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem, in monitionibus nostris parendo, in curiam, & tam illorum quàm cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcumq; indignam fallacium, conniventibus oculis diutius minimè dissimulandam, sed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem esse censentes. Et quoniam hanc ipsorum, qui, monitioni nostræ non parentes, beneficia huiusmodi in confidentiam, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite, vel percipiendo, vel per alios nomine suo, etiam per simulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remissiones percipi sinendo, graviter excesserunt Cardinalium metam, potius ex immoderata erga suos indulgentia, quàm aliquo præceptorum nostrorum spretu processisse facilè reputamus; iccirco omnes & singulas Ecclesias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac monasteria, etiam consistoralia, prioratus, præposituras, præpositatus, dignitates, etiam maiores, & principales, etiam conventuales, personatus, administrationes, & officia, ceteraque beneficia ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secu-

la-

laria, & quorumvis Ordinum regularia, etiam de iure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illustrium, etiam ex fundatione, & dotatione existentia, per eiusdem Romanæ Ecclesiæ etiam Episcopos Cardinales, & quoscunq; alios, etiam Patriarchas, Archiepiscopos, & alios Episcopos, ac etiam eiusdem Cameræ Clericos, in titulum, commendam vel administrationem, aut alias, in huiusmodi confidentiam iure prohibitam, cuiusvis personæ, ut præfertur, contemplatione vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & dispositionem nobis & Sedi Apostolicæ, harum serie reservantes ipso iure a die receptionis eorumdem, vacavisse, & vacare; Ac fructuum, & pensionum reservationes ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum concessiones, eis, ut præmittitur, factas, ac regressus, sive accessus, & ingressus concessos huiusmodi, cessasse, & cessare, ac extinctos esse, Et eosdem Cardinales, seu quosvis alios, a prima die receptionis beneficiorum huiusmodi citra, fructus, redditus, & proventus earumdem ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac pensiones prædictas, indebite percipere, suosque facere non potuisse, neque debuisse, sed illos omnes, & singulos ad Cameram eamdem devolutos fuisse, & esse, illique deberi, ac ipsos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes, ad integram illorum restitutionem, in utroque foro teneri, & ad id opportunis iuris remediis compelli debere, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, decernimus, & declaramus. Et insuper universis & singulis, tam eiusdem Rom. Ecclesiæ Cardinalibus etiam Episcopis, quàm Prælatis, & Clericis, & aliis prædictis, præsentibus, & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore, aliquas ecclesias, monasteria, dignitates, vel alia beneficia, etiam, de dicto iure patronatus, uti præfertur, existentia, aut fructus, vel pensiones, aut regressus, seu accessus, in confidentiam prædictam, aut ad effectum reservationum huiusmodi, sibi postmodum cedentibus procurandarum, recipere præsumant, Cardinalibus vero, & aliis Prælatis huiusmodi, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub interdicti ingressus Ecclesiæ, reliquis vero sub maioris excommunicationis latæ sententiæ pœna, per

contrafacientes eo ipso incurrenda, a qua, nisi a nobis, aut Rom. Pontifice pro tempore existente, praeterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant; districtius inhibemus. Ac quascunque collationes, provisiones, praefectiones, commendas, reservationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, sive accedendi, & ingrediendi, ac alias dispositiones, de ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus per nos, & alios Romanos Pontifices successores nostros etiam Motu proprio, seu Consistorialiter, aut etiam per Grainarios, & alios inferiores collatores, & ad patronorum eorũdem praesentationem, & alias quomodolibet cum interventu confidentia huiusmodi, expresse, sive occulte, ac de iure praesumptae, & alias contra praemissa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris vel momenti fore, neque cuiquam suffragari, Sed Ecclesias, monasteria, dignitates, ac alia beneficia huiusmodi, ipso iure vacare, ac nostra & Sedis Apostolicae dispositioni reservata, fructusque, & pensiones Camerae Apostolicae applicatos, ut praefertur, esse, & censeri: Sicque in praemissis omnibus & singulis, per quoscumque judices, & Commissarios, etiam ipsius Ecclesiae Romanae Cardinales, sublata eis quavis aliter interpretãdi, & judicandi facultate, etiam per praesumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentias hujusmodi, in lucem ervi, & probari non posse constet) procedendo judicari, & definiri debere: Ac quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, attentari contigerit, irritum & inane similiter decernimus. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papae VIII, praedecessoris nostri, de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ac aliis constitutionibus Apostolicis, necnon Collegii praefati, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus, communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbũ, de indulto huiusmodi mentionem. Et ne quispiam ullo un-

quam

quam tempore præsentium ignorantiam prætendere possit; Volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsæ præsentes litteræ ad Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe valuas, per aliquem ex Cursoribus nostris, illarum copia ibi affixa, & dimissa, & etiam in Cancellaria Apostolica, de more publicentur, Ac in eiusdem Cancellariæ quinterno, ad maiorem partium, illas in iudicio producere volentium, commoditatem, describantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reservationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, Decimoseptimo Kal. Novemb. Pontificatus nostri anno quinto.

Visa de Curia M. de Enciso.

Cę. Glorierius,

H. Cumyn,

ANNO a nativitate Domini, Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, indictione septima, die verò quarta mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Pij, divina providentia Papa Quarti, anno quinto suprascriptæ litteræ Apostolicæ publicatæ & affixæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ, dimissis ibidem in suprascriptis locis suprascriptarum litterarum copiis affixis, ut moris est, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium prælibati Sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

BULLA S. D. N. D. PII divina providentia Papæ IV. Super Forma juramenti professionis fidei.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

NIVNCTVM nobis Apostolicæ servitutis officium requirit, ut ea quæ Dominus Omnipotens, ad providã Ecclesiæ suæ directionem, sanctis Patribus, in nomine suo congregatis divinitus inspirare dignatus est, ad eius laudem & gloriam incunctanter exequi properemus. Cũ itaque iuxta Concilij Tridentini dispositionem omnes, quos deinceps cathedralibus & superioribus Ecclesiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & alijs quibuscunque beneficijs ecclesiasticis, curam animarum habentibus, provideri continget, publicam orthodoxæ fidei professionem facere, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & jurare, teneantur: Nos volentes, etiam per quoscumque, quibus de monasteriis conventibus, domibus, & aliis quibuscumque locis, Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine vel titulo providebitur, idem servari, & ad hoc, ut unius eiusdem fidei professio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque & certa illius forma cunctis innotescat, nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minime desiderari, formam ipsam præsentibus annotatam, publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipsius Concilij & alios prædictos spectat, recipi & observari, ac sub pœnis per Concilium ipsum in contraveniẽ-

tes

tes latis, iuxta hanc & non aliam formam, professionem prædictam solemniter fieri auctoritate Apostolica tenore præsentium districte præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore. Ego N. firma fide credo & profiteor omnia & singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet. Credo in unum Deum Patrem Omnipotentem, factorem Cœli & terræ, visibilium omniũ, & invisibilium; & in unum Dominum Iesum Christum, Filium Dei unigenitũ, & ex Patre natũ ante omnia secula; Deum de Deo, lumen de lumine; Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt; qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Cœlis, & incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine, & homo factus est; crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est; & resurrexit tertia die secundum Scripturas; & ascendit in Cœlum, sedet ad dexteram Patris; & iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos; cuius regni non erit finis: & in Spiritum Sanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per Prophetas: & unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum, & expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas & ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ observationes & constitutiones firmissime admitto, & amplector. Item sacram Scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam unquam nisi iuxta unanimem consensum patrum, accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse vere & proprie sacramenta novæ legis a Iesu Christo, Domino nostro, instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem, sine sacrilegio

reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritus, in supradictorum omnium sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto, omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector, & recipio: Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium, pro vivis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse, vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri, Iesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini, in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat: Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi, constanter teneo Purgatorium esse, Animasque ibi detentas fidelium suffragiis iuuari, Similiter & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas: Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam: Indulgentiarum etiam potestatem, a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse, affirmo: Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco, Romanoque Pontifici, Beati Petri, Apostolorum Principis, successoris, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro: Cætera item omnia a sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo: Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum, constantissi-

ma

me (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atque a meis subditis vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem. N spondeo, voveo, ac iuro: Sic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. Volumus autem, quod præsentes litteræ, in Cancellaria nostra Apostolica, de more, legantur: Et ut omnibus facilius pateant, in eius Quinterno describantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire, Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incursurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, Idibus Novemb. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Fed. Cardinalis Cęsius.

Cę. Glorierius.

Lecta, & publicata fuerunt suprascriptæ litteræ Romæ, in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto. Die vero Sabbati, nona Mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & Domini Nostri, Domini Pij, Papæ IV, Anno Quinto.

A. Lomellinus Cust.

reiterari non posse. Receptos quoque & approbatos Ecclesiæ catholicæ ritus, in supradictorum omnium sacramentorum solemni administratione recipio, & admitto, omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in Sacrosancta Tridentina Synodo definita & declarata fuerunt, amplector, & recipio: Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium, pro vivis, & defunctis, atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse, vere, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, una cum anima, & divinitate Domini nostri, Iesu Christi, fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini, in sanguinem, quam conversionem Catholica Ecclesia Transubstantiationem appellat: Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi, constanter teneo Purgatorium esse, Animasque ibi detentas fidelium suffragiis iuuari, Similiter & Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas: Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas & retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam: Indulgentiarum etiam potestatem, a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse, affirmo: Sanctam Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco, Romanoque Pontifici, Beati Petri, Apostolorum Principis, successoris, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro: Cætera item omnia a sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipue a sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata, indubitanter recipio atque profiteor, simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reiicio, & anathematizo: Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsenti sponte profiteor, & veraciter teneo, eandem integram & inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum, constantissime

me

me (Deo adiuuante) retinere & confiteri, atque a meis subditis vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem. N spondeo, voveo, ac iuro: Sic me Deus adiuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia. Volumus autem, quod præsentes litteræ, in Cancellaria nostra Apostolica, de more, legantur: Et ut omnibus facilius pateant, in eius Quinterno describantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ voluntatis & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire, Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incursurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, Idibus Novemb. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Fed. Cardinalis Cęsius.

Cę. Glorierius.

Lecta, & publicata fuerunt suprascripta litteræ Romæ, in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto. Die vero Sabbati, nona Mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & Domini Nostri, Domini Pij, Papæ IV, Anno Quinto.

A. Lomellinus Cust.

DECLARATIO, quod gratiæ de non residendo, & percipiendo fructus ratione studii, non valeant sine consensu Ordinarii.

Anctissimus in Christo Pater, & Dominus noster, Dominus Pius, divina providentia Papa IV. ad cujus aures nuper pervenit nonnullos curata, vel alios sacros Ordines, aut personalem residentiam requirentia beneficia obtinentes, sub prætextu quod litteris operam dare cupiebant, post confirmationē Concilij Tridentini, per Sanctitatē suam factam, & publicatam secum, ut litterarum Studio in loco, ubi illud vigeat generale, actu insistendo ratione beneficiorum, per eos obtentorum huiusmodi usque ad quinquennium, vel aliud tempus, tunc expressum, dummodo infra primum illius annum subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoveri minime tenerātur, & tam ijdem interim, quàm alij, etiam ad eosdem ordines vel eorum aliquem seu aliquos promoti, quod similiter studentes beneficijs per eos obtentis per Vicarios idoneos per locorum Ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorum huiusmodi portione illis assignata, vel alias deputandos in divinis deserviendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera supportando, usque ad simile tempus personaliter in eisdem beneficijs residere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorumdem beneficiorum fructus percipere possent, per ordinariam Sanctitatis suæ Signaturam, seu Pœnitentiariæ suæ officium dispensari, sibique pari-

riter indulgeri obtinuerunt, nullum in his vel fraudi, vel circumventioni locum, præsertim quo ad absentes a Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non potest, quantum humana ratione provideri potest, relinquere volens, Concilij etiam Tridentini decretis inhærendo, huiusmodi dispensationes, & indulta hactenus concessa, ac tam ipsius Pœnitentiariæ, quam Apostolicas, & alias desuper confectas & conficiendas litteras, processusq; habitos, & habendos per easdem dictis absentibus nullatenus suffragari, nisi singulorum Ordinariorum locorum, in quibus singula beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat, Apostolica auctoritate declaravit: decernens irritum, &c.

Placet. publicetur & describatur. I.

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancellaria Apostolica. Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, die vero Veneris vigesimaquarta mensis Novembris, Pontificatus præfati S. D. N. Papæ Anno Quinto.

A. Lomellinus Custos.

BULLA S. D. N. D. PII,

divina providentia Papæ IV, Super residentia Prælatorum, Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & residere debentium.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

N suprema militantis Ecclesiæ specula, meritis licet insufficientibus, divina disposit one constituti, cunctos non solum vigilantia nostra commissos Dominicos greges, sed etiam singulorum pastorum suorum actus intensa nostra mentis acie collustrantes, studium efficax, operamque sedulam ad hoc omnino statuimus adhibere: ut quemadmodum operosum sacri Concilii Tridentini progressum, felicemque exitum, Domino cooperante, præstitimus; Ita sanctissima illius decreta, ipsorum præsertim, qui in Apostolicæ solicitudinis partem vocati sunt, Pastorum officium concernentia non tepide, neque dissimulanter exequamur. Sane licet in Concilio præfato saluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & singuli venerabiles, Fratres nostri, Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alii beneficiati, apud Ecclesias sponsas suas residere teneantur; nonnulli tamen, quod non sine animi nostri mœrore referimus, adeo sui, gregiumque, quos olim deperditos, Salvator noster proprio sanguine redimere dignatus est, sibi creditorum obliti sunt,

sunt, ut etiam nunc in Alma Vrbe, vel alibi commorantes, & sacrosancta spiritualis matrimonij inter eos suasque Ecclesias solemniter contracti, iura confundentes, sponsas suas in longa quasi viduitate relictas, ac prædictas Ecclesias quomodocumque sibi concessas invisere, & apud illas, ut probos, & providos patresfamilias decet, residere non curent, in perditionem animarum suarum, & subditorum suorum, ac perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum: Nos hanc illorum contumaciam alicuius, etiam temporalis pœnæ metu frangendam, seu convincendam esse censentes, Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac de Apostolica potestatis plenitudine, omnibus, & singulis, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis præfatis, ac alijs quibuscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel praeminentia præfulgentibus, prædictas Ecclesiasias in commendam, vel administrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & alijs quibuscumque beneficiatis curam animarum habentibus, qui, iuxta decreti super residentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, personalem in suis Ecclesiis residentiam facere tenentur, in virtute sanctæ obedientiæ, & ultra pœnas in dicto decreto Concilij contentas, etiam sub privationis eorum a regimine, & administratione Ecclesiarum suarum, ac aliis nostro, & pro tempore existentis, Romani Pontificis, successoris nostri, arbitrio imponendis pœnis, districte præcipiendo per Apostolica scripta mandamus, quatenus omni mora cessante in eisdem suis Ecclesiis iuxta formam, & tenorem dicti Concilij personaliter resideant. Et nihilominus, si quos mandato nostro huiusmodi, quod absit, non parere contigerit, ne etiam tales absentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in suis Ecclesiis residentes existant, hac nostra perpetuo valitura sanctione per præsentes statuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & singula mobilia, immobilia, etiam in Vrbe, vel eius districtu existentia, & se moventia, res, & bona, iura, & actiones cuiuscumque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac ubicumque locorum consistant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiscopos, Episcopos, & alios quoscumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, &

prae-

praeminentia praefulgentes, Ecclesias praedictas in titulum, vel Commendam, sive administrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoscumque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra praedictas Ecclesias, & Dioeceses, etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & iuxta decretum, & formam Concilij huiusmodi non residentes decesserint, pertinentia, & per illos suarum ecclesiarum, ac quorumcumque monasteriorum, prioratuum, praepositurarũ, & aliorum beneficiorum ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, saecularium, & regularium, quae illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, redditum, & proventuum ecclesiasticorum: Necnon pensionum annuarum sibi super similibus fructibus, redditibus, & proventibus reservatarum, & assignatarum occasione quaesita, etiam si facultatem specialem de illis, aut eorum parte testandi, & alias libere disponendi a nobis, & quibusvis alijs Romanis Pontificibus, praedecessoribus, & successoribus nostris, etiam cum clausulis, quod facultates huiusmodi revocari nequeant, alijsque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum litterarum desuper confectarum de rebus, & bonis huiusmodi iam disposuerint, tanquam spolia, ad Cameram Apostolicam legitime pertineant, liceatque dilectis filijs moderno, & pro tempore existenti Commissario nostro generali, & suis, dictaque Camera deputatis, in eventum decessus huiusmodi, solitum inventarium super rebus, & bonis praefatis conficere, illaque, prout de reliquis clericorum spoliis fieri solet, ad dilecti filij nostri moderni, & pro tempore existentis generalis Thesaurij manus redigere, dictaque Camera applicare, cuiusvis licentia desuper minime requisita, Ac facultates, & desuper confectas litteras praedictas, etiam motu, & sciẽtia similibus, etiam in recompensam laborum, & obsequiorum, etiam nobis, & Ecclesia Romana, dictaque Sedi impensorum, quomodolibet concessas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenores praesentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, in eventũ obitus huiusmodi, etiam si in Urbe, aut eius districtu, vel alibi extra suas Ecclesias, ut praefertur contigerit, ex nunc prout ex tunc, & e contra, in dicta contumacia poenam eis-

dem

dem potestatis plenitudine, & tenore revocamus, cassamus, & annullamus. Ac tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condita factaque testamenta, codicillos, legata, donationes, & alias dispositiones quaslibet, etiam ad pias causas, vel in remunerationem servitiorum, nulla, & invalida, nulliusque roboris, vel momenti fore, neque quicquam contra præsentium tenorem suffragari. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, in quavis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate judicari, & definiri debere. Ac quidquid secus a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem nostris, & Romanorum Pontificum, prædecessorum nostrorum, ordinationibus, reservationibus, & decretis, quo ad prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in suis Ecclesiis, aut diœc. residentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Ecclesias in Vrbis districtu, ibique residentes, & decedentes, spolia Cameræ Apostolicæ applicanta, hactenus emanatis, nullatenus præiudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus, sed ea in suo robore, ut antea, manere volumus, præterquam, quo ad eos, qui in suis Ecclesiis iuxta formam prædicti Concilij resederint, & specialem licentiam testandi habuerint, hanc enim tantum salvam eis esse volumus. Ita ut generalis licentia testandi eis, quanquam residentibus, minime suffragetur, sed sola speciali, si quam habuerint, tueri se possint. Cæterum, ut præceptum, mandatum, statutum, ordinatio, revocatio, cassatio, decretum, & alia præmissa, præsentesque litteræ ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusq; possit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excusationem allegare, sed illa perpetuo firma, & illibata permaneant, volumus, & mandamus, quod eadem præsentes in Basilica Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellaria nostra valuis, ac acie Campi Floræ per aliquem ex cursoribus nostris affixa, copia illarum ibi dimissa, ab ea die omnes perinde arctent, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Non

ob-

obstantibus præmissis, ac in favorem curialium per fe. re. Sixtum IV. Leonem X. Julium III. & quoscumque alios Ro. Pont. prædecessores nostros, ac etiam per nos editis, & approbatis: Necnon alijs litteris, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri præcepti, mandati, statuti, ordinationis, revocationis, cassationis, annullationis, decreti, ampliationis, extensionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum eius, se noverit incursurum. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto. Septimo. Kal Decemb. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cæ. Glorierius.

Visa de curia M. de Enciso.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Domini Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquarto, indictione septima, die vero quarta Mẽsis Decembris, Pont. Sãctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pij, divina providentia Papæ Quarti, Anno Quinto. Retroscripta littera Apostolica affixa, & publicata fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ad valuas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, dimissis in præfatis locis præsentium retroscriptarum literarum copijs, affixis, ut est moris, per nos Iulium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctissimi Domini Nostri Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Cursorum.

MO-

MOTUS PROPRIUS S. D. N. D. Pii, Papæ Quarti, Super executione Concilii, & litterarũ ejusdem Sanctiss. contra Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, & alias personas Ecclesiasticas non residentes in eorum Ecclesiis.

PIUS PAPA IV.

OTU proprio, &c. Cum tam per sacrosanctum œcumenicum Conciliũ Tridentinum, quam etiam per nostras litteras sive bullas etiam desuper emanatas, & inter alias sub dat. Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ MDLXIV. Septimo Kal. Decembris, Pontificatus nostri anno quinto, Mandatum sit omnibus Episcopis, Archiepiscopis, & alijs, quibus animarum cura commmissa est, oves suas agnoscere, pro eis Sacrificium offerre, verbique divini prædicatione, sacramentorum administratione, ac bonorum omnium exemplo pascere, pauperum aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & signanter munera pastoralia, & eis diligenter incumbere, & assistere aliaque facere, quæ in dicto sacro Concilio, & in dictis nostris litteris sive bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præstari, & adimpleri possunt, cum gregibus suis non invigilãt neque assistunt, sed mercenariorum more oves suas deserũt

& pro-

& propterea debuissent, & deberent omnes, & singuli Episcopi, Archiepiscopi, & alij in dignitatibus ecclesiasticis cõstituti, & praefecti, & quibus animarum cura existit, juxta divina praecepta, & praedicti oecumenici Concilij, ac praedictarum nostrarum litterarum, seu bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem ad eorum respective Ecclesias, dioec. ac alia beneficia, quibus personalis residentia requiritur, ad effectum in eis personalem residentiam faciendi se se contulisse, ac omnia, & singula in eisdem praeceptis, concilio, & litteris sive bullis respective contenta adimplevisse, & observasse. Attamen, sicut accepimus, multi & multi praefatorum praeceptorum, & mandatorum contemptores animarumque suarum propriae salutis immemores in dictis dignitatibus ecclesiasticis, quibus cura animarum imminet, ac Episcopalibus, & Archiepiscopalibus respective constituti praemissa facere, & adimplere hactenus minime curarunt, sed distulerunt, & differunt in grave animarum suarum, gregiumque sibi commissorum periculum, & ovium suarum perniciosum exemplum, & scandalum sententias, cen. & poenas propterea sibi inflictas temere, & damnabiliter incurrendo. Quae omnia cum non sint conniventibus oculis, aut impune praetermittenda, sed graviter, ut caeteris transeant in exemplum, cum jam per tot menses inobedientes fuerint censuras praefatas sustinent Motu proprio, & ex certa nostra scientia, deque potestatis nostrae plenitudine Dilecto filio nostro Alexandro Riario Camerae Apostolicae generali Auditori, cui alias etiam, seu praedecessori suo vivae vocis oraculo commisimus, ut dictos Episcopos, Archiepiscopos, & alias personas Ecclesiasticas animarum curam haben. non residentes, poenas praefatas in dicto Concilio, & litteris sive bullis nostris contentas incurrisse declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque graviora procederet, vivae vocis oraculo commisimus, tamen quia nonnulla monitoria contra certos Episcopos, & alias personas praefatas in vim commissionis nostrae huiusmodi sibi factae tunc decreverat, & relaxaverat, ne imposterum de illius iurisdictione dubitari contingat, denuo eidem Auditori nostro nunc officium Auditoratus exercen. auctoritate nostra

com-

committimus, & mandamus, quatenus statim tam contra Episcopos, Archiepiscopos, & alios quoscumque Prælatos, tā in Vrbe quam alibi, & ubique locorum existen. & in proprijs diœc. non residen. constito sibi quantum sufficere videbitur summariè, simpliciter, & de plano, sola veritate inspecta, & manu regia de inobedientia propria usque ad sententiam exclusive procedat, & deinde nobis referat, ut nos in consistorio nostro secreto de fratrum nostrorum consilio, ut moris est, ad sententiam privationis, & depositionis Prælatorum inobedientium huiusmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus: quo vero ad alios curam animarum haben usque ad sententiam inclusive procedat, & exequatur iuxta formam, & tenorem dicti Concilij, & litterarum nostrarum prædictarum cum eisdem facultatibus, ut supra, ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis litteris sive bullis continetur, cum potestate citandi, inhiben. excommunicandi, suspendendi a divinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reaggravandi, carcerandi, & brachium sæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque facien. necessaria quomodolibet, & opportuna. Contrarijs quibuscumque non obstan. & quod præsentis nostri Motus proprij sola signatura sufficiat, ac ubique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria, & alijs quibuscumque, quibus omnibus expresse derogamus, non obstantibus.

Placet Motu Proprio I.

Præsentetur B. Amerin. Regens.

BULLA S. D. N. D. PII, Papæ IV. revocatoria privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conservatoriarum, indultorum, confessionaliũ, Maris magni, & aliarum quarũcumque similium gratiarũ, quibuscumque, locis, & personis cõcessarum, in his, in quibus statutis, & decretis sacri Concilii Tridentini contrariantur.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, divina dispositione constituti, nihil neque universali Ecclesia, cura, & solicitudini nostra commissa, salubrius, neque iniuncto nobis Apostolica servitutis officio, decentius prastare possumus, quam quod providẽtia nostra ministerio œcumenicum Concilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspicijs summaque sanctorum patrum concordia per Dei misericordiã feliciter absolutum fuit, Ita, per universos, qui Christiana pietate censentur, ubique suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis ab omnibus aequaliter observetur, Cum itaque in eodem Concilio quamplura salubria, & ad universalem morum reformationem valde utilia, decreta atque statuta, maturo prasen-

tium

tium ipsorum examine precedente, sint edita, quibus multa, atque diversa privilegia, exemptiones, immunitates, dispẽsationes, facultates, conservatoria, indulta, & , ut vocant, confessionalia, & Maremagnum; & alia gratia, qua variis, tam Cathedralibus, etiam Metropolitan. quam collegiatis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, & aliis Religiosis, etiam Fratrum mendicantium domibus, & ordinibus, Necnon sãcti Spiritus in Saxia, Sancti Joannis Lateranensis, ac Incurabilium de Vrbe, Sancti Antonij Viennen. & Sancti Bernardi Iuren. aliisque Hospitalibus, Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Vniversitatibus, etiam Studiorũ generalium Collegiis, tam secularibus, quam ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apostolorum de Vrbe, quam aliis Fabricis, sancta Cruciata, aliisq; piis locis, & operibus, necnon Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Pralatis, Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Prapositis, & aliis ecclesiasticis, tam secularibus, quam diversorum ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cujuscunque dignitatis, & status, ac gradus, & excellẽtia, ac etiam Ducali, Regia, & imperiali dignitate fulgentibus utriusque sexus personis. Necnon aliquibus Notariis, & etiam de latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per plures Romanos Pontifices predecessores nostros, ac nos, & Sedem Apostolicam, ejusque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine, seu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum consilio, diversimode, variisque temporibus in genere, vel specie, ex quavis etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata, & innovata fuerunt, in plerisque contrariantur. Nos quibus in primis cordi est, tam sancta, & Ecclesia dei saluberrima decreta suos, ut par est, effectus ubique consequi, & ab omnibus obedienter observari, privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, Conservatoriarum, Indultorum, Confessionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum predictarum, ac quarumcunque Apostolicarum, & aliarum litterarum desuper confectarum, processuumque, decretorum, &

 alio-

aliorum inde secutorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & plene insertis habentes: Motu proprio & ex certa scientia; ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quod eadem omnia, & singula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, dispensationes, Conservatoria, Indulta, Confessionalia, Mare Magnum, & alia gratiæ in his omnibus, & singulis in quibus illa statutis, & decretis Concilii hujusmodi contrariantur ipso jure revocata, cassata, & annullata, ac ad ipsius Concilij terminos, atque limites reducta sint, & esse cēseantur, nec quicquam adversus ipsa decreta, & statuta quominus ubique, & apud omnes observentur in aliquo suffragari posse, sed ea perinde haberi, & reputari debere, ac si nunquam emanassent, auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus, ac etiam statuimus, & ordinamus. Decernentes nihilominus omnia, & singula quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & dispensationum, facultatum, Conservatoriarum, Indultorum, Confessionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujusmodi post id tempus, quo Concilium obligare cœpit, facta, & gesta quomodolibet fuerunt, & imposterum fient, in his, in quibus dicti Concilij decretis adversantur nulla, invalida, & irrita esse, & censeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut præfertur, qualificato, tam in foro (quod ajunt) fori, quam conscientiæ suffragari posse, & debere. Et ita per quoscunque locorum ordinarios, aliosque Iudices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi facultate, in utroque foro iudicari, & definiri debere, ac quicquid secus, a quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritū, & inane decernimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque cōtrarijs quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum, Petri, & Pauli, Apostolorum

rum

rum eius, se noverit incursurum,

Dat. Romæ, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquinto, Tertiodecimo. Kalen. Martii.

Pontificatus Nostri Anno Sexto.

Cę. Glorierius.

P. Episcopus Narnien.

H. Cumyn,

Anno a Nativitate D. Millesimo Quingentesimo Sexagesimoquinto. Indictione Sexta: Die vero Vigesimaquarta mensis Februarij. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. Nostri, Domini PII divina providentia Papæ Quarti, Anno eius sexto. Retroscripta litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Acie Campi Floræ, & valuis Cãcellariæ Apostolicæ, per nos Nicolaum de Matthais, & Camillum Cherubinum S. D. N. Papæ Cursores.

Philibertus Phapuis, Magister Cursorum.

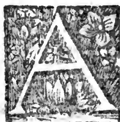

ORATIO, HABITA In Sessione nona, & ultima sacri Concilii Tridentini.

Celebrata duobus continuis diebus, tertia & quarta Decemb. M D L X I I I. PIO IV. Pont. Max.

A R. P. D. HIERONYMO RAGAZONO Veneto, Episcopo Nazianzeno, & coadiutore Famagustano.

Hic summatim recensentur omnia in Concilio Tridentino definita, quæ & ad pie credendum, & ad bene vivendum pertinent.

Udite hæc, omnes gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis orbem. Tridentinum Concilium, jamdiu cœptum, aliquando intermissum, distractũ varie atque divulsum, nunc demum, singulari Dei omnipotentis beneficio, summa atque incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate, connectitur, atque perficitur. Dies hæc quidem felicissima Christiano populo illuxit, in qua templum Domini disturbatum frequenter, ac dissipatum reficitur, & absolvitur: & navis hæc una bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atque fluctibus tuta in portu collocatur. quam utinam cõscendere nobiscum ii voluissent, quorum in primis gratia hæc ipsa navigatio instituta fuit: atque ædificii hujus cõstruendi participes extitissent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt. majoris nunc profecto lætitię causam haberemus. Sed nostra id certe culpa non accidit.

Nos

Nos urbem hanc in Germaniꝗ faucibus, id est, in domus illorum fere limine positam elegimus: nos custodiã nullam nobis, ne suspicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis concessimus, quam sibi ipsi composuerunt: nos hic illos perdiu expectavimus; neque hortari, ac rogare unquam destitimus, ut ad veritatis lucem cognoscendam accederent. Verùm illis etiam absentibus satis, ut puto, a nobis consultum est. Etenim, cum duo essent, in quibus ęgris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda: alterum Fidei catholicæ, ac vere Evangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipsis vocantur, quæq; opportunæ his temporibus viderentur, explicata & confirmata, disiectis omnibus ac dissipatis errorum tenebris, doctrina: alterum disciplinę ecclesiasticæ, cujus potissimum depravatione illi se a nobis defecisse affirmant, restitutio: utrunque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulate præstitimus.

Principio enim sancta hæc Synodus (facta ex laudabili majorum nostrorum consuetudine suæ fidei professione) ut quoddam quasi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus testimoniis, atque præsidiis, in dogmatibus sanciendis nitendum esset, ostenderet, veteris ac novi Testamenti libros, qui essent sine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatissimorum exemplo, pie & prudenter enumeravit: ac, ne de verbis quidem ulla ex variis inversionibus oriri posset, difficultas, certam ac definitam de Græcis, & Hebræis translationem approbavit. Hinc omnium hęresum caput, atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea statuit, quæ veritas ipsa, si loqui posset, exprimeret De Justificatione deinceps (res magna, & cũ ab antiquis, tum a nostri temporis hęreticis mirum in modum oppugnata) ea definivit, quibus & perniciosissimis eo in genere opinionibus occurreretur; & recte sentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili sapientia (ut in illis Dei spiritum facile agnoscas) demonstraretur. Præstantissimo hoc post hominum memoriam decreto hęreses fere

universę jugulantur,& quasi caligo Sole, discutiuntur, ac dispelluntur:eaque claritas, isque splendor veritatis apparet,ut tantum lumen quin videat; dissimulare jam nemo possit. Subsecuta est salutaris septem divinorum Ecclesiæ Sacramentorum tractatio:primum simul de omnibus, post de unoquoque separatim. Hic vero quis nõ videt,quàm distincte,explicate, abundanter, illuminate, &(quod caput est) vere tota cœlestium horum mysteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multiplicique doctrina, quid aut sequendum, aut fugiendum sit, potest ullo modo desiderare? Quis in illis omnibus errandi locum, aut occasionem inveniet? Quis denique de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare in posterum poterit; cum gratiam illam, quæ illis ipsis quibusdam quasi stillicidiis in fidelium quotidie mentes illabitur,tunc nobis affuisse tam copiose perspiciatur? Accesserunt ad hæc de sacrosancto Missæ sacrificio & de Cõmunione sub utraque specie, & parvulorum decreta: quibus quidem nihil sanctius,nihil utilius,ut de cœlo lapsa, non ab hominibus composita videantur. Adiungetur his hodie certa de Indulgentiis,de Purgatorio,de Sanctorum Veneratione, Invocatione, Imaginibus, & Reliquiis doctrina, qua non solum hæreticorum fraudibus & calũniis obsistetur,sed piorum etiam catholicorum conscientiis plane satisfiet.

Hæc de rebus ad salutem nostram pertinentibus, quæ Dogmata appellantur, fauste,ac fœliciter erunt peracta: neq; aliud qũicquam præterea eo in genere a nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibusdam administrandis cum nonnulla essent, quæ non rite omnino, ac recte servarentur, accuratissime, Patres amplissimi, curastis, ut pure illa, & caste,atque ex more, institutoque majorum tractarentur. Ita omnem superstitionem,omnem quæstum,omnem (ut dicunt) irreverentiam a divina Missarum celebratione abstulistis:vagis,ignotis, & criminosis sacerdotibus sanctum hoc offerre sacrificium interdixistis:rei hujus sacratissimæ usum a privatis domibus,& profanis in sacra & re-

li-

ligiosa loca revocastis:molliores cantus, & symphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes a templo Domini summovistis. Ita ecclesiastico unicuique gradui leges illę a vobis præscriptæ sunt, ut tradito illis divinitus ordine, abutendi nullus utique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonii impedimenta, quæ ansam quasi quandam ad violanda Ecclesiæ præcepta dare videbantur, removistis: facilem veniæ consequendæ viam minus legitime connubii fœdus ineuntibus interclusistis. Quid de furtivis tenebricosisque matrimoniis commemorem? Equidem ita sentio, si alia nulla causa convocandi Concilium fuisset, (quæ multæ & maximæ fuerunt) propter unam hanc id omnino fuisse faciendum. Nam, cum res hęc ad omnes spectet, neque ullus in orbe terrarum universo angulus reperiatur, quem labes hęc non invaserit; curandum merito fuisset, ut communi huic malo, communi etiam consilio provideretur. Innumerabilium, Patres sanctissimi, & gravissimorum delictorum, ac scelerum occasio, prudentissima ista vestra, ac prope divina sanctione penitus ablata est, & Christianæ reip. gubernationi sapientissime consultum. Accedet ad hæc utilis in primis ac necessaria multorum in Purgatorii, Sanctorum Venerationis, Invocationis, Imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione abusuum interdictio, qui rerum ipsarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare mirum in modum videbantur.

Altera vero pars, in qua de labenti ac prope cadenti ecclesiastica disciplina fulcienda erat agendum, diligentissime etiam absoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in posterum ad ecclesiastica munera obeunda, qui virtute, non ambitione, præstent; quique populi commodis non suis inserviant; & prosint potius, quam præsint. Enunciabitur atque explanabitur frequentius & studiosius verbum Domini, omni ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt suis gregibus, & invigilabunt Episcopi, cæterique, quibus animarum cura commissa est, neque extra creditam sibi custodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt aut ad impure & flagitiose vivendum, aut ad

ma-

male & perniтiose docendum privilegia: nullum sine pœna crimen, nulla sine præmio virtus relinquetur. Pauperum & mendicantium sacerdotum multitudini optime provisum est: certæ unusquisque Ecclesiæ, statutoq; operi, unde ali possit, ascribetur.

Avaritia, quo nullum vitium est tetrius, præsertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur: gratis Sacramenta omnia, ut par est, conferentur. Ex una Ecclesia plures, ex pluribus una, ut populi commodum, & ratio postulabit, constituetur. Eleemosynarum quęstores, (ut appellant) qui sua, non quę IESU Christi quærentes, magnum nostræ religioni damnum, magnam infamiam afferebant; ex omni hominum memoria (quod summæ felicitatis loco ponendum est) penitus evellentur. Hinc nostra pręsens calamitas sumpsit exordium: hinc serpere infinitum malum, manareque in dies latius non desistebat: neque occurri illi adhuc multorum Conciliorum cautionibus ac provisionibus potuit. Quamobrem quis non nisi sapiētissime factum dixerit, ut membrum hoc, in quo sanando diu, ac multum frustra laboratum est, ne reliquo corpori noceret, exciderетur?

Porro Deo cultus tribuetur purius & accuratius; atque ita, qui ferunt vasa Domini, mundabuntur, ut ad sui imitationem alios trahant. In quo pręclare illud fuit excogitatum; ut, qui sacris essent initiandi, iis moribus atque litteris in unaquaque Ecclesia a prima ætate instituerentur, ut quoddam quasi virtutum omnium Seminarium illud existeret. Jam vero provincialibus Synodis restitutis, Visitationibus ad populorum utilitatem, non ad querelā & sumptum renovatis: Tradita Pastoribus regēdi suos, atque pascendi commodius facultate: Pœnitentia publica in usum revocata: Hospitalitate tum ecclesiasticis hominibus, tum piis locis indicta: In Curatis sacerdotiis conferendis memorabili, ac pęne cœlesti ratione cōstituta: Beneficiorum (ut ajunt) Pluralitate sublata: Hęreditaria sanctuarii Dei possessione prohibita: Modo excommunicationibus imposito ac terminato: Primis judiciis iis in locis, ubi lites oriuntur, assignatis: Singularibus

bus certaminibus interdictis: Omnium hominum ac sacrorum: in primis luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ fræno quasi quodam, quod excuti non facile possit, iniecto: Regibus ac Principibus sui muneris diligenter admonitis: aliisque rebus hujusmodi prudentissime sancitis: quis non videt vestras vos, P. optimi, hac etiam in re partes cumulatissime executos? Actum sępe est in superioribus Cōciliis de fide nostra explicanda, moribusque corrigendis: sed nescio, an unquam diligentius atque distinctius. Hic, pręsertim hoc biennio, ex omnium populorum ac nationum, in quibus catholicæ religionis veritas agnoscitur, non solum Patres, sed Oratores habuimus. At quos viros? Si doctrinam spectemus, eruditissimos; si usum, peritissimos; si ingenia, perspicacissimos; si pietatem, religiosissimos; si vitam, innocentissimos. Numerus is quoque fuit, ut, si præsentes Christiani orbis considerentur angustiæ, frequentissima hæc omnium, quæ antea fuerunt, Synodus appareat. Hic singula omnium vulnera detecta, mores expositi fuere: nihil dissimulatum est: nostrorum adversariorum argumenta & rationes ita tractatę, ut eorum tum causa, non nostra agi videretur. Tertium nōnulla, atque etiam quartum discussa: summa sæpe contentione certatum: eo scilicet consilio, ut, quemadmodum igne aurum, ita quibusdam quasi luctationibus veritatis vires, ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem sentientes, idemque spectantes discordia potuit existere?

Quæ cum ita sint, licet optandum (ut initio dicebam) summopere fuisset, ut una cum illis hęc agerentur, quorum potissimum causa tractata sunt: absentium tamen etiam incolumitati atque saluti ita provisum est, ut alia ratione provideri, si affuissent, non potuisse videatur. Legant illi, quæ de fide nostra statuimus, ut Christianum hominem decet, humiliter: &, si lumen eis aliquod fulxerit; ne faciem avertant: &, si vocem Domini audierint, corda sua non obdurent. Ac, si ad communem matris Ecclesiæ complexum, unde se illi distraxerunt, redire voluerint; clementiam sibi omnem, ac misericordiam tribuēdam non dubitent. Sed præcipua illa ratio est, P. A. dissen-

sentientes a nobis animos conciliandi; consentientes in fide atque officio retinendi: si, quæ hoc in loco verbis sancivimus, re ipsa in nostris Ecclesiis præstemus. Leges etsi optimæ sunt, muta tamen res est. Quid Hebræo populo Dei ipsius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedæmoniis; Solonis, Atheniensibus; ad libertatem retinendam, quam ob causam erant conscriptæ, utilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro? Quæ ad bene beateque vivendum instituta atque pręcepta ex unius Christi Domini nostri vita, atque doctrina desiderare aut possumus, aut debemus? Quid item fuit a majoribus nostris omissum, quod cum ad recte sentiendum tum ad pręclare agendum pertineret? Medicamentum quidem salutare compositum ac paratum jamdiu habemus: verum, si morbum debet expellere, sumendum est, ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc salutis nos primum inebriemur, charissimi, & vivæ atque loquentes leges simus; & norma quasi quędã, ac regula; ad quam aliorum actiones & studia dirigantur: atque ita sibi unusquisque persuadeat nihil è Christianæ reip. commodò, ac dignitate successurum, nisi, quantum in se sit, studiose præstiterit. Id curandum nobis cum antea fuit, tum multo erit in posterum accuratius. Etenim, si magistri nostri, ac Salvatoris exẽplo facere prius debebamus, quàm docere; postquam docuimus, quin faciamus, quæ esse poterit excusatio? Quis ferre nos, ac pati poterit; si, cum non furandum esse demonstraverimus, ipsi furemur? si, cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos a sancto Concilio: innocentes atq; integros ab integritatis præceptis & innocentiæ: firmos in fide atque constantes a fidei nostræ firmata doctrina discedere minime convenit. Ac tales quidem expectant nos populi nostri, qui nostrum jamdiu reditum sustinentes ea se ipsi ratione consolabantur, fore, ut hanc temporis usuram majori pręsentes studio sarciremus. Sed fiet id a vobis, ut spero, Patres sanctissimi, diligenter: & quemadmodum hoc in loco fecistis, ita etiam domi satis Deo atque hominibus facietis. Nunc (quod hujus temporis est) Deo pri-

primum ipsi maximo, atque immortali, maximas, atque immortales gratias & agamus, & habeamus; qui non secundum peccata, quæ fecimus nos, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis: sed diem hunc lætissimũ, quem videre multi concupiverunt, nobis non solum videndum, sed etiam celebrandum, incredibili cum totius Christiani populi assensu, atque approbatione, sua magna benignitate concessit. PIO deinde IV. summo nostro atque optimo Pontifici gratię perpetuę, ac singulares habendę sunt: qui, cum primum Beati Petri sedem ascendit, tanto Synodum hanc instaurandi desiderio exarsit, ut in eo suas omnes curas & cogitationes defigeret. Nuncios statim viros probatissimos ad indicendum illis nationibus, atque Provinciis Concilium misit, pro quorum in primis salute convocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obsecrarunt, obtestati sunt: tuta omnia atque amica promiserunt: atque id etiam egerunt, ut in Angliam traiicerent. Legatos postmodum pietate ac doctrina pręstantissimos, cum interesse ille Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non posset, huc misit: ex quibus duos (quorum memoria in benedictione est) statuta die, tametsi nulli fere Episcopi convenissent, hic esse voluit. Hi, atque additus eis paulo post tertius, novem menses, atque eo amplius, justum ad Synodum instituendam Episcoporum numerum hoc in loco nihil agentes expectaverunt: cum interea nihil aliud Pontifex ipse aut ageret, aut meditaretur, quam ut patres quamplurimi, quamoptimi, & quamprimum huc accederent; & Christiani nominis Reges omnes ac Principes suos huc Oratores mitterent: ut communi omnium voto, atque consilio communis hæc causa gravissima omnium, atque maxima tractaretur. Quid vero postea omni cura, solicitudine, sumptibus prætermisit, quod ad Concilii hujus amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O singularem pastoris ac patris nostri pietatem, atque prudentiam: o summam etiam ejusdem felicitatem, cujus auctoritate, atque auspiciis jactatum hoc diu & agitatum Concilium constitit, & conquiescit.

ſcit. Te Paulum III. te Julium, mortuos appello quãdiu, quantoque ſtudio videre, quod nos videmus, exoptaſtis? quot in eam rem ſumptus, quot labores inſumpſiſtis? Quamobrem vere tibi atque ex animo, PIE ſanctiſſ. ac beatiſſ. gratulamur, quòd tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum divinæ in te benevolentiæ argumentum eſt) Dominus reſervavit quem nos precibus omnibus, ac votis ſupplices oramus, ut te nobis incolumem, pro Eccleſiæ ſuæ ſanctæ commodo atque ornamento, & quamcitiſſime reddat, & quamdiutiſſime conſervet. Sereniſſimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari jure optimo debemus. Ille potentiſſimorum Cæſarum, qui propagandæ Chriſtianæ religionis miro quodam deſiderio flagrarunt, animum, ut locũ, referens, urbem hanc ab omni periculo liberam conſervavit, & nos ut tutam tranquillamque pacem traheremus, ſua vigilantia perfecit: magnamque noſtris animis ſecuritatem aſſidua trium ſuorum Legatorum, ſummorũ virorum, præſentia, ac prope pignore attulit. Ille de noſtris his rebus pro ſua eximia pietate ſolicitus mirifice fuit. Ille a ſe atque a nobis diſſentientes homines, ex obſcuriſſimis, in quibus verſantur tenebris, eruere atque ad ſanctæ hujus Synodi clariſſimam lucem aſpiciendam adducere maximopere laboravit. Regum præterea Chriſtianorum ac Principum in Concilio hoc ampliſſimis ſuis legationibus ornando, & ſuos veſtræ auctoritati faſces ſubmittendo, pia maxime voluntas grata nobis memoria proſequenda eſt. Jam vero quis eſt illuſtriſſ. Legati & Cardinales, qui ſe vobis debere plurimum non fateatur? Vos noſtrarum actionum duces optimi, ac moderatores extitiſtis. Vos, ne noſtra aut in dicendo, aut in decernẽdo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curaſtis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni peperciſtis, ut ad optatum res exitum, quod alii multi veſtri ſimiles fruſtra tentaverunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam ac propriam lætitiam habere tu MORONE illuſtriſſ. atque ornatiſſime debes: qui, cum vigeſimo ab

hinc anno primum præclaro huic ędificio lapidē posueris, extremam nunc manum post alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter, pro summa tua ac prope divina sapientia, impones. Factum hoc tuum egregium ac singulare omnium sermone perpetuo celebrabitur, neque ulla unquam ætas de tuis his laudibus conticescet. Quid de vobis dicam, Patres sanctiss. quam bene de Christiana repub. vestris his præstantissimis actionibus meruistis? quanta vestrum uniuscujusque nomini commendatio, quanta gloria a Christiano populo universo tribuetur? Vos verę patres, vere pastores & agnoscent omnes, & prædicabunt: vobis suam unusquisque vitam, atque salutem acceptam libentissime referet. O diem illam populis nostris iucundissimam, atque lætissimam, in qua primum revisere illis nos atque amplecti a templi Domini ędificatione redeuntes contigerit.

Sed fac, tu Domine Deus noster, ut tam eximię de nobis opinioni egregiis factis respondeamus, & semen hoc, quod in agro tuo seminavimus, uberem fructum afferat; fluatque, ut ros, eloquium tuum: atque, quod fore aliquādo pollicitus es, fiat temporibus nostris, ut unum sit omnium ovile, & unus Pastor, atq; is potissimum PIUS IV. in tui nominis gloriam sempiternam. Amen.

MO-

MOTUS PROPRIUS SS. D. N. D. PII, Divina Providentia Papæ Quinti.

De veritate exprimenda, &c. in dispensationibus matrimonialibus, & aliis gratiis, sub pœna falsi.

PIUS PAPA V.

Motu proprio, &c. Cùm sicut accepimus, nonnulli suæ conscientiæ prodigi, ac propriæ salutis immemores, ut facilius à nostris, & Sede Apostolica dispensationes matrimoniales, & alias gratias, & concessiones obtineant, gradus consanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis spiritualis, ac scientiam illorum aliter, quàm eis à principio ab ipsis partibus significatum, vel narratum fuerit, exponunt, & si matrimonio hujusmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrant, ac alia diversimodè veram facti speciem, tàm in ipsis dispensationibus matrimonialibus quam pro aliis quibuscumque gratiis, & concessionibus obtinendis, immutent, ac propterea cum non solum in impetrationibus hujusmodi fallitas narretur, verum etiã in partibus plerumque pro verificatione gratiarum hujusmodi veritas immutetur, & falsitas committatur. Nos igitur hujusmodi abusibus, & erroribus obviare cupientes Motu proprio, &c. omnes, & singulos procuratores tàm officii sacræ Pœnitentiariæ, seu contradictoriarum, quàm alios quoscumque sollicitatores, & scriptores, quos Copistas vocant, qui veritatem facti à narratione, quam ab ipsis partibus habuerunt, quo ad substantialia, & qualitates necessariò exprimendas, diversam faciunt, seu quoquo modo invertunt, aut immutant, depravant, & per subreptionem, & obreptionem gratias a nobis extorquentes pœnam falsi incurrere, & ea puniri omninò debere decer-

cernimus & declaramus. Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori, Cameræ Apostolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmissis reos, & culpabiles repertos pœnæ falsi, ut præmittitur, puniant, cum potestate citandi etiam per edictum, constito summariè de non tuto accessu, aliqua dicendi, & faciendi in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus, irritum quoque, & inane, &c. dicique, &c. judicare, & definiri debere, & sublata, &c. decernentes. Et quod præsentis Motus proprii, & absque data, & registrata, sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in judicio, & extra, regula contraria non obstante, ejusque transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, quodque Cameræ, & Cancellariæ Apostolicæ, ac Audientiæ causarum Palatii Apostolici valuis, & in acie campi Floræ dimissis inibi copiis affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac illis personaliter intimatæ fuissent.

Placet Motu proprio M.

Die 5. Decembris 1566. Suprascriptæ litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in locis suprascriptis dimissis in eisdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matthæis Curs.

Io. Gerardi Mag. Curs.

BVLLA SS. DOMINI NOSTRI D. PII, Divina Providentia Papæ Quinti. Super declaratione Decreti Concilii Trid. de cognatione spirituali inter maritum, vel uxorem suscipientis, & baptizatum, baptizatiq; patrem, & matrem, & quascumque alias personas, tam ex parte suscipientis, quàm baptizantis, & baptizati.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

CVm illius vicem, licet minimè suffragantibus meritis geramus in terris, de cujus vultu prodit judicium, & vident oculi æquitatem, officij nostri debitam prosequimur actionem, si obscuros sacrorum Canonum sensus ita aperire studemus, ut pijs Christi fidelium mentibus nulla dubitandi occasio relinquatur. Sanè licet ex eo, quòd in Concilio Tridentino decretum fuerit, cognationem spiritualem inter eos tantùm contrahi, qui suscipiunt baptizatum de Baptismo, ac baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem, necnon baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, in reliquis personis, quæ per antiquos Canones occasione cognationis huiusmodi contrahere prohibentur, omne impedimentum sublatum esse videatur; adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus, an saltem impedimentum cognationis spiritualis huiusmodi inter maritum, vel uxorem suscipientis, & baptizatum, necnon inter maritum, vel uxorem suscipientis, & patrem, ac matrem baptizati vigeat, propterea quòd prohibitum de uno coniuge, de altero, & prohibitum esse videatur. Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum favori (quantum ex alto nobis permittitur) consulere volentes, a præcisis verbis Concilij minimè discedendum in

præ-

præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis huiuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quo minus inter dictos maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcumque alias perſonas, tam ex parte ſuſcipientis, quàm baptizantis, & baptizati in dicto Concilio nominatim non expreſſas, matrimonium liberè, & licitè contrahi poſſit, & ita ab omnibus judicari debere, mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito contigerit judicari. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumq; Volumus autem, quòd præſentes litteræ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in Acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuò valituras deſcribantur; Et quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quòd earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicuius Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibita, vel oſtenſa. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decretis mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attẽtare præſumpſerit, indignationem omnipotẽtis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicæ 1566. 4. Kal. Decembr. Pontif. noſtri anno primo.

Cæſ. Cloricrius. H. Cumyn.

Viſa de Curia Jo. Barengus.

Regiſtrata apud Cęſarem Secretarium.

Anno a Nat. Domini 1566. Indict. 9. die verò 19. menſis Decemb. Pont. S. D. N. Pii, Divina Prov. Papæ V. anno eius primo. Retroſcripta litteræ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Cancell. Apoſt. & in Acie Campi Floræ per nos Antonium Clerici, & Io. Andream Rogerium, Prælibati S. D. N. Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Magiſt. Curſ.

BULLA SS. DOMINI NOSTRI D. PII Divina providentia Papæ Quinti. Super declaratione Concilii Tridentini de impedimento affinitatis ex fornicatione proveniente.

PIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem spectat Canonicas sanctiones, quæ expressiorem sensum postulare videntur, re diligenter perspecta, ita declarare, & aliàs providere, ut omnis dubietas de pijs Christi fidelium mentibus evellatur. Sanè postquam ex eo, quod Tridentina Synodus impedimentum affinitatis ex fornicatione proveniens, per quod non solum Matrimonium contrahi prohibetur, sed etiam postea factum dirimitur, ad eos tantum restrinxit qui primo, & secundo gradu coniunguntur, in ulterioribus verò gradibus statuit, Matrimonium postea factum non dirimi, a pluribus Christi fidelibus, ut accepimus, est dubitatum an licet in ulterioribus gradibus huiusmodi Matrimonium contractum non dirimatur, adhuc tamen iuxta antiquos Canones contrahi prohibeatur. Et propterea nos, omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonij libertati, quantum cum Deo possumus, consulere volentes, declaramus, & Apostolica auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentũ remanere, quo minus in ulterioribus gradibus huiusmodi liberè, & licitè matrimonium contrahi possit, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque statuimus; decernentes irritum, & inane, si quid secus a quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate prædito contigerit iudicari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, aliĳsque contrarĳs quibuscumque Volumus, autem, quod præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter

ter

ter Constitutiones perpetuò valituras describantur. Et quia difficile foret, præsentes ad singula quæque loca deferri, quòd earum transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, decreti, mandati, statuti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1566. 4. Kal. Decemb. Pontif. nostri anno primo.

Cæs. Glorierius.
Visa de Curia Jo. Barengus.
Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno a Nat Dom. 1566. Indict. 6. die verò 24. mensis Decembr. Pont. Sanctiss. D. N. D. Pij Divinâ Provid. Papæ V. Anno eius primo, Retroscriptæ litteræ Apostol. affixæ, & publicatæ fuerunt Romæ in valuis Cancel. Apost. & in acie Campi Floræ, ut moris est, per nos Io. And. Rogerium, & Camillum Cherua. Curs.

Stephanus de Oleo Magist. Curs.

DECLARATIO CONCILII TRIdentini. De compaternitate, & affinitate, & fornicatione, ac Matrimoniis desuper contractis, & contrahendis.

SAnctissimus in Christo Pater, & D. N. Pius, Divina Providentia Papa V. ad cuius notitiam pervenit, quod cū in decretis sacri Concilij Tridentini certæ tantùm personæ enumerentur, inter quas dumtaxat cognatio deinceps contra-

trahatur, ab aliquibus revocatur in dubium, an qui ultra personas in dictis decretis enumeratas, quoquo modo cognatione spirituali, ante confirmationem dicti Concilij conjuncti erant absq; dispensatione Apostolica. Matrimonium post dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere possint, cùm ante prædictam confirmationem id facere de iure minimè liceret. Et insuper, cùm in eisdem decretis statuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis solummodo attendi debere, qui primo, vel secundo affinitatis gradu coniunguntur, ab aliquibus pariter dubitatur: An matrimonia inter personas, quæ ante confirmationem dicti Concilij, tertio, vel ulteriori huiusmodi affinitatis gradu coniuncta erant, post confirmationem eiusdem Concilii absque dispensatione Apostolica contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant. Sanctitas sua ad tollendum omne dubium, eos qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem spiritualem cõtraxerunt (dummodo non sint ex personis in dictis decretis enumeratis, & inter quas tantùm Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem spiritualem) matrimonij vinculo inter se absque dispensatione aliqua liberè, & licitè copulari, posse, ac matrimonia etiam post confirmationem huiusmodi absque dispensatione Sedis Apostolicæ inter eas iam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere. Et similiter Matrimonia post confirmationem Concilij absque dispensatione Apostolica secuta, & quæ de cætero sequentur, inter personas, quæ ante dictam confirmationẽ, affinitatem (infra tamen secundum gradum ex fornicatione provenientem) contraxerant, propter huiusmodi affinitatem dirimi non debere, sed valida, & efficacia existere declaravit. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam S. R. E. Cardinales, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate iudicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane.

Placet, publicetur, & describatur.

Lecta & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Can-

Cancel. Apostol. anno Incarnationis Dominicæ 1566. die verò Martis, 20. mensis Aug. Pontif. præfati S. D. N. Pij Pap. V. anno primo.

A. Lomellinus Custos.

DECLARATIO REGVLÆ PII V. Super expressione gradus propinquioris in dispensationibus Matrimonialibus.

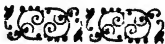
Sanctissimus in Christo Pater, & D.N.D. Pius, Divina providentia Papa V. Attendens per quandam constitutionem dudum per fel. rec. Pium Papam IV. Sanctitatis suæ prædecessorem editam, qua cavetur, quòd in dispensationibus Matrimonialibus pro diversis cōsanguinitatis, seu affinitatis ex eodem stipite provenientibus gradibus coniunctis, non remotioris solum, prout olim fieri solebat, sed etiam propinquioris graduum expressa mētio fieri debeat, alioquin dispensationes, ac desuper confecta littera nullius sint roboris, vel momenti, prout in d. Constitutione plenius continetur a dispositione iuris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. stylo nimirum recidi, ac favorem matrimonij debitum restringi. Volensque propterea iuri, & stylo prædictis, necnon pia mem. Greg. XI. Clemētis VI. Rom. Pontif. etiam sanctitatis suæ prædecessorum vestigijs inhærendo, Sacramento, & libertati matrimonij, quantum cum Deo potest favere: Statuit, & ordinavit, quod de cætero in quibuscumque dispensationibus, quas pro matrimonijs contractis, aut contrahendis inter viros, & mulieres invicem diversis prohibitis consanguinitatis, seu affinitatis, aut mixtis ex communi, seu eodem stipite surgentibus, quicumq; illi sint, dummodo primum quoquo modo nō attingant, cum in eo Sanctitas sua nunquam dispensare intendat gradibus coniunctos, ab eadem Sanctitate sua, & pro tempore existente Rom. Pont. aut Sede Apost. impetrari, vel alias concedi contigerit, ac litteris commissionibus; desuper

etiam locorum Ordinarijs faciendis, gradus remotior attendatur, trahatque secum propinquiorem, ac ob id sufficiet remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen postea super propinquiore litteris declaratoriis, juxta Greg. & Clem. prædicti huiusmodi constitutiones, quas quo ad hoc innovavit, & inviolabiliter observari mandavit, dispensationesque, seu dispensandi commissiones, ac desuper confectas litteras, & processus habitos per easdem dispensari, seu his, cum quibus dispensari mandatur propter proximioris gradus huiusmodi non expressionem, de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari non posse, sed in omnibus, & per omnia suffragari, perinde ac si in litteris, seu commissionibus huiusmodi de proximiore, seu utroque gradu specialis, & expressa mentio facta fuisset. Sicque per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam S. Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere, ac quidquid secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit, constitutionibus Pij Prædecess. huiusmodi, cæterisque contrarijs non obstantibus quibuscumque.

Placet, publicetur, & describatur, M.

Lecta, & publicata fuit suprascripta Regula Romæ in Cancel. Apost. Anno Incarnat. Dominicæ 1566. die verò Martis, 20. mensis Aug. Pontif. præfati S. D N. D. Pij Papæ V. anno primo.

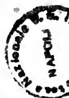

BVL-

BVLLA SANCTISS. D. N. D. PII, Divina Providentia Papæ V. Per quam declaratur Decretum Sac. Concilii Tridentini ſuper impedimento publicæ honeſtatis editum.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſollicitudine diligenter providere, ut ſacrorum Conciliorum decreta, ita ſua declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur. Sanè ad aures noſtras pervenit, multos eſſe, qui dubitent, an Decretum œcumenici Concilij Tridentini Seſſ. 24. de reformatione Matrimonij, tertiū, quo cavetur, impedimentum publicæ honeſtatis, ubi ſponſalia valida non fuerint prorſus tolli: ubi verò valida fuerint, non excedere primum gradum cum in ulterioribus gradibus non poſſit huiuſmodi prohibitio ſervari: de ſponſalibus per verba ut aiunt de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam Matrimonia per verba de præſenti contracta, non tamen conſūmata, quæ interdum ſponſalia appellantur, comprehendat, ita ut etiam eo caſu impedimentum inde proveniens, ſublatum fuerit. Nos itaq; ut omnis difficultas, & dubitatio tollatur, attendentes, quod ſponſaliorum appellatione, qua dictum Concilium utitur, non niſi impropriè Matrimonium verbis de præſenti conceptis contractum continetur, quodque agitur de correctione Iuris veteris, quo caſu ſecundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum eſt, præſertim cùm longè maiorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de præſenti contracto, quam in Sponſalibus de futuro vigere a nemine dubitetur. Idcirco Motu proprio, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium declaramus, & definimus, decretum Concilij huiuſmodi omninò intelligendum eſſe, & procedere in

ſpon-

sponsalibus de futuro dumtaxat, non autem in Matrimonio sic ut praefertur contracto, sed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis casibus, & gradibus, quibus de iure veteri ante praedictum Decretum Concilij introductum erat, & ita ab omnibus iudicari debere mandamus, atque statuimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, alijsque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, quod praesentes litterae in Cancellaria nostra, & in acie Campi Florae de more publicentur. Et inter constitutiones perpetuò valituras describantur, & quia difficile foret, praesentes ad singula quaeq; loca deferre, volumus, etiam & declaramus, quod earum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius Praelati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnat. Dominicae 1568. Kal. Iulij, Pontif. nostri anno tertio.

Caes. Glorierius.
H. Cumyn.
Registrata apud Caesarem Secretarium.

Anno a Nat. Domini 1569. Indict. 6. die verò 24. mensis Febr. Pontif. Sanctiss. in Christo Patris, & D. N. D. Pij, Divina providentia Papae V. Anno IV. Retroscripta litterae Apost. lectae, & affixae, & publicatae fuerunt ad valuas Cancel. Apost. & in Acie Campi Florae, ut moris est dimissis ibidem praesentibus litteris per aliquantulum temporis spatium affixis, & deinde amotis per nos Iul. Parinum Cler. Tert. & Io. Bornorum Pralib. S. D. N. Pap. Cursor.

Camillus Cherubinus, Magist. Curs.

SANCTISS. D. N. D. PII PAP. V. Constitutio.

De trium votorum professione ab iis emittenda, qui in Congregationibus sub obedientia voluntaria vivunt, quorum habitus a sæcularibus Præsbyteris est distinctus.

PIVS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

Lubricum vitæ genus eorum veriti, qui regularium formam præferentes, nec proprijs renunciant, nec ullam profitentur ex Regulis approbatis; quando horum plerique proprio instituto obsequentes, alij odio incensi, alij, dum quod ambiunt, minus sequũtur: alij, vel lapidatis, vel interversis rebus, & ad sese, vel propinquos translatis, ut ratiocinia effugiant, quidam etiã in suos ipsorum mores inquisitum iri præsentientes, quasi mpunitatem adepturi, è sodalitio suo, ut iubet exiliunt, ejectisque illius insignibus, vestem recipiunt sæcularem. Hinc graves, & periculosæ quotidiè offensiones in populos concitantur, dum quos disciplinæ regulari perpetuò mancipatos credunt, rursus eos, etiam ubi consueverint contempto post tot annos, & relicto, indignis sæpe modis eius, cui sese dederant, vitæ instituto, liberos vident, & solutos in sæculo evagari; cùm igitur conveniat, ut cuius arma induit, eam miles militiam persequatur, hanc de prædictis rationem capere instituimus, ut vel permanendi, vel abscedendi facultate semel singulis proposita, certus deinceps, & immobilis disciplinæ regularis cultus debeat in ipsis sodalitatibus perpetuò observari, itaque de nobis attributæ potestatis plenitudine statuimus, ut omnes, & singuli Priores, Præpositi, & alij Præsidentes, Generales, Provinciales, Conventuales necnon Canonici, & Fratres S. Georgii in alga Venetia-

tiarum, ac Eremitarum S. Hieronymi, aliàs B. Petri Pisani, & omnium, ac quarumcumque aliarum congregationũ, necnon Ecclesiarum, Domorum, & Conventuum in communi, & sub obedientia voluntaria, & extra votum solẽne religionis viventes: quorum habitus a sæcularibus Præsbyteris est distinctus, quam religionem amplecti, & professionem regularem solemnem emittere voluerint, id in suis quisque Conventibus, & Domibus intra 24. horarum spatium, postquam Delegatus noster præsentes litteras eis significaverit, palam, & spontè deliberent, ac declarent; inde convocato quam primum per singulas huiusmodi congregationes, generali, vel alio supremo, iuxta morem cuiusque Congregationis, Capitulo, ibique electo uno subdegant, ex regulis approbatis, in quam maior pars vocum ipsius Capituli consenserit, trium voterum substantialium professionẽ regularem intra mensem solemniter emittant, & in eam tam ipsi, quam illi deinceps ingressuri, atque professuri perpetuum ferant Altissimo famulatum sicque professi, vel in suis quisq; Prioratibus, Præpositturis, Præsidentijs, administrationibus, & officiis confirmentur, vel ad aliam transferantur, prout cuiq; congregationi, & Superioribus suis videbitur utilius expedire. Qui verò, excurso iam anni spatio in ipsa congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis, etiã in vinculis, si opus sit, receptorum, & administratorum omnium rationibus, eijciantur: nec deinceps patiantur in illis eisdem Congregationibus, Domibus, seu Conventibus amplius conversari. Quocirca mandamus universis, & singulis Prioribus, Præpositis, Generalibus, provincialibus, & Cõventualibus, ac alijs cuiuscumque dignitatis, & nominis ministris, necnon Conventibus, Canonicis, Fratribus, & personis Congregationum huiusmodi, ut statutum nostrum prædictum, non expectata alia jussione, aut mentis nostræ declaratione humiliter recipiant, & studiosè observare procurent. Quòd si fortè aliqui in eo, quo nunc sunt statu (quem omninò tollimus, & abolemus) contra nostrum hoc statutum persistere contenderint, singulos omni dignitate, officio, administratione, & beneficio privamus, & ad futura perpetuò

tuò

tuò indignos decernimus, excommunicationis quoque sententia innodamus eo ipso. Non obstantibus fundationibus, & institutionibus, ac statutis, & consuetudinibus Congregationum, Demorum, & Conventuũ, prædictorum, iuramẽto confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegijs quoq; exemptionibus, & indultis Apostolicis illis; eorumque Superioribus, & personis, ac eorum singulis per quoscumque Rom. Pont. Prædecessores nostros, ac nos, & Sedem Apost. etiam per modum statuti perpetui, ac initi, & stipulati contractus, ac aliàs sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis, in genere, & in specie concessis, & confirmatis: at etiam aliis reformationibus quotiescumq; ac quocumq; tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet aliis indulgentijs, & litteris Apostolicis specialibus, & generalibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quib. quorumq; totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quæ omnia tamquam obrogata contra earundem præsentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo suffragari. Cæterum mandamus, præsentes ad valuas Basilicæ Principis Apostol. de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in Acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari. Ac etiam volumus, quòd ipsarum præsentium exempla etiam impressa, & Prælati Ecclesiastici, vel eius curiæ sigillo, & Notarij publici manu obsignata eamdem illam fidem ubique locorum in judicio, & extra illud faciant, quam ipsæ præsentes facerent, si ibi ostenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ sublationis, abolitionis, privationis, statuti, mandati, innodationis; & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1568. 15. *Kal. Decemb. Pont. nostri anno tertio*

Cę. Glorierius. H. Cumyn.

An-

Anno a Nativitate Domini 1568. Indict. 11. die verò 4. mensis Decemb. Pontif. Sanct. in Christo Patris, & D. N. D. Pij, Divina providentia Papa V. anno tertio Retroscripta litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ, dimissis in omnibus supradictis locis earundem retroscriptarum litterarum copijs affixis, ut est moris, per nos Ioannem Freile, & Iulium Parinum prælibati S. D. N. Papæ Curs.

Christianus de Monte, Mag. Curs.

SANCTISS. D. N. D. PII, Papę Quinti.

Extensio Decreti Concilii Trident. Sess. 21 cap. 2. Quod incipit, *Cum non deceat*, loquentis de Clericis sæcularibus, ac Clericis regularibus non professis: quòd non promoveantur ad sacros Ordines, nisi servata forma dicti Decreti.

PIVS EPISCOPVS, SERVVS SERVORVM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

R*Omanus Pontifex sacrorum Conciliorum auctor, & interpres, illa, quæ in hujusmodi Concilijs a Prudentibus Patribus, in Spiritu Sancto legitimè congregatis salubriter sancita sunt pro sui pastoralis officii debito, dum æquitas, honestas, & decus suadet, sicuti declarare, & moderari ita etiam ad alios casus extendere consuevit. Sane cum non deceat divino ministerio adscriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, a sacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus sæcularis, quamvis alias moribus, scientia, & ætate esset idoneus, ad sacros Ordines promoveretur, nisi*

prius

prius legitimè constaret, eum, beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficeret, pacificè possidere, vel aliàs ordinari non posse, nisi juxta Decreti ab ipso Concilio desuper editi formam, & tenorem. Cùm autem nulla in huiusmodi Decreto religiosorum Clericorum mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (uti molestè accepimus) certorum Ordinum religiosi, seu Canonici, vel Clerici intra claustra Monasteriorum, seu Domorum more regularum in cõmuni viventes, qui nunquam, seu non nisi ad certum tempus professionem emittunt, & ex claustro exire, vel dimitti, & ad sæculum redire liberè, & licitè possunt, religionis prætextu absque titulo sufficientis beneficij, nec juxta d. Decreti tenorem, ad sacros Ordines se promoveri prætendant, & à nonullis Episcopis passim promoveantur, atque inde plerũque illud inconveniens eveniat, ut sic promoti, & è claustro exeuntes, & per sæculum vagantes, vel mendicare, vel sordidum quæstum exercere, non sine ipsorum dedecore, ac ordinis vilipendio & quamplurimorum Christi fidelium scãdalo cogantur. Nos igitur, qui singulorum Dei ministrorum honorem, & decus (quantum in nobis est) sinceris exoptamus affectib. motu proprio, & ex certa nostra scientia, deq; Apostolicæ potestatis plenitudine hac perpetuò valitura sanctione, decretum prædictum de Clericis sæcularibus loquens, ad omnes, & singulos etiam cuiuscumque Ordinis Clericos Religiosos, sive sæculares more religiosorum viventes in cõmuni non professos, harum serie extendimus, & ampliamus. Ac religiosis, & aliis prædictis non professis, ut ad sacros Ordines promoveri, necnon omnib. & singulis venerabilibus Fratribus nostris, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habentibus, ut Ordines ipsos huiusmodi Religiosis personis impendere, nisi observata forma dicti Decreti, non valeãt, in virtute Obedientiæ, & sub indignationis nostræ pœna interdicimus, & prohibemus, ac contra facientes per annum à præstatione talium Ordinum, ipso iure suspendimus. Statuentes, & decernentes, promotiones quarumlibet religiosarum personarum prædicti ad Ordines huiusmodi contra ipsius decreti Concil. Trid. formam, etiam cuiusvis licentia

ab

ab Apost. Sedis, vel illarum superioribus cuiuscumque dignitatis. status. gradus, & praeminentia existant, etiam si Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant, concessa prætextu factas, executione prædictorum ordinum omnino carere, nullasque prorsus, & irritas existere, sicque promotas personas in altaris ministerio ministrare non posse. Quinimò ministrantes, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & alijs gratiis Clericis cõcessis omninò privari, & irregularitatem aliasque in dicto Decreto contentas, pœnas eo ipso incurrere, a quib. nisi a Rom. Pontif. vel in mortis articulo minimè absolvi possint. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quorumvis Monasteriorum, Ordinum, etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis, statutis, & consuetudinibus, & privilegijs, atque indultis, & litteris Apostolicis, illis illorumque superioribus, & personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatorum derogatorijs, alijsque efficacioribus efficacissimis, instiutivis, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac aliàs quomodolibet etiam iteratis vicibus concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenorib. specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importãtes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exequuta forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, formas datas, decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expressè deregamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Et ut præsentes litteræ ad omnium notitiam perveniant, neve quis illarum ignorantia excusari possit, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, præsentes litteras ad valuas Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellaria Apostolica, ac in Acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarij pu-

publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel eius curiæ obsignatis eandem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ extẽsionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, suppositionis, statuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicæ 1568. pridie Idus Octobris, Pontificatus nostri annò tertio.

Cæs. Glorierius.
H. Cumyn.

Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Anno a Nat. Dom. 1568. Indict. 11. die verò 12. Mensis Novemb Pontific. Sanct in Christo Patris, & D. N. D. Pij, Divina provid. Papæ V. anno tertio, Retroscrip litteræ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad Valuas Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe & Cancellariæ Apostolicæ, & in Acie Campi Floræ, dimissis in superius expressis locis præsentibus litteris per aliquantulum temporis spatium affixis, & deinde, ut moris est, amotis per nos Thomam Gallarum, & Julium Parinum, prælibati Sanctiss. D. N. Pij Papæ V. ac S. Sedis Apostolicæ Cursores.

Christianus de Monte, Magister Curs.

AD CONCILII TRIDENTINI MARGARITAS.

Admodum Rev P. Mauritii de Gregorio, Siculi Cameratensis, Ordinis Prædicatorum, Theologi Illustriss. D. Horatii Aquaviva, Episcopi Calatini.

HYACINTUS,

Et collectio omnium Conciliorum Religionis Christianæ cõtra hæreticos. Ex primo Hierosolymitano sub Divo Petro usque ad Tridentinum. Ex Tomis magnis Conciliorum; ex parvo Volumine Archiepiesc. Toletani, Bartholomæi de Miranda etiam Conciliorum. Ex serie Synodorũ Dominici Bannes, ex Ill. Card. Baronio, & ex Ill. Card. Bellarminio, ex Historia Tripartita; ex Historia Ecclesiastica Ruffini, ex Historia Ecclesiæ Eusebij; ex Platina, ex Panvino; ex Tyghio de Ecclesiastica Hierarchia, ex Epiphanio, ex Alphonso de Castro; ex Seraphino Porretta; ex Bullario, ex Sacris Canonibus, & eorum expositionib. ex Theologis in Sententiis, ex Summa S. Thomæ, & Commentatorib. ex Expositoribus Novi, & Veteris Testamenti; ex Summis Casuum conscientiæ desumptus, sub quibus Pontificibus, Imperatoribus, & in quo anno confectorum; & quot Episcopi, & cæteri interfuerunt.

CONCILIUM PRIMUM.

Supposita definitione Concilii, quam prædicti Doctores assignant, scilicet, quòd est conventus, seu congregatio Episcoporum, Abbatum, & Generaliũ Ordinum ex gratia, locali Synodo ad tractandum de fide, & religione, moribus, auctoritate Summi Pontificis. Videatur Bannes in princip. 2. 2.

Et supposita divisione, quòd Concil. est triplex: Generale, ad quod generaliter Episcopi convocantur: provinciale, ad quod Episc. unius Provinciæ, aut Regni, Metro-

po-

politani auctoritate congregantur: Et Episcopale, quod faciunt Episcopi cum Sacerdotibus. Videantur Concilia Synodalia Sancti Caroli Borromæi. Tandem supposita alia divisione, scilicet, quòd Synodorum, quædam sunt congregatæ & confirmatæ à Summo Pontifice, quædam congregatæ tantùm, & non confirmatæ, quædam non congregatæ, & confirmatæ, & quædam neque confirmatę, neque congregatæ. Videantur expositores Concilii Constantiensis.

PRIMVM CONCILIVM
secundùm aliquos.

QVidam dicunt in principio nominari primum Concilium fuisse contra Judam in electione Matthiæ, ut in actis Apostolorum cap. 1. sub D. Petro in Hierosolyma, cum cęteris Apostolis post Ascensionem Christi. Viri fratres, &c. (dicit Petrus) de Juda, &c. qui possedit agrum de mercede iniquitatis, &c. & orantes cecidit sors super Matthiam, & annumeratus est cum undecim Apostolis. Ecce ex primo Concilio existentia Sp. S.

PRIMVM CONCILIVM
secundùm communem opinionem.

Summarium de circumcisione non facienda, ut abstineant a contaminationibus simulacrorum, fornicatione, suffocatis, & sanguine.

COncilium Primum Hierosolymis celebratum est sub Divo Petro Apostolo, & reliquis Apostolis, tempore Claudii Tiberii, quod habetur in Actibus Apostolorum. c. 15. quod modò sequitur: Surrexerunt autem quidam de hæresi Pharisæorum, qui crediderunt, dicentes, quia oportet circumcidi eos: præcipere quoque servari legem Moysi, conveneruntque Apostoli, & seniores videre de verbo hoc: cùm autem magna conquisitio fieret, surgens Petrus, dixit ad eos: Viri fratres, vos scitis quoniam ab antiquis

diebus in nobis elegit, per os meum Gentes audire verbũ Evangelii, & credere, & qui novit corda Deus, testimoniũ perhibuit, dans illis Spiritum Sanctum, sicut & nobis; & nihil discrevit inter nos, & illos, purificans corda eorum; nunc ergo quid tentatis Deum, imponere jugum super cervices discipulorum, quod neque patres nostri, neque nos portare potuimus, sed per gratiam Domini nostri Iesu Christi credimus salvari, quemadmodum & illi. Tacuit autem omnis multitudo, & audiebant Barnabam, & Paulum narrantes, quanta Deus fecisset signa, & prodigia in Gentibus per eos, & postquam tacuerunt, respondit Iacobus, dicens: Viri fratres audite me. Simon narravit, quemadmodum primum Deus visitavit sumere ex Gentibus populum nomini suo, & huic concordant verba Prophetarum sicut scriptum est: Post hæc revertar, & reædificabo tabernaculum David, quod decidit, & diruta ejus reædificabo, & erigam illud; ut requirant cæteri hominum, & omnes Gentes, super quas invocatum est nomen meum, dicit Dominus faciens hæc. Notum a sæculo est Domino opus suum; propterea ego judico non inquietari eos, qui ex Gentibus convertuntur ad Deum, sed scribere ad eos, ut abstineant se a contaminationibus simulacrorum, & fornicatione, & suffocatis, & sanguine: Moyses enim a tẽporibus antiquis habet in singulis civitatibus, qui eum prædicent in Synagogis, ubi per omne Sabbatum legitur. Tunc placuit Apostolis, & senioribus & omni populo eligere viros ex eis, & mittere Antiochiam cum Paulo, & Barnaba Iudam, qui cognominabatur Barsabas, & Silam viros primos in fratribus, scribentes per manus eorum Apostoli, & seniores fratres, qui sunt Antiochiæ, & Syriç, & Ciliciç, fratribus ex gentibus salutem. Quoniam audivimus, quia quidam ex nobis exeuntes, turbaverunt vos verbis evertentes animas vestras, jubentes vos circumcidi, & servare legem, quibus nos mandavimus, placuit nobis in unum, eligere viros, & mittere ad vos cum charissimis nostris Barnaba, & Paulo hominibus, qui tradiderunt animas suas pro nomine D. N. J. C. Misimus ergo Judam, & Silam, qui & ipsi vobis verba referent eadem. Visum

est

est enim Spiritui Sancto,& nobis,& nihil ultra imponere vobis oneri, quam hæc necessaria: ut abstineatis vos ab immolatis simulacrorum,& sanguine,& suffocato,& fornicatione,a quibus custodientes vos benè agetis. Valete.

Alia Tria Concilia.

GLossa Ordinaria Actuum Apostolorum ponit alia, duo Concilia,ut in c 6.non est æquum derelinquere Verbum Dei,& ministrare mensis,&c.

Elegerunt Stephanum,&c.

Aliud.

IN cap. 21. aliud permittendo ad tempus legalia, donec Synagoga honorificè sepeliatur.

Aliud.

IN cap.4.aliud,quod potius Cœtus orans pro incremento gratiæ dicitur. quam Concilium.

2. CONC. anno 252.

FVit Romanum sub Cornelio Papa, & Decio Imperat. congregatum contra Novatum, constituitur a sexaginta Episcopis, & totidem Presbyteris cum Diaconibus multis,ubi statuitur Novatum cum his, qui eum sequerētur,alienum esse ab Ecclesia;Eos verò,qui lapsi fuissent in certamine,fraterna commiseratione curandos,& fomentis pœnitentię medicandos, & contra Cathatos mundos se appellantes.

3. CONC. anno 303.

FVit Ancyranum ab Ancyra civitate Galatiæ dictum, post tempora Marcellini Papæ celebratum,paulò ante Nicænum circa annum Domini supradictum,quod facilè non invenitur:fuit autem provinciale, sed tamen receptum in sexta Synodo generali Constantinopoli in Trullo celebrata,ut patet ex 2. can. sextæ Synodi a Gratiano in Decreto. Anchiritanum dictum a quibusdam (ut ait Bartholomæus Caranza)Aquitanum & continet canones 24.contra eos,qui inviti diis thurificabant,vel immolabant sub Eusebio Papa,& Diocletiano Imperatore.

4. CONC. anno 311.

FVit Neocæsariense sub Melchiade Papa(quamvis quidam dicant, quòd nesciatur sub quo Pontifice, cui

opinioni videtur adhærere Archiepiscopus Toletanus)& sub Constantino Chloro, & Galerio Maximino Augustis in clara Neocœsariensi civitate, quę nunc Trapezuntium appellatur, ut ait Palemonius de origine civitatum, Scriptor, & Cosmographi recentiores enucleant, in provincia Cappadociæ sita, factum fuit paulò ante Nicœnum: quoniam Episcopus hic, & illic designatus reperitur, in quo Patres 17. convenerunt, cujus Canones sexta Synodus Cõstantinopolitana in Trullo celebrata probavit, ut ex secundo Canone Græcæ editionis constat, depositionem, irregularitatem, tempus ordinandorum Presbyterorum, numerum Diaconorum, &c. observari jubet.

5. CONC. anno 315.

FVit Nicœnum primum in Nicęna Bithynię civitate habitum, ut ait Palemonius, ubi congregati fuerunt 118. Episcopi Catholici, fidem integram, sanctam, catholicam, immaculatam exposuerunt, damnando Arium, Sabellium, & Photinum hæreticos, sub Divo Sylvestro, & Magno Constantino.

6. CONC. anno 320.

FVit secundum Romanum congregatum intra thermas Domitianas sub D. Silvestro, & Constantino Imperatore, cum 275. Episcopis, iterum Arium, Photinum, & Sabellium reprobando, de gaudio mundationis Constantini, de donatione Ecclesiæ, &c.

7, CONC. anno 322.

FVit Eliberinum Provinciale apud Elibertum Hispaniæ civitatem celebratum sub Constantino Magno Imperatore, & Silvestro Papa, 19. Episcoporum, idola, & homicidia prohibens, pœnam ponens matrimonium cõtemnentibus, virginitatem laudans, usuram eiiciens, lenocinium, &c.

8. CONC. anno 323.

FVit Arelatense primum Provinciale, sub Constantino Magno, & Silvestro Papa, auctoritate Pontificis confirmatum, cùm fuisset Provinciale in Galliis de observatione Paschatis, de domicilio, de Episcopis, & de quorundã delictorum pœnis, &c. cum confirmatione prima in præfatione.

9. CON-

9. CONC. anno 324.

FVit Gangrense in Paphlagonia, seu regione Pelalgiorum, Provinciale, confirmatum in sexta Synodo generali Constantinopolitana in Trullo celebrata, sub eisdem, ut ex secundo Canone editionis Græcè Parisinæ, ubi de nuptiis, de orationibus, de parentibus obediendo, post epistolam, &c. tractat.

10. CONC. anno 328.

FVit Arelatense secundum Provinciale, etiam sub Silvestro Papa, & Constantino, jubendo ne cum mulierib. cohabitetur, cum hæreticis non communicetur, ne Neophitis clericis ordo detur, &c.

11. CONC. anno 332.

FVit Carthaginense primum sub Silvestro Papa, & Cōstantino Imperatore Provinciale fuit, in quo Carthaginem ex diversis provinciis Africanis plurimi convenerunt Episcopi, & sancivit rebaptizationem non faciendam, martyres non infamandos, de ordine, &c.

12. CONC. anno 342.

FVit Romanum secundum, sub Julio I. in quo convenerunt 116 Episcopi contra Arium, cujus hęresis invalescebat, quem damnarunt unà cum suis dogmatibus, & in Synodo Nicœna confirmarunt acta.

13. CONC. anno 346.

FVit Coloniense sub Julio I. Papa, & Constantino Imperat. contra Eufratem Blasphemum hæreticum, Christum negantem Deum esse, & cùm fuisset Episcopus, fuit privatus, & damnatus.

14. CONC. anno 347.

FVit Antiochenum sub Julio I. Papa, & Constantino Imperatore, cui Concilio subscripserunt triginta Episcopi, qui in eodem convenerunt, & probatum est in sexta Synodo generali Constantinopoli in Trullo celebrata, ut in can 2 Græcę editionis patet, ubi prohibetur, cum Judęis celebrare: cum excommunicatis communicare, & quæ facere non licet Episcopis.

15. CONC. anno 351.

FVit Sardicense a Sardinia dictum, congregatum est præcepto Constantii Imperatoris, sub quo fuit factũ, & sub Julio Papa, ut Athanasio liceret ad suam Ecclesiam redire, unde fuerat expulsus per hæreticos Episcopos Arianos, ut in historia Tripartita in lib. 4. cap. 21. convenerũt Orientales Episcopi 176. Occidentales quasi 100. qui tamen continuò a Concilio discedentes, seorsim aliud Cõcilium fecerunt, in quo Arii dogmata statuerunt. eorum discessus causa fuit, quòd dicerent se nolle ad verba procedere, nisi priùs a Concilio summoverentur defensores Pauli, & Athanasii, quod Occidentales pati non potuerũt, cui Concilio affuit Hosius Episcopus Cordubensis, prius in Nicæno de depositione Episcoporum, & de excommunicatione, &c. tractarunt.

16. CONC. anno 352.

FVit Hierosolymitanum secundum, per Maximũ ejusdem loci Episcopum cum Athanasius litteris Constantii Imperatoris, & Julii Papę, sub quibus fuit congregatum, fultus, ut ad suam rediret Ecclesiam, & hoc per omnes Episcopos fuit intentum.

17. CONC. anno 353.

FVit Sermiense sub Julio I. Papa, & Constantino Imperatore, quod paulò post Constantinus in Sirmio jussit congregari: ubi fratres regulas tradiderunt fidei Orthodoxæ contra Arium, in quibus interpretati sunt locum illum Genesis c. 19. hic non prætereundum; pluit Dominus a Domino, ut sit sensus, non quod ipse Pater a semetipso pluere dicatur, sed pluit Dominus Filius a Domino Patre, ut habetur in Historia tripartita in lib. 5. c. 3.

18. CONC. anno 364.

FVit Laodicense Provinciale confirmatum in sexta Synodo Generali in Trullo celebrata præsente Constantino, cum ergo viginti duo Patres in Laodicea Phrigiæ Pacatianæ ex diversis Provinciis Asiæ convenissent, statuerunt Canones 59 quibus regulas exposuerunt Ecclesiasticas sub Liberio Papa, & Constantino Imperat. ubi de Bigamia, de Psalmis, & Evangeliis legendis in Ecclesia,

& quòd

& quòd clerici ad tabernas, & ludos ire non audeant.

19. CONC. anno 368.

FVit Constantinopolitanum sub Damaso Papa, & Cyrillo Hierosolymitano, Gratiano, & Theodosio Imper. Concilium centum quinquaginta Patrum fuit contra Macedonium Episcopum Constantinopolitanum, qui Spiritum Sanctum Deum esse negabat. Est autem ex quatuor principalibus Conciliis, & quidem proximum post Nicænum, statuerunt aliquot Canones, & Symbolum fidei non diversum ab eo, quod in Ecclesia cantatur, nisi quod addiderunt. Spiritum Sanctum ex patre procedentem, subscripserunt se centum quinquaginta Episcopi.

20. CONC. anno 387.

FVit Valentinum Provinciale apud Gallias celebratum sub Damaso Primo Papa, & Gratiano, & Valentiniano Imper. in quo convenerunt triginta Episcopi, & ediderunt Canones quatuor de puellis, quæ se Deo voverant, quòd baptizati non debeant sacrificiis dæmonum se miscere, &c.

21. CONC. anno 389.

FVit Telense apud Africam Concilium Provinciale, cōtra Jovinianum, & socios ejus sub Siricio Papa, Theodosio I. Arcadio, & Honorio Imper ubi perlectæ sunt litteræ Pontificis, & ad eumdem responsum factum, etiam contra Manichæos, &c.

22. CONC. anno 396.

FVit Carthaginense, & Provinciale, sed confirmatum in sexta Synodo Generali Trulli, quod Carthaginense fuit sub Siricio Papa, & Theodosio Imper. ubi jubetur, ut prædicetur Trinitas, quòd Sacerdotes, & clerici sint casti, de Diœcesibus, & ut Parochis obediant, &c.

23. CONC. anno 397.

FVit Carthaginense tertium Provinciale, tamen confirmatum in sexta Synodo Generali Trulli, ubi dicitur, ut singulis annis Synodus ab Episcopis fiat, & cui quædam Sacramenta non conferenda; vetus, & novum testamentum in Ecclesia legendum, eorum partes, quę sint explicantur.

24. CONC. anno 398.

FVit Carthaginense quartum provinciale, sub Siricio Papa, & Arcadio Imp. cui interfuerunt 214. Episc. confirmatum deinde in sexta Synodo in Trullo celebrata, ubi recepta sunt Concilia in Carthagine habita de proprietatibus Episcoporum, & ordinandorum, & de aliis ordinib. de clericis, & virginib. sanctimonialib. quæ facere, & quæ non licet Episc. clericis, & viduis professis.

25. CONC. anno 399.

FVit Tauritanense provinciale, sub Siricio Papa, & Divo Ambrosio Episc. Mediolanensi, Arcadio, & Honorio Imper. quod totum consumptum est in causarum quarumdam civilium compositione, quæ tunc inter Episcopos quosdam, & aliquos presbyteros agitabantur, & ideò a multis, ut ab Archiepiscopo Toletano, & a Bannes omnia derelinquuntur.

26. CONC. anno 402.

FVit Carthaginense quintum sub Anastasio Papa, & Arcadio Imperatore, existentibus 75. Episcopis, a quibus quindecim Canones editi sunt, de clericis, de non alienatione rerum Ecclesiarum, de idolatris destruendis, & cætera tractarunt.

27. CONC. anno 403.

FVit Toletanum primum provinciale, sub Anastasio Papa, & Arcadio Imper. auctoritate Leonis Papæ primi confirmatum, præsentibus 19. Episcopis, Toletano præsidentibus: ubi fuit determinatum, ne ad schisma subditi Episcopi perveniant, & ut nullus pręter Episcopos chrisma conficiat, & regulas fidei Catholicæ, & assertio ejusdem contra Priscillianistas, &c.

28. CONC. anno 408.

FVit Milevitanum sub Innocentio I. Papa, atque Augustino Hipponensi Episc. Doct. Ecclesię, & capite Augustinianorum. Arcadio, & Honorio Imp. contra Pelagianos, præsente Anselmo, Legato Ecclesiæ Romanæ, subdētes post, contra Pelagium dicentem, salutem evenire ex nobis. Ne Episc. sint negligentes contra hæreticos quādo Concilium est faciendum: & ibi fuit confirmatum ab Innocentio.

29.

29. CONC. anno 423.

FVit Carthaginense sextum sub Bonifacio I. Papa, & Honorio imperatore, Provinciale tamen a 217. Episcopis celebratum est decidentibus, ab Episcopis Orientalibus petatur Concilium Nicœnum, & recitarunt professionem fidei.

30. CONC. anno 423.

FVit Carthaginense septimum, Provinciale, sub Bonifacio I. Papa, & Honorio Imperatore, a 73. Episcopis editum, nihil habens, quod ad nostra tempora perveniat, quamvis multa in suprascriptis, & dicendis Conciliis tangantur.

31. CONC. anno 428.

FVit Ephesinum sub Cœlestino I. Papa, sub quo mortuus est Augustinus supra dictus R. A. (quorum fuit Pater magnus Dominicus) etiam auctor, & Theodosio Imp. quod Concilium fuit ex quatuor principalibus contra Nestoriũ Constantinopolitanum Episcopum, existentibus in eo 20. Episcopis. Qui Nestorius purum hominem ex Sancta Maria Virgine natum, asseruit Christum, & aliàm personam carnis, & aliam facere deitatem dicebat, cui Synodo præfuit Cyrillus Alexandriæ Episcopus; qui cum universo Concilio ad eumdem Nestorium eadem decreta transmisit, ut habetur in Epistola.

32. CONC. anno 436.

FVit Rhegiense Concilium provinciale sub Sixto III. Papa, & Theodosio II. Imper. a tredecim Episcopis celebratum, facientibus sex Canones, attingendo ad ea, quæ dicta sunt in Concilio Tauritanense de hereticis, & schismaticis Episcopis, quod in Nicœno tetigit. De Episcopis tandem loquuntur.

33 CONC. anno 438.

FVit Agatense Provinciale, a civitate Agata Galliæ, a triginta quinque Episcopis, in quo de disciplina, & ordinationibus clericorum, & Pontificum, & Ecclesiarum utilitatibus, de prædicatione Symboli, & ne ante Missam expletam egredi populus præsumat.

34.

34. CONC. anno 440.

FVit Aquilejense Provinciale, contra Palladium, & Secundinum Arianæ sectę defensores, sub Sixto Papa III. &Theodosio Imp.ubi damnarunt eos Patres, & adest damnationis forma,quod fecerunt cum quibusdam Legatis Afrorum,& Gallorum.

35. CONC. anno 444.

FVit Arausicanum Provinc.sub Leone Papa,& Theodosio II.Imper.continens 25. Canones ad ædificationem Ecclesię,& stabilimentum, primo de Chrismate de conversione hęreticorum in articulo mortis, & de catechumenis,de libero arbitrio,de misericordia Dei, de adiutorio ejus,de natura,& gratia,de peccato originali,quæ habentur in Concilio Tridentino.

36. CONC. anno 446.

FUit Vasense Provinciale per decem, & octo Episcopos celebratum,ubi fuit decisum, quod proprii Episcopi Chrisma recipiatur, de sepulturis, de prædicatoribus, ut Kyrie eleison in omnibus Ecclesiis dicatur,&c.sub Leone I.Papa,& Theodosio Imperat.

37. CONC. anno 447.

FVit Carpentoractense Provinciale,sub Leone I. & Valentiniano Imper.fecerunt constitutiones contra Episcopos querelatos parum,aut nihil eorum, quę a fidelibus Ecclesiis conferebantur,dantes,ut amplius non faciant.

38. CONC. anno 453.

FVit Arelatense tertium Provinciale a 34. Episcopis celebratum sub Leone Papa,& Valentiniano Imp. Martiano Augusto,Opilione, & Vincamalo Consulibus, de observandis Canonibus, de ętate Diaconorum, & Sacerdotum ordinandorum,&c.

39. CONC. anno 457.

FVit Calcedonense generale unum ex quatuor celeberrimis,sub Leone Papa,& Martiano Imper. celebratū est a 630.Patribus contra Eutichen Constantinopolitanū Abbatem, qui asserebat, Christum post humanam assumptionem non ex duabus naturis existere, sed solam in se divinam naturam permanere, & contra Dioscorum ejus-

dem

dem defensorem Alexandrinum Episcopum, damnando etiam Episcopos ordinationem per pecuniam facientes, de clericis, ne absque dimissoriis ministrent, &c.

40. CONC. eodem anno.

FVit Synodus Calcedonensis 630. Episcoporum, habita contra omnes hęreses, & pręcipuè contra Eutichen, & Dioscorum Alexandrinum Episcopum, per actiones, decē & octo:|& concluditur, invalidum esse concilium absque Apostolicæ Sedis Legatis, sub Valentiniano, & Martiano Imper. & Leone I. Papa, &c.

41. CONC. anno 458.

FUit Veneticum Provinciale, in quo pauci Episcopi cōvenerunt, sexdecim Canones statuentes, in quibus tractatur de regula Ecclesiastica, quæ sacerdotibus, donante Domino credita est de districtione, cujus cura non sine culpa eorum torpescit, sub Leone I. Papa, & Martiano Imp. celebratum, &c.

42. CONC. anno 462.

FUit Turonense Provinciale primum, in quo fuerunt octo Episcopi, continens tresdecim Canones, quibus primò hortatur clericos ad castitatem, secundo ad abstinentiam, in reliquo complectitur institutionem regularem eorundem clericorum, &c.

43. CONC. anno 466.

FVit Romanum tertium Provinciale sub Hilario Papa, a 10. Episcopis congregatum potissimum statuētibus, ut Canones Nicœni Concilii, & Apostolicę Sedis decreta custodiantur, & ut bigami ad gradus Ecclesiasticos non accedant, scilicet viduę, aut corruptæ mulieris mariti, de Episcopis, & quod non eligant successores.

44. CONC. anno 486.

FVit Taraconense Provinciale a decem Episcopis celebratum sub Felice III. Papa, & Zenone, Imperator. decidentibus, ne clerici, & Monachi communicent cum mulieribus, ne vendant carius, & vilius emant, ad criminalia se miscere nōn audeant, de Episcopis, quòd semel in anno visitent, & nullum bis confirment.

45. CONC. anno 494.

FUit Eupapenſe Provinciale, in quo fuerũt 70. Epiſcopi ſub Gelaſio Papa, & Anaſtaſio Imperatore, faciẽtes 40 decreta ad inſtitutionem clericorum, & Epiſcoporum, ut in Agatenſe Concilio, ſcilicet, ut Epiſcopi, & clerici venatores non ſint, illicitis horis non deâbulẽt.

46. CONC. anno 502.

FUit Illerdenſe Provinciale, & 8. Epiſcoporum ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imperatore, facientium quatuordecim Canones, & jubentes, ut clerici a ſanguine humano abſtineant, ab abortu, & ejus pœna, ab inceſtu, a ſtupro, &c. quę a Gratiano de hoc Concil. in decreto de conſecrat. diſt. 4.

47. CONC. anno 510.

FUit Valentinum per ſex Epiſcopos celebratum, a Valentia Hiſpanię dictum ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imperatore, conſtituentes, ut Evangelium poſt Epiſtolam legatur, & quòd Epiſcopus defunctus per viciniorem Epiſcopum honorifice ſepeliatur.

48. CONC. anno 512.

FVit Aurelianenſe primum tempore Clodovei Regis Francorum, cujus etiam extat epiſtola ad eandem Synodum, in qua profitetur ſe pariturum Eccleſiæ, & Papę pręceptis, de non captivandis clericis, monialibus, ſervis Eccleſiarum, & ipſos reddere captivos. Ideò ad eumdem Regem reſcribitur à Synodo præter hæc, de homicidis, adulteris, & furibus, &c. & ab Eccleſia abſtrahere non pręſumant, quod pręſcriptio non habet locum in Eccleſia, de Quinquageſima, Sexageſima, Quadrageſima, de Litaniis, &c. tractatur.

49. CONC. anno 513.

FVit Gerundenſe Provinciale ſub Hormiſda Papa, & Juſtino Imper. conſtituens, ut quęlibet Provincia in officio Eccleſię unum teneat ordinem, de baptizatione catechumenorum in vigilia Paſchæ, & Pentecoſtes, ut dicatur oratio Dominicalis, de honeſtate, & vita clericorum, &c.

50. CONC. anno 520.

FVit Cæsaraugustanum Provinciale duodecim Episc. sub Hormisda Papa, & Justino Imper. jubentium, ut mulieres fideles ad cætum virorum alienorum non accedant, neque ad lectionem, & Doctoratus nomen non usurpetur, die Dom. non jejunetur.

51. CONC. anno 528.

FVit Toletanum secundum anni quinti Amarici Regis sub Joanne I Papa, & Justino Imperatore jubens, ut clericos ante ordinem sacrum, & Monachos ante professionem ad nuptias accedere permittatur, hæreticos post mortem posse anathematizari per testes Sanctorum Patrum.

52. CONC anno 533.

FVit Constantinopolitanum quintum generale a 165. Patribus sub Felice Quatto, Bonifacio Secundo, Ioanne Secundo, Agapito Primo, Sylverio, & Vigilio Pontificibus, sub Iustino Imper. contra Petrum, Antimum, Severum, & Ibam hæreticos, Petrus Archiepisc. Antiochenus asserebat in Trisagio hymno addendam esse Crucẽ, idest Trinitatem esse crucifixam, ut diceretur Sanctus, Sãctus, qui crucifixus est pro nobis, ubi necesse erat, aut confundere personas Trinitatis, aut negare duas naturas in Christo, contra quos plures Episcopi Orientales, plura scripserunt, quæ habentur in tom. 2. Conc. fol. 6. & infrà secundùm impressionem nostrorum Conciliorum.

53. CONC. anno 543.

FVit Aurelianense secundum Provinciale ex Vrbe Aurelia, ex præceptione Francorum Regum, ut ibi patres de observatione legis Catholicæ tractarent, & quid de novis dogmatibus sentirent, & conscriberent quid observandum in posterum cum vigintiquinque Canonibus de Episcopis Commetropolitanis, ut Concil. Provinciale congregent.

54. CONC. anno 545.

FVit Aurelianense tertium provinciale tempore Childeberti Regis Francorum sub Vigilio Papa, & Iustiniano Imperat. per Canones 26. dicentes ne in Sacris consti-

stituti misceant se ad uxores accipiendas. De electione Metropolitanorum contra Bonosiacum hæreticum, de rebaptizatione.

55. CONC. anno 550.

FVit Avernense Provinciale, sub Vigilio Papa, & Iustiniano Imper. addendo quædam nova, & repetendo aliqua supradicta ad emendationem vitæ, ad serenitatem regulæ, ad animarum remedium.

56. CONC. anno 551.

FVit Aurelianense quartum Provinciale, sub Pelagio primo Papa, & Iustiniano Imperat & Childeberto Rege Francorum, determinando prius sancita non violanda esse, de Quadragesima, & festivitate Paschali plura dicendo.

57. CONC. anno 552.

FVit Turonense secundum Provinciale, pro pace, & instructione Ecclesiæ, sub Pelagio I. Papa, & Iustiniano Imper. per viginti Canones, determinando, ne laici in Ecclesia clericis misceàntur, ut litis jacula finiant, & vota pacis acquirant, dicente Domino in Ioanne, cap. 14. Pacem meam do vobis.

58. CONC. anno 567.

FVit Parisiense primum pro utilitate Ecclesiæ, sub Pelagio I Papa, & Iustiniano Imper. ut nemo res Episcopi, & Ecclesiæ confiscare præsumat, excommunicatum ab aliis non debere admitti.

59. CONC. anno 568.

FUit Aurelianense secundum, in quo inter cætera *Eu*tichetis, & Nestorii dogmata iterum damnata sunt, & quotannis Concilium convocaretur cautum, & per capita duodecim dicendo, ut nullus propter causas leves suspendatur, sub Ioanne Tertio Papa, & Justino Imper. concludit, &c.

60. CONC. anno 584.

FVit Hispalense primum sub Pelagio II. Papa, & Mauritio Imperat robur habens a Sede Romana, ut in præfatione habetur, de disponendis Ecclesiæ rebus cum subscriptionibus assistentium.

61.

61. CONC. anno 587.

FUit Toletanum tertium, in quo Arii hæresis damnatur, sub Ricardo Rege, Pelagio II. Papa, & Mauritio Imperat. per Canones 22. & in secundo dicitur, quod in Ecclesia Dominicis diebus Symbolum recitetur, &c.

62. CONC. anno 588.

FVit Matisconense provinciale primum, sub Pelagio II. Papa, & Mauritio Imperat. ut monasteria puellarum nullus ingrediatur non probatæ vitę. De jejunio Adventus, & cætera ordinans.

63. CONC. anno 588.

FVit Matisconense secundum provinciale sub eisdem, de observantia diei Dominicæ, de decimis per Canones 20. multa Ecclesiastica tractans.

64. CONC. anno 616.

FVit Antisiodorense Provinciale sub Theodoro, & Heraclio Imperat. contra strigas diabolicas, contra sortilegia, & superstitiones, de chrismate, & sanguine Christi, de vino consecrando per quadraginta, & unum Canones.

65. CONC. anno 623.

FVit Hispalense secundum provinciale, sub Honorio Papa, & Heraclio Imperat. de pręscriptione, de bigamia, de ingratitudine, & de duabus in Christo naturis.

66. CONC. anno 636.

FVit Toletanum quartum ab omnibus Hispanię, & Galliæ Episcopis sub eisdem docentibus formulam Conciliorum celebrandorum, de oratione, & confessione fidei, de passione Christi. Quando cantandum Alleluia, & de Hymnis, &c.

67. CONC. anno 640.

FVit Toletanum quintum Provinciale, à viginti Episcopis celebratum, tempore Regis Gothorum Suuintillę sub filio Heraclii Imperat. & Theodoro papa de Litaniis, quando sint dicendæ, cum Episcopis, & eorum Vicariis.

68. CONC. anno 642.

FVit Toletanum sextum Provinciale in Ecclesia S. Leocadiæ Martyris, a quinquaginta Episcopis Hispaniæ, & Galliæ sub Theodoro Papa, & Heracleone Imp. Præsidente Eugenio Episcopo Tolerano. De humanitate Christi assumpta, & subdit Regem Suintillam expellere eos jurasse cum quinquaginta duobus Episcopis.

69. CONC. anno 644.

FVit Bracharense primum Tulgæ Gothorum Regis tẽporibus ab Episcopis Galitiæ sub Theodoro, & Cõstante Imp. In quo Concilio primo lectum est exemplar fidei cum Capitulis: quæ Episcopi Varaconenses, Lusitani, & Bætici contra hæresim Priscillianam per Canones 30.

70. CONC. anno 646.

FVit Bracharense secundum Provinciale: tractans ea, quæ ad Ecclesiasticam disciplinam pertinent, de forma visitationis Ecclesiæ ab Episcopis, quæ possint, & non possint accipere. De consecr. Ecclesiæ sub Theodoro Papa, & Constant. Imper. filio Constantini Tertii.

71. CONC. anno 648.

FVit Toletanum septimum, a 38. Episcopis celebratũ, sub Martino Papa I. & Constante Imper. De eventu infirmitatum in clerico ministrante. De exequiis, & similibus.

72. CONC. anno 650.

FVit Lateranense primum Romæ celebratum, a 105. Episcopis, contra Sergium, Pyrrhum, & Paulum Patriarchas Constantinopolitanos, Cyrum Alexandrinum, & Theodorum contra Immaculatam fidem multa dicẽtes, cum subscriptionibus Martini Papæ, & dictorum Episcoporum.

73. CONC. anno 652.

FVit Toletanum octauum, a quinquaginta quinq; Episcopis celebratum. De incauto juramento non faciendo. De castitate Episcoporum. De frangentibus jejunium, & similibus, sub Martino Papa, & Constante Imperatore.

74. CONC. anno 653.

FVit Toletanum nonum provinciale a sexdecim Episcopis sub supradictis Imper. & Papa iubentibus, quòd a correctione Prælatorum est inchoanda Synodus. & ab eisdem danda est tertia pars Ecclesiæ, cætera de filiis clericorum,

75. CONC. anno 654.

FVit Toletanum sub iisdem decimum de celebritate annunciationis Dominicæ, de professione, & habitu viduæ professæ, &c.

76. CONC. anno 655.

FVit Cabilonense Provinciale in Galliis sub Eugenio I. Papa, & Constantino Imperatore, per decem, & nouẽ Canones repetentes, quæ in Concilio Nicœno, & quod Canonum statuta ab omnibus intemerata serventur. De pœnitentia a Confessore danda; Ne turpia in Ecclesia cantentur.

77. CONC. anno 668.

FVit Toletanum undecimum, sub Vitaliano Papa, & Cõstante Imperatore. De processione Spiritus Sancti. De Trinitate. De Incarnatione. De Resurrectione, & quod Episcopus debeat prædicare.

78. CONC. anno 669.

FVit Bracharense provinciale tertium, sub eisdem de pane, & vino, exclusis opinionibus schismaticis, aqua per mixto, fiat sacrificium in Missa, & in novis vasibus. De Reliquiis quomodo gestandis.

79 CONC anno 670.

FVit Constantinopolitanum sextum generale, & Oecumenicum iterum adversus Sergium, & cæteros, ut suprà, dicentes unam voluntatem, unam operationem in dispensatione Incarnationis, præsidente Constantinopolitano Imperatore, & legatis missis ab Agathone Papa, sub eodem Constantino IV. per actiones decem, & octo.

80. CONC. anno 683.

FUit Toletanum XII. sub Leone II. Papa, & Constantino IV. Imperatore, & ut ait Caranza. etiam sub Agatone, de pœnitentia, de auctoritate concessa Episcopo Toleta-

no, & de pertinentibus ad Regem communicantem cum Ecclesia.

81. CONC. anno 690.

FVit Toletanum tertiumdecimum, sub Sergio Papa, & Justiniano II. Imperatore, ubi quędam particularia, & quędam communia supradicta tanguntur.

82. CONC anno 742.

FUit Synodus mandato Apostolico a S. Bonifacio, & Episcopis Francorum, habita sub Zacharia Papa, & Carolo Magno Duce. Quæ sunt prohibita Ecclesiasticis, &c. & quod ad Episcopos pertinet eiicere spurcitias Gentilitatis.

83 CONC. anno 781.

FUit Nicœnum secundum, quod Græci generale appellant. In quo imagines expresse adorandas, & amplectendas veneratione decretum est, & sanctorum reliquias venerandas, sub Adriano Papa, & Constantino VI. Imperatore.

84. CONC. anno 813.

FVit Maguntianum ad instaurandam Ecclesiam collapsam, sedentes in prima Turma Episcopi cum quibusdam Notariis legentes, ac tractantes Evangelium, & Epistolas Actuum Apostolorum, Canones, & opuscula sanctorum Patrum, Pastoralē librum diui Greg. per Can. 75.

85. CONC. anno 815.

FUit Vuormatiense Provinciale, sub Leone III. Papa, & Carolo Magno Imp. & pronunciata professione fidei, propter causam levem non esse excommunicandum aliquem. De professione monachorum, quod ministri Dei sint sobrii, & mensa Episcopalis parca.

86. CONC. anno 816.

FUit Rhemense Provinciale sub Carolo Magno, & Leone II. Papa, multa ad honestatem clericorum pertinētia, & quædam Sacramenta supra tangit.

87. CONC. anno 870.

FUit Constantinopolitanum octauum universale, factū potissimum propter depositionem Ignatii Patriarchæ Constantinop. quem quidam Episcopi ab Ecclesia, cui jure

re

re prẹsidebat, tyrannicè projecerant,& Photinum ex foro sæcularis militię subitò tonsuratum eidem Ecclesię contra sacros Canones præfecerant sub Adriano II. Pap. & Basil Imp. Constantinop.

88. CONC. anno 888.

FUit Tiburiense Provinciale a viginti duobus Episcopis Germanis, ad reformationem morum, & status, non solum clericorum, sed etiam laicorum.

89. CONC. anno 1215.

FVit Lateranense secundum generale sub Innoc. III. Papa,& Philippo Imperat. cui interfuerunt Hierosolymitanus, & Constantinopolitanus Patriarchæ, Metropolitani,70. Episc.400. Abbates 17. Priores Conventuales 80. Græci, & Romani Imp. Legati, Oratores Reg. Hispaniẹ, Galliẹ, Angliæ, sub quo Pont. Romanus moritur Perusii Pontificatus sui anno 18. mense septimo, die 26. cujus Pontificis virtutem, & doctrinam summa periuuit B. Dominici;& B Francisci sanctitas, quibus Prædicatorū, & Minorum Ordo tunc ortum habuit. Damnans libellū contra Magistrum Petrum Lombardum, excommunicās hæreticos omnes,& sine licentia prædicantes,& quod semel in anno omnes confiteri teneantur per capita 69.

90. CONC. anno 1313.

FUit Viennense generale probans constitutiones, quæ in volumine Clementinarum feruntur sub Clemente V. & Alberto Imperatore, ubi determinarunt festum Corporis Christi celebrari feria 5. post octavam Pentecostes, concedendo indulgentias existentibus in officio, & horis divinis etiam octavę, & quod anima rationalis sit forma per se corporis humani,& essentialiter damnando errores Beguardorum,& Beguinarum.

91. CONC. anno 1415.

FVit Constantiense, sub Jo. Vigesimotertio Papa, & Sigismundo Imp. Inchoatum tempore schismatis tribus Pontificibus existentibus Jo. 23. Benedicto 13. & Gregorio 12. pronunciando sententiam damnationis Jo. Vviclef, cum suis 45. ar. per ses 45.

no, & de pertinentibus ad Regem communicantem cum Ecclesia.

81. CONC. anno 690.

FVit Toletanum tertiumdecimum, sub Sergio Papa, & Justiniano II. Imperatore, ubi quędam particularia, & quędam communia supradicta tanguntur.

82. CONC. anno 742.

FUit Synodus mandato Apostolico a S. Bonifacio, & Episcopis Francorum, habita sub Zacharia Papa, & Carolo Magno Duce. Quæ sunt prohibita Ecclesiasticis, &c. & quod ad Episcopos pertinet eiicere spurcitias Gentilitatis.

83 CONC. anno 781.

FUit Nicœnum secundum, quod Græci generale appellant. In quo imagines expresse adorandas, & amplectendas veneratione decretum est, & sanctorum reliquias venerandas, sub Adriano Papa, & Constantino VI. Imperatore.

84. CONC. anno 813.

FVit Maguntianum ad instaurandam Ecclesiam collapsam, sedentes in prima Turma Episcopi cum quibusdam Notariis legentes, ac tractantes Evangelium, & Epistolas Actuum Apostolorum, Canones, & opuscula sanctorum Patrum, Pastoralē librum diui Greg. per Can. 75.

85. CONC. anno 815.

FUit Vuormatiense Provinciale, sub Leone III. Papa, & Carolo Magno Imp. & pronunciata professione fidei, propter causam levem non esse excommunicandum aliquem. De professione monachorum, quod ministri Dei sint sobrii, & mensa Episcopalis parca.

86. CONC. anno 816.

FUit Rhemense Provinciale sub Carolo Magno, & Leone II. Papa, multa ad honestatem clericorum pertinētia, & quædam Sacramenta supra tangit.

87. CONC. anno 870.

FUit Constantinopolitanum octauum universale, factū potissimum propter depositionem Ignatii Patriarchæ Constantinop. quem quidam Episcopi ab Ecclesia, cui iure

re

re prçsidebat, tyrannicè projecerant,& Photinum ex foro sæcularis militię subitò tonsuratum eidem Ecclesię contra sacros Canones præfecerant sub Adriano II. Pap. & Basil Imp. Constantinop.

88. CONC. anno 888.

FUit Tiburiense Provinciale a viginti duobus Episcopis Germanis, ad reformationem morum, & status, non solum clericorum, sed etiam laicorum.

89. CONC. anno 1215.

FVit Lateranense secundum generale sub Innoc. III. Papa, & Philippo Imperat. cui interfuerunt Hierosolymitanus, & Constantinopolitanus Patriarchæ, Metropolitani, 70. Episc. 400. Abbates 17. Priores Cōvētuales 80. Græci, & Romani Imp. Legati, Oratores Reg. Hispanię, Gallię, Angliæ, sub quo Pont. Romanus moritur Perusii Pontificatus sui anno 18. mense septimo, die 26. cujus Pontificis virtutem, & doctrinam summa perinuit B. Dominici; & B Francisci sanctitas, quibus Prædicatorū, & Minorum Ordo tunc ortum habuit. Damnans libellū contra Magistrum Petrum Lombardum, excommunicās hæreticos omnes, & sine licentia prædicantes, & quod semel in anno omnes cōfiteri teneantur per capita 69.

90. CONC. anno 1313.

FUit Viennense generale probans constitutiones, quæ in volumine Clementinarum feruntur sub Clemente V. & Alberto Imperatore, ubi determinarunt festum Corporis Christi celebrari feria 5. post octavam Pentecostes, concedendo indulgentias existentibus in officio, & horis divinis etiam octavę, & quod anima rationalis sit forma per se corporis humani, & essentialiter damnando errores Beguardorum, & Beguinarum.

91. CONC. anno 1415.

FVit Constantiense, sub Jo. Vigesimotertio Papa, & Sigismundo Imp. Inchoatum tempore schismatis tribus Pontificibus existentibus Jo. 23. Benedicto 13. & Gregorio 12. pronunciando sententiam damnationis Jo. Vviclef, cum suis 45. ar. per ses 45.

92. CONC. anno 1431.

FUit Basileense inchoatum prius Senis, translatum deinde Basileam, sub Martino V. Papa, & Sigismundo Imp. & notandum quod ait Bartholomæus Archiepiscopus Toletanus, hic, quod quæ in Constantiensi, & Basileensi dicuntur, non habent aliquid auctoritatis, nisi quòd in Bulla Martini Quinti, & Nicolai Quinti Pontificum continentur.

93. CONC. anno 1432.

FUit Florentinum, inchoatum Ferrariæ, & propter pestẽ: Florentiam translatum: præsente Imper. Græcorum, & Patriarcha Constantinopolitano, cum aliis Pontificibus, Abbatibus Monachis, & Crucesignatis, per 25. Sessiones, sex habitas prius Ferrariæ, de processione Spiritus Sãcti a Filio, de igne Purgatorii, de primatu Papæ, de Sacramentis ibi disputatum est sub Eugenio IV. & Sigismundo Imperatore.

94. CONC. anno 1512.

FUit Lateranense Tertium Generale, sub Julio Secũdo, & Leone Decimo Pontificibus, & Maximiliano Imp pro reformatione Ecclesiæ, & pace inter Principes Christianos componenda, jubendo etiam Lectoribus philosophiæ, ut discipulis suis veritatem fidei declarent, ut de creatione, de anima intellectiva damnando Pisanum Cõciliabulum legendo Bullas, Canones, & sacram Theologiam, de officio præceptorum puerorum, ut doceant præcepta divinã, & articulos fidei.

De Concilijs, quæ extra seriem reperiuntur attestata tãtũ.

AB Archiepiscopo Toletano Concilium Generale Viennense, & Lugdunense.

A Panicarola in Quadragesimali C. Aquense.

A Gratiano 6. qu. 2. c. quod autem, Concilium Varense.

Cap. si tantum Alfense Concilium.

Hermetianum.

Faventium.

Hipponense.

Genuense,

Mittense.

Mi-

Misierense.
Urbariense.
Compendiense.
Aliud apud Sanctum Medardum habitum.
Aliud apud Beluacum,de consecr.dist.4.
A Dominico Bannes in fine suæ seriei,Concilium Simense partim sacrum,& partim sacrilegum.
Ex Socrate in historia Tripartita,,& Theodoreto similiter.
Fuerunt facta ab Arianis alia decem,ut ait Athanasius in Epist.ad Afros,& Sozomenos in c.35.lib.5. quæ supradicta tangunt.

Ex Camillo Barello,de præstantia Messica.

CONC. anno 1545.

FUit ultimum Tridentinum Generale, & Oecumenicum sub Paulo III.Julio III.Marcello II.Paulo *IV*. Pio *IV*. & Pio *V*. Pontificibus,sub Carolo V.& Ferdinando Imperatore ad extinguendas hæreses Martini Lutheri,in Germania,contra indulgentias Pontificis hęreticè prædicantis,& scribentis contra primatum Ecclesię Romanæ:contra cælibatum, & cæteros ritus veteris Ecclesiæ, contra quem,& alios fuit assignatum Concilio primò Mantuæ, deindè propter aliquas causas legitimas *V*incentia,tertio Tridentum, nec tunc quidquam factum est. Quarto rursus anno 1545.inchoatum est tertiodecimo die Decẽbr. Legatis Apostolicę Sedis Pręsidentibus, cum tot Patriarchis,Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Generalibus, Theologis, & Legistis, Oratoribus a Regibus Christianis,& Principibus etiam missis,ut patet in ipso.

IN magnis tomis novis, & ultimis impressis Conciliorũ erga finem habentur sex Concilia Mediolan. sub Divo Carolo. Aliud adest Aquilejense sub Clemente Octavo 1593. & Francisco Barbaro Patriarcha ejusdem civitatis. De Reformatione. De vitiis fugiendis, & virtutibus amplectendis. De vita,& honestate clericorum, ut adimpleant Concilia Canonis, & C.ordinantur.

Hæc

Hæc de Conciliis Generalibus, & provincialibus; de Episcopalibus autem, seu localibus, quæ anno quolibet, ut ait Concilium Carthaginense cap. 2. facienda, & augenda sunt, nihil dicimus; & dictę S.R. Eccl. supponuntur, Sanctisque suis quibus honor, gloria, & labor quinq; annorum ex 1604. Galatię in die S. Stephani Confessoris Episcopi Calatini, usque ad 1611 in die S. Ferdinandi, etiam Episcopi Calatini, quorum auxilio Viridarium omnium scientiarum imprimere pollicemur, & Sacrę Scripturę Paradisum, quem Deus nobis concedat. Amen.

LAUS DEO.

IN-

MARGARITA
CONCILII TRIDENTINI
OMNES GEMMAS,

In eiusdem sacra Synodi singulis Capitibus, Canonibus, & Decretis abditas copiosè depromens.

B.

D.

De-

Di-

 cap.

ni-

G.

H.

La-

M.

man-

mi-

N.

O.

Obe-

P.

Cæ-

pro-

Q.

Quar-

S.

T.

Transla-

Kk pa-

LAVS DEO.

Errata		Corrige.
12.	putuerunt	potuerunt
16.	qua	quę
165.	abſcendentium	abſcedentium
175.	Ocis	Locis
185.	poterint	potuerint
198.	illurum	illorum
242.	vinciniorem	viciniorem

SUper memoriali Excellentiss. Domino porrecto pro parte Impressorum, & Librorum Mercatorum hujus fid. ... Civitatis, petentium licere imprimere, immittere, & vendere Librum Concilii Tridentini, non obstante prohibitione eis notificata pro parte Dominici Pratà vigore Privilegii ad ejus favorem expediti per Regiam Cancellariam.

Die 7. mensis Aprilis 1690. *Neap. &c.*

FActa relatione Excellentiss. Domino in R. Coll. Cons. per Illustrem Ducem Parete Regentem D. Franciscum Moles Regium Collat. Cons. Commissarium, &c.

Illustriss. & Excellentiss. Dominus Vicerex, Locumtenens, & Capitaneus Generalis, &c. providet, decernit, atq; mãdat, quod liceat, & licitum sit supplicantibus imprimere, immittere, & vendere Librum prædictum Concilii Tridentini ubicumque impressum, verùm se abstineant a vendendo Librum prædictũ impressum cum figuris à d. Dominico Prata sub pœna in dicto Privilegio contenta, hoc suum, &c.

CARRILLO REG. SORIA REG. GAETA REG.
MOLES REG. MIROBALLUS REG. JACCA REG.

Dominicus Mastellonus.

